ΘΩΣΜ. ΜΕΘ. ΧΛΩΡΟΥ

278

П. К. Ст. В. Гора.

ПКП 1895

SIGMA BIBLIOTEKA

Ξ 278
232-233

3732

ΜΕΘΟΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΕΚΜΑΘΗΣΙΝ

ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

ΥΠΟ

Ι. ΧΑΣΡΟΥ

Καθηγητοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς ἐν τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους Σχολῇ
καὶ γραμματέως τῆς αὐτῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις

Ἄδεια τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας
ὑπὸ χρονολογίαν 20 Σαμπὰν 1310 ἢ 25 Φεβρουαρ. 1308 (1893)
καὶ ἀριθμὸν 1559.

ΑΔΕΛΦΟΙ Κ. ΣΦΥΡΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΑΙ-ΕΚΔΟΤΑΙ
ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1893

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

PHILOLOGISCHES SEMINAR

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν κάτωθι ὑπογραφὴν θεωρεῖται κλοπιμαῖον καὶ ὡς τοιοῦτον καταδιώκεται κατὰ τὸν νόμον.

ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Συμπληρῶν τὸ ἔργον, ὅπερ πρὸ διετίας ἀνέλαβον, ἐπιχειρῶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ δευτέρου τούτου καὶ τελευταίου βιβλίου τῆς Ὀθωμανικῆς Μεθόδου.

Ὡς τὸ πρῶτον, οὕτω καὶ τὸ παρὸν βιβλίον εἰς δύο διαιρεῖται μέρη, ἤτοι εἰς ἀσκήσεις τυπικὰς καὶ εἰς ἀσκήσεις συντακτικάς. Καὶ διὰ μὲν τῶν τυπικῶν ἀσκήσεων ὁ σπουδαστὴς ἀσκεῖται 1ον εἰς τὴν χρῆσιν τῶν διαφόρων πτώσεων καὶ καταλήξεων τῆς ἀραβικῆς καὶ περσικῆς, τῶν ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, ὡς καὶ τῶν τύπων τῶν ἐπιθέτων τῆς ἀραβικῆς μεταφέρων ἐν ἐπὶ τούτῳ θέμασι τὰ κατὰ τὴν τουρκικὴν ὀνόματα καὶ ἐπίθετα, θετικοῦ, συγκριτικοῦ καὶ ὑπερθετικοῦ βαθμοῦ, εἰς τὴν ἀραβικὴν καὶ τἀνάπαλιν, ἢ μεταφράζων αὐτὰ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ ἀραβικήν· καὶ 2ον εἰς τὴν κατασκευὴν λέξεων κατὰ τοὺς τύπους τῆς ἀραβικῆς τοὺς ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, καὶ εἰς τὴν χρῆσιν αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀναλογίας καὶ ἀντιστοιχίας μεταξὺ τῶν ἐκ τῶν λέξεων τούτων συνθέτων ῥημάτων τῆς τουρκικῆς καὶ τῶν ἁπλῶν, προτασσομένων ὁδηγιῶν πρὸς εὐχερῆ κατασκευὴν τῶν λέξεων τούτων καὶ εὕρεσιν τῆς ἀρα-

βικῆς ρίζης μετ' ἐπὶ τούτῳ ἰδιαιτέρων τυπικῶν θεμάτων πρὸς ἐξάσκησιν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ τυπικαὶ αὗται ἀσκήσεις στηρίζονται ἐπὶ τῆς γραμματικῆς, σημειοῦνται μὲν συντόμως καὶ οἱ ἀπαιτούμενοι γραμματικοὶ κανόνες, παραπέμπεται δὲ πρὸς πλείονα διαφώτισιν ὁ σπουδαστὴς εἰς τὴν γραμματικὴν δι' ἰδιαιτέρων παραπομπῶν.

Διὰ δὲ τῶν συντακτικῶν ἀσκήσεων ἀσκεῖται ὁ σπουδαστὴς εἰς τὰς ἀραβοπερσικὰς συντάξεις τὰς ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, ὧν ἐκτίθενται ἐπὶ τούτῳ οἱ ἀπαιτούμενοι κανόνες ἐν ἀρχῇ ἑκάστου μαθήματος, ἐν σχέσει πάντοτε καὶ συγκρίσει πρός τε τὰς ἡμετέρας συντάξεις καὶ πρὸς τὰς τουρκικὰς τὰς ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἐκτεθειμένας, ἑπομένης σειρᾶς ἀναλόγων θεμάτων, ἐν οἷς ὁ σπουδαστὴς ἀσκεῖται μεταφέρων τὰ κατὰ τὴν τουρκικὴν σύνταξιν εἰς τὴν ἀντίστοιχον ἀραβοπερσικήν, καὶ ταὐτάπαλιν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὕφος καὶ ἡ πλοκὴ τοῦ ὀθωμανικοῦ λόγου τυγχάνει οὐσιωδῶς διάφορος τοῦ ἡμετέρου, μετὰ τὰ ἀνωτέρω μαθήματα δίδονται ἐπὶ τὸ γενικώτερον καὶ συγκεφαλαιωτικῶς ὁδηγίαι περὶ μεταφράσεως ἐκ τῆς τουρκικῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ ταὐτάπαλιν μετ' ἀναλόγων ὑποδειγμάτων, ἀσκήσεων καὶ θεμάτων τουρκικῶν καὶ ἑλληνικῶν, οἷς προσετέθησαν ἐν τέλει ἀσκήσεις ποικίλλης ὕλης πρακτικῆς καὶ χρησίμου διὰ τὴν κοινωνίαν πρὸς μετάφρασιν εἰς τὴν Τουρκικήν, ἤτοι ὁμόλογα χρεωστικά, ἀγγελίαι, αἰτήσεις, ἐπιστολαὶ ἁπλαῖ, συστατικαὶ καὶ συγχαρητήριοι καὶ τὰ τοιαῦτα.

Μετὰ τὰ θέματα καὶ τὰς ἀσκήσεις ταύτας ἕπεται ἐν παραρτήματι πίναξ ἀλφαβητικὸς περιέχων τινὰ ἐκ τῶν κυριωτέρων ὀνομάτων μετὰ τῶν λίαν συνήθων καὶ εὐχρήστων ὁμοιοκαταλήκτων αὐτῶν ἐπιθέτων, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἐν ἰδιαιτέρῳ κεφαλαίῳ, μεθ' ὃ ἔρχονται δύο Λεξιλόγια κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν, τὸ μὲν πρῶτον Τουρκοελληνικόν, τὸ δὲ δεύτερον Ἑλληνοτουρκικὸν διὰ τὰς ἐν χρήσει ἐν τοῖς θέμασι τοῦ παρόντος βιβλίου λέξεις, σημειο[illegible]ον παρ' αὐταῖς πρὸς διάκρισιν καὶ ἀνάλογον [illegible]ταξιν ἐν τοῖς θέμασι τῶν μὲν τουρκικῶν λέξεων διὰ τοῦ στοιχείου (τ), τῶν δὲ ἀραβικῶν διὰ τοῦ (α) καὶ τῶν περσικῶν διὰ τοῦ (π), καὶ ἀναλόγως διὰ τὰς ξένας τυχὸν ἰταλικὰς ἢ γαλλικὰς λέξεις τὰς ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ.

Τοιαύτη ἡ διασκευὴ τοῦ πονήματος, ὅπερ ὡς ἀτελὲς δοκίμιον Ὀθωμανικῆς Μεθόδου, δυνάμενον ἴσως σὺν τῷ χρόνῳ καὶ τῇ πείρᾳ νὰ διορθωθῇ, ἐπιεικῶς νομίζω θέλει κριθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων.

Ἐν Φαναρίῳ Κ[πόλεως τῇ 20 Ἰουλίου 1893.

ISMANOGLIO

Εὑρετήριον τοῦ Β' Βιβλίου.

Μέρος Α', ἤτοι ἀσκήσεις τυπικαί.

Πληθυντικὸς ἀραβιστὶ σελ. 1 § 1
» περσιστὶ » 3 § 2
Δυϊκὸς ἀραβιστὶ » 4 § 3
Αἰτιατικὴ ἀραβικὴ » 5 § 4
Ὁδηγίαι περὶ κατασκευῆς λέξεων ἀραβικῶν κατὰ τοὺς τύπους τῆς ἀραβικῆς » 6 § 5
Ἐπίθετα θετικοῦ βαθμοῦ ἀραβιστὶ » 8 § 7
Ἐπίθετα συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ἀραβιστὶ » 9 § 8
Ὀνόματα ὑπερβολῆς, ἢ τέχνης, ἀραβιστὶ » 10 § 9
Ἡρωτότυπον ρηματικὸν ἀφῃρημένον καὶ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα » 11 § 10
Παράγωγα ρηματικὰ ἀφῃρημένα τῆς ἀραβικῆς καὶ τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ αὐτῶν ὀνόματα » 14—24 § 13
Τοπικὰ ὀνόματα » 24 § 14
Ἀντιστοιχία ἁπλῶν καὶ συνθέτων ρημάτων » 26 § 15

Μέρος Β'. Ἀσκήσεις συντακτικαὶ καὶ θέματα.

Μάθημα Α' καὶ Β'. Ἡ σύνταξις τῆς γενικῆς κτητικῆς, ἢ σχετικῆς, τουρκιστὶ καὶ περσιστὶ σελ. 30—37 § 16—19
Μάθημα Γ'. Ἡ σύνταξις τῆς γενικῆς κτητικῆς, ἢ σχετικῆς, ἀραβιστὶ σελ. 37—42 § 20—22
Μάθημα Δ'. Κλίσις τῶν κατὰ τὴν περσικὴν ἢ ἀραβικὴν σύνταξιν συντεταγμένων ὀνομάτων, ἀλληλουχία ἰζαφέδων καὶ μικτὴ σύνταξις » 43—48 § 23—28
Μάθημα Ε'. Σύνταξις ὀνόματος καὶ ἐπιθέτου τουρκιστὶ καὶ περσιστὶ καὶ συμφωνία κατὰ γένος » 48—57 § 29—33
Μάθημα ς'. Συμφωνία οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου κατ' ἀριθμὸν » 57—64 § 34—38
Μάθημα Ζ'. Συμφωνία οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου κατὰ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν » 64—70 § 39
Μάθημα Η'. Σύνταξις τῶν συγκριτικῶν ἐπιθέτων Τουρκιστὶ καὶ Περσιστὶ » 70—73 § 40
Μάθημα Θ'. Σύνταξις τῶν ἀριθμητικῶν » 73—76 § 41—43
Μάθημα Ι'. Συγκεφαλαιωτικαὶ λέξεις καὶ ἡ συνδετικὴ πρότασις ἀντὶ ρηματικῆς » 77—84 § 44—46
Μάθημα ΙΑ'. Σύνταξις τῶν συνθέτων ρημάτων τουρκιστὶ καὶ περσιστὶ » 84—90 § 47—50
Μάθημα ΙΒ'. Παράλειψις βοηθητικοῦ καὶ κοινοῦ ρήματος » 91—95 § 51—55
Μάθημα ΙΓ'. Ἀντιστοιχία ἀραβικῶν καὶ Περσικῶν προθέσεων πρὸς τὰς Τουρκικὰς καὶ σύνταξις αὐτῶν » 95—102 § 56—63
Μάθημα ΙΔ'. Λέξεις ἐπέχουσαι θέσιν προθέσεως καὶ σύνταξις αὐτῶν » 102—107 § 64—68
Μάθημα ΙΕ'. Χρῆσις τῆς ἀραβικῆς αἰτιατικῆς » 107—110 § 69—70

Μάθημα ΙΣΤ'. Χρῆσις τῆς τουρκικῆς μετοχῆς ﺑﻮﻟﻤﺎﻖ ὁλαράκ » 110—114 § 71
Μάθημα ΙΖ'. Ἡ ἡμετέρα γενικὴ ἀπόλυτος πῶς ἐκφέρεται ἐν τῇ τουρκικῇ » 114—117 § 72
Μάθημα ΙΗ'. Ἡ ἀντίθεσις (μὲν... δὲ) (μὲν... ἀλλὰ) (καίτοι... ἀλλὰ) » 117—119 § 73
Μάθημα ΙΘ'. (Οὐ μόνον ... ἀλλὰ καὶ ...) » 120—122 § 74

Ὁδηγίαι καὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τῆς μεταφράσεως.

Α'. Ἐκ τῆς τουρκικῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν σελ. 123—130
Ἀσκήσεις » 131—136
Β'. Ἐκ τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν τουρκικὴν » 137
1ον Θέσις καὶ διάταξις τῶν ὅρων τῆς προτάσεως » 137
Ἀναφορικαὶ προτάσεις ἀναλελυμέναι πρὸς σύμπτυξιν » 141
Εἰδικαὶ προτάσεις ἀναλελυμέναι πρὸς σύμπτυξιν » 145
2ον Σύνδεσις προτάσεων » 150
Ἀσκήσεις » 157—175
Παράρτημα ὁμοιοκαταλήκτων ἐπιθέτων » 176—194
Λεξιλόγιον Τουρκοελληνικὸν » 195—240
Λεξιλόγιον Ἑλληνοτουρκικὸν » 241—304

ΜΕΘΟΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΕΚΜΑΘΗΣΙΝ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΥΠΙΚΑΙ

Πληθυντικὸς ἀραβιστί.

§ 1. Ὁ πληθυντικὸς τῶν μὲν ἀρσενικῶν ὀνομάτων τῆς ἀραβικῆς γίνεται ὁμαλῶς προσθήκῃ τῆς καταλήξεως ﻮﻥ ουν (ὀνομαστ.) καὶ συνηθέστερον ﻴﻦ ιν (γενικ.), τῶν δὲ θηλυκῶν διὰ τῆς καταλήξεως ﺎﺕ αι ἀφαιρουμένου τοῦ ληκτικοῦ ﺓ ή τοῦ ὀνόματος (Βλ. Γραμ. σ. 34 § 77)*.

---

* Αἱ παραπομπαὶ γίνονται εἰς τὴν ἐν ἔτει 1890 δευτέραν ἔκδοσιν τῆς Γραμματικῆς Ι. Χλωροῦ.

عبادت ἰπατὲτ λατρεία	درجه τερετζὲ βαθμὸς
مكالمه μουκιαλεμὲ διάλογος	عادت ἀτὲτ συνήθεια
مسافه μεσαφὲ ἀπόστασις	معلم μουαλλὶμ διδάσκαλος
مأمور με'εμοὺρ ὑπάλληλος	محرر μουχαρρὶρ συντάκτης
مسلم μουσλὶμ μουσουλμάνος	دفعه τεφὰ φορὰ
عائله ἰανὲ συνδρομὴ	مؤلف μουελλὶφ συγγραφεὺς

Μεταφρασθήτωσαν εἰς π.ληθυντικὸν τουρκικόν τε καὶ ἀραβικόν.

Αἱ συνδρομαὶ· τῶν διαλόγων· ταῖς περιστάσεσι· τοὺς διδασκάλους· οἱ συγγραφεῖς· τῶν συνηθειῶν· ταῖς λατρείαις· τοὺς συντάκτας· οἱ ὑπάλληλοι· τῶν μουσουλμάνων· τοῖς βαθμοῖς· τὰς φοράς· οἱ διάλογοι· τῶν ἀποστάσεων· τοῖς ὑπαλλήλοις· τοὺς μουσουλμάνους· αἱ συνήθειαι· τῶν συγγραφέων· τοῖς διδασκάλοις· τὰς συνδρομάς· οἱ διδάσκαλοι· τῶν συντακτῶν· ταῖς συνδρομαῖς· τὰς ἀποστάσεις.

Τὰ ἑπόμενα τουρκικοῦ π.ληθυντικοῦ μεταβ.ληθήτωσαν εἰς ἀραβικὸν καὶ τἀράπα.λιν.

درجه‌لر عائله‌لرك معلمله مأمورینی مؤلفلر

مسافاتك دفعه‌له درجاتی مكالمات عبادتلرك

مؤلفینه محررلری مسلملر مأمورلرك عادات‌له عائله‌لری

Πληθυντικὸς περσιστί.

§ 2. Ὁ πληθυντικὸς περσιστὶ γίνεται τῇ προσθήκῃ τῆς καταλήξεως ὶl ar ἐν τέλει ἐμψύχων ὀνομάτων.

Ὁ πληθυντικὸς τῶν ἀψύχων ὀνομάτων τῆς περσικῆς εἶναι ἄχρηστος ἐν τῇ Τουρκικῇ (Βλ. Γραμ. σ. 40 § 80—85).

معارفپرور μεαρὴφ περβὲρ φιλόμουσος]	حكمدار χουκιουμ-τὰρ ἡγεμὼν]
پادشاه πατισὰχ βασιλεὺς	پدر πετὲρ πατὴρ
فرشته φιριστὲ ἄγγελος	بنده πεντὲ θεράπων
مادر ματὲρ μήτηρ	چشم τσὲσμ ὀφθαλμὸς
زیردست ζὶρ τὲστ ὑπήκοος	حریص χαρὴκ-ζετὲ ὁ ἐκ πυρκαϊᾶς παθὼν]
دانا τανὰ σοφὸς	
خسته χαστὰ ἀσθενὴς	

Μεταφρασθήτωσαν εἰς π.ληθυντικὸν τουρκικόν τε καὶ περσικόν.

Οἱ βασιλεῖς· τῶν σοφῶν· τοῖς ἀγγέλοις· τὰς μητέρας· οἱ ἀσθενεῖς· τῶν ὑπηκόων· τοῖς ἡγεμόσι· τοὺς φιλομούσους· οἱ πατέρες· τῶν θεραπόντων· τοῖς ὀφθαλμοῖς· τοὺς ἐκ πυρκαϊᾶς παθόντας· οἱ ὑπήκοοι· τῶν ἡγεμόνων· τοῖς φιλομούσοις.

Τὰ ἑπόμενα τουρκικοῦ π.ληθυντικοῦ μεταβ.ληθήτωσαν εἰς περσικὸν καὶ τἀράπα.λιν.

پدرانك خسته‌له دانالری زیردستانك معارفپرورانه

چشمانی مادرلر حریقزده‌لرك فرشتكانه بنده‌لری

خسته‌لر چشملرك پدرلره حریقزده‌لری

Δυϊκὸς ἀραβιστί.

§ 8. Ὁ δυϊκὸς τῶν ἀρσενικῶν τε καὶ θηλυκῶν τῆς ἀραβικῆς γίνεται διὰ τῆς καταλήξεως ان *an* καὶ συνηθέστερον ين *ein*, τρεπομένου τοῦ ληκτικοῦ ه τῶν θηλυκῶν εἰς ت (Βλ. Γραμ. σ. 34 § 76).

دولت τεβλὲτ κράτος	عباره ἰπαρὲ φράσις
طرف ταράφ μέρος	مملكت μεμλεκὲτ χώρα
والده βαλιτὲ μήτηρ	ير πὲρρ ξηρὰ
زوج ζέβτζ σύζυγος	جمله τζουμλὲ πρότασις
مجلس μετζλὶς συμβούλιον	حكومت χουκιουμὲτ κυβέρνη- [σις

Μεταφρασθήτωσαν εἰς δυικὸν τουρκιστὶ καὶ ἀραβιστί.

Τὰ δύο κράτη· τῶν δύο μερῶν· ταῖς δυσὶ μητράσι· τοὺς δύο συζύγους· τὰ δύο συμβούλια· τῶν δύο κυβερνήσεων· τοῖς δυσὶ μέρεσι· τὰς δύο χώρας· τῶν δύο ξηρῶν· τοῖς δυσὶ κράτεσι· τὰ δύο μέρη· αἱ δύο μητέρες· τῶν δύο συζύγων· τοῖς δυσὶ συμβουλίοις· τὰς δύο κυβερνήσεις· τῶν δύο προτάσεων· τῶν δύο φράσεων· τῶν δύο χωρῶν· τὰς δύο ξηράς.

Τὰ ἑπόμενα κατὰ δυϊκὸν τουρκικὸν μεταβληθήτωσαν εἰς ἀραβικὸν, καὶ τἀνάπαλιν.

ایکی یر مملکتینه ایکی جمله‌یی ایکی مجلسك ایکی زوجه

ایکی والده‌یی طرفین والدتینه زوجینی ایکی مملکتك

ایکی دفعه ایکی عباره‌یه یرین ایکی طرفه ایکی مکاله

ایکی والده ایکی جمله

Αἰτιατικὴ ἀραβική.

§ 4. Ἡ αἰτιατικὴ τῶν μὲν ἀρσενικῶν ὀνομάτων τῆς ἀραβικῆς γίνεται τῇ προσθήκῃ ἐν τέλει τοῦ ὀνόματος ἑνὸς ἐλίφ μετὰ δύο οὐστοῦν ἄνωθι, ἤτοι (ا *ar-er*).

Τῶν δὲ θηλυκῶν τροπῇ τοῦ ληκτικοῦ ت ἢ ه εἰς ة ἤτοι *ter* (Βλ. Γραμ. σελ. 33 § 75).

ليل λὲϊλ νὺξ	حاله ἰανὲ συνδρομὴ
نهار νεχὰρ ἡμέρα	حرمت χουρμὲτ σεβασμὸς
عقل ἄκλ νοῦς	مواضعه μουβαζαᾶ εἰκονικότης
خارج χαρὶτζ ὁ ἔξω	داخل ταχὶλ ὁ ἔσω
شرق σὰρκ ἀνατολὴ	غرب γὰρπ δύσις
شمال σιμὰλ βορρᾶς	جنوب τζενοὺπ μεσημβρία
صراحت σαραχὰτ σαφήνεια	ايضاح ἰζὰχ ἐπεξήγησις

Μεταφρασθήτωσαν κατ' αἰτιατικὴν ἀραβικήν.

Τὴν νύκτα (νύκτωρ). πρὸς βορρᾶν (βορείως). τὴν ἡμέραν. κατὰ νοῦν (νοερῶς). εἰκονικῶς. ἐκτός. ἐντός. πρὸς δυσμὰς (δυτικῶς). πρὸς ἀνατολὰς (ἀνατολικῶς). πρὸς μεσημβρίαν (μεσημβρινῶς). ἐκ σεβασμοῦ. ὡς συνδρομή. σαφῶς. ἐπεξηγηματικῶς.

Ὁδηγίαι περὶ κατασκευῆς λέξεων ἀραβικῶν κατὰ τοὺς τύπους τῆς ἀραβικῆς.

§ 5. Ὅπως κατασκευάσωμεν εὐκόλως ἀραβικήν τινα λέξιν κατά τινα τύπον ἀραβικόν, γράφομεν τὸν τύπον καὶ κάτωθι αὐτοῦ τὴν ρίζαν τῆς ζητουμένης λέξεως διὰ γραμμάτων κεχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι οἱ τύποι τῶν τριγραμμάτων τῆς ἀραβικῆς γίνονται τῇ προσθήκῃ γραμμάτων τινῶν εἰς τὴν τριγράμματον ρίζαν ف ع ل, εἰλημμένην κατὰ συνθήκην, παρατηροῦμεν πόσα, ἐκτὸς τῶν τριῶν ριζικῶν γραμμάτων (ف ع ل), πρόσθετα γράμματα ἔχει ὁ τύπος καὶ ποῦ, προσθέτοντες δὲ ταῦτα εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἔχομεν τὴν ζητουμένην τὴν παράγωγον λέξιν.

Παράδειγμα Α'. Ζητεῖται κατὰ τὸν τύπον . . افعال ἰφὰλ
παράγωγον ἐκ τῆς ρίζης ك ت ب, ἤτοι . . مكـ
Ἐπειδὴ ἐν τῷ τύπῳ τούτῳ ἐκτὸς τῶν τριῶν
ριζικῶν ف ع ل ὑπάρχουσι δύο πρόσθετα | τὸ
ἓν ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τὸ ἕτερον προτελευταῖον,

προσθέτοντες ταῦτα εἰς τὴν ρίζαν ἔχομεν... امكـ ἤ
اعلام ἰλιὰμ

Παράδειγμα Β'. Ζητεῖται κατὰ τὸν τύπον استفعال ἰστιφὰλ
παράγωγον ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης ك ت ب ἤτοι . . . مكـ
Τὰ ἐν τῷ τύπῳ τούτῳ πρόσθετα γράμματα
εἶναι ا س ت ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ ἓν | προτελευταῖον· προσθέτοντες ταῦτα εἰς τὴν ρίζαν
ἔχομεν . . . . . امكـاست ἤτοι
استعلام ἰστιλὰμ

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ λέξις, ἥτις γίνεται κατά τινα τύπον ἔχει τόσας συλλαβὰς ὅσας καὶ ὁ τύπος, ἑκάστη δὲ συλλαβὴ ἔχει τὸ φωνῆεν τῆς ἀντιστοίχου συλλαβῆς τοῦ τύπου· ὡς τὰ ἀνωτέρω افعال ἰφ-ὰλ καὶ اعلام ἰ-λιὰμ· استفعال ἰστ-τιφ-ὰλ καὶ استعلام ἰστ-τι'-λιὰμ.

§ 6. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι τοὐναντίον διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ρίζαν λέξεώς τινος ἀραβικῆς παραγώγου ἐσχηματισμένης κατά τινα τύπον, δέον ν' ἀφαιρέσωμεν τὰ πρόσθετα γράμματα· ὡς π. χ. ἐκ τῆς λέξεως استعلام ἀφαιρουμένων τῶν προσθέτων ا س ت καὶ ا μένει ἡ ρίζα ع ل م ἤτοι علم.

Πρὸς εὕρεσιν τῆς ἀραβικῆς ρίζης ἀπαιτεῖται διὰ τὰ ἑπόμενα μαθήματα ὁ σπουδαστὴς νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει τοὺς κανόνας τῆς Γραμματικῆς σελ. 150, 151, § 238—239.

ΙΣΛΑΜΟΓΙΟΝ ISLAMOGLOU

Ἐπίθετα θετικοῦ βαθμοῦ ἀραβιστί.

§ 7. Συνηθέστερος τύπος ἐπιθέτων θετικοῦ βαθμοῦ τῆς ἀραβικῆς εἶναι ὁ τύπος فعيل φεὶλ γινόμενος τῇ προσθήκῃ ἑνὸς ي μεταξὺ τοῦ β' καὶ γ' ριζικοῦ γράμματος (Βλ. Γραμ. σ. 163 § 246).

علم	ἴλμ ἐπιστήμη, σοφία	صغر	σηγὰρ μικρὰ ἡλικία
قريب	κουρπ ἐγγύτης	رحم	ῥὰχμ εὐσπλαγνία
فهم	φὲχμ νόησις	حلم	χὴλμ πραότης
شرف	σερὲφ τιμὴ	ادب	ἐτὲπ κοσμιότης
فقر	φὰκρ πενία	حزن	χοὺζν πένθος, λύπη
سعد	σὰτ εὐτυχία	ضعف	ζὰ'φ ἀδυναμία

Σχηματισθήτωσαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ριζῶν τὰ ἑπόμενα ἐπίθετα.

Κόσμιος· πένης· εὔσπλαγχνος· μικρὸς (ἀνήλικος)· νοήμων· εὐτυχής· ἔντιμος· ἀδύνατος· πρᾶος· ὁ ἐγγύς· πένθιμος· εὐτυχής· σοφός.

Τὰ ἑπόμενα ἀραβικῆς μὲν ῥίζης, τουρκικῆς δὲ κατα.ληξεως (ἤτοι لو ἤτοι .λοῦ ἢ ل .λὶ) ἐπίθετα μεταβ.ληθήτωσαν εἰς ἐπίθετα ἀραβικὰ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

قوتلو κουτρετ-λοῦ δυνατός· عظمتلو ἀζαμετ-λοῦ μεγαλοπρεπής· كثرتلى κεσρετ-λὶ πολυπληθής· سرعتلى σουρα'τ-λὶ ταχύς· جسامتلى τζεσαμετ-λὶ εὐμεγέθης· متانتلو

μετανετ-λοῦ στερεός· رصانتلى ρεσανετ-λὶ στερεός· فطانتلو φετανετ-λοῦ ἀγχίνους· شهرتلو σεχρετ-λοῦ περίφημος.

Ἐπίθετα συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ἀραβιστί.

§ 8. Ταῦτα γίνονται κατὰ τὸν τύπον أفعل ἐφὲλ, ἤτοι τῇ προσθήκῃ ἑνὸς ا ἐν ἀρχῇ τῆς ῥίζης (Βλ. Γραμ. σ. 45 § 92, 93).

جهل	τζὲχλ ἀμάθεια	نفع	νὲφ' ὠφέλεια
حسن	χοὺσν ὡραιότης	كمال	κεμὰλ ἐντέλεια
عجز	ἄτζ-ζ ἀδυναμία	صعوبت	σουουπὲτ δυσκολία
سهولت	σουχουλὲτ εὐκολία	جمال	τζεμὰλ κάλος
كثرت	κεσρὲτ πληθὺς	رجحان	ρουτζχὰν προτίμησις
سلامت	σελαμὲτ ἀσφάλεια, [σωτηρία	غرابت	γαραπὲτ παραδοξό- [της

Σχηματισθήτωσαν ἐκ τῆς ῥίζης τῶν ἀνωτέρω ἀφῃρημένων τὰ ἑπόμενα συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ ἐπίθετα

Προτιμότερος· παραδοξότατος· ἀσφαλέστερος· εὐκολώτερος· ἀμαθέστερος· δυσκολώτερος· ὡραιότερος· ἀσθενέστερος· πολυπληθέστερος· ὠφελιμώτερος· ἐντελέστερος· ὡραιότερος.

Τὰ ἑπόμενα ἀραβικὰ μὲν, ἐσχηματισμένα δὲ τὸ συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν τουρκιστὶ, μεταβληθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

عليم πὲκ ἀλὶμ σοφώτατος· خفيف ταχὰ σαγὴρ μικρότερος· قريب πὲκ φακὴρ πτωχότατος· قريب ταχὰ καρὶπ ἐγγύτερος· عظيم γάγετ ἀζὶμ μέγιστος· رحيم ζιατὲ ρεχὶμ εὐσπλαγχνικώτατος· الغريب ἔν γαρὶπ ὁ παραδοξότερος· ضعيف γάγετ ζαὶφ ἀσθενέστατος· السريع ἔν σερὶ ὁ ταχύτερος.

Ὀνόματα ὑπερβολῆς, ἢ τέχνης, ἀραβιστί.

§ 9. Ταῦτα γίνονται κατὰ τὸν τύπον فعّال φεὰλ, ἤτοι παρενθέσει ἑνὸς ا μεταξὺ β′ καὶ γ′ ριζικοῦ γράμματος, διπλασιάσει δὲ τοῦ β′ ριζικοῦ γράμματος διὰ τοῦ σημείου (ّ) τεσδὶτ ἐξυπονοουμένου συνήθως (Βλ. Γραμ. σ. 46 § 95).

صرف	σὰρφ ἀλλαγὴ, δαπάνη	زرّاع	ζὲρ' γεωργία
اكل	ἔκλ βρῶσις	رسّام	ρέσμ ζωγραφία
حمل	χὰμλ φορτίον	خبّاز	χοὺπζ ἄρτος
عطر	ἄτρ ἄρωμα	حصاد	χασὰτ θερισμὸς
كذب	κὶζπ ψεῦδος	خلخ	χάλδζ καθαρίζειν
طبخ	τάπχ ψήνειν, μαγει-		[βάμβακα
	[ρεύειν	بقّال	πακλᾶ ὄσπρια, λα-
			[χανικὰ

Σχηματισθήτωσαν ἐκ τῶν ἀνωτέρω τὰ ἑπόμενα ὀνόματα ὑπερβολῆς, ἢ τέχνης.

Ζωγράφος· ἀρτοπώλης· μάγειρος· θεριστής· καθαριστὴς βάμβακος· ψευδίστατος· ἀδηφάγος· ἀχθοφόρος· ἀλλάκτης (νομισματαλλάκτης, ἤτοι ἀργυραμοιβός)· ἀρωματοπώλης· γεωργός· ὀσπριοπώλης (ἢ παντοπώλης).

Πρωτότυπον ρηματικὸν ἀφῃρημένων καὶ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα.

§ 10. Τὰ ρηματικὰ τῆς ἀραβικῆς ἀφῃρημένα, πρωτότυπά τε καὶ παράγωγα, συνδυαζόμενα ἐν τῇ τουρκικῇ μεθ' ἑνὸς τῶν *κοινῶν* καλουμένων ρημάτων, ἤτοι ايتمك ἰτμὲκ, ايلمك ἐϊλεμὲκ καὶ σπανιώτερον τοῦ قيلمق κηλμὰκ, σημαινόντων *ποιεῖν, πράττειν*, ἢ τοῦ بورمق πουγιουρμὰκ *διατάττειν* ἐν χρήσει χάριν τιμῆς τοῦ πρὸς ὃν ἀποτείνεταί τις (Γραμ. σ. 145 § 228—231), σχηματίζουσι σύνθετα ρήματα· π. χ. ἐκ τῶν ρηματικῶν ἀφῃρημένων حفظ χὴφζ φύλαξις, نقل νάκλ μεταφορὰ دفع τὲφ' ἀπόκρουσις, γίνονται τὰ σύνθετα ρήματα نقل ايلمك νάκλ ἐϊλεμὲκ μεταφέρειν (μεταφορὰν ποιεῖν)· دفع ايتمك τὲφ' ἰτμὲκ ἀποκρούειν (ἀπόκρουσιν ποιεῖν)· حفظ بورمق χὴφζ πουγιουρμὰκ φυλάττειν (φύλαξιν διατάττειν).

§ 11. Τὰ ρηματικὰ ταῦτα ἀφῃρημένα ἔχουσιν ἓν ἐνεργητικὸν καὶ ἓν παθητικὸν ὄνομα, ἰσοδυναμοῦντα πρὸς μετο-

χὴν ἐνεργητικὴν, ἡ παθητικήν· π. χ. ἐκ τοῦ بَاحَ χήφζ φύλαξις, τὸ ἐνεργητικὸν بَاحِث χαφὴζ φύλαξ, ὁ φυλάττων, καὶ τὸ παθητικὸν بَاحَة μαχφοὺζ ὁ φυλαττόμενος, ὁ πεφυλαγμένος.

Τοῦ πρωτοτύπου ρηματικοῦ ἀφῃρημένου γίνεται τὸ μὲν ἐνεργητικὸν κατὰ τὸν τύπον فَاعِل φαὶλ, τὸ δὲ παθητικὸν κατὰ τὸν τύπον مَفْعُول (Βλ. Γραμ. σ. 158 § 242).

نَقْل	νὰκλ μεταφορὰ	رَهْن	ρὲχν ἐνεχυρίασις
قَطْع	κὰτ' κόπτειν	نَظَر	ναζὰρ βλέμμα
حَمْل	χὰμλ φορτόνειν	مَنْع	μὲν' κωλύειν
كَتْب	κὲτπ γράφειν	وَقْف	βὰκφ ἀφιέρωσις
شَرْح	σὲρχ σχολιάζειν	دَفْع	τὲφ' ἀπόκρουσις
حَفْظ	χὴφζ φύλαξις	وَضْع	βὰζ' θέτειν

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τοὺς ἀνωτέρω τύπους.

Ὁ κωλύων· ὁ κωλυόμενος (ἀπηγορευμένος)· ὁ σχολιάζων· ὁ σχολιασθείς· ὁ φυλάττων· ὁ φυλαττόμενος· ὁ μεταφέρων· ὁ μεταφερόμενος· ὁ ἀποκρούων· ὁ ἀποκρουσθείς· ὁ ἐνεχυριάζων, ὁ ἐνεχυριαζόμενος· ὁ κόπτων, ὁ κεκομμένος· ὁ θέτων, ὁ τιθείς· ὁ ἀφιερῶν (ἀφιερωτὴς), ὁ ἀφιερωθεὶς (ἀφιέρωμα)· ὁ βλέπων, ὁ ὁραθείς· ὁ φέρων (ὁ κομιστὴς), ὁ φορτωθείς· ὁ γράφων (γραμματεὺς), ὁ γεγραμμένος (γράμμα, ἐπιστολή).

§ 12. Τὰ ἐνεργητικὰ ὀνόματα τῆς ἀραβικῆς ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ ἐνεργείας δηλωτικὰ ὀνόματα τῆς τουρκικῆς

(Βλ. Γραμ. σ. 138 δ'), ἢ πρὸς τὰς ἀναφορικὰς αὐτῆς μετοχὰς, τὰ δὲ παθητικὰ ὀνόματα πρὸς τὰς παθητικὰς αὐτῆς μετοχὰς καὶ ἑπομένως δύνανται δι' αὐτῶν τουρκιστὶ νὰ μεταφράζωνται·

Π. χ. τὸ كَاتِب κιατὶπ, γραμματεὺς, ἀντιστοιχεῖ τῷ τῆς τουρκικῆς كَيْجِي γιαζὶτζὶ ἐκ τοῦ قَمْجِي γιαζμάκ.

Τὸ واضع βαζὶ' ὁ θέτων, ἀντιστοιχεῖ τῷ يَجِي‌اِيدِي وَضْع βὰζ' ἰτὶτζὶ ἢ τῷ اِيدِي وَضْع βὰζ' ἰτέν.

Τὸ δὲ موضوع μεβζοῦ, ὁ τεθείς, τῷ اُولُنان وَضْع βὰζ' ὁλουνάν.

Κατὰ ταῦτα τὰ ἑπόμενα ἐνεργητικὰ ἢ παθητικὰ ὀνόματα μεταβληθήτωσαν εἰς ἐνεργητικὰ ὀνόματα τῆς τουρκικῆς, ἢ ἐνεργητικὰς καὶ παθητικὰς αὐτῶν μεταχὰς, καὶ τἀνάπαλιν αἱ μετοχαὶ τῆς τουρκικῆς εἰς ἀραβικὰ ἐνεργητικὰ ἢ παθητικὰ ὀνόματα.

حامل كتب اولنان نظر ايديجى مدفوع واضع

نقل ايديلان وقف ايدن وضع ايديلان حافظ مرهون

دافع منقول قطع ايليان شرح ايدن موقوف مشروح

قطع اولنان حمل اولنان حفظ ايدنجى

Παράγωγα ρηματικὰ ἀφῃρημένα τῆς ἀραβικῆς καὶ τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ αὐτῶν ὀνόματα.

§ 13. Ταῦτα γίνονται ἐκ τῆς ρίζης ﻗﺘﻞ τῇ προσθήκῃ γραμμάτων τινῶν κατὰ τοὺς ἑπομένους τύπους.

Τύπος Α'. Τὸ μὲν ρηματικὸν αὐτοῦ ἀφῃρημένον γίνεται κατὰ τὸν τύπον ﻗﺘﻞ ἰφὰλ (βλ. Γραμ. σ. 152—1ος), τὸ δὲ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὸν τύπον ﻣﻘﺘﻮﻝ μουφ'-ιλ, μουφ-ὲλ (βλ. Γραμ. σ. 159 α').

Τὸ ἐνεργητικὸν ὄνομα δὲν διαφέρει τοῦ παθητικοῦ ἢ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς ληγούσης, προφερομένης ἐν μὲν τῷ ἐνεργητικῷ μὲ ἐσρὲ *(ε.ι)*, ἐν δὲ τῷ παθητικῷ μὲ οὐστοὺν *(ε.ι)*, ὡς φαίνεται ἀνωτέρω.

خطور	χουτοὺρ ἐπέρχεσθαι [κατὰ νοῦν	نتيجه	νετιτζὲ ἀποτέλεσμα
بروز	πουρούζ ἐμφάνισις	جمله	τζουμλὲ σύνολον
ثبوت	σουπούτ βεβαιότης	حضور	χουζούρ παρουσία
درك	τὲρκ ἀντίληψις	خبر	χαπὲρ εἴδησις
كمال	κεμὰλ τελειότης	علانيت	ἀλανιὲτ δημοσιότης
رشد	ρουσὰτ εὐθύτης, εὐ- [θεῖα ὁδὸς	لحوق	λουχοὺκ προστίθε- [σθαι

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

Ἀποδεικνύειν (βεβαιοῦν), ἀποδεικνύων, ἀποδεδειγμενος· συνοψίζειν (ποιεῖν ἓν σύνολον)· συνοπτικὸς (πθτ)· παρουσιάζειν (κλητεύειν), ὁ παρουσιάζων (κλητήρ)· ὑπομιμνήσκειν (ποιεῖν ἔρχεσθαι κατὰ νοῦν), ὁ ὑπομιμνήσκων· ἐμφανίζειν (προσάγειν), ὁ προσάγων, ὁ προσαγόμενος· μηνύειν (δίδειν εἴδησιν), ὁ μηνύων (καταγγελεύς)· ἀντιλαμβάνεσθαι, ὁ ἀντιλαμβανόμενος· καθοδηγεῖν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, ὁ καθοδηγῶν· δημοσιεύειν, ὁ δημοσιεύων· προξενεῖν (ἐπάγειν ὡς ἀποτέλεσμα), ὁ προξενῶν· προσθέτειν, ὁ προστεθειμένος.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν παραγώγων ρηματικῶν ἀφῃρημένων τοῦ ἀνωτέρω τύπου ﻗﺘﻞ ὡς καὶ τῶν κατωτέρω ἐκτεθησομένων, τινῶν μὲν εἶναι ἐν χρήσει ἐν τῇ τουρκικῇ τό τε ἐνεργητικὸν καὶ τὸ παθητικὸν ὄνομα, τινῶν δὲ μόνον τὸ ἐνεργητικὸν, ἢ μόνον τὸ παθητικόν. Περὶ τούτου δέον ὁ σπουδαστὴς νὰ συμβουλεύηται τὸ λεξικόν.

Αἱ ἑπόμεναι τουρκικαὶ μετοχαὶ, ἢ ἐνεργητικὰ ὀνόματα, ἀντικατασταθήτωσαν δι' ἀραβικῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ὀνομάτων τοῦ ἀνωτέρω τύπου καὶ τὰ ἀπαλιτ.*

ابراز اولنان مخبر (ε) اخطار ايديجى اثبات ايديلان

ارشاد ايليان الحاق اولنان محضر (ε) اجال اولنان

اكمال اولنان مرشد (ε) منتج (ε) مثبت (π)

---

* Πρὸς ὁδηγίαν διὰ τοῦ (ε) σημειοῦται τὸ ἐνεργητικὸν καὶ διὰ τοῦ (π) τὸ παθητικὸν ὄνομα.

Τύπος Β'. Τὸ ρηματικὸν αὐτοῦ ἀφῃρημένον γίνεται κατὰ τὸν τύπον فعيل τεφ'-ιλ (Βλ. Γραμ. σ. 152 2ος), τὸ δὲ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὸν τύπον مفعل μου-φε-ιλ, μου-φε-ἐλ (Γραμ. σ. 159 β').

صدق	σήτκ ἀλήθεια	شرف	σερέφ τιμὴ
بدل	πετέλ ἀντάλλαγμα	رجحان	ρουτζχὰν προτίμησις
حركت	χαρεκέτ κίνησις	درس	τέρς μάθημα
كدر	κετέρ θλῖψις	جهاز	τζιχάζ προῖξ
ثلث	σευλοὺς τρίτον	بعد	πούτ ἀπομάκρυνσις
كثرت	κεσρέτ πληθὺς	رواج	ρεβάτζ κυκλοφορία
			[πέρασις

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

Προτιμᾶν, προτιμώμενος (προτιμητέος)· διδάσκειν, ὁ διδάσκων (διδάσκαλος· πληθύνειν (πολλαπλασιάζειν), ὁ πληθύνων, πληθυνόμενος· θλίβειν (ἐπιτιμᾶν), ὁ θλίβων (ἐπιτιμῶν) ὁ τεθλιμμένος· τιμᾶν, τετιμημένος· προικίζειν, πεπροικισμένος· κινεῖν, κινῶν· ἐπικυροῦν (βεβαιοῦν τὴν ἀλήθειαν)· ἐπικυρῶν ἐπικεκυρωμένος· διαδίδειν (δίδειν κυκλοφορίαν) ὁ διαδίδων (ὄργανον ἰδεῶν)· ἀπομακρύνειν, ὁ ἀπομακρύνων· τριπλασιάζειν, τριπλασιασμένος (τριπλοῦς, ἢ τρίγωνος)· ἀνταλλάσσειν (μεταβάλλειν). ἀντηλλαγμένος (μεταβεβλημένος).

Αἱ ἑπόμεναι τουρκικαὶ μετοχαὶ ἀντικατασταθήτωσαν δι'ἀραβικῶν ἐνεργητικῶν, ἢ παθητικῶν τοῦ ἀνωτέρω τύπου καὶ ταράπαλιν.

تصديق اولنمش ترويج ايديجى ترجيح اولنان مدرس (ε)

مكدر (ε) تكثير ايدن مصدق (ε) تكثير اولنان تجهيز ايدن

تدريس ايدن تشريف اولنان

Τύπος Γ'. Τὸ ρηματικὸν αὐτοῦ ἀφῃρημένον γίνεται κατὰ τὸν τύπον مفاعلة μου-φα-α-λὲ (Βλ. Γραμ. σ. 152, 3ος), τὸ δὲ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὸν τύπον مفاعل μου-φα-ἰλ (Βλ. Γραμ. σ. 159 γ').

صحبت	σοχπὲτ συνδιάλεξις	شركت	σιρκὲτ ἑταιρία
خبر	χαπὲρ εἴδησις	رفاقت	ρεφακὰτ συνοδεία
عون	ἄβν βοήθεια	وفق	βὲφκ συμφωνία
حفظ	χὴφζ προφύλαξις	مشورت	μεσβερὲτ σύσκεψις
خلاف	χηλὰφ ἐναντίον	شبه	σίπχ ὁμοιότης
سفر	σεφὲρ ταξείδιον	دوام	τεβὰμ διάρκεια, φοί-
			[τησις

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

Συνεταιρίζεσθαι, ὁ συνεταιρισθεὶς (συνεταῖρος)· συμφωνεῖν (συγκατατίθεσθαι), ὁ συμφωνῶν (σύμφωνος)· βοηθεῖν, ὁ βοηθῶν (βοηθός)· ἐναντιοῦσθαι, ὁ ἐναντιούμενος (ἐναντίος)· ταξειδεύειν (ξενίζεσθαι), ὁ ξενιζόμενος (ξένος)· συνδιαλέγεσθαι, ὁ συνδιαλεγόμενος (σύντροφος)· φοιτᾶν, ὁ φοιτῶν· προφυλάττειν, ὁ προφυλάττων· ὁμοιάζειν, ὁ ὁμοιάζων (ὅμοιος)· συνοδεύειν, ὁ συνοδεύων (συνταξειδιώτης)· συσκέπτεσθαι (συμβουλεύεσθαι), ὁ μεθ' οὗ συσκέπτεταί τις (σύμβουλος).

Αἱ ἑπόμεναι τουρκικαὶ μετοχαὶ ἀντικατασταθήτωσαν δι' ἀραβικῶν τοῦ ἀνωτέρου τύπου καὶ ταὐτολογίας.

مخابره ایدن محافظ مداومت ایدن مشارکت ایدن

معاون مشابهت ایدن مداوم مرافقت ایدن مخالفت ایدن

معاونت ایدن موافق مسافرت ایدن

Τύπος Δ'. Τὸ ρηματικὸν αὐτοῦ ἀφῃρημένον γίνεται κατὰ τὸν τύπον فاعل τε-φα-οὺλ (βλ. Γραμμ. σ. 154. 4ος) τὸ δὲ ἐνεργητικόν, ἢ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὸν τύπον متفاعل μου-τε-φα ἰλ (βλ. Γραμμ. σ. 160. δ').

بعد	πούτ ἀπόστασις	قطع	κάτ' κόπτειν
جهل	τζέχλ ἄγνοια	قرب	κούρπ ἐγγὺς
زیاده	ζιατέ αὔξησις	عقب	ἀκάπ ἀκολουθία
وفق	βέφκ συμφωνία	نسبت	νισπέτ ἀναλογία
وراثت	βερασέτ κληρονομία	میل	μεὶλ κλίσις
فخر	φάχρ καύχησις	وصل	βάσλ ἕνωσις, σύνδεσις

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

Ἀκολουθεῖν, ὁ ἀκολουθῶν· μεταδιδάζεσθαί τι κληρονομικῶς, ὁ μεταδιδαζόμενος κληρονομικῶς· προσποιεῖσθαι ἄγνοιαν, ὁ προσποιούμενος ἄγνοιαν· ἀφίστασθαι, ὁ ἀφεστώς· αὐξάνεσθαι, ὁ αὐξηθείς·

κόπτειν ἀλλήλους, ἀλληλοκοπτόμενος· καυχᾶσθαι, καυχώμενος· κλίνειν, ὁ κλίνων· συνδέεσθαι, συνδεδεμένος· προσεγγίζειν, προσεγγίζων· εἶναι ἀνάλογον (σύμμετρον), ἀνάλογος (σύμμετρος).

Αἱ ἑπόμεναι τουρκικαὶ μετοχαὶ ἀντικατασταθήτωσαν δι' ἀραβικῶν καὶ ταὐτολογίας.

تزاید ایدن متقارب توافق ایدن متفاخر تباعد ایدن

متوارث تواصل ایدن تعاقب ایدن متجاهل تمایل ایدن

متقاطع

Τύπος Ε'. Τὸ ρηματικὸν αὐτοῦ ἀφῃρημένον γίνεται κατὰ τὸν τύπον فعل (βλ. Γραμμ. σ. 154. 5ος), τὸ δὲ ἐνεργητικὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὸν τύπον متفعل μου-τε-φε-ὶλ (βλ. Γραμμ. σ. 160. ε').

جمع	τζέμ' ἄθροισμα	ستر	σέτρ κάλυψις
حدوث	χουτούς ἐμφάνισις	صدقه	σαταχὰ ἐλεημοσύνη
حمل	χαμλ φορτίον	شکل	σέκλ σχῆμα
زوج	ζέβτζ σύζυγος	کفالت	κεφαλὲτ ἐγγύησις
شکر	σούκρ εὐχαριστία.	نزول	νουζούλ κατάβασις
شرف	σερέφ τιμὴ	علاقه	ἀλιακᾶ σχέσις, ἀνα-

[φορὰ

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον

Εὐχαριστεῖν, εὐχαριστῶν· συζεύγνυσθαι, συζευχθείς· δίδειν ἐλεη-

μοσύνην· σχηματίζεσθαι, ἐσχηματισμένος· ἀναφύεσθαι (ἐμφανίζεσθαι), ὁ ἀναφυόμενος· συνέρχεσθαι (συναθροίζεσθαι), συνηγμένος· καλύπτεσθαι, κεκαλυμμένος· ἐγγυᾶσθαι, ἐγγυώμενος· καταδέχεσθαι (συγκαταβαίνειν), ὁ καταδεχόμενος· ἀνάγεσθαι (ἔχειν σχέσιν, ἀναφορὰν), ὁ ἀναγόμενος· τιμᾶσθαι (λαμβάνειν τὴν τιμήν), τετιμημένος· ἀνέχεσθαι (φέρειν φορτίον), ὁ ἀνεχόμενος.

Αἱ ἑπόμεναι τουρκικαὶ μετοχαὶ ἀντικατασταθήτωσαν δι' ἀραβικῶν καὶ ταὐτολογίαν.

تشكل ايدن متستر متشكر تحمل ايدن تحدث ايدن

متعلق تنزل ايدن تصدق ايدن متكفل متشرف

تزوج ايدن متحمل

Τύπος ς'. Τὸ ρηματικὸν αὐτοῦ ἀφῃρημένον γίνεται κατὰ τὸν τύπον افتعال ἰφ-τι-ὰλ (βλ. Γραμμ. σ. 155-6ος), τὸ δὲ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὸν τύπον مفتعل μουφ-τε-ίλ, μουφ-τε-έλ (βλ. Γραμμ. σ. 160. ς').

جسارت	τζεσαρέτ τόλμη	سمع	σεμ' ἀκούειν
حرمت	χουρμέτ σέβας	منع	μέν' κωλύειν
فخر	φάχρ καύχησις	قدرت	κουτρέτ δύναμις
نظر	ναζάρ βλέμμα	عذر	ιοζρ δικαιολογία
كسب	κέσπ ἀπόκτησις	شهرت	σοχρέτ φήμη
شغل	σούγλ ἐνασχόλησις	بحث	πεχτζέτ χαρὰ, ἀγαλλίασις

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

Ἐνασχολεῖσθαι, ὁ ἐνησχολημένος· ἀκούειν, ὁ ἀκούων· τολμᾶν, ὁ τολμῶν· καυχᾶσθαι, ὁ καυχώμενος· σέβειν, σεβαστός· (πθ.) προσδοκᾶν (εἶναι ἐν τῷ βλέπειν), ὁ προσδοκῶν, ὁ προσδοκώμενος· ἀγάλλεσθαι, ἀγαλλόμενος· δικαιολογεῖσθαι, ὁ δικαιολογούμενος· ἀποποιεῖσθαι (κωλύειν ἑαυτὸν), ὁ ἀποποιούμενος· κτᾶσθαι, ὁ κτώμενος (ἐνεργ.) ὁ ἀποκτηθείς· φημίζεσθαι, ὁ πεφημισμένος.

Αἱ ἑπόμεναι τουρκικαὶ μετοχαὶ ἀντικατασταθήτωσαν δι' ἀραβικῶν μετοχῶν καὶ ταὐτολογίαν.

اختلاط ايدن استماع ايدن اعتذار ايدن امتناع ايدن

مشتغل مفتخر مشتهر مكتسب مبتهج

Τύπος Ζ'. Τὸ ρηματικὸν αὐτοῦ ἀφῃρημένον γίνεται κατὰ τὸν τύπον انفعال ἰν-φιὰλ (βλ. Γραμμ. σ. 156. 7ος), τὸ δὲ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὸν τύπον منفعل μουν-φε-ίλ (βλ. Γραμμ. σ. 161. 7ος).

حصر	χάσρ περιορίζειν	كشف	κέσφ ἀνακάλυψις
جد	τζεμέτ πάγος	قطع	κατ' κόπτειν
بسط	πάστ ἀνάπτυξις	عطف	ἄτφ στρέφειν
سلب	σελπ ἀφαίρεσις	قلب	κάλπ μεταβολὴ
فسخ	φέσχ ἀκύρωσις	قسم	κήσμ μέρος
عقد	ἄκτ σύναψις, συγκρότησις	فصل	φάσλ χωρισμὸς, διαίρεσις

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

Περιορίζεσθαι, περιωρισμένος· ἀποχωρίζεσθαι (παύεσθαι), ἀποκεχωρισμένος (πεπαυμένος)· συγκροτεῖσθαι, συγκεκροτημένος· κόπτεσθαι, κεκομμένος· ἀποκαλύπτεσθαι, ἀποκεκαλυμμένος· πήγνυσθαι, πεπηγμένος· ἀφαιρεῖσθαι, ἀφῃρημένος· στρέφεσθαι, ἐστραμμένος· ἀναπτύσσεσθαι, ἀνεπτυγμένος· ἀκυροῦσθαι, ἀκυρωθεὶς (ἄκυρος)· μεταβάλλεσθαι, μεταβεβλημένος· μερίζεσθαι, μεμερισμένος.

Αἱ ἑπόμεναι τουρκικαὶ μετοχαὶ ἀρτικατασταθήτωσαν δι' ἀραβικῶν καὶ ταράπαλιν.

انعقاد ایدن انسلاب ایدن منحصر منجمد منبسط

منقلب انقطاع ایدن انفساخ ایدن انکشاف ایدن

منفصل منعطف

Τύπος Η'. Τὸ ρηματικὸν αὐτοῦ ἀφῃρημένον γίνεται κατὰ τὸν τύπον ال استفعال ἰσ-τι-φὰλ (βλ. Γραμμ. σ. 156. 8ος), τὸ δ' ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα κατὰ τὸν τύπον مستفعل μουσ-τεφ-ίλ, μουσ-τεφ-ὲλ (βλ. Γραμμ. σ. 161. η').

علم	ἴλμ γνῶσις	لزوم	λουζοὺμ ἀνάγκη
خدمت	χητμὲτ ὑπηρεσία	غرق	γάρκ βύθισις
عجله	ἀτζελὲ βία	حضور	χουζοὺρ παρουσία
فهم	φὲχμ νοεῖν	نطق	νοὺτκ λόγος

رحم	ρὲχμ εὐσπλαγχνία	حصول	χουσοὺλ ἐπίτευξις
خير	χαπὲρ εἴδησις	حسن	χοὺσν καλλονή, ὡραιότης

Μεταφρασθήτωσαν κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον.

Ἱκετεύειν (ζητεῖν εὐσπλαγχνίαν), ἱκετεύων, ἱκετευόμενον (ἱκεσία)· συνεπάγειν (ἀπαιτεῖν κατ' ἀνάγκην), συνεπάγων· ἀνακρίνειν, ἀνακρίνων (ἀνακριτής)· ἑτοιμάζειν (ποιεῖν παρουσιάζεσθαι), ἡτοιμασμένος· ἐπιτυγχάνειν, ἐπιτευχθείς· ἐρωτᾶν (ζητεῖν νοῆσαι), ἐρωτῶν. κατεπείγειν (σπεύδειν) κατεπείγων (πθ.)· ἐπιδοκιμάζειν (θεωρεῖν ὡραῖον, καλὸν), ὁ ἐπιδοκιμάζων, ὁ ἐπιδεδοκιμασμένος· ζητεῖν πληροφορίας (γνώσεις), ὁ ζητῶν πληροφορίας· ἔχειν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὤν (πθ.) βυθίζεσθαι, βεβυθισμένος.

Αἱ ἑπόμεναι τουρκικαὶ μετοχαὶ ἀρτικατασταθήτωσαν δι' ἀραβικῶν καὶ ταράπαλιν.

استرحام اولنان استحضار قلنان مستلزم مستفهم

استخدام اولنان مستعجل مستخبر استحسان اولنان

مستغرق استخراج اولنان

Ἐν τῇ Γραμματικῇ σημειοῦται καὶ ἔννατος τύπος ρηματικῶν ἀφῃρημένων· ἐπειδὴ ὅμως τὰ παράγωγα αὐτοῦ εἶναι ὀλίγιστα, παραλείπομεν ἐνταῦθα τὰ παραδείγματα αὐτοῦ παραπέμποντες τὸν σπουδαστὴν πρὸς γνῶσιν τοῦ τύπου τούτου εἰς τὴν γραμματικήν. (βλ. σ. 161 θ).

ELSIMANOGLIO

Εὑρεθήτω κατὰ ποῖον τύπον εἶναι ἕκαστον τῶν κάτωθι σημειουμένων ρηματικῶν ἀφῃρημένων, καὶ ποία εἶναι ἡ ρίζα αὐτοῦ, καὶ σχηματισθήτωσαν τὰ ἐνεργητικὰ καὶ παθητικὰ αὐτῶν ὀνόματα :

تبليغ تفرع مبالغه استخدام تذكير تقاطع تذكر

ابلاغ تنوير مذاكره اغضاب انتظام انقطاع مساعده

تبريك تداخل تكدر استحضار مقاطعه اقناع تكلم

احضار محاصره اختصار مكالمه تنوع تلوين تمتع

احتمال تعلم تدافع تسلم مسالمت استعلام مواضعه

اعتبار مداخله استفسار تفسير ادخال تعليم اجتناب

تكميل تحميل استكمال ارتفاع محاسبه تزويج تكاسل

Τοπικὰ ὀνόματα.

§ 14. Ταῦτα σχηματίζονται κατὰ τρεῖς τύπους, ἤτοι 1] κατὰ τὸν مفعل μεφ-ὲλ, 2] τὸν αὐτὸν προφερόμενον μεφ-ὶλ καὶ 3] τὸν مفعله μεφ-ε-λὲ (βλ. Γραμμ. σ. 164 § 247).

ركب	ρουκιοὺπ ἐπιβαίνειν	ركز	ρὲκζ στήνειν
خزينه	χαζινὲ θησαυρὸς	كتب	κὲτπ γράφειν
دخول	τουχοὺλ εἴσοδος	نبع	νὲπ' ἀναβρύειν
خروج	χουροὺτζ ἔξοδος	سكنى	σουκνὰ κατοίκησις
طبخ	τάπχ ψήνειν	جمع	τζέμ' συνάθροισις

1ον. *Σχηματισθήτωσαν κατὰ τὸν τύπον* مفعل *μεφ-ὲλ*

Μαγειρεῖον· οἴκημα· πηγὴ (μέρος, ἐξ οὗ ἀναβρύει τι)· σχολὴ (μέρος, ἔνθα γράφει τις)· ἔξοδος (μέρος, δι' οὗ ἐξέρχεταί τις)· εἴσοδος (μέρος, δι' οὗ εἰσέρχεταί τις) καὶ εἰσαγωγή· τόπος συναθροίσεως· ὑπόγειον (μέρος πρὸς φύλαξιν θησαυροῦ κτλ.) ὄνος, ἢ πλοῖον (μέρος, ἐφ' οὗ ἐπιβαίνει τις)· κέντρον (μέρος, ἔνθα στήνεταί τι)·

نزول	νουζοὺλ κατάβασις	ورود	βουροὺτ ἄφιξις
شرق	σὰρκ ἀνατολὴ	وضع	βὰζ' τιθέναι
غرب	γὰρπ δύσις	وقوع	βουκοὺ συμβαίνειν
سجده	σετζὲτ προσκυνεῖν ἐν [προσευχῇ	وصول	βουσοὺλ ἄφιξις

2ον. *Σχηματισθήτωσαν κατὰ τὸν τύπον* مفعله *μεφ-ὶ-λ.*

Σταθμὸς, ἢ οἰκία (μέρος, ἔνθα καταβαίνει, καταλύει τις)· προσκύνημα· δυσμαὶ (μέρος ἔνθα δύει ὁ ἥλιος)· ἀνατολὴ (μερος, ἔνθεν ἀνατέλλει ὁ ἥλιος)· τοποθεσία, θέσις (μέρος, ἔνθα συμβαίνει, ἢ κεῖταί τι)· θέσις (μέρος ἔνθα τίθεταί τι)· μέρος, ἔνθα φθάνει τις.

---

29 Hung. Lib.

طبع	τὰπ' ἐκτύπωσις	درس	τὲρς μάθημα
حكم	χούκμ κρίνειν	ملح	μιλχ ἅλας
حفظ	χήφζ φύλαξις	جمع	τζὲμ' συνάθροισις
قبر	κὰπ̀ρ τάφος	زرع	ζὲρ' καλλιεργεῖν

3ον. *Σχηματισθήτωσαν κατὰ τὸν τύπον* ولد *με-φε-λέ.*

Σχολὴ (μέρος, ἔνθα δίδονται μάθημα)· δικαστήριον· θήκη (μέρος, ἔνθα φυλάττεταί τι)· νεκροταφεῖον (μέρος, ἔνθα ὑπάρχουσι τάφοι) συλλογὴ (μέρος, ἔνθα συνηθροίσθη τι)· τυπογραφεῖον (μέρος πρὸς ἐκτύπωσιν)· ἀγρὸς (τόπος πρὸς καλλιέργειαν)· ἁλυκὴ (μέρος, ἔνθα ὑπάρχει ἅλας).

Ἀντιστοιχία ἁπλῶν καὶ συνθέτων ρημάτων.

§ 15. Ὡς τὰ ἁπλᾶ ρήματα τῆς τουρκικῆς μεταβάλλουσι διάθεσιν προστιθεμένου ἑνὸς ἢ πλειόνων γραμμάτων ἐν τέλει τῆς ρίζης πρὸ τῆς καταλήξεως (βλ. Γραμμ. σ. 97 § 177), οὕτω καὶ ἡ ἀραβικὴ ρίζα μεταφερομένη εἰς τοὺς ἀνωτέρω τύπους μεταβάλλει διάθεσιν ὡς ἑξῆς:

1ον] Οἱ τύποι افعال ἰφὰλ καὶ تفعيل τεφὶλ εἶναι ἐνεργητικῆς διαθέσεως, ἑπομένως καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ὡς ἀνωτέρω (§ 10, 11, 12, 13) σύνθετα ρήματα εἶναι ἐνεργητικὰ μεταβατικά, καὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ ἁπλᾶ πρωτότυπα, ἢ τὰ ἐξ οὐδετέρων ἢ καταστατικῶν παράγωγα ἐνεργητικὰ τῆς τουρκικῆς, τὰ γινόμενα διὰ τοῦ γράμματος ت ἢ در (βλ. Γραμμ. σ. 97 § 178).

Π. χ. ازيارت ἰζιὰρ ἐτμὲκ=زيارة γιαζμὰκ γράφειν.

اعلام ἰλιὰμ ἐτμὲκ=بيلدرمك πιλ-τιρ-μὲκ γνωστοποιεῖν.

تبديل τεπτὶλ ἐϊλεμὲκ=دكشدرمك τεγιὰ-τιρ-μὲκ.

تبييض τεπγὶζ ἐϊλεμὲκ = قاغارت ἀγαρ-τ-μὰκ λευκαίνειν, ἀντιγράφειν εἰς τὸ καθαρόν.

2ον] Οἱ τύποι مفاعله μουφαλὲ καὶ تفاعل τεφαοὺλ σημαίνουσιν ἀλληλοπάθειαν, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σύνθετα ρήματα ἀντιστοιχοῦσιν πρὸς τὰ διὰ τοῦ ش ἁπλᾶ ἀλληλοπαθῆ (Γραμμ. σ. 102 § 186).

Π. χ. مكالمه μουκιαλεμὲ ἐτμὲκ= سويلشمك σοϊλε-σ̀-μὲκ συνδιαλέγεσθαι.

تعاون τεαβοὺν ἐϊλεμὲκ=ياردملشمك γιαρτ̀ημλα-σ̀-μὰκ ἀλληλοβοηθεῖσθαι.

3ον] Οἱ τύποι تفعل τεφεοὺλ καὶ انفعال ἰφτιὰλ εἶναι μέσης διαθέσεως, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σύνθετα ρήματα ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ διὰ τοῦ γράμματος ن γινόμενα ἁπλᾶ μέσα (Γραμ. σ. 103 § 189).

Π. χ. تسرّت τεσεττοὺρ ἐτμὲκ = كورتولمك ἰορτου-ν-μὲκ πλύνειν, λούειν ἑαυτόν.

اغتسال ἰγτισὰλ ἐϊλεμὲκ= يقانمك γικα-ν-μὰκ πλύνειν, λούειν ἑαυτόν.

4ον] Ὁ τύπος انفعال εἶναι μέσης καὶ ἐνίοτε παθητικῆς διαθέσεως, τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν σύνθετα ρήματα ἀντιστοιχοῦσι τοῖς ἁπλοῖς μέσοις, ἢ παθητικοῖς (Γραμμ. σ. 104 § 190).

Π. χ. كيڤ انعقاد اين‌كات ايتمك=قورولق kourou-l-mák συγκροτεῖσθαι (συμβούλιον).

كيلك انجماد اينڤيمات ايلمك=كوكلق ṫonmák πήγνυσθαι.

5ον] Ὁ δὲ τύπος استفعال σημαίνει αἴτησιν, ἢ τὸ θεωρεῖν τι ὡς ἔχον τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπὸ τῆς ρίζης σημαινομένου.

كيلك استقراض استكراڤ ايتمك زتتين دَنيون (قرض كارڤ, دَنيون) δανείζεσθαι.

كيلك استكثار استكسار ايتمك θεωρεῖν τι ὡς πολὺ (كثرت كسرت پلتوك).

Εὑρεθήτω τὸ ἀντίστοιχον ἁπλοῦν τουρκικὸν ῥῆμα.

Τὸ ἁπλοῦν ῥῆμα, ὅπερ δέον νὰ μεταβληθῇ ἀναλόγως τῆς διαθέσεως τοῦ συνθέτου ῥήματος, σημειοῦται ἐντὸς παρενθέσεως.

كيلك اقناع اكنا' ايتمك καταπείθειν (قانع كان-مَك).

كيلك ايصال ايصال ايتمك διαβιβάζειν (قارى وار-مَك).

كيڤ تلبس تلبس ايتمك ἐνδύεσθαι (كيم گيى-مك).

كيڤ زوج تزويج ايتمك συζευγνύειν (كيلن اولن-مك).

كيلك توريم تربيه ايتمك ἐξοιδαίνειν (قارنى قبار-مَك).

كيڤ معارفه موارفه ايتمك γινώσκειν ἀλλήλους (بيلك ṫil-مك).

كيلك منازعه موناظره ايتمك ἐρίζειν (كيكش چكش تسك-مك).

كيلك انبساط اينبساط ايتمك ἐκτείνεσθαι (يايق گيا-مَك).

كيلك تشبيه تشبيه ايتمك παρομοιάζειν (كمكز بكزه-مك ṫenzemék).

كيڤ تفهيم تفهيم ايتمك δίδειν νὰ ἐννοήσῃ τις (اكلامق ἀνλαμάκ.

Εὑρεθήτω τὸ ἀντίστοιχον σύνθετον ῥῆμα.

Ἡ ρίζα τοῦ ζητουμένου ρηματικοῦ ἀφῃρημένου, ὅπερ θέλει χρησιμεύσει ἐν τῷ συνθέτῳ ῥήματι, σημειοῦται ἐν παρενθέσει.

كيلك مشاركه شريك اولمق συνδιαλλάττεσθαι (شريك صولق).

كيلك مشاركه اورتاقلاشمق συνεταιρίζεσθαι (شركت شركت ṫirkét).

كيلك دوشونمك دوشونمك ايتمك σκέπτεσθαι (فكر فكر).

كيلك كبرلنمك كبرلنمك ايتمك ὑπερηφανεύεσθαι (كبر كبر).

كيلك چيقارمق چيقارمق ايتمك ἐξάγειν (خروج چيقارمق).

كيلك صغمق صوغمق ايتمك ψύχεσθαι (صوغوق صوغوتمق).

كيڤ صغوتمق صوغوتمق ايتمك ψύχειν (ἡ αὐτὴ ῥίζα).

كيلك اصمق اسمك ايتمك θερμαίνεσθαι (سخن سخن).

كيڤ اصمق اسمك ايتمك θερμαίνειν (ἡ αὐτὴ ῥίζα).

كيلك ايشيتدرمك ايشيتدرمك ايتمك ποιεῖν ν' ἀκούσῃ τις (سمع سم').

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α΄ ΜΕΡΟΥΣ.

SISMANOGLIO

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ.

ΜΑΘΗΜΑ Α'.

§ 16. Ἡ σύνταξις τῆς γενικῆς κτητικῆς, ἢ σχετικῆς, μετὰ τοῦ ὀνόματος, ὅπερ προσδιορίζει, καλεῖται تعلق ἰζαφέτ.

Ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἡ γενικὴ δύναται νὰ προταχθῇ τοῦ ὀνόματος, ὅπερ προσδιορίζει, ἢ ἐπιταχθῇ· π. χ. τοῦ ἡλίου ἡ θερμότης· ἢ, ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου.

Τοῦτο γίνεται καὶ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ· καὶ ὅταν μὲν προτάσσηται ἡ γενικὴ, ἡ σύνταξις εἶναι καθαρῶς τουρκικὴ, τὸ δ' ἐπιτασσόμενον ὄνομα δέον ἐξ ἅπαντος νὰ λάβῃ τὴν καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν (Μεθ. βιβλ. Α'. σ. 64 § 44).

Τοὐναντίον δὲ ὅταν προτάσσηται τὸ ὄνομα καὶ ἐπιτάσσηται ἡ γενικὴ, ἡ σύνταξις εἶναι περσικὴ, τὸ δὲ ὄνομα λαμβάνει ἐν τέλει ἕνα νοητὸν χαρακτῆρα κεσρέ, ἤτοι τὴν φωνὴν (ι) ὑπονοουμένην, τῆς καταληκτικῆς ἀντωνυμίας παραλειπομένης τότε ὡς περιττῆς.

Τουρκικὴ σύνταξις.	*Περσικὴ σύνταξις.*
شمسك حرارتی σεμσὶν χαραρετὶ	شمس حرارت χαραρέτ-ι σεμς
[τοῦ ἡλίου ἡ θερμότης	[ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου
یاری عمرك ἰομρούν πεχαρὶ	یارعمر πεχάρ-ι ἰόμρ τὸ ἔαρ
[τοῦ βίου τὸ ἔαρ	[τοῦ βίου

§ 17. Ἡ τουρκικὴ σύνταξις πάντοτε γίνεται· ἡ περσικὴ ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται ἢ μόνον ὅταν ἥ τε γενικὴ καὶ τὸ ὄνομα ὦσιν ἀμφότερα λέξεις ἀραβικαὶ, ἢ περσικαὶ, ἢ ἡ μία ἀραβικὴ καὶ ἡ ἄλλη περσικὴ, οὐχὶ δὲ καὶ τουρκικαί.

Ἑπομένως τὰ ἀνωτέρω δύο παραδείγματα συντάττονται τουρκιστί τε καὶ περσιστὶ, διότι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἀμφότεραι αἱ λέξεις εἶναι ἀραβικαὶ, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἡ λέξις عمر ἀραβικὴ καὶ ἡ λέξις یار περσική. Ἀλλὰ, π. χ. τὸ چوجغك اویونجاغی τσοτζουγοῦν ὀγιουντζαγῖ, τοῦ παιδὸς τὸ ἄθυρμα, δὲν δύναται νὰ συνταχθῇ καὶ περσιστὶ, ἤτοι δὲν γίνεται چوجق اویونجاق ὀγιουντζάκ-ι τσοτζοὺκ, διότι ἀμφότεραι αἱ λέξεις αὗται εἶναι τουρκικαί. Ἐπίσης καὶ τὸ كونشك حرارتی γκιουνεσὶν χαραρετὶ, τοῦ ἡλίου ἡ θερμότης δὲν γίνεται كونش حرارت χαραρέτ-ι γκιουνές, διότι εἶναι μὲν ἡ λέξις حرارت ἀραβικὴ, τὸ كونش ὅμως εἶναι τουρκικόν.

Λέξεις τινὲς ὡς ڤاپۇ ταμγᾶ σφραγὶς. گمرك γκιουμρούκ τελώνιον, گچید γκετσὶτ παρέλασις στρατιωτική, καίπερ μὴ ἀραβοπερσικαὶ, συντάττονται ὅμως καὶ κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν. π. χ. ڤاپۇسی ταμγᾶ ρεσμὶ καὶ رسم ڤاپۇ ρέσμ-ι ταμγᾶ, σημάνσεως φόρος· رسمی گمرك γκιουμρούκ ρεσμὶ καὶ رسم گمرك τελωνίου φόρος· رسمی گچید γκετσὶτ ρεσμὶ καὶ رسم گچید τελετὴ στρατιωτικῆς παρελάσεως.

§ 18. Ἡ μετὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων ἐξόχων ἢ σεβαστῶν προσώπων καὶ κατόπιν τῶν λέξεων ایشی ἢ عتبه τιμῆς χάριν τιθεμένη λέξις حضرتلری χαζρετλερῖ (σύνθετος ἐκ τῆς

حضرت καὶ τῆς καταληκτικῆς ἀντωνυμίας ی (Μεθ. βιβλ. Α'. σ. 110 § 91), ὡς ἀραβική, συντάττεται μετὰ τοῦ ὀνόματος καὶ περσιστί, ἤτοι προτάσσεται αὐτοῦ, τότε δὲ παραλείπεται ἡ καταληκτικὴ ἀντωνυμία ی ὡς περιττή.

Ἀπαραλλάκτως συντάσσεται καὶ ἡ ταυτόσημος τιμητικὴ λέξις جنابلری ژزεναπλερί (σύνθετος ἐκ τοῦ جناب καὶ τῆς ری).

Π. χ. حق جناب ژزενάπ-ι χάκ ἡ Αὐτοῦ ἁγιότης ὁ Θεός.

موسی حضرت χαζρέτ-ι Μουσᾶ ἡ Αὐτοῦ ἁγιότης ὁ Μωϋσῆς.

Αἱ δύο αὗται λέξεις προκειμένου περὶ Θεοῦ, προφητῶν, ἁγίων καὶ ἄλλων λίαν ἐξόχων καὶ σεβαστῶν προσώπων προτάσσονται ὡς ἀνωτέρω περσιστί· προκειμένου δὲ περὶ ὑπουργῶν καὶ κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ἢ ἄλλων ἐξόχων προσώπων ἐπιτάσσονται κατὰ τὴν τουρκικὴν σύνταξιν·

Π. χ. حضرت یعقوب χαζρέτ-ι γιακοὺπ ἡ Αὐτοῦ ἁγιότης ὁ Ἰακώβ, ὁ ἅγιος Ἰακώβ.

ادهم ایشی حضرتلری Ἐτὲμ πασᾶ χαζρετλερῆ ἡ Α. Ε. ὁ Ἐτὲμ πασᾶς.

Ἡ λέξις حضرت σημαίνει κυρίως *παρουσία*, ἡ δὲ جناب ژزενάπ *περίβολος*· ἑρμηνεύονται δὲ παρ' ἡμῖν διὰ τῆς λέξεως *Ἁγιότης* προκειμένου περὶ Θεοῦ, προφητῶν, ἁγίων· διὰ τῆς λέξεως *Μεγαλειότης* προκειμένου περὶ ἡγεμόνων· καὶ διὰ τῶν λέξεων *ὑψηλότης*, *ἐξοχότης* προκειμένου περὶ ἐξόχων προσώπων.

Θέμα Ι.

Πρὸς ἑρμηνείαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καὶ μεταβολὴν τῆς τουρκικῆς συντάξεως εἰς περσικήν.*

پادشاهك مرحمتی اولادك اطاعتی ابوینك شفقتی ایتامك

اموالی مملكتك مصالحی حاكمك عدالتی مشغولیتك كثرتی

كتابك مؤلفی مسئله‌نك اهمیتی ارضك طولی شمسك قرصی

كلامك مزیتی بلده‌نك لطافتی عمرك مدتی قرارك تبلیغی

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς περσικῆς συντάξεως εἰς τουρκικήν.

عادات اهالی عدد نفوس ایام بهار اصول حكومت

---

* Ἡ ἑρμηνεία καὶ ἡ μεταβολὴ τῶν συντάξεων ἔν τε τῷ παρόντι καὶ ἐν τοῖς ἑπομένοις θέμασι δέον νὰ γίνηται ἐν ἰδιαιτέρῳ τετραδίῳ, ὁ δὲ σπουδαστὴς ἀφοῦ πρῶτον ἐν τῷ τετραδίῳ μεταφράσῃ, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἐν τέλει τοῦ βιβλίου λεξιλογίων, τὸ μὲν ἑλληνικὸν θέμα τουρκιστί, τὸ δὲ τουρκικὸν ἑλληνιστὶ καὶ μεταβάλῃ ἰδιαιτέρως τὴν τουρκικὴν σύνταξιν εἰς περσικὴν καὶ τἀνάπαλιν, εἶτα μελετᾷ αὐτὸ καὶ ἀπὸ τοῦ βιβλίου ὥστε νὰ δύνηται καὶ ἀπὸ στήθους νὰ μεταφράζῃ καὶ ἀπομνημονεύῃ.

قانون مملکت حاکم بلده حضرت سلیمان اعمال سفاین

موسم بهار فصل ربیع استعمال کله دور عالم حب والدین

صرف نقود بیان حقیقت تقدیر خدمت حضرت عیسی

Πρὸς μετάφρασιν εἰς τὴν τουρκικὴν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν δύο συντάξεων, περσικῆς καὶ τουρκικῆς.

Πρότασις εἰρήνης· ἀκύρωτις ἀποφάσεως· ἀναίρεσις ἀγωγῆς· περίληψις καταστάσεως· συνάθροισις πραγμάτων· παραδοχὴ παρακλήσεως· ἐγκατάλειψις τοῦ κόσμου· λύσις ἀπορίας· φύλλον ρόδου· ἀνατολὴ ἡλίου· ἐκλογὴ κατοίκων· γλυκύτης τῶν φαγητῶν· ὀφειλέτης εὐγνωμοσύνης· θερμότης τοῦ σώματος· τὸ κέντρον τοῦ κόσμου.

ΜΑΘΗΜΑ Β'.

§ 19. Κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν ὀνόματος καὶ γενικῆς, τὸ ὄνομα προτασσόμενον λαμβάνει, ὡς ἐν τῷ προηγουμένῳ μαθήματι ἐλέχθη, τὸν νοητὸν χαρεκὲ κεσρὲ, ἤτοι τὴν φωνὴν (ι). Ἡ φωνὴ αὕτη ὑπονοεῖται ὅταν τὸ ὄνομα λήγῃ εἰς σύμφωνον· ὅταν ὅμως τὸ ὄνομα λήγῃ εἰς φωνῆεν, τότε γράφεται ὡς ἑξῆς:

Τὰ ὀνόματα τὰ λήγοντα εἰς ه ἢ ی φωνῆεν λαμβάνουσιν ἐν τέλει τὸ σημεῖον (ٔ) προφερόμενον ἐπίσης (ι) π. χ. باغ بۀ مێوه‌ٔ μεϊβέ-ϊ πὰγ ὁ καρπὸς τῆς ἀμπέλου· قاضی بلده‌ٔ κατῆ-ϊ πελτὲ ὁ κριτὴς τῆς πόλεως, ἔνθα τὸ σημεῖον (ٔ) δὲν ἀνήκει εἰς τὴν λέξιν, ἀλλ' ἔξωθεν ἐτέθη λόγῳ συντάξεως.

Τὰ δὲ λήγοντα εἰς ا ἢ و φωνῆεν λαμβάνουσιν ἐν τέλει τὸ γράμμα ی· π. χ. لغت معنای مونά-ι λουγὰτ ἡ ἔννοια τῆς λέξεως· دل ی‌ژی ἀρζοῦ-ϊ τὶλ ἡ ἐπιθυμία τῆς καρδίας, ἔνθα τὸ ληκτικὸν ی δὲν εἶναι ἐπίσης τῶν λέξεων, ἀλλὰ σημεῖον τῆς συντάξεως (ἰζαφέτ).

Ἐὰν τὸ εἰς ا λῆγον ὄνομα ᾖ λέξις ἀραβική, δύναται ἀντὶ ی νὰ λάβῃ μόνον τὸ σημεῖον (ٔ)· π. χ. صفای خاطر καὶ صفای خاطر σαφά-ϊ χατὴρ ἡσυχία πνεύματος.

Ὅταν δὲ τὰ γράμματα و ه ی ὦσι σύμφωνα, τότε πάλιν ὑπονοεῖται ἡ φωνὴ (ι) π. χ. زمان پادشاهی پατισάχ-ι ζεμὰν ὁ βασιλεὺς τῆς ἐποχῆς· یوم قیامت κιαμούββ-ι παγὲ ὕψος περιωπῆς.

Θέμα 2.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς τουρκικῆς συντάξεως εἰς περσικήν.

قلبك صفاسى تنفسك واسطه‌سى ضرورتك سائقه‌سى

بيروت حكماسى اولادك آرزوسى اقتدارك درجه‌سى

امراضك تداويسى ثروتك فائده‌سى شاكردانك اشياسى

زمانك عقلاسى محاكم رؤساسى حرارتك درجه‌سى

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς περσικῆς συντάξεως εἰς τουρκικήν.

ادارهٔ امور تربيهٔ اطفال اثنای صحبت درجهٔ كمال

سفينهٔ نوح ترقیٔ فنون اعادهٔ صحت علو افكار ايفای

دين مقتضای قانون تلقیٔ اوامر احيای اراضی علمای

شرق شعرای زمان جلهٔ عنايات رسالهٔ اخلاق

غدای روح

Πρὸς μετάφρασιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν δύο συντάξεων.

Συγκατάθεσις τῶν δύο μερῶν· οἱ πτωχοὶ τῶν κατοίκων· τὸ σύνολον τῶν πραγμάτων· πλούτιοι τῆς χώρας· ἀπώλεια χρόνου· τὰ μέλη τοῦ δικαστηρίου· τὰ μέλη τοῦ σώματος· ἡ ἀρχὴ τῶν ἐπιστημῶν· μέσον προόδου· ἐκτέλεσις ἀποφάσεως· προφύλαξις ὑγιείας· δῶρον τοῦ ἔαρος· παράκλησις παραδοχῆς· ἀνταλλαγὴ ἰδεῶν· παράδοξον τῆς δημιουργίας (ἔκτρωμα)· οἶκος χαρᾶς· τὸ ἔνδυμα τῆς ζωῆς.

Ἡμαρτημένα πρὸς διόρθωσιν καὶ ἑρμηνείαν.

غدا روح اعطا معلومات كافه ديون حامی دين معنا كلمه

اماله نظر عقلا زمان رساله اخلاق رائحه كل تأديه

دين تربيه اطفال ابقا نام

---

2 July 1826.

ΜΑΘΗΜΑ Γ'.

§ 20. Ἐκτὸς τῆς τουρκικῆς καὶ περσικῆς συντάξεως τοῦ ὀνόματος μετὰ τῆς γενικῆς, ἐν τῇ ὀθωμανικῇ εἶναι ἐν χρήσει καὶ ἡ ἀραβικὴ σύνταξις.

Ἡ ἀραβικὴ σύνταξις γίνεται ὡς καὶ ἡ περσική, ἤτοι προτάσσεται τὸ ὄνομα καὶ ἐπιτάσσεται ἡ γενική, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι ἡ γενικὴ λαμβάνει τὸ ἀραβικὸν ἄρ-

θρον ال (ἐλ) καὶ ὅτι ἀμφότεραι αἱ λέξεις δέον νὰ ὦσιν ἀραβικαὶ καὶ οὐχὶ ἀναμίξ, ἤτοι ἡ μία ἀραβικὴ καὶ ἡ ἄλλη περσική, ὡς γίνεται ἐν τῇ περσικῇ συντάξει· π.χ. رب العالمين ραπ̈π̈-ουλ-ἀλεμίν ὁκύριος τῶν κόσμων (Θεὸς)· شيخ الاسلام σέϊχ-ουλ-ἰσλὰμ ὁ ἀρχηγὸς τῶν Μωαμεθανῶν.

Ὡς φαίνεται ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραδείγμασιν, ἡ λήγουσα τοῦ προτασσομένου ὀνόματος προφέρεται μετὰ χαρεκέ ζαμμέ (δηλ. ου), τὸ δ' ا τοῦ ἄρθρου μένει ἀνεκφώνητον (βλ. Γραμ. σ. 23 § 54).

Ἐὰν δὲ τὸ ἀρκτικὸν γράμμα τῆς γενικῆς ᾖ ἓν τῶν ἑξῆς δεκατεσσάρων γραμμάτων, ἡλιακῶν (حروف شمسيه χουροῦφ-ι σεμσιὲ) καλουμένων, ἤτοι τῶν ت ث د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ل ن τότε τὸ ل τοῦ ἄρθρου δὲν προφέρεται ὡς ل, ἀλλ' ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ἑπόμενον ἤτοι προφέρεται ὡς ἐκεῖνο (Γραμ. σ. 23 § 55)· διὸ ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἀρκτικοῦ τῆς γενικῆς γράμματος τίθεται τὸ σημεῖον (ّ) τεστὶ πρὸς παράστασιν τοῦ ὅτι δέον νὰ προφερθῇ διπλοῦν· π. χ. فاطر السماوات φατήρου-σ-σεμαβὰτ ὁ δημιουργὸς τῶν οὐρανῶν· شمس الدين σεμσου-τ-τὶν ὁ ἥλιος τῆς πίστεως.

Ὅπως μεταβάλωμεν τὴν ἀραβικὴν σύνταξιν εἰς περσικήν, δέον ν' ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ μὲν τῆς γενικῆς τὸ ἄρθρον, ἀπὸ δὲ τοῦ ὀνόματος τὸν ληκτικὸν νοητὸν χαρεκὲ (ου) καὶ θέσωμεν ἀντ'αὐτοῦ τὸν νοητὸν χαρεκὲ κεσρὲ, ἤτοι τὴν φωνὴν (ι) ἢ τὸ σημεῖον (ِ) χεμζὲ, ἢ τὸ γράμμα ς κατὰ τοὺς κανόνας § 17 καὶ § 19· π. χ. τὸ ἀνωτέρω فاطر السماوات φατήρου-σ-σεμαβὰτ γίνεται κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν فاطر سماوات φατήρ-ι σεμαβάτ· ἐνῷ κατὰ τὴν τουρκικὴν σύνταξιν δέον ν' ἀναστραφῶσιν οἱ ὅροι, ἤτοι γίνεται سماوات فاطر σεμαβατὴν φατηρῆ.

§ 21. Κατὰ τὴν ὡς εἴρηται ἀραβικὴν σύνταξιν συντάσσονται καὶ ἐπίθετα μετὰ τοῦ ὀνόματος ἰσοδυναμοῦντα τοῖς ἡμετέροις συνθέτοις ἐπιθέτοις, ἢ τοῖς λαμβάνουσι κατ' αἰτιατικὴν τὸν προσδιορισμὸν τοῦ *κατά τι*· π. χ. مختل الشعور μουχτέλλου-σ-σουὺρ βεβλαμμένος τὰς φρένας, φρενοβλαβής· كريم الطبع κερίμου-τ-ταπ̈ ἐλευθέριος τὸν χαρακτῆρα.

Τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα ἐν μὲν τῇ περσικῇ γίνονται δι' ἁπλῆς παραθέσεως ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ, ὡς خوش روى χουπ̈-ροῦ ὡραῖος τὴν μορφὴν, εὐειδὴς· سبك سεπ̈ουκ-πᾶ ταχὺς τὸν πόδα, ὠκύπους, καὶ εἶναι ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ (βλ. Γραμ. σ. 186 § 272).

Ἐν δὲ τῇ ὀθωμανικῇ, ἢ τὸ οὐσιαστικὸν προηγεῖται τοῦ ἐπιθέτου λαμβάνον τὴν τριτοπρόσωπον καταληκτικὴν ἀντωνυμίαν ς ἢ سى, ὡς قيصه بογιοῦ κησσᾶ τὸ ἀνάστημά του βραχὺ, ἤτοι βραχὺς τὸ ἀνάστημα· ἢ τὸ ἐπίθετον προηγεῖται τοῦ οὐσιαστικοῦ, τοῦτο δὲ λαμβάνει τὴν κατάληξιν لو ἢ لى λου, ὡς قيصه بουλο κησσᾶ ποϊλοῦ βραχὺς τὸ ἀνάστημα (βλ. Γραμ. σ. 140 § 226).

§ 22. Κατὰ τὴν αὐτὴν σύνταξιν σχηματίζονται προσέτι διάφορα σύνθετα, ὧν κυριώτερα εἶναι τὰ ἑξῆς:

1ον. Ὀνόματα ἐπιστημῶν διὰ τῶν λέξεων مبحث μεπχὰς *πραγματεία* καὶ με ἴλμ *ἐπιστήμη*· π. χ. مبحث البشر μεπχάσου-λ-πεσὲρ ἀνθρωπολογία· مبحث الازهار μεπχάσου-λ-ἐζχὰρ ἀνθολογία· علم الارض ἰλμου-λ-ἄρζ γεωλογία· علم الامراض ἰλμουλ-λ-ἐμρὰζ παθολογία.

2ον. Διάφοροι ὅροι τῶν μαθηματικῶν καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν διὰ τῆς λέξεως ذو ζοῦ ἢ ذى ζῆ *κάτοχος*· π. χ. ذوالذنب ζοῦ-ζ-ζενὲπ κομήτης (κάτοχος οὐρᾶς, οὐροφόρος)· ذواليدين ζοῦ-λ-γεπέϊν δίχειρ· ذوالرجلين ζοῦ-ρ-ριπζλέϊν δίπους· ذوالوريقين ζοῦ-λ-βουρεϊκάϊν δίφυλλον.

3ον. Ὀνόματα ὀργανικὰ διὰ τῶν λέξεων مقياس μηκγιὰς *μέτρον* καὶ ميزان μιζὰν *στάθμη*· π. χ. مقياس البخار μηκγιάσου-λ-πουχὰρ μέτρον τοῦ ἀτμοῦ, ἀτμόμετρον· ميزان الحراره μιζάνου-λ-χαραρὲ, μέτρον τῆς θερμότητος, θερμόμετρον.

4ον. Ὀνόματα τοπικὰ διὰ τῆς λέξεως دار τὰρ *οἶκος*· ὡς دارالفنون τὰρου-λ-φσνοὺν οἶκος ἐπιστημῶν, πανεπιστήμιον· دارالامان τὰρου-λ-ἀμὰν οἶκος ἀσφαλείας, ἄσυλον.

Θέμα 3.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς τουρκικῆς συντάξεως πρῶτον εἰς περσικὴν καὶ εἶτα εἰς ἀραβικήν.

امالك واهبي اصباحك فالق دعوتك مجيبي حاجاتك قاضيسى

اسبابك مسببي خفياتك عالمى احسانك مفيضى حافظينك

خيرى دهرك فريدى ملكك مالكى نعمتك وليسى امرانك

اميرى كبرانك كبيرى

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς ἀραβικῆς συντάξεως πρῶτον εἰς περσικὴν καὶ εἶτα εἰς περσικήν.

سيد المرسلين خاتم الانبيا امير المؤمنين امام المسلمين عيون

الموحدين خاقان البرين حجة الحق قدوة العلما معدن

الفضل امير الجيوش حامل الرقيمه عاقبة الامر ميزان الحراره

مقياس اللبن مقياس الرطوبه

Τὸ ληκτικὸν ت ۃ ه τῶν ἀραβικῶν ὀνομάτων τρέπεται εἰς κυκλοτερὲς (ة) ὅταν λάβωσι τὸ ἄρθρον ال (βλ. Γραμ. σ. 30 σημ).

Ἐπίσης τρέπεται εἰς κυκλοτερὲς καὶ ὅταν ἡ ἑπομένη γενικὴ λάβῃ τὸ ἄρθρον· π. χ. چشم گز کورپه‌نین-ل-ایچی ἡ ὀρόσος τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἤτοι χαρὰ, ἀγαλλίασις, ἐκ τοῦ گز .

Τὰ ἑπόμενα τουρκιστὶ συντεταγμένα σύνθετα ἐπίθετα ἑρμηνευθήτωσαν, ἡ δὲ σύνταξις μεταβληθήτω εἰς ἀραβικήν.

وجودی واجب شانی عظیم احسانی عمیم امالی خیر

اثاری وفیر افکاری منور تجیلی واجب تأدیه‌سی لازم

اجراسی مرعی فوأدی مسرور شانی جلیل اداسی

واجب

Πρὸς μετάφρασιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω συντάξεων.

Γνῶσις τῆς γῆς· κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ· μακρὸς τὸ ἀνάστημα· παράδοξος τὸ σχῆμα· ξένος τὴν χώραν (ἀλλοδαπός)· εὐγενὴς τὰ ἤθη. ὀξὺς τὴν ὅρασιν· ὁ εὐσπλαγχνικώτατος τῶν εὐσπλάγχνων· ὁ σοφώτατος τῶν κριτῶν· ὁ τελειότερος τῶν χαιρετισμῶν· ὁ περιφημότερος τῶν ποιητῶν· ἀδύνατος τὴν κρᾶσιν· ὑπέρτερος τῶν συναδέλφων· τὸ παραδοξότερον τῶν παραδόξων.

ΜΑΘΗΜΑ Δ'.

§ 23. Τὸ κατὰ τὴν περσικὴν, ἢ ἀραβικὴν σύνταξιν συντεταγμένον μετὰ τῆς γενικῆς ὄνομα κλίνεται ὁμοῦ μετ'αὐτῆς ὡς μία λέξις, καὶ ἑπομένως αἱ πτωτικαὶ καταλήξεις τίθενται ἐν τέλει, ἤτοι προσαρτῶνται εἰς τὴν γενικὴν ὡς τελευταίαν, ἀντὶ νὰ τεθῶσιν εἰς τὸ ὄνομα π. χ.

Ὀνομ. قمر نور نوور-ι καμὲρ τὸ φῶς τῆς σελήνης

Γεν. قمرك نور نοῦρ-ι καμερὶν τοῦ φωτὸς τῆς σελήνης

Δοτ. قمره نور نοῦρ-ι καμερὲ τῷ φωτὶ τῆς σελήνης

Αἰτ. قمری نور نοῦρ-ι καμερὶ τὸ φῶς τῆς σελήνης

§ 24. Ὅταν δύο ἢ περισσότερα πρόσωπα συνδεόμενα πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ و δὲ (καὶ) ἀποδίδωνται εἰς μίαν γενικὴν συνταττόμενα μετ' αὐτῆς κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν, τότε μόνον τὸ τελευταῖον, ἤτοι τὸ ἀμέσως πρὸ τῆς γενικῆς, λαμβάνει τὸ σημεῖον τοῦ ἰζαφέτ, κατὰ τοὺς κανόνας § 17 καὶ 19.

Π. χ. عدالت ومرحمت یلی ἀταλὲτ βὲ μερχαμέτ-ι παρῆ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ πλάστου·

اغنیا و فقرای اهالی ἀγνιὰ βὲ φουκαρά-ι ἐχαλὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοὶ τῶν κατοίκων.

Καὶ κατὰ τὴν τουρκικὴν δὲ σύνταξιν τῶν τοιούτων, μόνον τὸ τελευταῖον ἐπίσης ὄνομα λαμβάνει τὸν τουρκικὸν

ἰζαφέτ, ἤτοι τὴν καταληκτικὴν ς ἢ σ ὡς :

اهالينك اغنيا و فقراسى — بارينك عدالت ومرحمتى

§ 25. Τοὐναντίον ὅταν δύο ἢ περισσότεραι γενικαὶ συνδεόμεναι πρὸς ἀλλήλας διὰ τοῦ συμπλεκτικοῦ و ἀναφέρωνται κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν εἰς ἓν ὄνομα, ἡ σύνταξις εἶναι ὡς ἡ τοῦ ὀνόματος μετὰ μιᾶς μόνης γενικῆς.

Π. χ. علم وعرفان حاى خامى-ى ايلم-ى-ايرفان ὁ προστάτης τῆς παιδείας καὶ τῶν γραμμάτων.

نظام واننظام محافظه مى-ى ايچون نظام دولتك محافظه سى-ى ايچون διατήρησις τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως.

Καὶ κατὰ τὴν τουρκικὴν δὲ σύνταξιν τῶν τοιούτων μόνον ἡ τελευταία γενικὴ λαμβάνει τὴν πτωτικὴν κατάληξιν. Οὕτω τὰ ἀνωτέρω γίνονται:

علم وعرفانك حاميسى — نظام واننظامك محافظه سى .

Ὁ σύνδεσμος و ὅταν συνδέῃ δύο συνώνυμα προφέρεται ου ὡς ἀνωτέρω· ὅταν δὲ τὸ πρῶτον ἐξ αὐτῶν λήγῃ εἰς φωνῆεν, τότε προφέρεται βου· π. χ اجداد و احفاد اجداد-ى-ى ἀπὸ βοῦ ἐτζετάτ.

§ 26. Ὅταν ὅμως αἱ ἀλλεπάλληλοι γενικαὶ δὲν συνδέωνται διὰ τοῦ و, ἀλλ' ὦσι κτητικαὶ ἢ σχετικαὶ ἀλλήλων, τότε οὐ μόνον τὸ προηγούμενον ὄνομα λαμβάνει τὸ σημεῖον τοῦ ἰζαφέτ, ἀλλὰ καὶ αἱ ἑπόμεναι γενικαὶ ἐκτὸς τῆς τελευταίας.

Π. χ. احكام قوانين دولت محافظه مى-ى ἀχκιάμ-ι καβανίν-ι ἑβλετὶν μουχαφαζά-ϊ

καβανίν-ι ἑβλέτ ἡ διατήρησις τῶν διατάξεων τῶν νόμων τοῦ κράτους, ἔνθα καθὼς τὸ محافظه ἔλαβε τὸ σημεῖον τοῦ ἰζαφέτ (ι) διότι τὸ ἑπόμενον احكام εἶναι γενικὴ συντακτικὴ αὐτοῦ (ἤτοι ἡ διατήρησις τῶν διατάξεων), οὕτω καὶ τὸ احكام ἔλαβε τὸν νοητὸν ἰζαφέτ (ι) διότι τὸ ἑπόμενον قوانين εἶναι γενικὴ αὐτοῦ συντακτικὴ (ἤτοι, αἱ διατάξεις τῶν νόμων)· διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἔλαβεν ἐπίσης καὶ τὸ قوانين τὸν ἰζαφέτ (ι) διότι τὸ ἑπόμενον دولت εἶναι γενικὴ συντακτικὴ αὐτοῦ (ἤτοι, οἱ νόμοι τοῦ κράτους).

§ 27. Ἡ ἀλληλουχία τῶν ἰζαφέδων, ἤτοι ἀλλεπαλλήλων γενικῶν κτητικῶν ἢ σχετικῶν δὲν ἐπιτρέπεται ἢ μέχρι τριῶν.

§ 28. Πολλάκις δὲ καὶ ἐπὶ τριῶν ἀλλεπαλλήλων γενικῶν, ἀντὶ καθαρᾶς περσικῆς συντάξεως εἶναι ἐν χρήσει ἡ μικτὴ σύνταξις, ἤτοι ἡ περσικὴ ὁμοῦ μετὰ τῆς τουρκικῆς. Τότε δὲ, ἢ μόνον τὸ κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν προηγούμενον ὄνομα ἐπιτάσσεται λαμβάνον τὴν καταληκτικὴν ἀντωνυμίαν ς ἢ σ· ἡ δὲ τελευταία γενικὴ λαμβάνει τὴν πτωτικὴν κατάληξιν· ἑπομένως τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα, ἤτοι, احكام قوانين دولت γίνεται : احكام قوانين دولتك محافظه سى-ى ἀχκιάμ-ι καβανίν-ι ἑβλετὶν μουχαφαζασῆ.

Ἢ τὸ μὲν προηγουμένον ὄνομα ὁμοῦ μετὰ τῆς ἀμέσως ἑπομένης πρώτης γενικῆς ἐπιτάσσομεν, θέτοντες ἐν τέλει αὐ-

τῆς τὴν καταληκτικὴν ـس ἢ ـسی, τὰς δὲ δύο τελευταίας γενικὰς προτάσσομεν θέτοντες εἰς τὴν δευτέραν ἐξ αὐτῶν τὴν πτωτικὴν καταλήξιν τῆς γενικῆς ـی ἢ ـیٔ· ἑπομένως τὸ قوانین دولت . محافظهٔ احکام قوانین دولتك محافظهٔ احکامی γίνεται:

Θέμα 4.

Πρὸς ἀπαγγελίαν, ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς περσικῆς συντάξεως εἰς τουρκικήν.

قوانین ونظامات دولت تمشیت واداره‌ٔ امور تنظیم وتعاطی

اوراق حرارت وضیای شمس حامیٔ دین ودولت

انوارعلوم وفنون حضرت عیسی میلاد حضرت عیسی

طریق استقامت ارائهٔ طریق استقامت احوال عالم

تحقیق وتدقیق احوال عالم اثار مروت وفتوت ابراز اثار

مروت وفتوت حقایق اشیا تحری واستکناه حقایق اشیا

مدح وثنای باری تهذیت اخلاق مدارتهذیت اخلاق

Πρὸς μετάφρασιν καὶ ἐφαρμογὴν χωριστὰ τῶν δύο συντάξεων, ἤτοι πρῶτον τῆς περσικῆς καὶ ἔπειτα τῆς τουρκικῆς.

Αἱ πηγαὶ τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐτυχίας· ἡ ἐξερεύνησις καὶ βελτίωσις τῶν πηγῶν τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐτυχίας — Ἡ ἀνάπτυξις τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἐμπορίου· τὰ μέσα τῆς ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἐμπορίου — Ὠφέλεια τοῦ λαοῦ· τὰ μέσα τῆς ὠφελείας τοῦ λαοῦ· ἐπίτευξις τῶν μέσων τῆς ὠφελείας τοῦ λαοῦ — Ἡ πρόοδος τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν· ἡ πρόοδος καὶ διάδοσις τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν — Τὰ σχολεῖα τῆς συνοικίας· ἡ συντήρησις τῶν σχολείων τῆς συνοικίας· ἡ συντήρησις καὶ ἡ βελτίωσις τῶν σχολείων τῆς συνοικίας — Σφοδρότης χειμῶνος· ἐπίτασις τῆς σφοδρότητος τοῦ χειμῶνος — Ἡ ἐποχὴ τοῦ ἔαρος· ἡ χάρις τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔαρος· περιγραφὴ τῆς χάριτος τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔαρος.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς καθαρῶς περσικῆς συντάξεως εἰς μικτήν.

زبدهٔ آمال پادشاه جهان خلاصهٔ مواد قانون تجارت

نتیجهٔ تدابیر والیٔ ولایت تطبیق احکام اصول محاکمه

استحصال اسباب آسایش مملکت دفع مضرت بلیهٔ حریق

تقدیرهمت مؤلف رساله نشر انوار فیوضات معارف

تحصیل مبادیٔ علم حقوق تهذیب اخلاق اطفال مملکت

Πρὸς μετάφρασιν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς μικτῆς συντάξεως.

Ἐξασφάλισις εἰσπράξεως· τὰ εἰσοδήματα τῆς σχολῆς· ἐξασφάλισις τῆς εἰσπράξεως τῶν εἰσοδημάτων τῆς σχολῆς—Ἡ συμπλήρωσις τῶν ἐλλείψεων· ἡ σχολὴ τῆς συνοικίας· ἡ συμπλήρωσις τῶν ἐλλείψεων τῆς σχολῆς τῆς συνοικίας—Δεῖγμα προόδου· ἡ βιομηχανία τῆς χώρας. δεῖγμα προόδου τῆς βιομηχανίας τῆς χώρας—Τρόπος συντάξεως· ὁμόλογα χρέους· τρόπος συντάξεως ὁμολόγων χρέους—Τρόπος ἐξοικονομήσεως· αἱ ἀνάγκαι τῆς σχολῆς· τρόπος ἐξοικονομήσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς σχολῆς—Ἡ ἐκτέλεσις τῶν διατάξεων· ὁ νόμος τοῦ ἐμπορίου· ἡ ἐκτέλεσις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τοῦ ἐμπορίου—Ἡ συλλογὴ τῶν καρπῶν· ὁ κῆπος τῶν ἐπιστημῶν· ἡ συλλογὴ τῶν καρπῶν τοῦ κήπου τῶν ἐπιστημῶν.

ΜΑΘΗΜΑ Ε'.

§. 29. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ τὸ ἐπίθετον ἢ προτάσσεται τοῦ οὐσιαστικοῦ ὅπερ προσδιορίζει, ἢ ἐπιτάσσεται· ὡς, *λαμπρὸς ἥλιος, ἥλιος λαμπρός.*

Τοῦτο γίνεται καὶ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ· καὶ ὅταν μὲν τὸ οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον ὦσιν ἀμφότερα λέξεις τουρκικαί,

ἢ τὸ ἓν τουρκικὸν καὶ τὸ ἄλλο ἀραβικὸν ἢ περσικὸν, τότε τὸ ἐπίθετον δέον πάντοτε νὰ προηγῆται τοῦ οὐσιαστικοῦ (Βιβλ. Α'. σ. 36 § 12). Π. χ.

كونش پارلاق (τ.) γκιουνές (τ.), λαμπρὸς ἥλιος·

جواب پارلاق (τ.) τζεβάπ (ἀ.), λαμπρὰ ἀπάντησις·

كل پارلاق (τ.) γκιοὺλ (π.), λαμπρὸν ῥόδον.

Ἡ σύνταξις αὕτη εἶναι τουρκική.

Ὅταν δὲ τὸ οὐσιαστικὸν καὶ τὸ ἐπίθετον ὦσιν ἀμφότερα λέξεις ἀραβικαὶ, ἢ περσικαὶ, ἢ ἡ μία ἀραβικὴ καὶ ἡ ἄλλη περσικὴ, τότε οὐ μόνον δύνανται νὰ συνταχθῶσιν ὡς ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ τἀνάπαλιν νὰ προηγηθῇ τὸ οὐσιαστικὸν καὶ νὰ ἐπιταχθῇ τὸ ἐπίθετον.

Ἡ σύνταξις αὕτη εἶναι περσική, ὑπάγεται δὲ εἰς ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας κανόνας τῆς περσικῆς συντάξεως τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς γενικῆς (βλ. § 17 καὶ § 19). π. χ.

Σύνταξις περσική	*Σύνταξις τουρκική*
خبر صحیح چاپέρ-ι σαχιχ, εἴδησις ἀληθὴς	خبر صحیح σαχιχ (ἀ.) χαπέρ (ἀ.) [ἀληθὴς εἴδησις
شکوفهٔ خوشبو γκιουφέ-ϊ ρενγκίν ἄνθος λαμπρὸν	شکوفه رنگین (π.) γκιουφέ (π.) λαμπρὸν ἄνθος [κιν
قوی بازوی چابک βραχίων ἰσχυρὸς χίων ἰσχυρὸς	قوی بازو چابک (ἀ.) πάζοῦ (π.) [ἰσχυρὸς βραχίων

Ἐνίοτε καὶ ἐν τῇ τουρκικῇ συντάξει ἐπιτάττεται τὸ ἐπίθετον ἢ ἁπλῶς, ἢ λαμβάνον καὶ κατακλητικὴν ἀντωνυμίαν· π. χ.

مرحوم اشلی عادل آغلا پاسا μερχοὺμ, ὁ Ἀδὶλ πασᾶς ὁ ἀοίδιμος·

افندی یجاره‌سی نعمان ἐφένδη πιτσαρεσῆ, ὁ Νουμᾶν ἐφένδης ὁ δυστυχής.

Τοὐναντίον δὲ ὀνόματά τινα, καίπερ μὴ ἀραβικὰ ἢ περσικά, συντάττονται κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν. Τὰ ὀνόματα ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς: اشلی پاشا, πασᾶς· افندی ἐφένδη, κύριος· خانم χανήμ, κυρία· لیر λίρα καὶ اوردو (ἢ اوردو) ὀρδοῦ, στρατὸς π. χ.

مشارالیه πασά-ι μουμάρουν ἰλεῖχ, ὁ πασᾶς ὁ ρηθείς·

موی الیه افندی ἐφενδή-ι μοῦμα ἰλεῖχ, ὁ κύριος ὁ ρηθείς·

موی الیها خانم χανήμ-ι μοῦμα ἰλεῖχα, ἡ κυρία ἡ ρηθεῖσα·

لیرای عثمانی λιρά-ι ὀσμανί, λίρα ὀθωμανική·

اوردوی همایون ὀρδοῦ-ι χουμαγιοῦν, ὁ στρατὸς ὁ αὐτοκρατορικός.

Κατὰ τὴν τουρκικὴν σύνταξιν ἐπιθέτου καὶ ὀνόματος τὸ ἐπίθετον μένει ἄκλιτον, κλινομένου μόνον τοῦ ὀνόματος (Βιβλ. Α΄. σ. 6 Μαθ. 4).

Κατὰ δὲ τὴν περσικὴν σύνταξιν τοὐναντίον κλίνεται τὸ ἐπίθετον, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν μένει ἄκλιτον. Ἐν ἀμφοτέραις ὅμως ταῖς συντάξεσι τὸ πρῶτον μένει ἄκλιτον κλίνεται δὲ μόνον τὸ δεύτερον, εἴτε ὄνομα εἶναι εἴτε ἐπίθετον. π. χ.

Τουρκικὴ σύνταξις	*Περσικὴ σύνταξις*
[ἀληθὴς εἴδησις]	[εἴδησις ἀληθὴς]
Ονμ. خبر صحیح صاحبلر	صحیح خبر صاحب-ی
Γεν. خبر صحیح صاحبك	صحیح خبر صاحب-ی
Δοτ. خبر صحیح صاحبه	صحیح خبر صاحب-ی
Αἰτ. خبری صحیح صاحبی	صحیح خبر صاحب-ی

§ 30. Κατὰ τὴν τουρκικὴν σύνταξιν ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ οὐδεμία συμφωνία κατὰ γένος τηρεῖται μεταξὺ αὐτῶν· κατὰ τὴν περσικὴν ὅμως τηρεῖται, ἤτοι ἐὰν τὸ ὄνομα ᾖ γένους ἀρσενικοῦ καὶ τὸ ἐπίθετον τίθεται εἰς ἀρσενικὸν γένος, ἐὰν δὲ τὸ ὄνομα ᾖ γένους θηλυκοῦ καὶ τὸ ἐπίθετον τίθεται εἰς θηλυκόν. Ἀλλ' ἡ συμφωνία αὕτη κατὰ γένος φυλάττεται μόνον ὅταν οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον ὦσιν ἀμφότερα λέξεις ἀραβικαί· ὅταν δὲ ὦσι λέξεις περσικαί, ἢ τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν περσικὸν καὶ τὸ ἕτερον ἀραβικόν, οὐδεμία συμφωνία δύναται νὰ ὑπάρξῃ, διότι ἐν τῇ περσικῇ διάκρισις γένους ἐν τοῖς ὀνόμασι δὲν γίνεται, ὡς καὶ ἐν τῇ τουρκικῇ· π. χ.

Τουρκικὴ σύνταξις.	*Περσικὴ σύνταξις.*
محل بعید پاشا (ά.) μαχάλλ (ά.) [μεμακρυσμένος τόπος	محل بعید μαχάλλ-ι پاشا τό-[πος μεμακρυσμένος
ملکت بعید پاشا (ά.) μεμλεκέτ (ά.) μεμακρυσμένη χώρα	ملکت بعید μεμλεκέτ-ι پاشا [χώρα μεμακρυσμένη
شکوفه رنگین رنگین (π.) σου-[κιουφὲ (π.) λαμπρὸν ἄνθος	شکوفه رنگین σουκιουφέ-ι رنگین [κὶν ἄνθος λαμπρὸν

خانه واسع βασῆ (ἀ.) χανὲ (π.) | خانه واسع χανέ-ϊ βασῆ
[εὐρεῖα οἰκία | [οἰκία εὐρεῖα

§ 31. Αἱ ἀραβικαὶ λέξεις αἱ διὰ τῆς περσικῆς καταλήξεως ς (Γραμ. σ. 183—4ον), ἢ διὰ τῆς καταλήξεως ه ἐν τέλει τῆς περσικῆς καταλήξεως τοῦ πληθυντικοῦ ها, ἤτοι ها ἀνὲ (Γραμ. σ. 184 - γ') μεταβαλλόμεναι εἰς σχετικὰ ἐπίθετα, θεωροῦνται ἐκ τῆς καταλήξεως περσικαὶ καὶ ἑπομένως ὡς τοιαῦται συντάσσονται μετὰ τοῦ ὀνόματος, ἤτοι δὲν συμφωνοῦσι κατὰ γένος· π. χ.

عاجز ἢ عجز مکتوب μεκτοῦπ-ι ἀτζιζί, ἢ ἀτζιζανὲ, ἐπιστολὴ ταπεινὴ (τὸ مکتوب ἀρσενικόν).

عاجز ἢ عجز عریضه ἀρηζά-ϊ ἀτζιζί, ἢ ἀτζιζανὲ, ἐπιστολὴ ταπεινὴ (τὸ عریضه θηλυκόν).

حکیم فکر φίκρ-ι χεκιμανὲ, ἰδέα σοφὴ (τὸ فکر ἀρσενικόν). حکیم ملاحظه μουλαχαζά-ϊ χεκιμανὲ, σκέψις σοφὴ (τὸ ملاحظه θηλυκόν).

Αἱ λέξεις خاتون, ἢ خاتون χατοῦν γυνὴ, خانم χανὶμ κυρία, خاتون γυνὴ καὶ خیز κήζ κόρη, καίπερ μὴ ἀραβικαὶ, θεωροῦνται ὡς γένους θηλυκοῦ κατ' ἔννοιαν καὶ δέχονται κατὰ τὴν τουρκικὴν σύνταξιν ἐπίθετον ἀραβικὸν εἰς γένος θηλυκόν.

Π. χ. خاتون عاقله ἀκηλὲ κατὴν, νοήμων γυνή· خاتون ساحره σαληχὰ κὰρ καρῆ, ἐνάρετος γυνή.

Ἐπίσης καὶ ἡ περσικὴ λέξις خاتون ζὲν γυνὴ συντάσσεται κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν μετ' ἀραβικοῦ ἐπιθέτου γένους θηλυκοῦ.

Π. χ. خاتون عفیفه ὸι ζέν-ι ἀφιφὲ γυνὴ σώφρων.

Αἱ δ' ἐκ τῆς περσικῆς λέξεως خانه χανὲ οἶκος σύνθετοι λέξεις, καίπερ μηδὲ κατ' ἔννοιαν γένους θηλυκοῦ, οὐχ ἧττον ἐπεκράτησε νὰ συντάττωνται μετ' ἐπιθέτου ἀραβικοῦ γένους θηλυκοῦ, ἤτοι τοῦ عامر ἀμιρὲ θηλυκοῦ τοῦ عامر ἀμίρ, σημαίνοντος ἀκμάζων (αὐτοκρατορικός) π. χ.

عامر خانه طوپχανέ-ϊ ἀμιρὲ, αὐτοκρατορικὸν ὑπουργεῖον τοῦ πυροβολικοῦ.

عامر خانه پوستهχανέ-ϊ ἀμιρὲ, αὐτοκρατορικὸν ταχυδρομεῖον.

عامر خانه ζαρπχανέ-ϊ ἀμιρὲ, αὐτοκρατορικὸν νομισματοκοπεῖον.

Οὕτω συντάττεται καὶ ἡ λέξις ترسانه τερσανὲ (ἐκ τοῦ ἀρβ. دار الصناعه ταρ-ουσσ-σαναὰ) ναύσταθμος, καὶ ἡ ἀρσενικοῦ γένους ἀραβικὴ λέξις مطبخ ματπὰχ, μαγειρεῖον· π. χ.

عامر ترسانه τερσανέ-ϊ ἀμιρὲ, αὐτοκρατορικὸς ναύσταθμος.

عامر مطبخ ματπάχ-ι ἀμιρὲ, αὐτοκρατορικὸν μαγειρεῖον.

§ 32. Τὸ οὐσιαστικὸν δύναται καὶ μετὰ δύο ἐπιθέτων νὰ συνταχθῇ κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν· τότε δὲ καθὼς τὸ οὐσιαστικὸν λαμβάνει ἐν τέλει τὸ σημεῖον τοῦ ἰζαφὲτ [ἤτοι τὸν νοητὸν χαρεκὲ κεσρὲ (ι) ἐὰν τὸ ὄνομα λήγῃ εἰς σύμφωνον, ἢ τὸ σημεῖον χεμζὲ (ه) ἐὰν λήγῃ εἰς ه ἢ ς, ἢ τὸ γράμμα ς ἐὰν λήγῃ εἰς ا ἢ ى] οὕτω καὶ τὸ πρῶτον τῶν δύο ἐπιθέτων λαμβάνει τὸ σημεῖον τοῦτο, συμφωνοῦσι δὲ ἀμφότερα κατὰ γένος μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐὰν ὦσιν ἀραβικά· π. χ.

حکومت سنیه χουκιουμέτ-ι σενιὲ, ἡ κυβέρνησις ἡ ὑψηλή.

حكومت سنيهٔ عثمانيه χουκιουμέτ-ι σενιέ-ϊ ὀσμανιὲ, ἡ κυβέρνησις ἡ ὑψηλὴ ἡ ὀθωμανική.

§ 33. Τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ ὡς ἀνωτέρω μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ κατὰ γένος ὅταν ἐπέχῃ θέσιν προσδιορισμοῦ· ὡς κατηγορούμενον ὅμως δὲν συμφωνεῖ· π. χ.

مدت مرض علت ایللت-ی موزمینه نوصه χρονία.

مرض علت نه دن ایللت موزمین تیر ایدی نوصه اوتی χρονία.

Ὅταν ὅμως τὸ ὑποκείμενον ἢ ὄνομα γυναικὸς κύριον, ἢ προσηγορικόν, τότε δύναται νὰ συμφωνήσῃ· π. χ.

رداقلیه وعفیفه خانم عیشه ایدی κ. Αϊσὲ εἶναι σώφρων (θηλ. τοῦ عفیف ἀφίφ) καὶ φρόνιμος (θηλ τοῦ عاقل ἀκήλ).

Θέμα 5.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς τουρκικῆς συντάξεως εἰς περσικήν.

مایع جسم جزئی مصرف کلی مبلغ قطعی امر جدید جسر

عظیم شهر کبیر حریق صلب جسم واسع معبد حزین صوت

مترو ك خانه واسع طریق مثمر شجر مفید کتاب صحیح کلام

قوی اثبات موثوق خبر فصیح کلام فاصل حد قوی سند

مذکور خانه طویل عمر مهم کشف معلوم تاجر

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς περσικῆς συντάξεως εἰς τουρκικήν.

یوم جدید رزق جدید مکتوب مخصوص حیوان حیله کار

طفل نوزاد دوست صحیح موقع دلکشا محل مذکور

شئ مرقوم کلام متین بازوی قوی غدای کافی ملك صحیح

وقف صریح آرزوی شدید انسان کامل قول صحیح

قاضئ مومی الیه ادعای کاذب دوای عاجل نان عزیز

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς τουρκικῆς συντάξεως εἰς περσικὴν καὶ ἐφαρμογὴν τῆς συμφωνίας κατὰ γένος.

خالص قلب خالص نیت مذکور خانه مذکور بلده مذکور

خسته خانه عظیم منفعت عظیم ضرر مستحسن فعل مستحسن عادت

قلیل مقدار قلیل مدت لطیف جویبار لطیف قصبه معلوم

کیفیت معلوم خصوص عادی کلام عادی لیاقت کبیر ولد

کبیر کریمه جزئی وقوف جزئی مهارت مختصر کتاب مختصر

رساله معمور بلده معمور محل دلنشین قریه دلنشین قصر

دلارا موقع دلارا قصبه رفیع رتبه رفیع پایه

Πρὸς μετάφρασιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν δύο συντάξεων καὶ τῆς συμφωνίας κατὰ γένος.

Ὑπηρεσία κατάλληλος· τοποθεσία κατάλληλος· ἡ τοποθεσία αὕτη δὲν εἶναι κατάλληλος· ὑπάλληλος ἄξιος· ὑπηρεσία ἐπαξία· ἡ ὑπηρεσία αὕτη δὲν εἶναι ἐπαξία· ὑπέροχος ἱκανότης· ὑπέροχος ἐμπειρία· γράμμα περιττόν· ἐνασχόλησις περιττή· λόγος ἐναργής· δήλωσις ἐνεργής· ἡ δήλωσις αὐτοῦ εἶναι πολὺ ἐναργής· φίλος πιστός· φιλία πιστή· ὑψηλὴ οἰκοδομή· ὑψηλὸν τιμῆμα· ὁριστικὴ ἀπάντησις· ἐσωτερικὸν ζήτημα· οἰκία ἀφιερωμένη· ἀφιερωμένη περιουσία· γνωστὴ γυνή· ἀπάντησις ἀποχρῶσα· κεφάλαιον ἀποχρῶν· ἀνακάλυψις σπουδαία· ἐπιτυχία σπουδαία· ἡ ἐπιτυχία αὐτοῦ εἶναι λίαν σπουδαία· ὠφέλεια μεγάλη· ἡ ὠφέλεια τοῦ ἔργου εἶναι μεγάλη· ἀμοιβὴ χρηματική· συμφωνία ὁριστική· ἡ συμφωνία ἡμῶν δὲν ἦτο ὁριστική.

Ἡμαρτημένα πρὸς διόρθωσιν.

خانهٔ مناسبه جواب کوزل نیت خالص موقع لطیفه خسته خانهٔ

مذکوره نیتز خالصه در منفعت عظیم قریهٔ دلنیشینه مقاولهٔ

قطعی مقاوله مز قطعیه در خانهٔ موقوفه سرمایه قلیله

پایهٔ رفیعه

ΜΑΘΗΜΑ ΣΤ'.

§ 34. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ κατ' ἀριθμόν.

Ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, κατὰ μὲν τὴν τουρκικὴν σύνταξιν τοῦ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ, τὸ ἐπίθετον μένει ἄκλιτον εἰς οἱανδήποτε πτῶσιν καὶ ἀριθμὸν καὶ ἂν ᾖ τὸ ὄνομα (Βιβλ. Α' σ. 6.), καὶ ἑπομένως δὲν συμφωνεῖ καὶ κατ' ἀριθμόν· π.χ.

چوجق کوزل گیوزیل تسوجوق ὁ ὡραῖος παῖς·

چوجقلر کوزل گیوزیل تسوجوقلر οἱ ὡραῖοι παῖδες (κατὰ λέξιν ὡραῖος παῖδες)·

Κατὰ δὲ τὴν περσικὴν σύνταξιν τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου, ἐὰν μὲν τὸ ἐπίθετον ᾖ περσικὸν δύναται νὰ συμφωνήσῃ κατ' ἀριθμόν, ἤτοι νὰ τεθῇ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν

ὅταν τὸ ὄνομα ᾖ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, συνηθέστερον ὅμως τίθεται καθ' ἑνικόν· π. χ.

ردلاو مرم μέρτ-ι (π.) τιλαβέρ (π.), ἀνὴρ γενναῖος·

ردلاو مردان μερτάν-ι τιλαβέρ, ἄνδρες γενναῖοι (γενναῖος),

ἢ ردلاو مردان μερτάν-ι τιλαβερ-ὰν, ἄνδρες γενναῖοι·

مِلّی فضلای φουζαλά-ι (ἀ.) πενὰμ (π.), πεπαιδευμένοι ὀνομαστοί (ὀνομαστός).

Ἐὰν δὲ τὸ οὐσιαστικὸν καὶ τὸ ἐπίθετον ὦσιν ἀμφότερα λέξεις ἀραβικαί, τότε τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ κατ' ἀριθμὸν, ἤτοι τίθεται εἰς δυϊκὸν, ἢ πληθυντικόν, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος· π. χ.

طرفین متعاهدین ταραφεῖν-ι μουτεαχητεῖν, τὰ δύο μέρη τὰ συμβαλλόμενα (δυϊκ. τοῦ طرف ταράφ καὶ τοῦ متعاهد μουτεαχήτ).

کرام مأمورین μεεμουρίν-ι κιρὰμ, ὑπάλληλοι ἀνώτεροι (πληθυντικὸς ὁμαλὸς τοῦ مأمور μεεμούρ καὶ ἀνώμαλος τοῦ کریم κερίμ)

متخرین علای οὐλεμά-ϊ μουτεπαχχηρίν, σοφοὶ βαθεῖς (πληθ. ἀνώμαλος τοῦ عالم ἀλίμ καὶ ὁμαλὸς τοῦ متخر μουτεπάχχηρ).

Καὶ τὰ εἰς πληθυντικὸν περσικὸν ἀραβικὰ ὀνόματα συντάσσονται ἀπαραλλάκτως· π. χ.

مظام مشیران μουσιράν-ι (πληθ. περσ. τοῦ ἀρβ. مشیر μουσίρ) ἰζὰμ (πληθ. ἀνώμ. τοῦ مظم ἀζίμ), μουσίραι (στρατάρχαι) μεγάλοι.

Ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἐπίθετον τίθεται εἰς πληθυντικὸν περσικόν· π. χ.

صرافان معتبران σαρραφάν-ι μουτεπεράν, τραπεζῖται εὐϋπόληπτοι.

§ 35. Οἱ ἄραβες θεωροῦσι τὰ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν ὀνόματα ὡς γένους θηλυκοῦ, ἐξ οὗ καὶ ὁ κανὼν ڤیم مؤ کل (κιούλλου τζέμιν μουέννεσουν) *πᾶν πληθυντικὸν θηλυκόν*· διὸ καὶ συντάττουσιν ὄνομα ἀραβικὸν ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ, ὁμαλοῦ ἢ ἀνωμάλου, μετ' ἐπιθέτου ἀριθμοῦ ἑνικοῦ καὶ γένους θηλυκοῦ. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶναι ἐν χρήσει καὶ ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, συντάττονται δ' οὕτως οὐ μόνον τὰ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν θηλυκὰ φύσει, ἢ ἐκ τῆς καταλήξεως (βλ. Γραμ. σ. 30 § 69. 70. 72), ἀλλὰ καὶ τὰ ἀρσενικὰ ὀνόματα ἐμψύχων, ἢ ἀψύχων· π. χ.

حرکات منتظمه χαρεκιάτ-ι μουνταζαμέ, κινήσεις κανονικαί (τὸ μὲν حرکات πληθ. ὁμαλ. τοῦ θηλ. حرکت —τὸ δὲ منتظمه ἑν. θηλ. τοῦ منتظم).

کتب کیوτούπ-ι ναφιά, βιβλία ὠφέλιμα (τὸ μὲν کتب πληθ. ἀνώμ. τοῦ ἀρσ. کتاب—τὸ δὲ نافع ἑν. θηλ. τοῦ نفع).

سفرای اجنبیه σουφεράϊ ἐτζνεπιέ, πρεσβευταὶ ξένοι (τὸ μὲν سفرا πληθ. ἀνώμ. τοῦ ἀρσ. سفیر σεφίρ—τὸ δὲ اجنبیه θηλ. τοῦ اجنبی ἐτζνεπί).

Αἱ ἐκφράσεις یاور خلیه ταχηλιὲ ναζηρῆ, ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν,

خارجیه چاریتژیه ناظیرێ, ئوپورگوس تون ئەکسوتەریکون, خارجی عدلیه ئاتلیه ناظیرێ, ئوپورگوس تون دیکاستیکون (تیس دیکەیوسونیس), ئەینە ئەللەیپتیکەی, ئەکسوپونوومینیس تیس لەکسیوس امور ئومویر πληθ. τοῦ ομ ἔμρ) ئەپوتەسیس, ئیتوی خارجی داخلیه امور ئومویر-ی تاخیلیه ناظیرێ, ئوپورگوس تون ئەسوتەریکون ئوپوتەسیون κτλ. کەی دیا توئوتو تا ئەپیتەتا داخلیه — خارجیه — عدلیه ئەتەیسان ئیس سیلیکون گینوس کاتا تون ئانوتەرو کانونا.

Ἐπίσης αἱ ἐκφράσεις: طبیه مکتب مەختەپتی تیپتیگە, σχολὴ τῶν ἰατρικῶν (τῆς ἰατρικῆς), بحریه مکتب مەختەپتی تاخریە, σχολὴ τῶν ναυτικῶν (τῆς ναυτικῆς). ملکیه مکتب مەختەپتی میلکیە, σχολὴ τῶν πολιτικῶν (πολιτικὴ) κτλ. εἶναι κατὰ παράλειψιν τῆς λέξεως ئونو φουνοὺν (πληθ. τοῦ ئون φὲνν) ἐπιστῆμαι, ἤτοι طبیه ئونو مکتب مەختەپتی φουνοῦν-ι تیپتیگە, σχολὴ τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν κτλ.

Ἐπίσης καὶ τά: ملکیه طریق تارήκ-ι میلکیە, στάδιον τῶν πολιτικῶν, عدلیه طریق تارήκ-ι ئیلمیە, στάδιον τῶν οὐλεμάδων, εἶναι κατὰ παράλειψιν τῆς λέξεως رجال ریتزάل (πληθ. τοῦ رجل ریتزούل) *ἄνδρες, μεγιστᾶνες.*

§ 36. Αἱ λέξεις ئیسی παςᾶ, ئەفەندή ἐφέντη, κύριος καὶ بەی μὶρ βέης (ἐκ τοῦ بەی ἐμὶρ *ἀρχηγὸς*, κατ'ἔκθλιψιν τοῦ ι) συνταττόμεναι μετὰ τοῦ ἐπιθέτου مشاریه μουςάρουν ئیلέϊ-χ, ὁ *εἰρημένος*, καὶ ملیه μουμᾶ ئیلέϊ-χ (ταυτόσημον) μένουσιν εἰς ἑνικὸν ἀριθμὸν, εἴτε περὶ ἑνὸς πρόκειται εἴτε περὶ πλειόνων, μόνον δὲ τὰ ἐπίθετα ταῦτα τίθενται εἰς τὸν προσήκοντα ἀριθμόν· π. χ.

مشاریه ئیسی παςά-ϊ μουςάρουν ئیلέϊ-χ, ὁ πασᾶς ὁ εἰρημένος·

مشاریلیما ئیسی παςά-ϊ μουςάρουν ئیلεϊ-χιμᾶ, οἱ δύο πασάδες οἱ εἰρημένοι·

مشاریم ئیسی παςά-ϊ μουςάρουν ئیلέϊ-χιμ, οἱ πασάδες οἱ εἰρημένοι·

ملیه موی ئەفەندή ἐφεντή-ϊ μοῦμα ئیلέϊ-χ, ὁ εἰρημένος κύριος·

ملیلیما موی ئەفەندή ἐφεντή ϊ μοῦμα ئیلέϊ-χιμα, οἱ εἰρημένοι δύο κύριοι·

ملیم موی ئەفەندή ἐφεντή-ι μουμᾶ ئیلέϊ-χιμ, οἱ εἰρημένοι κύριοι. Οὕτω καὶ τὸ بەی μίρ.

§ 37. Τὸ μὲν مشاریه (τὸ θηλυκὸν مشاریلیما μουςάρουν ئیلέϊ-χα) λέγεται ἐπὶ ἐξόχων προσώπων, ἤτοι, βασιλέων, ὑπουργῶν κτλ. ἢ ἐπὶ ἀναλόγων ἐξόχων κοινωνικῶν θέσεων.

Τὸ δὲ ملیه موی (τὸ θηλυκὸν ملیلیما موی μουμᾶ ئیلέϊ-χα) ἐπὶ ἀνθρώπων, ὑπαλλήλων, ἢ θέσεων μεσαίας τάξεως.

Ἐπὶ δὲ ἁπλῶν ἰδιωτῶν, ἢ μικρῶν ὑπαλλήλων καὶ θέσεων, ἢ καὶ ἐπὶ ἀνωτέρων θέσεων ἀδιαφόρως, εἶναι ἐν χρήσει τὰ مذکور μεζκιούρ, μνημονευθείς· مرقوم μερκιούμ, σημειωθείς· مزبور μεζπούρ, γεγραμμένος, εἰρημένος.

Ἄλλοτε ἦσαν ἐν χρήσει καὶ αἱ δύο ταυτόσημοι λέξεις: مسفور μεσφούρ καὶ مرسوم μερσούμ, σπανιώτερον σήμερον ἁπαντῶσαι.

Αἱ ἀνωτέρω λέξεις ἰσοδυναμοῦσι τῇ ἡμετέρᾳ δεικτικῇ οὗτος, ἢ τῇ ἐπαναληπτικῇ αὐτὸς, ἡ, ὸ, δηλαδὴ χρησιμεύουσι

πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως τοῦ τίτλου, ἢ τοῦ ὀνόματος μνημονευθέντος προσώπου· π. χ.

مشارالیه قرال کهرڵ-ی موسڵرون ایلێ-ڕ ڕ ڕهثیڕ βασιλεὺς, ἤτοι ὁ βασιλεὺς οὗτος, ἢ καὶ ἁπλῶς مشارالیه موسڵرون ایلێ-ڕ ἢ حضرتلری مشارالیه موسڵرون ایلێ-ڕ χαζρετلرێ.

Ὅταν προηγουμένως γίνηται λόγος περὶ προσώπων ἐξόχων, δι' ἃ εἶναι ἐν χρήσει τὸ مشار, καὶ ἄλλων μεσαίας τάξεως, δι' ἃ εἶναι ἐν χρήσει τὸ الیه سوی, τότε τίθενται ἀμφότερα, ἤτοι πρῶτον τὸ مشار καὶ εἶτα τὸ سوی μεθ' ὃ τίθεται τὸ الیه ایلێ-ڕ ڕ ἐὰν τὰ πρόσωπα ὦσιν πολλὰ, ἢ τὸ الیه ایلێ-ڕ ڕ ἐὰν ὦσι δύο· π. χ.

مشار وسوی الیه موسڵرڕ بێ موڕ ایلێ-ڕ ڕ, οἱ εἰρημένοι, ἢ الیه وسوی مشار موسڵرڕ بێ موڕ ایلێ-ڕ ڕ, οἱ εἰρημένοι δύο.

§ 38. Ἡ τιμητικὴ λέξις حضرت χαζرێت ἐπὶ ἐξόχων προσώπων πολλῶν, ἢ καὶ δύο μόνον, τίθενται εἰς πληθυντικὸν ἀραβικὸν, ἤτοι حضرات χαζرات· π. χ.

حضرای مشارالیه پاشا-ڵرڕ موسڵرون ایلێ-ڕ ڕ χαζρατ, οἱ πασάδες οἱ εἰρημένοι·

حضرای الیه مشار پاشا-ڵرڕ موسڵرون ایلێ-ڕ ڕ χαζρات, οἱ εἰρημένοι δύο πασάδες.

Θέμα 6'.

معلم مرقوم (δ) معلمین . . . (π) معلمین . . . معلمۂ . . .

معلمتین . . . معلمات . . . عالم محقق علمای . . . عنایت

عظیمه عنایات . . . رئیس روحانی رؤسای . . . مبلغ کلی

مبالغ . . . صدراعظم صدارت . . . وزرای . . .

مملکت مذکوره ممالك . . . مملکتین . . . میر مشارالیه

میر . . . (δ) میر . . . (π) سفارت . . . سفرای . . .

صراف معتبر صرافان . . . ولایت مذکوره ولایتین . . .

ولایات . . . افندۂ مومی الیه افندۂ . . . (δ) افندی . . . (π)

جواب صریح اجوبۂ . . . فکر عالی افکار . . .

---

* Ὁ σπουδαστὴς δέον νὰ συμπληρώσῃ τὰ κενὰ διὰ τοῦ ἀμέσως προηγουμένου ἐπιθέτου τεθησομένου εἰς ἀνάλογον ἀριθμὸν, ἢ γένος. Διὰ τοῦ (π) σημειοῦται ὁ πληθυντικὸς, διὰ δὲ τοῦ (δ) ὁ δυϊκὸς μόνον τῶν ἀρσενικῶν πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ ὁμαλοῦ αὐτῶν πληθυντικοῦ, ὡς συμπίπτοντος. Οἱ ἀνώμαλοι πληθυντικοὶ σημειοῦνται ἐν τῷ λεξιλογίῳ.

Ὁ εἰρημένος σύζυγος· οἱ εἰρημένοι δύο σύζυγοι· οἱ εἰρημένοι σύζυγοι· ἡ εἰρημένη σύζυγος· αἱ εἰρημέναι δύο σύζυγοι· αἱ εἰρημέναι σύζυγοι· ὑψηλὴ διαταγή· ὑψηλαὶ διαταγαί· χώρα πεπολιτισμένη· αἱ δύο πεπολιτισμέναι χῶραι· πεπολιτισμέναι χῶραι· νόμιμος κληρονόμος· νόμιμοι κληρονόμοι· ὁ εἰρημένος ὑπουργός· οἱ εἰρημένοι ὑπουργοί· περιηγητὴς εὐϋπόληπτος· περιηγηταὶ εὐϋπόληπτοι· ποιητὴς εὔγλωττος· οἱ δύο εὔγλωττοι ποιηταί· ποιηταὶ εὔγλωττοι· ὑψηλὸν κράτος· τὰ δύο ὑψηλὰ κράτη· τὰ ὑψηλὰ κράτη· ὑψηλὴ οἰκοδομή· ὑψηλαὶ οἰκοδομαί· ἐπιστολὴ συνήθης· ἐπιστολαὶ συνήθεις· φράσις σαφής· δύο σαφεῖς φράσεις· φράσεις σαφεῖς.

Ἡμαρτημένα πρὸς διόρθωσιν.

مقالات بليغ اطوار غريب احكام صريح سفينتين مرقومين

انتخابات واقع جزائر مذكور جزيره مذكور جزيرين مذكورين

مأمورين مومى اليه اشياى معلوم اصلاحات عالى علماى محقق

ΜΑΘΗΜΑ Ζ'.

§ 39. Ἐκτὸς τῆς συμφωνίας τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου κατὰ γένος καὶ ἀριθμόν, παρατηρεῖται ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, μάλιστα ἐν τῷ πομπώδει καὶ πανηγυρικῷ λόγῳ ὁ-

μοιοκαταληξία μεταξὺ οὐσιαστικοῦ καὶ ἐπιθέτου, συντεταγμένων κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν. Τὰ τοιαῦτα ὁμοιοκατάληκτα ἐπίθετα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἶναι σύνθετα ἐκ δύο λέξεων, ὧν ἡ τελευταία ὁμοιοκαταληκτεῖ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν· π. χ. معارفواله سایه سگه ایمه‌رهبر-باغه, αἰγὶς φιλόμουσος (κατὰ λέξιν, μουσῶν περίδειον) — پادشاه عالیجاه پατισάχ-ι ἀλι-τζάχ, βασιλεὺς ὑψηλῆς περιωπῆς. Ἐν τῷ πρώτῳ ἡ ὁμοιοκαταληξία εἶναι *αγε-αγε*, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ *αχ-αχ*.

Ἐπειδὴ τὸ χορηγοῦν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐπιθέτου εἶναι κυρίως ἡ πρώτη λέξις τῶν τοιούτων συνθέτων ἐπιθέτων, ἡ δὲ δευτέρα χρησιμεύει εἰς ὁμοιοκαταληξίαν, ἐννοεῖται ὅτι ἡ πρώτη λέξις δύναται νὰ μεταβάλληται ἀναλόγως τοῦ ἐπιθέτου, ὅπερ θέλομεν νὰ μεταχειρισθῶμεν, τῆς δευτέρας διατηρουμένης· π.χ. ایام مسرت ایله ἐγιάμ-ι μεσερρὲτ ἰττισὰμ, ἡμέραι χαρμόσυνοι (χαρᾶς σημεῖον) καὶ ایام سعادت ایله ἐγιάμ-ι μεσαʿᾶτ ἰττισὰμ, ἡμέραι εὐτυχεῖς (εὐτυχίας σημεῖον), ἔνθα ἡ λέξις مسرت ἀντικατέστη διὰ τῆς سعادت, τοῦ ὁμοιοκαταλήκτου ایام διατηρηθέντος.

Τοιουτοτρόπως δύναται ν' ἀκολουθήσῃ καὶ ἕτερον ἐπίθετον ὁμοιοκατάληκτον, συντεταγμένον μετὰ τοῦ προηγουμένου κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν (Βλ. § 17. 19), ἀλλὰ τότε τὸ πρῶτον ἐπίθετον εἶναι ἁπλοῦν, τὸ δὲ δεύτερον σύνθετον. Π. χ. ظل ظليل معدلت دليل ζῆλλ-ι ζαλίλ-ι ματελὲτ τελίλ, σκιὰ εὔσκιος, φιλοδίκαιος (κατὰ λέξιν, δικαιοσύνης ὁδηγός). Ἡ ὁμοιοκαταληξία εἶναι *ιλ-ιλ-ιλ*.

Ἄλλοτε ἡ ὁμοιοκαταληξία συμβαίνει μεταξὺ μόνον τῶν δύο τούτων ἐπιθέτων. Π.χ. جلوس همايون مسعدت مقرون ṫζουλοῦσ ι χουμαγιοῦν-ι μεσαṫὲτ-μακροῦν, ἀνάρρησις αὐτοκρατορικὴ εὐτυχὴς (κατὰ λέξιν, εὐτυχίας ἐγγύς). Ἡ ὁμοιοκαταληξία, *ουν*, *ουν*.

Ἄλλοτε δὲ πάλιν τίθενται ἐκ παραλλήλου δύο οὐσιαστικὰ καὶ δύο κοσμητικὰ αὐτῶν ἐπίθετα, ἡ δὲ ὁμοιοκαταληξία τηρεῖται χωριστὰ μεταξὺ τῶν δύο οὐσιαστικῶν πρὸς ἄλληλα, καὶ χωριστὰ μεταξὺ τῶν δύο ἐπιθέτων. Π.χ.

پادشاه تبع یور وشهنشاه معدلت گستر پατισάχ-ι τεπαᾶ περβὲρ βὲ σεχινσάχ-ι ματελὲτ κιουστὲρ, ἤτοι αὐτοκράτωρ φιλόλαος καὶ μονάρχης φιλοδίκαιος, ἔνθα ὁμοιοκαταληκτοῦσι τὰ οὐσιαστικὰ *πατισὰχ — σεχινσὰχ*, καὶ τὰ ἐπίθετα *τεπαᾶ περβὲρ — ματελὲτ κιουστὲρ*.

Ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα δύναται νὰ ἔχῃ πολλὰ ὁμοιοκατάληκτα. Π.χ. ἡ λέξις پادشاه πατισάχ ἔχει ὁμοιοκατάληκτα, ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω σημειωθέντος عالیجاه ἀλι-ṫζὰχ, καὶ τὰ ἑξῆς:

جیهانبین ṫζιχὰν-πενὰχ, τοῦ κόσμου τὸ ἄσυλον.

دل آگاه ṫζὶλ ἀγκιὰχ, τὴν καρδίαν πεφωτισμένος.

مرحمت مهر مهرجانه ṫεστ-γκιὰχ, τῆς εὐσπλαγχνίας τὸ ἐργαστήριον.

سپاه انجم ἐνṫζοὺμ σιπὰχ, οὐ ὁ στρατὸς ὡς τὰ ἄστρα.

Θέμα 7.

Ὁμοιοκατάληκτον		Ὄνομα	
پناه	πενὰχ, ἄσυλον	پادشاه	πατισὰχ, βασιλεὺς
تبار	τεπὰρ, οἰκογένεια	شهریار	σεχριὰρ, μονάρχης
مأب	μεὰπ, καταφύγιον	باب	πὰπ, πύλη
بخت	πὰχτ, τύχη	تخت	τὰχτ, θρόνος
مأثر	μεασὶρ, σημεῖα	عساکر	ἀσακὶρ, στρατὸς
مرتبه	μερτεπὲ, βαθμὸς	عتبه	ἀτεπὲ, φλοιὸς
حصر	χὰσρ, περιορισμὸς, [ὅριον	عصر	ἄσρ, αἰὼν
شان	σὰν, κλέος	فرمان	φερμὰν, διάταγμα
اشتمال	ἰστιμὰλ, περιέχειν, [περιεχόμενον	مأل	μεὰλ, ἔννοια
سود	σοῦτ, ὠφέλεια	وجود	βουτζοὺτ, σῶμα
سمير	σεμὶρ, πεπροικισμένος	وزير	βεζὶρ, βεζύρης
مشحون	μεσχοῦν, πλήρης	مضمون	μαζμοῦν, περιεχόμενον (ἐγγράφου)
توأم	τεβ'ὲμ, δίδυμος	یوم	γιὲβμ, ἡμέρα
اقتران	ἰκτιρὰν, προσέγγισις	زمان	ζεμὰν, ἐποχὴ
مکسب	μεκσὲπ, κέρδος	مکتب	μεκτὲπ, σχολὴ
نشان	νισὰν, σημεῖον	پندکان	πεντεγκιὰν, θεράποντες

Συμπληρωθήτωσαν τὰ κενὰ δι' ὁμοιοκαταλήκτου ἐκ τῶν ἀνωτέρω καὶ ἑρμηνευθήτωσαν.

عصر معارف ...	بندكان صداقت ...	يوم سعادت ...
وجود عالم ...	باب مراحم ...	وزير معالى ...
زمان سعادت ...	فرمان عالى ...	عساكر ظفر ...
مضمون بلاغت ...	شهريار عالى ...	پادشاه عالم ...
عتبهٔ فلك ...	مكتب فيض ...	مأل مودت ...

Μεταφρασθήτωσαν τουρκιστὶ τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ ἐν τῷ παραρτήματι πίνακος τῶν ὁμοιοκαταλήκτων.*

Ὑπὸ τὴν φιλοπρόοδον [αἰγῖδα] τοῦ κραταιοτάτου ἡμῶν [Ἄνακτος] αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ὁσημέραι παρ' ἡμῖν ἀναπτύσσονται καὶ προοδεύουσι. Ὁ φιλοπρόοδος [αἰὼν] τῆς Α.Α. Μεγαλειότητος κατέ-

* Τὸ ὄνομα, δι' ὃ ὁ σπουδαστὴς δέον νὰ ζητήσῃ ἐν τῷ παραρτήματι τούτῳ ὁμοιοκατάληκτον ἐπίθετον ἐκφράζον τὴν ἔννοιαν τοῦ ἐν τῷ θέματι κοσμητικοῦ ἐπιθέτου, σημειούμενον ἐνταῦθα διὰ κυρτῶν γραμμάτων τίθεται ἐντὸς παρενθέσεως πρὸς διάκρισιν.

στη ἐπίφθονος τῶν παρελθόντων αἰώνων κατὰ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας καὶ τῶν γραμμάτων καὶ κατὰ τὴν πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν. Ὁ εὐσπλαγχνικώτατος ἡμῶν [ἄναξ] διέταξεν ἵνα χορηγηθῶσιν ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου Αὐτοκρατορικοῦ Αὐτοῦ ταμείου χίλιαι ὀθωμανικαὶ λίραι πρὸς ἀγορὰν καὶ διανομὴν ἀνθράκων δωρεὰν τοῖς πτωχοῖς. Ἡ εὐεργετικὴ αὕτη [διαταγὴ] ἀνεζωογόνησεν ἅπαντας τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐνδεεῖς καὶ θερμαὶ δεήσεις ἀνεπέμφθησαν ὑπὲρ μακροημερεύσεως καὶ εὐκλείας τῆς Α. Α. Μ. Ὁ ἐνδοξότατος Ἰζζὲτ ἐφένδης ἐξέδωκε [βιβλίον] ὠφελιμώτατον πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἡδυεποῦς ὀθωμανικῆς [γλώσσης]. Οἱ εὐγνώμονες [μαθηταὶ] τῆς Σχολῆς ὑπέβαλον αὐτῷ ἐγγράφως συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστήρια ἐπὶ τῷ ὠφελίμῳ καὶ εὐγλώττῳ τούτῳ [πονήματι] αὐτοῦ.

Ὁ εὐσπλαγχνικώτατος ἡμῶν [ἄναξ] καὶ μέγας [εὐεργέτης] ἐπὶ τῇ γηθοσύνῳ [ἡμέρᾳ] τῆς αἰσίας Αὐτοκρατορικῆς [ἀναρρήσεως] ἐπὶ τοῦ εὐτυχοῦς Αὐτοῦ [θρόνου] διέταξεν ἵν' ἀπολυθῶσιν ἐκ τῶν φυλακῶν οἱ κατάδικοι οἱ συμπληρώσαντες τὰ δύο τρίτα τῆς ποινῆς αὐτῶν. Ἤκουσα ὅτι ἀπενεμήθη ὑμῖν τὸ ὑψηλὸν [παράσημον] τοῦ Μεδζιτιὲ τρίτης τάξεως· δὲν δύναμαι νὰ περιγράψω τὴν χαράν, ἣν μοι ἐπροξένησεν ἡ χαρμόσυνος αὕτη [εἴδησις]. Ἡ πολύτιμος αὕτη [εὕροια] ἡ ἐπιδειχθεῖσα πρὸς ὑμᾶς εἶναι ἀπόδειξις δημοσία τοῦ ὅτι ἐξετιμήθησαν [παρὰ] τῷ εὐεργετικωτάτῳ ἡμῶν ἄνακτι αἱ ὑπηρεσίαι ὑμῶν πρὸς τὸ αἰωνόβιον ὑψηλὸν [κράτος]. Ὁ εὐγενέστατος [υἱὸς] τῆς Α. Υ. τοῦ Σέϊχ-ουλ-ἰσλάμη, Ἰρφὰν βέης, διωρίσθη πρῶτος γραμματεὺς τῆς ἐν Τεχεράνῃ

Αὐτοκρατορικῆς πρεσβείας. Ὁ νικηφόρος αὐτοκρατορικὸς [στρατὸς] προχθὲς μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ προσκυνήματος ἐξετέλεσε παρέλασιν [ἐνώπιον] τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος. Ὑπὸ τὴν κραταιὰν Αὐτοκρατορικὴν [αἰγῖδα] ὅλοι οἱ πιστοὶ [ὑπήκοοι] καὶ οἱ ἀφωσιωμένοι [θεράποντες] νυχθημερὸν ἀναπέμπουσιν εἰς τὸν ὕψιστον τὰς ὀφειλομένας [εὐχὰς] ὑπὲρ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος.

ΜΑΘΗΜΑ Η'.

§ 40. Εἴδομεν (Βιβλ. Α'. σ. 87 § 64) ὅτι τὸ συγκριτικὸν τῆς τουρκικῆς, τὸ ἰσοδυναμοῦν τῷ ἡμετέρῳ ἐνάρθρῳ, ἢ προτάσσεται τοῦ οὐσιαστικοῦ ὡς شراب اك ای ἔν εἰ σεράπ *καλλίτερος οἶνος*· ἢ ἐπιτάσσεται λαμβάνον τὴν καταληκτικὴν ἀντωνυμίαν ς ἢ سی, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν προτάσσεται κατὰ γενικήν· ὡς ایسی اك شراب σεραπὴν ἔν εἴσι *τοῦ οἴνου (ἤτοι τῶν οἴνων) ὁ καλλίτερος.*

Ἐὰν τὸ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον συντεταγμένον οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον ὦσιν ἀμφότερα λέξεις ἀραβικαί, ἢ περσικαί, τότε συντάσσονται καὶ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς περσικῆς συντάξεως γενικῆς καὶ οὐσιαστικοῦ (§ 17. § 19). Π. χ.

Τουρκικὴ σύνταξις	*Περσικὴ σύνταξις*
اهونی شرابك σεραϊτὶν ἐχβενὶ τῶν ὅρων ὁ εὐκολώτερος·	اهون شرابط ἐχβέν-ι σερὰϊτ ὁ εὐκολώτερος τῶν ὅρων·

شعرای اشرك ὀουαρανὴν ἐσχερὶ, τῶν ποιητῶν ὁ διασημότερος.	شعرا اشر ἐὀχέρ-ι ὀουαρᾶ ὁ διασημότερος τῶν ποιητῶν

Κατὰ δὲ τὴν ἀραβικὴν σύνταξιν τὸ δεύτερον, ἤτοι ἡ γενικὴ, λαμβάνει τὸ ἄρθρον. Π. χ. ارحم الراحمین ἐρχὰμ-ουρραχημὶν, ὁ εὐσπλαγχνικώτερος τῶν εὐσπλάγχνων.

Τοιουτοτρόπως δύνανται νὰ συνταχθῶσι καὶ τὰ θετικὰ ἐπίθετα τῆς ἀραβικῆς, ἢ περσικῆς, ὡς τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν τοῖς τουρκικοῖς (Βιβλ. Α'. σ. 196 § 220). Π. χ.

ملکت فقرای φουκαρά-ι μεμλεκέτ, οἱ πτωχοὶ τῆς χώρας· اجانب غلای οὐκαλά-ι ἐτζανὶπ, οἱ φρόνιμοι τῶν ξένων.

Θέμα 8.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς περσικῆς συντάξεως εἰς τουρκικήν.

اقدم وظائف اسلم تدابیر اصح اقوال اخص آمال

اقصای آمال اقصای مراتب اطول خطوط اقصر خطوط

اعز احبا افقر فقرا اعظم ادبا اکبر اولاد اصغر اولاد

اغرب غرائب اعاظم رجال احقر بندكان اجلهٔ ادبا

محتاجين مصابين معتبران اهالى

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς τουρκικῆς συντάξεως εἰς περσικήν.

مخلوقاتك اشرفى اولادك ارشدى امورك اسهلى امرك

اصعبى عقلانك اعقلى عجزدنك اعجزى شعرانك اشعرى

حكمانك اعاظمى ملوكك اعدلى علمانك اعلى ادبانك

اعاظمى تدابيرك احسنى بلادك اشهرى فضالانك افضلى

سفرانك اكبرى

Πρὸς μετάφρασιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν δύο συντάξεων.

Ὁ μᾶλλον ἀφωσιωμένος τῶν θεραπόντων· ὁ ὑψηλότερος τῶν βαθμῶν· οἱ εὐφυεῖς τῶν νέων· ὁ ἀμαθέστερος τῶν ἀμαθῶν. τὸ ὡραιότερον τῶν πλασμάτων· ἡ ἡδυτέρα τῶν ἡδονῶν· ἡ ἐγγυτέρα τῶν ἀποστάσεων· τὸ ἐπιβλαβέστερον τῶν πνευματωδῶν ποτῶν· οἱ πτωχοὶ τῶν Δερβισῶν· ὁ εἰλικρινέστερος τῶν φίλων· τὸ παραδοξότερον τῶν παραδόξων· ὁ ἐγγύτερος τῶν χρόνων· τὸ ἀπώτερον τῆς Ἀναλῆς· ἡ δυσκολωτέρα τῶν ὑποθέσεων.

ΜΑΘΗΜΑ Θ'.

§ 41. Τὰ ἀριθμητικὰ τῆς ἀραβικῆς (βλ. Γραμμ. σ. 24 § 213) εἶναι ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, συντάττονται δὲ κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ περσικοῦ ἰζαφὲ (§ 17. 19), ἤτοι ἕπονται τῷ ὀνόματι καὶ συμφωνοῦσιν ὡς καὶ τὰ ἐπίθετα κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν μετ' αὐτοῦ (§ 30 καὶ 35). Π. χ.

اول قسم κήσμ-ι ἐββὲλ, μέρος πρῶτον

اولى رتبه ρουττέ-ι οὐλιᾶ, βαθμὸς πρῶτος·

اوچ بلاد πιλάτ-ι σελασέ, αἱ τρεῖς πόλεις.

Τὰ ἀριθμητικὰ τῆς περσικῆς σπανιώτατα ἀπαντῶσιν ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, προηγοῦνται δὲ τῶν ὀνομάτων ὡς καὶ τὰ τῆς τουρκικῆς. Π. χ. دست دو τοῦ τὲστ, δύο χεῖρες· چشم چار τσὰρ τσὲσμ, τέσσαρες ὀφθαλμοί.

§ 42. Οἱ ὀθωμανοὶ μεταξὺ τῶν τουρκικῶν ἀριθμητικῶν καὶ τῶν ὀνομάτων, ἅτινα προσδιορίζουσι, παρενθέτουσι πολλάκις λέξεις τινάς· αἱ λέξεις δ' αὗταί εἰσιν αἱ ἑξῆς:

1ον. نفر νεφὲρ, ἄτομον, ἐπὶ ἀνδρῶν καὶ نفر νεφερὲ, ἄτομον, ἐπὶ γυναικῶν. Π. χ. اوغل نفر اوچ τρία ἄτομα υἱοί, ἤτοι

τρεῖς υἱοί· قيز نفر اوچ و τρία ἄτομα θυγατέρες, ἤτοι τρεῖς θυγατέρες.

2ον. باش تاڭ ή رأس ρεὲς, *κεφαλή*, ἐπὶ μεγάλων ζώων· Π. χ. رأس صيغير اوچ τρεῖς (κεφαλαὶ) βόες.

3ον. قطعه كاغذ, *τεμάχιον*, ἐπὶ ἐπιστολῶν, ἐγγράφων, κήπων, ἀγρῶν. Π. χ. قطعه مكتوب بر μία (τεμάχιον) ἐπιστολή· ايكى قطعه يرلو δύο (τεμάχια) ἀγροί.

4ον باب قاپو, *πύλη*, ἐπὶ οἰκιῶν καὶ ἐν γένει οἰκοδομῶν. Π. χ. باب دكان بر μία (πύλη) οἰκία· ايكى باب دكان δύο (πύλαι) ἐργαστήρια.

5ον. پاره پارچه, *τεμάχιον* ἐπὶ πλοίων, χωρίων, τηλεβόλων. Π. χ. يكرمى پاره سفينه (τεμάχια) πλοῖα· يكرمى پاره اوطه (τεμάχια) χωρία· بش پاره طوپ πέντε (τεμάχια) τηλεβόλα.

6ον. قبضه قاپلو, *λαβή*, ἐπὶ ὅπλων. Π.χ. قبضه قليچ التى ἓξ (λαβαὶ) ξίφη.

7ον. ديب تبه, *βάσις*, *ῥίζα*, ἢ ساق ساق, *κορμὸς*, ἐπὶ δένδρων. Π. χ. ديب اشجار اللى يدى πεντήκοντα ἑπτὰ (ῥίζαι) δένδρα· يكرمى ساق زيتون آغاجى يكرمى ايكى (κορμοὶ) ἐλαιόδενδρα.

8ον. عدد اتك, *ἀριθμὸς* καὶ دانه تانه, *κόκκος*, ἢ *ἀριθμὸς*, ἐπὶ διαφόρων μικρῶν ἀντικειμένων ἐμψύχων τε καὶ ἀψύχων. Π.χ. قوش دانه التى ἓξ (τὸν ἀριθμὸν) πτηνά· اون عدد ليرا δέκα (τὸν ἀριθμὸν) λίραι· يكرمى دانه عورطه ايكى (τὸν ἀριθμὸν) ὠά-

Ἡ λέξις دانه ἐν τῇ καθωμιλημένῃ εἶναι ἐν χρήσει καὶ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἑπτὰ περιπτώσεων. Π χ. بش دانه πέντε (τὸν ἀριθμὸν) τέκνα· يوز دانه ايكى διακόσια (τὸν ἀριθμὸν) πρόβατα.

§ 43. Ἐπὶ ποσοῦ ὅταν ἀναφέρηται τὸ ὅλον καὶ τὸ μέρος, ἢ προηγεῖται τὸ ὅλον καὶ ἕπονται αἱ ὑποδιαιρέσεις αὐτοῦ·

π. χ. محمد افندينك بش نفر اولادى واردر ايكيسى اركك اوچى قيز ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἔχει πέντε τέκνα· τὰ δύο ἄρρενα, τὰ τρία θήλεα·

ἢ προηγοῦνται αἱ ὑποδιαιρέσεις καὶ ἕπεται τὸ ὅλον· τότε δὲ ἀμέσως μετὰ τὰς ὑποδιαιρέσεις τίθεται ἡ τροπικὴ μετοχὴ قرلو اولارق ὁλαρὰκ ὤν, οὖσα, ὄν·

π. χ. محمد افندينك ايكيسى اركك واوچى قيز اولارق بش نفر اولادى واردر

ἢ ἀντὶ τῆς μετοχῆς قرلو اولارق τίθενται αἱ λέξεις جمع كه كه ἐζέμαν, *ἐν συνόλῳ*·

π. χ. محمد افندينك ايكيسى اركك واوچى قيز كه جمعاً بش نفر اولادى واردر .

Θέμα Θ.

Αἱ τρεῖς διαστάσεις τῆς οἰκοδομῆς, ἤτοι τὸ μῆκος, τὸ πλάτος, καὶ τὸ ὕψος δέον νὰ ὦσιν ἀνάλογοι. Αἱ τέσσαρες ὧραι τοῦ ἔτους εἶναι αἱ ἑξῆς: ἔαρ, θέρος, φθινόπωρον καὶ χειμών. Τῷ Νουρῇ ἐφένδῃ ἀπενεμήθη ὁ πρῶτος βαθμὸς πρώτης τάξεως. Ὁ φίλος ἡμῶν Κωστάκης εἶναι

ἐκ τῶν ἐχόντων δεύτερον βαθμὸν δευτέρας τάξεως. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἀνέγνων ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ τοῦ τετάρτου τόμου τῆς ὀθωμανικῆς ἱστορίας Δζεβδὲτ πασᾶ. Ὁ ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ ἡμετέρου χωρίου Γεώργιος ἔχει τρεῖς υἱοὺς καὶ τέσσαρας θυγατέρας. Ὁ γείτων τῆς ἀδελφῆς ὑμῶν ἔχει τέσσαρα τέκνα, τὰ δύο ἄρρενα καὶ τὰ δύο θήλεα. Ἔχω ἕνα ἀγρὸν ἔξω τοῦ Ἐδιρνὲ καπίου, ἕνα ἐν Ἐπταπυργίῳ καὶ τρεῖς ἔξω τοῦ Ἀϊβασαρίου, ἐν συνόλῳ πέντε ἀγρούς. Χθὲς ἔλαβον πέντε ἐπιστολὰς, δύο ἐκ μέρους δύο φίλων μου διατριβόντων ἐν Παρισίοις, μίαν ἐκ μέρους τοῦ ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ τοῦ Μακροχωρίου ὑπηρετοῦντος ἐξαδέλφου μου (ἐκ θείου πρὸς πατρὸς) καὶ δύο ἐκ δύο ἄλλων μερῶν. Ὁ θεῖός μου (ἐκ μητρὸς) ἔχει ἐν Παντειχίῳ μίαν μεγάλην ἔπαυλιν· ἐν τῇ ἐπαύλει ταύτῃ ὑπάρχουσι πεντακόσια πρόβατα, ἑκατὸν βόες, ὀγδοήκοντα βούβαλοι· ἐντὸς τῆς ἐπαύλεως ὑπάρχει καὶ εἷς ἐλαιὼν περιέχων δύο χιλιάδας ἐλαιοδένδρων. Ἐν τῷ ναυστάθμῳ τοῦ Ἀγγλικοῦ κράτους ὑπάρχουσιν εἴκοσι μεγάλα θωρηκτά. Ὁ ἡμέτερος Καζᾶς (ὑποδιοίκησις) σύγκειται ἐξ 175 χωρίων. Τὰ τέσσαρα μέρη τῆς ἀμπέλου ὑμῶν περιορίζονται ἐν μέρει ὑπὸ τοίχου καὶ ἐν μέρει ὑπὸ φράκτου. Ἐν τῷ χωρίῳ ἡμῶν ἀπέχοντι δύο ὥρας τῆς Θεσσαλονίκης ὑπάρχουσι τεσσαράκοντα οἰκίαι, δέκα καταστήματα μία ἐκκλησία καὶ ἓν σχολεῖον, ἐν συνόλῳ οἰκοδομαὶ πεντήκοντα δύο. Ὁ θεῖός μου ὑπάλληλος τῆς διευθύνσεως τῶν ἐξ ἐμμέσων φόρων μεταβαίνει κατ' αὐτὰς ἐπὶ ἀποστολῇ εἰς Ξάνθην. Παρὰ τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ διαμένοντος ἀδελφοῦ μου ἔλαβον ἐπιστολήν, δι' ἧς ἀγγέλλει τὴν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἄφιξιν ὀγδοήκοντα περίπου περιηγητῶν.

ΜΑΘΗΜΑ Ι'.

§ 44. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ πολλάκις ἀντὶ τοῦ κυρίως ὑποκειμένου μόνου τίθεται ὡς ὑποκείμενον λέξις τις συγκεφαλαιωτική, οἷαι αἱ λέξεις: *ἔργον, χρῆμα, ζήτημα, ὑπόθεσις*, τὸ δὲ κυρίως ὑποκείμενον τίθεται ὡς προσδιορισμὸς τῆς λέξεως ταύτης κατὰ γενικήν· ὡς, τὸ *ἔργον τῆς ἀτραφῆς*, ἀντὶ ἁπλῶς, *ἡ ἀτραφή*· *ἡ ὑπόθεσις τοῦ γάμου*, ἀντὶ *ὁ γάμος*.

Τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐν τῇ τουρκικῇ· τοιαῦται δὲ συγκεφαλαιωτικαὶ λέξεις εἶναι ἐν αὐτῇ αἱ ἑξῆς: ام ἔμρ, ὑπόθεσις· ماده مادّه, ἀντικείμενον· خصوص χουσοὺς, ὑπόθεσις· كيفيت κειϊφιγέτ, τρόπος, περίστασις· قضيه καζιγέ, πρότασις. Π. χ. اطفال قضيه‌سى معتنا بهاسى τερπιγέ-ι ἀτφὰλ καζιγέ-ϊ μουτενὰ ἠιχασῆ, *ἡ σπουδαία ὑπόθεσις τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων*.

Αἱ λέξεις αὗται οὖσαι ἀραβικαὶ δύνανται νὰ συνταχθῶσι τουρκιστί τε καὶ περσιστὶ κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ ἰζαφὲ (§ 17. 19). Π. χ. انتخاب امرى ἰντιχὰπ ἔμρί, *τῆς ἐκλογῆς ἡ ὑπόθεσις*, καὶ امر انتخاب ἔμρ-ι ἰντιχὰπ, *ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐκλογῆς*. نكاح ماده‌سى νικιὰχ ματτεσί, *τοῦ γάμου τὸ ἀντικείμενον*, καὶ نكاح ماده مادّه-ι νικιὰχ, *τὸ ἀντικείμενον τοῦ γάμου*.

Αἱ λέξεις αὗται πρὸ πάντων χρησιμεύουσιν ὅπως συγκε-

φαλαιώσωσι τὸ ὑποκείμενον, ὅταν τοῦτο ἀποτελῆται ἐξ ὁ-
λοκλήρου προτάσεως. Π. χ.

بعدما پسابورطلرك برطرفنك فرانسزجه يازلمسى خصوصى امرواشعار
بيورلمشدر — πατε-μᾶ πασαπορτλαρὴν πὶρ ταραφηνὴν φρανσήζ-
τζε γιαζηλμασῆ χουσουσσοῦ ἔμρ-ου-ισὰρ πουγιουρουλμούξτηρ
—διετάχθη καὶ ἐγράφη τὸ νὰ γράφηται (ἡ ὑπόθεσις τοῦ γρά-
φεσθαι) τοῦ λοιποῦ τὸ ἓν μέρος τῶν διαβατηρίων γαλλιστί.

Ὅταν δὲ τὰ ὑποκείμενα ὦσι δύο, ἢ καὶ περισσότεραι
τοιαῦται προτάσεις, τότε ἡ συγκεφαλαιωτικὴ λέξις τίθε-
ται εἰς πληθυντικόν.

Αἱ ἀνωτέρω λέξεις τίθενται ἐπίσης συγκεφαλαιωτι-
κῶς καὶ μετὰ τὸ ἀντικείμενον καὶ τοὺς ἄλλους προσδιορι-
σμούς. Π. χ.

تلغراف ماكنه‌لرينك بر آنده مخابره وتعاطى افكاره واسطه اولق خصوصندكى
اهمیتی — τελεγράφ μακιναλαρινὶν πὶρ ἀντέ μουχαπερέ βὲ τεα-
τί-ϊ ἐφκιαρέ βασητὰ ὁλμὰκ χουσουσουντακὶ ἐχεμμιετὶ — ἡ
σπουδαιότης τῶν τηλεγραφικῶν μηχανῶν περὶ τὸ χρησιμεύειν
(ἐν τῇ ὑποθέσει τοῦ εἶναι μέσον) ὡς μέσον εἰς τὴν ἐν μιᾷ
στιγμῇ ἀνταπόκρισιν καὶ συνεννόησιν.

Ἐκεῖ δὲ ὅπου παρ' ἡμῖν πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως
ὁλοκλήρου προτάσεως προειρημένης, τίθεται λέξις τις συγ-
κεφαλαιωτικὴ, οἷον *ἡ ὑπόθεσις, τὸ πρᾶγμα*, ἐπίσης τίθεται
ἐν τῇ τουρκικῇ μία τῶν εἰρημένων λέξεων. Π. χ.

موزه خانك اتصالنده مجدداً بر دائره‌نك انشاسى خصوصنه بالاستيندان
اراده سنيه حضرت پادشاهى شرفصدور بيورلمغله كيفيت داخليه نظارت
جليله‌سندن ماليه نظارت عليه‌سنه اشعار بيورلمشدر — Μουζε-χανενὶν
ἰττισαλιντὲ μουτζεττετὲν πὶρ ταϊρενὶν ἰνὰσῆ χουσουσουνὰ
πὶλ ἰστιζὰν ἰρατέ-ϊσενιγέ-ι χαζρέτ-ϊ πατισαχὶ σερεφ-σουτοὺρ
πουγιουρουλμάγλε, *κεϊφιγιὲτ* ταχηλιὲ ναζαρέτ-ι τζελιλεσιν-
τὲν μαλιὲ ναζαρέτ-ι ἀλιεσινὲ ἰσὰρ πουγιουρουλμούξτηρ —
ἐπειδὴ ἀδείας ἐξαιτηθείσης (πὶλ-ἰστιζὰν), ἐξεδόθη αὐ-
τοκρατορικὸν διάταγμα ὅπως ἀνεγερθῇ (εἰς τὴν ὑπόθεσιν
τῆς ἀνεγέρσεως) ἐκ νέου παράρτημα παρὰ τὸ Μουσεῖον,
τὸ *πρᾶγμα* (δηλαδὴ ἡ ἔκδοσις τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διατάγ-
ματος) ἐγνωστοποιήθη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερι-
κῶν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

§ 45. Καθὼς χάριν τιμῆς καὶ σεβασμοῦ, ἀντὶ ἀντωνυ-
μίας β'. ἑνικοῦ προσώπου εἶναι ἐν χρήσει ἡ τοῦ β'. πλη-
θυντικοῦ προσώπου, ἤτοι كولكۀ كوول-ونوڭ, ὁ ὑμέτερος θε-
ράπων, ἀντὶ كولۀ كوول-ون, ὁ θεράπων σου, οὕτω καὶ χάριν
μείζονος τιμῆς καὶ σεβασμοῦ ἀντὶ β'. πληθυντικοῦ προσώ-
που εἶναι ἐν χρήσει ἡ τοῦ γ'. πληθυντικοῦ, ὡς كوللرى كوول-
لرێ, ὁ θεράπων αὐτῆς (αὐτῶν), ἀντὶ كولكۀ كوول-ونوڭ,
ὁ θεράπων σας.

Ἐπίσης καὶ ἐν τῷ ῥήματι, ἀντὶ β'. πληθυντικοῦ προσώπου,
εἶναι ἐν χρήσει τὸ γ'. πληθυντικὸν, χάριν μείζονος τιμῆς

καὶ σεβασμοῦ. Π. χ. ردم ايدن رجا ايلرم يورم اشعار ايسه‌ر پوغيورمالارينى ريڑه ايتيرم, παρακαλῶ νὰ μοὶ γράψῃ (γράψωσι), ἀντὶ ردم ايدن رجا ايدرم كزمكده‌يورم اشعار پاراكالῶ νὰ μοὶ γράψητε (ἰσὰρ πουγιουρμανιζή).

§ 46. Κατ' ἰδιωτισμὸν τῆς γλώσσης, πολλάκις ἀντὶ ρηματικῆς προτάσεως εἶναι ἐν χρήσει ἡ συνδετική, ἤτοι τὸ συνδετικὸν μετὰ τινος ρηματικοῦ ἀφῃρημένου τῆς ἀραβικῆς, τιθεμένου εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν μετὰ τῆς προθέσεως ده ἐν, ἢ τὸ συνδετικὸν καὶ τὸ παθητικὸν ὄνομα, ἤτοι ἡ μετοχὴ τοῦ ρηματικοῦ ἀφῃρημένου. Π. χ.

Ρηματικὴ πρότασις.	*Συνδετικὴ πρότασις.*
محلدن اشعار ايدرلر	ردده محليه اشعارات
μαχαλλιντὲν ἰσὰρ ἐτίορλαρ	ἰσαρὰτ-ι μαχαλλιετέντιρ
ἐπιτοπίως γράφουσιν...	ἐκ τῶν ἐπιτοπίως γραφομένων εἶναι...
—	—
استخبار ايدرز	ردده استخباراتجى
ἰστιχπὰρ ἐτίορουζ	ἰστιχπαρατιμιζτάντιρ
πληροφορούμεθα...	ἐκ τῶν πληροφοριῶν ἡμῶν εἶναι...
—	—
جى ايدرم	مقتدر
τεμεννὶ ἰτέριμ	μουτεμεννάτιρ
παρακαλῶ...	παρακαλούμενον εἶναι...

Πρὸ τοῦ ρηματικοῦ ἀφῃρημένου τίθεται πολλάκις ἡ λέξις جله τζοῦμλε, *σύνολον*, συνταττομένη μετὰ τοῦ ἀφῃρημένου περσιστὶ (§ 17 § 19). Π.χ. ردده محليه اشعارات جله تζουμλέ-ϊ ἰσαρὰτ-ι μαχαλλιετὲν τιρ, ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐπιτοπίως γραφομένων εἶναι, ἤτοι ἐξ ὅσων γράφουσιν.

Καὶ τὸ παθητικὸν ὄνομα, ἡ μετοχή, τοῦ ρηματικοῦ ἀφῃρημένου τίθεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὅταν ἐπέχῃ θέσιν ἀφῃρημένου· π. χ. ردده استخباراتجى موستاχπερατιμιζτὲν τίρ, ἐκ τῶν πληροφοριῶν ἡμῶν εἶναι, ἀντὶ استخبار ايدرز ἰστιχπὰρ ἐτίορουζ, πληροφορούμεθα.

Τὸ ρηματικὸν τοῦτο ἀφῃρημένον, ἢ τὸ παθητικὸν αὐτοῦ ὄνομα, συνοδεύεται πολλάκις καὶ ὑπὸ ἐπιθέτου συνταττομένου μετ' αὐτοῦ περσιστὶ (§ 29). Τὸ ἐπίθετον δὲ τοῦτο εἶναι ἢ τὸ ὑποκείμενον τῆς ρηματικῆς προτάσεως· ὡς ردده محلصى مقتدر موتεμεννά-ι μουχλησήτιρ, *παρακαλούμενον φιλικὸν* (παράκλησις φιλική) εἶναι, ἐκ τοῦ ردم ايدن محلصكز جى μουχλησηνὴζ τεμεννὶ ἰτέριμ, *ὁ φίλος ὑμῶν παρακαλῶ*.

Ἢ προσδιορισμός τις αὐτοῦ τοπικὸς, ἢ χρονικὸς, ἢ ἄλλος· ὡς τὸ ἀνωτέρω: ردده محليه اشعارات محلدن اشعار ايدرلر ἐκ τοῦ .

Τὸ ἀντικείμενον τῆς ρηματικῆς προτάσεως, καὶ ὁλόκληρος πρότασις ὅταν ᾖ, γίνεται ἐν τῇ συνδετικῇ ὑποκείμενον. Π.χ. تو لرلر ايدرلر اشعار ايدرلر ده‌يغى وقوعبولد ساقزده ير حركت ارض ساقزده ير حركت ارض ايتيرلر, *γράφουσιν ὅτι ἐν Χίῳ συνέβη σεισμὸς*, γίνεται

وقوعبولدیغی اشعارات محلیه‌دن *ὅτι ἐν Χίῳ συνέβη σεισμὸς ἐκ τῶν ἐπιτοπίων εἰδήσεων εἶναι.*

Ἡ ὡς ἀνωτέρω συνδετικὴ πρότασις δύναται νὰ λάβῃ καὶ προσδιορισμὸν κατὰ γενικήν, συνταττόμενον ἐπίσης περσιστί. Π. χ. مصلحتدن ایجاب ایتژه‌ك-ی ماسلاچاتتان-دیر, *ἐκ τῆς ἀπαιτήσεως τῆς ὑποθέσεως εἶναι,* ἀντὶ مصلحت ایجاب ایدیور ماسلاچاق ایتژه‌ك ایدیور, *ἡ ὑπόθεσις ἀπαιτεῖ.*

Ὁ προσδιορισμὸς δὲ οὗτος δύναται καὶ αὐτὸς νὰ ἔχῃ ἕτερον προσδιορισμὸν ἐπίσης κατὰ γενικήν, συνταττόμενον περσιστί. Π.χ. مقتضای امر وفرمان موجبنجه ایمر وفرمان-ی, *ἀπαιτούμενον τοῦ διατάγματος,* καὶ مقتضای امر وفرمان حضرتلرینك موجبنجه ایمر-وفرمان-ی چاغرت-ی پاتیسا خیر, ἀπαιτούμενον τοῦ διατάγματος τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος εἶναι, ἤτοι ἡ Α. Α. Μ. διέταξεν.

Θέμα 10.

Αἱ ἑπόμεναι προτάσεις μεταφρασθήσονται τουρκιστὶ ρηματικῶς τε καὶ συνδετικῶς.

Ἡ ἱστορία ἀναφέρει (ἐκ τῶν ἱστορικῶν εἰδήσεων εἶναι) ὅτι οἱ πρῶτοι ὑδρόμυλοι ἐπενοήθησαν κατὰ τὸν δεύτερον μ. Χ. αἰῶνα. Εὐχαρίστως πληροφορούμεθα (ἐκ τῶν εὐχαρίστων ἀκουσμάτων εἶναι) ὅτι εἰς ἀναμοιβὴν τῶν πολυετῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Α. Ε. τοῦ Ρεοὺφ πασᾶ, ἀπενε-

μήθη αὐτῷ τὸ παράσημον Μεδζιδιὲ πρώτης τάξεως ἀδαμαντοκόλλητον. Ἡ Α. Α. Μεγαλειότης διέταξεν (ἀπαιτούμενον τῆς διαταγῆς τῆς εὐσπλαγχνικῆς τῆς Α. Α. Μ. εἶναι) νὰ δοθῶσι (ἡ χορηγία) τοῖς πτωχοῖς καὶ ἐνδεέσιν, οἵτινες προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς νόσου, δωρεὰν φάρμακα. Παρακαλῶ (παρακαλούμενον εἶναι) νὰ τιμήσητε τὴν οἰκίαν μου τὴν προσεχῆ κυριακὴν ὅπως συσκεφθῶμεν περί τινων ὑποθέσεων. Ἐπειδὴ τὴν προσεχῆ πέμπτην πρόκειται νὰ τελεσθῇ τῇ θείᾳ χάριτι ὁ γάμος τῆς θυγατρὸς ἡμῶν, παρακαλῶ θερμῶς (ἡ πρώτη παράκλησίς μου εἶναι) ἵνα τιμήσητε τὴν ὁμήγυριν ταύτην καὶ θέλετε μὲ ὑποχρεώσει. Ἀπεφασίσθη νὰ μὴ διορίζωνται (ἡ ὑπόθεσις τοῦ νὰ μὴ διορίζωνται) εἰς ἑτέραν θέσιν οἱ παυόμενοι οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι, ἐνόσῳ δὲν θεωρηθῶσιν οἱ λογαριασμοί των καὶ ἐκκαθαρισθῶσι· τὸ πρᾶγμα δὲ τοῦτο ἐγράφη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν εἰς ὅλας τὰς Νομαρχίας. Ἐπειδὴ τὸ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συνοικίᾳ σχολεῖον τῶν ἀρρένων εἶναι ἑτοιμόρροπον, ἀπεφασίσθη ἡ ἐπισκευὴ (ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐπισκευῆς) αὐτοῦ.

Πληροφορούμεθα (ἐκ τοῦ συνόλου τῶν πληροφοριῶν ἡμῶν εἶναι) ὅτι ἐξεδόθη Αὐτοκρατορικὸν διάταγμα περὶ ἐπισκευῆς (εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐπισκευῆς) τοῦ διοικητηρίου συνῳδὰ τῇ γενομένῃ ἐκτιμήσει. Ἐπειδή, ἡ ἐν τῷ χωρίῳ Τσιφτλὶκ τοῦ Καζᾶ Δέρκων κειμένη προκαταρκτικὴ σχολὴ εἶναι κατηρειπωμένη ἀπεφασίσθη ἡ ἐκ νέου ἀνέγερσις αὐτῆς (ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐκ νέου ἀνεγέρσεως). Ἡ ἀγωγὴ ἣν ἐκίνησεν ὁ δεῖνα κατὰ τοῦ δεῖνος δικάζεται μὲν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἐπειδὴ ὅμως εἶναι ἐνδεχόμενον ἐν τῷ μεταξὺ νὰ δραπετεύσῃ ὁ ἐναγόμενος, ἡ ὑπόθεσις ἀπαιτεῖ

(ἀπαίτησις τῆς ὑποθέσεως εἶναι) ἵνα ὁ εἰρημένος τεθῇ ὑπὸ αὐστηρὰν ἐγγύησιν ὅτι δὲν θέλει ἀναχωρήσει οὐδαμοῦ μέχρι τῆς διεκπεραιώσεως τῆς ἀγωγῆς. Ἐπειδὴ δικαστικῶς ἀπεδείχθη ὅτι ἡ βοσκὴ ἡ κειμένη μὲν ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ χωρίου ἡμῶν, διαφιλονεικουμένη δὲ ἀπό τινος χρόνου ὑπὸ τῶν γειτόνων ἡμῶν, ἀνέκαθεν ὡρίσθη τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὴν κατοχὴν ἡμῶν, διὰ ταῦτα συνῳδὰ τῇ ὑψηλῇ δικαιοσύνῃ (κατὰ τὸ ἀπαιτούμενον τῆς ὑψηλῆς δικαιοσύνης) ἀπεδόθη καὶ ἐπεστράφη ἡμῖν. Ἕνεκα τῆς ὁσημέραι ἐπαισθητοτέρας γινομένης ἀνάγκης τῆς ἐκμαθήσεως τῆς ἐπισήμου γλώσσης, ἀπεφασίσθησαν ὑπὸ τῆς ἐφορείας τῆς ἡμετέρας σχολῆς τὰ ἑξῆς (αἱ ὑποθέσεις τοῦ): ἡ προσθήκη δέκα ἔτι ὡρῶν κατ' ἑβδομάδα εἰς τὸ μάθημα τοῦτο, ἡ πρόσληψις καὶ ἑτέρου διδασκάλου τῆς γλώσσης ταύτης καὶ ἡ ἀποβολὴ ἐκ τῆς σχολῆς τῶν μαθητῶν ἐκείνων οἵτινες δύο κατὰ συνέχειαν ἔτη δὲν δυνηθῶσι νὰ προβιβασθῶσιν ἕνεκα τοῦ μαθήματος τούτου. Τηλεγραφοῦσιν (ἐκ τῶν τηλεγραφικῶν εἰδήσεων εἶναι) ὅτι ἐν Σμύρνῃ τὴν 25 παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἔπεσε χάλαζα μεγέθους λεπτοκαρύου, ἥτις προύξένησε μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὰς ἀμπέλους.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΑ'.

§ 47. Κατὰ τὴν τουρκικὴν σύνταξιν τὸ ἀντικείμενον τοῦ ρήματος, εἴτε ἁπλοῦ, εἴτε συνθέτου, προηγεῖται αὐτοῦ.

Κατὰ δὲ τὴν περσικὴν τὸ ἀντικείμενον τῶν συνθέτων ρημάτων παρεντίθεται μεταξὺ τῶν δύο μερῶν τοῦ συνθέτου

ρήματος, ἤτοι τοῦ ρηματικοῦ, ἀφῃρημένου, ἢ τῆς μετοχῆς, κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ ἰζαφὲ (§ 17. 19). Π. χ.

Τουρκικὴ σύνταξις.	*Περσικὴ σύνταξις.*
اموری تسویه ایلدی	تسویهٔ امور ایلدی
οὐμουροῦ τεσβιγὲ ἐϊλετὶ	τεσβιγέ-ϊ οὐμοὺρ ἐϊλετὶ
τὰς ὑποθέσεις ἐτακτοποίησε	τακτοποίησιν τῶν ὑποθέσεων ἐποίησε
—	—
حالی بیان ایلدی	بیان حال ایلدی
χαλῆ πεγιὰν ἐϊλετὶ	πεγιάν-ι χὰλ ἐϊλετὶ
τὴν κατάστασιν ἐξέθηκε	ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως ἐποίησε

Ἡ τοιαύτη κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν παρένθεσις τοῦ ἀντικειμένου μεταξὺ τῶν δύο μερῶν τοῦ συνθέτου ρήματος* ἐπιτρέπεται μόνον ὅταν τό τε ρηματικὸν ἀφῃρημένον, ἐξ οὗ συντίθεται τὸ σύνθετον ρῆμα, καὶ τὸ ἀντικείμενον ὦσιν ἀμφότερα λέξεις ἀραβικαί, ἢ περσικαί, καὶ οὐχὶ τουρκικαί· ἄλλως εἶναι ἐν χρήσει ἡ τουρκικὴ σύνταξις. Ἑπομένως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἴπωμεν: تسلیم ایلدی تسلیم-ι ἐκτσὲ ἐϊλετὶ, παράδοσιν τῶν χρημάτων ἐποίησεν, ἤτοι παρέδωκε τὰ χρήματα, διότι τὸ اقچه ἀκτσὲ, χρῆμα, εἶναι λέξις τουρκικὴ, ἀλλὰ تسلیم ایلدی اقچه ἀκτσεγὶ τεσλὶμ ἐϊλετὶ.

---

* Περὶ συνθέτων ρημάτων τῆς τουρκικῆς (Βλ. ἐνταῦθα § 10 καὶ Γραμ. σ. 145 § 228).

§ 48. Κατὰ τὴν ἀνωτέρω σύνταξιν παρεντίθεται οὐ μόνον ἁπλοῦν τὸ ἀντικείμενον, ἀλλὰ καὶ ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ ἐπιθετικός, ἢ διὰ γενικῆς, μεθ' οὗ τὸ ἀντικείμενον εἶναι συντεταγμένον κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπίσης σύνταξιν. Π. χ.

Τουρκικὴ σύνταξις.	*Περσικὴ σύνταξις.*
انفاس معدومی اکمال ایلدی	اکمال انفاس معدوم ایلدی
ἐνφάσ-ι ματουτεγί ἰκμάλ ἐϊλετί,	ἰκμάλ-ι ἐνφάσ-ι ματουτὲ ἐϊλετί,
τὰς μεμετρημένας πνοὰς ἐξεμέτρησεν, ἀπεβίωσε.	ἐκμέτρησιν τῶν μεμετρημένων πνοῶν ἐποίησεν.
—	—
جامهٔ حیات مستعاری ترك ایلدی	ترك جامهٔ حیات مستعار ایلدی
τζαμέ-ι χαγιάτ-ι μουστεαρὶ τέρκ ἐϊλετί,	τέρκ-ι τζαμέ-ι χαγιάτ-ι μουστεὰρ ἐϊλετί,
ἐγκατέλειψε τὸ ἔνδυμα τοῦ προσκαίρου βίου.	ἐγκατάλειψιν τοῦ ἐνδύματος τοῦ προσκαίρου βίου ἐποίησεν.

Ἐπίσης παρεντίθενται καὶ πλείω τοῦ ἑνὸς ἀντικείμενα. Π. χ.

سعی و غیرت صرف ایلدی	صرف سعی و غیرت ایلدی
σάϊ-οὺ-γαϊρέτ σὰρφ ἐϊλετί,	σάρφ-ι σάϊ οὺ γαϊρέτ ἐϊλετί
προσπάθειαν καὶ ζῆλον κατέβαλε.	καταβολὴν προσπαθείας καὶ ζήλου ἐποίησε.

§ 49. Ἐν δὲ τοῖς καταστατικοῖς ῥήμασι τοῖς ἔκ τινος μετοχῆς, ἤτοι ἐνεργητικοῦ ἢ παθητικοῦ ὀνόματος, καὶ τοῦ ῥήματος اولق ὀλμὰκ (γίγνεσθαι) συνθέτοις παρεντίθεται ὡς ἀνωτέρω κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν ὁ προσδιορισμὸς μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ, ἀποβαλλομένης τῆς προθέσεως, ἐὰν τοιαύτη ὑπάρχῃ κατὰ τὴν τουρκικὴν σύνταξιν. Η. χ.

Τουρκικὴ σύνταξις.	*Περσικὴ σύνταξις.*
پادهٔ نوازش واکرامدن سرمست اولان تلاق	سرمست پادهٔ نوازش واکرام اولان تلاق
πατέ-ι νουβαζὶς βὲ ἰκραμτὲν σερμέστ ὀλὰν Τελεμὰκ, ὁ Τηλέμαχος, ὅστις ἦτο μεμεθυσμένος ἐκ τοῦ οἴνου τῆς φιλοφρονήσεως καὶ περιποιήσεως,	σερμέστ-ι πατέ-ι νουβαζὶς βὲ ἰκράμ ὀλὰν Τελεμὰκ, ὁ μεμεθυσμένος ἐκ τοῦ οἴνου τῆς φιλοφρονήσεως καὶ περιποιήσεως ὢν Τηλέμαχος,

ἔνθα μεταξὺ τοῦ سرمست σερμὲστ μεμεθυσμένος καὶ τοῦ اولان ὢν παρενετέθη ὁ ἐμπρόθετος προσδιορισμός: پادهٔ نوازش واکرام κατ' ἀφαίρεσιν τῆς προθέσεως دن .

§ 50. Ἐν δὲ τοῖς παθητικοῖς ῥήμασι παρεντίθεται τὸ ποιητικὸν αἴτιον, ἢ ὁ τοπικὸς προσδιορισμός, ἐπίσης ἄνευ προθέσεως. Π. χ.

Περσικὴ σύνταξις.	*Τουρκικὴ σύνταξις.*
مشهود چشم افتخار اولدی	چشم افتخارایله مشهود اولدی
μεσχοῦτ-ι τσεσμ-ι ἰφτιχὰρ	τσέσμ-ι ἰφτιχὰρ ilè μεσχοῦτ
ὀλτοῦ	ὀλτοῦ
ὁρατὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς	διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς καυ-
καυχήσεως ἐγένετο.	χήσεως ὤφθη.
—	—
جلاسی غریق لجهٔ مسار ومفخرت	جلاسی غریق لجهٔ مسار ومفخرتده غریق
یورلمش	یورلمش
ἑζουμλεσὴ γαρῆκ-ι λου-	τζουμλεσῆ λουτζέ-ϊμεσὰρρ βὲ
ἑζέ-ι μεσὰρρ βὲ μεφχαρὲτ	μεφχαρετ-τὲ γαρὴκ πουγιου-
πουγιουρουλμὴς,	ρουλμοὺς,
ὅλοι βεβυθισμένοι τοῦ πελά-	ὅλοι ἐν τῷ πελάγει τῆς χα-
γους τῆς χαρᾶς καὶ τῆς	ρᾶς καὶ τῆς ἀγαλλιάσεως
ἀγαλλιάσεως ἐγένοντο.	κατεποντίσθησαν.

Ὡς φαίνεται ἀνωτέρω, κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν ἐκ μὲν τοῦ πρώτου παραδείγματος παρελείφθη ἡ πρόθεσις ilè, διὰ, ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου ἡ πρόθεσις da tè, ἐν.

Θέμα 11.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ μεταβολὴν τῆς θέσεως τῶν ἀντικειμένων καὶ τῶν προσδιορισμῶν αὐτῶν κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν.

قالیپصو حیات سرمدیه نائل اولمسندن کندوسنی بی بخت عدایدر

ایدی براز راحت ایدیکز البسه‌یی تبدیل یوریکز اورادہ

پری قزلری رائحهٔ لطیفه نشر ایدر شجردن آتش یاقشلر جناب

حقدن موتی تمنی ایدرم استغرابی بادی اولهجق احوالدندر

مطالعهٔ کتب ایله لیال ونهاری امرار ایلکده‌در پدرکز کار و بار

عالمی ترك ایتمش ایسه آرامق عبثدر حالت شبابت استماع

نصیحته مانع اولدی قالیپصو اولیسك راکب اولدیغی سفینه‌نك

کیتدیکی طرفه نظری حصر ایدرایدی سریع الجریان وچایر

ایچنده مختفی ونهان اولان انهارك سیرو تماشاسی ازدیاد سروره

بادی اولدی مفخرت ذاتیهٔ انسانیه مشقتی اختیار (ایدنلره)

وتن پرورلکی نظر اعتباردن مردود ایدنلره مخصوصدر اهالی

یتون کون طاعت وعبادتله مشغول اولدیلر

Πρὸς μετάφρασιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω δύο συντάξεων τοῦ ἀντικειμένου, ἤτοι Τουρκικῆς καὶ Περσικῆς.

Βλέπω ὅτι εὑρύνατε ἀρκούντως τὸν κύκλον τῶν γνώσεων ἡμῶν· τὸ πρᾶγμα τοῦτο μεγάλως μ' εὐχαριστεῖ· Ἀποκρύπτετε ἀπ' ἐμοῦ τὴν ἀλήθειαν· ἐν τούτοις καθ' ἃ μανθάνω πιστεύεσθε τῷ μὲν καὶ δὲ τὰ ἰδιαίτερα ἡμῶν· ἡ διαγωγὴ ὑμῶν οὕτη προξενεῖ λύπην εἰς ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ὑμῶν. Ὁ διδάσκαλος ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ ἐκείνῳ ὅστις ἤθελε λύσει τὴν ἀπορίαν ταύτην, ὡς ἀμοιβὴν, ἓν ἐξαίρετον βιβλίον. Ἡ οἰκογένεια, ἥτις τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκ Σταυροδρομίου εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν ἡμετέραν συνοικίαν, κατ' αὐτὰς μετέβαλε κατοικίαν εἰς Ἐγρὶ-καπί. Ὁ Ἀχμὲτ βέης ἐκίνησεν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Ρεσὶτ ἐφένδη ἕνεκα ὑποθέσεως ἐπαύλεώς τινος κειμένης ἐν τῷ χωρίῳ ἡμῶν. Ἡ σιωπὴ τοῦ Ρεσὶτ ἐφένδη προκαλεῖ σκάνδαλα. Ἡ ἐπιτόπιος ἀρχὴ ἀφοῦ ἐξετάσῃ προσηκόντως τὸ πρᾶγμα, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ χορηγήσῃ τὰς ἀπαιτουμένας εὐκολίας. Αἱ πρόοδοι τῶν σχολείων ἀρρένων τε καὶ θηλέων τῆς ἡμετέρας συνοικίας προὐξένησαν τὴν καύχησιν ὅλων τῶν κατοίκων. Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Ἀμερικῆς μία τῶν ἀγρίων φυλῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸν κύκλον τοῦ πολιτισμοῦ (ἐξεπολιτίσθη).

ΜΑΘΗΜΑ ΙΒ'.

§ 51. Εἴδομεν (Βιβλ. Α'. σ. 124 § 116) ὅτι, ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ περιόδῳ ὑπάρχωσι δύο ῥήματα τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, τὸ βοηθητικὸν δύναται νὰ παραλειφθῇ ἐκ τοῦ πρώτου καὶ τεθῇ μόνον ἐν τῷ δευτέρῳ, ἐξυπονοούμενον καὶ διὰ τὸ πρῶτον. Π. χ. ایکیده یرلرینه (م) اوچده یاتارم εἰς τὰς δύο τρώγω, εἰς τὰς τρεῖς κατακλίνομαι.

ایدم (م) ودرسمی ازبرایدر چوجقلغمده مکتبه کیدر ἐν τῇ παιδικῇ μου ἡλικίᾳ εἰς τὴν σχολὴν μετέβαινον καὶ τὸ μάθημά μου ἀπεστήθιζον (ἐζπὲρ ἰτὲρ ἰτιμ).

§ 52. Ἐν δὲ τοῖς συνθέτοις ῥήμασι παραλείπεται ἐκ τοῦ πρώτου ὅλον τὸν κοινὸν ῥῆμα (ἤτοι τὸ ایتمك, ἢ ایلمك, ἢ قیلمق ἢ یورمق, ἢ اولمق) τιθέμενον μόνον εἰς τὸ δεύτερον. Π. χ.

ایلدم واعطا اشبو سندی تنظیم ἰὸπου σενετὶ τενζὶμ βὲ ἰτὰ ἐἰλετὶμ, τὸ παρὸν ὁμόλογον συνέταξα καὶ ἔδωκα, ἀντὶ ایلدم تنظیم واعطا ایلدم.

Τοιουτοτρόπως παραλείπεται τὸ κοινὸν ῥῆμα οὐ μόνον ὅταν τὰ δύο ῥήματα ἐπέρχωνται ἀλλεπάλληλα, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρω παραδείγματι, ἀλλὰ καὶ ὅταν μεταξὺ αὐτῶν μεσολαβῶσιν ἄλλαι λέξεις, ἤτοι ἀντικείμενα καὶ προσδιορισμοὶ τοῦ δευτέρου ῥήματος. Π. χ.

سولون مصراهالیسنك اخلاق وعاداتنه کسب اطلاع ایتدکدنصکره آتنه یه عودت (ایلدی) وکمال اهلیت واصالتنه مبنی مناصب رفیعه یی احراز ایلدی

—Σόλων μητὴρ ἐχαλισινὶν ἀχλάκ-ου-ἀτατηνὰ κέσπ-ι ἰττι-λᾶ' ἐττικτέν-σονρα, ἀτήνεγιε ἀβτέτ (ἐιλετί) βὲ κεμάλ-ι ἐχλιὲτ βὲ ἐσαλετινὲ μεπνὶ μενασήπ-ι ρεφιαγὶ ἰχρὰζ ἐιλετί —Ὁ Σόλων, ἀφοῦ ἐσπούδασε τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων τῆς Αἰγύπτου, εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδον (ἐποίησε) καὶ, ἕνεκα τῆς μεγάλης ἱκανότητος αὐτοῦ καὶ τῆς εὐγενείας, τῶν μεγάλων ἀξιωμάτων κατάληψιν *ἐποίησεν*, ἤτοι ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ κατέλαβε τὰ μεγαλείτερα ἀξιώματα.

§ 53. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ὀθωμανοὶ πολλάκις ἐπιτηδεύονται ὅπως τὸ ἐν τῷ πρώτῳ κώλῳ ρηματικὸν ἀφῃρημένον, ἢ ἡ μετοχὴ ἐξ ἧς τὸ κοινὸν ρῆμα παραλειφθήσεται, ὁμοιοκαταληκτῇ πρὸς τὸ τοῦ δευτέρου καὶ διὰ τῆς ὁμοιοκαταληξίας ταύτης καταφαίνηται ἐναργέστερον ὅτι τὸ κοινὸν ρῆμα ἐννοητέον καὶ διὰ τὸ πρῶτον. Π. χ.

يدركك طريق ادب وتربيه‌سنه سالك (اولميسكز) وهوا وهوسه غلبه ايله نفسكزه مالك اولميسكز — πετερινιζὶν ταρῆκ-ι ἐτὲπ βὲ τερπιγεσινὲ *sa.lix* (ὀλμαλήσηνηζ) βὲ χεβά βου χεβεσὲ γαλεπὲ ἰλὲ νεφσινιζὲ *ma.lix* ὀλμαλήσηνηζ—εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως τοῦ πατρὸς ὑμῶν πορευόμενος (πρέπει νὰ ἦτε) καὶ διὰ τῆς νίκης τῶν παθῶν, κύριος ὑμῶν αὐτῶν πρέπει νὰ ἦτε, ἤτοι πρέπει νὰ πορεύησθε τὴν ὁδὸν τῆς . . . καὶ νὰ κρατῆτε ἑαυτὸν, ἔνθα ὁμοιοκαταληκτοῦσι τὸ *sa.lix* καὶ τὸ *ma.lix*.

§ 54. Ἐνίοτε, σαφηνείας χάριν, τίθεται μὲν τὸ κοινὸν ρῆμα καὶ ἐν τῇ πρώτῃ προτάσει, ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως τίθενται ἐναλλὰξ, ἤτοι ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τὸ ايتمك, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τὸ ايلمك, ἢ ἀντιστρόφως. Π. χ.

بو انه قدر بيغرده جارى اولان مناسبات حسنه‌ك موى اليه زمانده منقطع اوليه‌جغنى اميد ايلر و دوستلغمزك الى الابد خاطره‌مده محفوظ — اولمه‌جغنى تأمين ايدرم — ποῦ ἀνὲ κατὰρ πεϊνιριζτὲ τζαρῆ ὁλὰν μουνασεπάτ-ι χασενενὶν μοῦμα ἰλέϊχ ζεμανιντέ τε μουνκατῆ ὁλμαγιατζαγηνῆ οὐμὶτ *ἐϊλέρ(ιμ)*, βὲ τοστλουγουμουζοὺν ἰλέ-λ- ἐπὲτ χατηρεμτέ μαχφοὺζ ὁλατζαγηνὴ τεεμὶν *ἐτέριμ* — ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλουσι διακοπῆ ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ αἱ καλαὶ σχέσεις αἱ ὑφιστάμεναι μεταξὺ ἡμῶν μέχρι τοῦδε, καὶ διαβεβαιῶ ὅτι θὰ ᾖ πεφυλαγμένη ἐν τῇ μνήμῃ μου διὰ παντὸς ἡ φιλία ἡμῶν.

§ 55. Ἐπὶ διαζευκτικῆς ἐρωτήσεως τὸ ρῆμα τοὐναντίον τίθεται συνήθως εἰς τὸ πρῶτον, ἐξυπονοούμενον διὰ τὸ δεύτερον· π. χ.

بو حاله شركته شكرى ايتمكى شكايتى (ايتمكى) — ποῦ χαλτὲ σιρκετὲ σουκισούρ-μι ἐτμελῆ, σικαγέτ-μι (ἐτμελῆ) — ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, τῇ ἑταιρίᾳ εὐχαριστίαν πρέπει νὰ κάμωμεν, ἢ παράπονα (νὰ κάμωμεν);

Ἐπίσης καὶ ὅταν τὸ ρῆμα ᾖ ἁπλοῦν· π. χ.

(ويرمك) ويرمك هديى پارا-مى بερτὶν χετιγέ-μι (βερτὶν) χρήματα ἔδωκας, ἢ δῶρον (ἔδωκας);

Θέμα ΙΓ.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ ἀφαίρεσιν τῶν περιττῶν ῥημάτων, ἢ μετοχῶν, κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

پدرکزی کورمیه‌جك اولدیغکزدن و ایتاکیایه عودت ایده‌میه‌جك اولدیغکزدن بوراده آرام ایتمیسکز و اجرای مرام ایتمیسکز — ایتاکیایه عودت ایتمکز و والده‌کزك راحت و محافظه‌سنه همت ایتمکز دها مناسب اولور — منتور فورطنه آشناسنده قلب و قالبمه بر قوت عجیبه القا ایدر و حال هول اشتمالدن شاشرمش اولان طائفه‌لره کمال متانته ایجاب ایدن قوماندەیی اعطا ایدر — سوزمده صادق دکل ایسه‌م شو جزای مقرری اجرا بیوررسکز وماده دیدیکم کبی ظهور ایتدکده سزی قورتارانلر حقلرنده نه یاپمق لازم کلور ایسه انی تصور بیوررسکز و ایفا بیوررسکز دیدی — منتوره اینانمدقلرندن مامللکرینی ضایع ایدنلر ندامت ایتمکده و بری برلرینه ملامت ایتمکده اولسونلر — اساس رفاه و راحت اولان مادهٔ

تجارت مای جاریه بکزر بیوکلر بالذات قارشدقلرنده مجرای طبیعیسندن چیقاروب کندولری منتفع اوله‌میه‌جقلرندن بشقه کوچکلری‌ده محروم و محزون ایتمش اولورلر و داخل مملکتدن رفته رفته تجارك آمد و شدی کسیله‌رك همجوارلرینی ممنون و مستفید ایتمش اولورلر — عجائب! سنزه نه اولدی شو طاغلری و طاشلری دوکن طالغه‌لری کورمیورمیسکز و بیوك کلیسایی طانیمیورمیسکز و ایشته پدرکزك خانه‌سنی بیلیورمیسکز

ΜΑΘΗΜΑ ΙΓ'.

§ 56. Ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ἐκτὸς τῶν τουρκικῶν προθέσεων, εἶναι ἐν χρήσει καὶ ἀραβικαὶ καὶ περσικαί.

Ὁ ἑπόμενος πίναξ δεικνύει πρὸς τίνα τουρκικὴν πρόθεσιν ἀντιστοιχεῖ περίπου ἑκάστη τῶν συνηθεστέρων ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ἀραβικῶν καὶ περσικῶν, ὡς καὶ τὴν κυριωτέραν αὐτῶν σημασίαν.

Αἱ ἐν τῇ αὐτῇ ὁριζοντίῳ γραμμῇ προθέσεις εἶναι ἀντίστοιχοι.

Προθέσεις

Τουρκικαὶ	*Ἀραβικαὶ*	*Περσικαὶ*
ايله ilé, μετὰ, διὰ	ب pi	ا pā
ايچون itsoũn, ἕνεκα	ل li	ای pherái
قدر kat'ár) μέχρι ديكن tegín)	الى ilé, ἢ ilià	تا) تاکه pā, ἢ tà pé
اوزره oúzre, ἐπὶ	على álé, ἢ álià	ر pér
دن tén, ἐκ	عن) ἀν من) mín	از ez
ده té, ἐν	فى fi	در tér

§ 57. Αἱ τουρκικαὶ προθέσεις πάντοτε ἐπιτάσσονται, αἱ δὲ ἀραβικαὶ καὶ περσικαὶ τοὐναντίον πάντοτε προτάσσονται· π. χ.

τουρκιστί:	خصوصيله χουσουσοῦ ilé	πρὸ πάντων
ἀραβιστί:	بالخصوص pi-l-χουσοὺς	»
περσιστί:	باخصوص pā χουσοὺς	»

Αἱ τουρκικαὶ προθέσεις συντάσσονται μετὰ λέξεων εἴτε τουρκικῶν, εἴτε ἀραβοπερσικῶν.

Αἱ περσικαὶ μόνον μετὰ περσικῶν καὶ ἀραβικῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τουρκικῶν.

Αἱ δὲ ἀραβικαὶ μόνον μετ' ἀραβικῶν οὐχὶ δὲ περσικῶν καὶ τουρκικῶν.

§ 58. Ἡ περσικὴ ر pér, ἐπὶ, μετὰ τῶν ἀραβικῶν μετο-

χῶν موجب moudjíp, ἀπαιτούμενον, καὶ لضرة mouktezá (ταυτόσημος), ἤτοι موجبنجه pér moudjípi, لضرتنجه pér mouktezá, ἰσοδυναμεῖ τῇ τουρκικῇ به tzé κατὰ, ἤτοι موجبنجه moudjípintzé, لضرتجه mouktezásintzé, κατὰ τὸ ἀπαιτούμενον, συνῳδά· π. χ.

موجب اراده‌سنه pér moudjípi irate-i senigé, ἢ موجبنجه اراده‌سنه irate-i senigé moudjípintzé, συνῳδὰ τῷ Αὐτοκρατορικῷ διατάγματι.

§ 59. Αἱ ἀραβικαὶ προθέσεις συντάττονται γενικῇ ἀραβικῇ, διὸ ἡ λήγουσα τοῦ ἐμπροθέτου ὀνόματος λαμβάνει τὴν κατάληξιν τῆς ἀραβικῆς γενικῆς *ηρ-ιν*, ἤτοι δύο κεσρέ (ـِـ)· π. χ. بحقّ bi-ḥákk-in, μετὰ δικαιοσύνης, δικαίως.

Ἡ κατάληξις τῆς γενικῆς παραλείπεται ὅταν τὸ ὄνομα συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου ال· π. χ. بالدفعات bi-l-dafaát, μετ' ἐπαναλήψεων, κατ' ἐπανάληψιν.

§ 60. Ἡ ἀραβικὴ ل li ἕνεκα, πολλάκις συνοδεύεται ὑπὸ τῆς λέξεως اجل ézl, αἰτία· π. χ. لاجل المصلحه li ézli-l-maslaḥá, ἕνεκα ὑποθέσεως.

Αὕτη μετὰ τῆς ἀραβικῆς ἀντωνυμίας (ه) χοῦ, αὐτοῦ, ἤτοι له προφέρεται *lèḥ*, καὶ θεωρεῖται ὡς μία ἁπλῆ πρόθεσις ἰσοδυναμοῦσα τῇ ἑλληνικῇ ὑπέρ· διὸ προσλαμβάνει τὰς καταληκτικὰς κτητικὰς ἀντωνυμίας τῆς τουρκικῆς, ἤτοι لم لحي-ìm, لك لحي-ín κτλ. εἶναι δ' ἐν χρήσει ἐπὶ κινή-

σεως μὲν κατὰ δοτικὴν, ἐπὶ στάσεως δὲ μετὰ τῆς τουρκικῆς προθέσεως ده τὲ ἐν· π. χ.

بنم لεχιμὲ	καὶ	دهبنم لεχιμτὲ	ὑπὲρ ἐμοῦ
سكا لεχινὲ	καὶ	دهسكا لεχιντὲ	ὑπὲρ σοῦ
اونا لεχινὲ	καὶ	دهاونا لεχιντὲ	ὑπὲρ αὐτοῦ
مزه لεχιμιζὲ	καὶ	دهمزه لεχιμιζτὲ	ὑπὲρ ἡμῶν
سكز لεχινιζὲ	καὶ	دهسكز لεχινιζτὲ	ὑπὲρ ὑμῶν
لرينه لεχλερινὲ	καὶ	دهلرينه لεχλεριντὲ	ὑπὲρ αὐτῶν

§ 61. Ἀπαραλλάκτως εἶναι ἐν χρήσει καὶ ἡ ἀραβικὴ على ἀλὲ, ἐπὶ, μετὰ τῆς αὐτῆς ἀντωνυμίας (ه), ἤτοι علیه ἀλέϊχ, ἰσοδυναμεῖ δ' ἐπίσης ἁπλῇ προθέσει, τῇ ἑλληνικῇ κατά· π. χ. بنم علیه ἀλέϊχιμὲ καὶ دهبنم علیه ἀλέϊχιμτέ, κατ' ἐμοῦ· سكا علیه ἀλέϊχινὲ καὶ دهسكا علیه ἀλέϊχιντὲ, κατὰ σοῦ κτλ.

Ὅταν ἡ ل καὶ ἡ علیه τίθενται ὁμοῦ, ἡ ἀντωνυμία καὶ ἡ πτωτικὴ κατάληξις, ἢ ἡ πρόθεσις, τίθεται μόνον εἰς τὴν δευτέραν· π. χ. ل لέχ-ου-ἀλεϊχιμιζτὲ, ὑπὲρ καὶ καθ' ἡμῶν.

Ἡ ἀραβικὴ ب πὶ, *μετὰ*, συνοδεύουσα ἔναρθρον ρηματικὸν τῆς ἀραβικῆς ἀφῃρημένον, ἐπέχει θέσιν ρηματικῆς ἢ τροπικῆς μετοχῆς, ἢ θέσιν τοῦ ἑπομένου κοινοῦ ρήματος· π. χ. بالتأديه محسوبی اجرا ايدمكز بش عدد عثمانلی ليراسی πληρώσαντες πέντε ὀθωμανικὰς λίρας συμψηφίσατε, ἔνθα τὸ بالتأديه πὶ-τ-τεετιγὲ σύνθετον ἐκ τῆς προθέσεως ب, τοῦ ἄρθρου ال καὶ τοῦ ρηματικοῦ ἀφῃρημένου تأدی τε'ετιγὲ

πληρωμὴ, ἰσοδυναμεῖ τῷ بدوب ايدو تأدی, ἢ τῷ كرك ايدو تأدی, ἢ τῷ بمكز ايدو تأدی.

Καὶ ἡ ἀντίστοιχος τουρκικὴ يله ἰλὲ, μετὰ, ἑπομένη ρηματικοῦ ἀφῃρημένου ἐπέχει τὴν αὐτὴν θέσιν· οὕτω τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα γίνεται: بش عثمانلی ليراسی تأدیه يله محسوبی اجرا ايدمكز.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ يله προσλαμβάνουσα ἐνίοτε καὶ τὸ ἀριθμητικὸν ر γίνεται يلر πίρλε, ὡς يلرتأدی τεετιγὲ πίρλε.

§ 63. Ἕτεραι ἀραβικαὶ προθέσεις ἐν χρήσει ἐν τῇ ὀθωμανικῇ, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημειουμένων, εἶναι ἡ كبی λέτε *κατὰ*, ἡ دیك ἴντε *παρὰ*, καὶ ἡ دیرى πάτε *μετά*.

Ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν كبی λέτε καὶ ἡ دیك ἴντε συντασσόμεναι μετ' ἐνάρθρου ρηματικοῦ ἀφῃρημένου ἰσοδυναμοῦσι τῇ τουρκικῇ προθέσει ده τὲ ἐν, ἢ τῇ ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ πρώτου πληθυντικοῦ προσώπου τοῦ ἀορίστου γινομένῃ χρονικῇ μετοχῇ (Βιβλ. Α', σ. 228 § 246). Π. χ.

كبی الاستجواب	λέτε-λ	ἰστιτζβὰπ,	ἐν τῇ ἀνακρίσει,
ἤτοι	دهاستجواب	ἰστιτζβὰπ-τὰ	» »
ἢ	دهاولندقده استجواب	ὀλουντουκ-τὰ,	ὅτε ἀνεκρίθη.
عندالاقتضا	ἴντε-λ-ἰκτιζὰ,		ἐν ἀνάγκῃ,
ἤτοι	دهاقتضا	ἰκτιζα-τὰ	» »
ἢ	دهكه اقتضا ايلدكده	ἰκτιζὰ ἐϊλετικ-τέ,	ὅταν δεήσῃ.

Ἡ δὲ دیرى πάτε συνταττομένη ἐπίσης μετ' ἐνάρθρου ρηματικοῦ ἀφῃρημένου τῆς ἀραβικῆς ἰσοδυναμεῖ τῇ τουρκικῇ

ركه دن صكره, ἢ τῇ ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ πρώτου πληθυντικοῦ προσώπου τοῦ ἀορίστου γινομένῃ χρονικῇ μετοχῇ (Βιβλ. Α'. σ. 230 § 297).

Π. χ. بعدالقرائه ـ πάτε-λ-κηρέ, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν

ἤτοι قرائتدنصكره κηρετ-τέν σονρα » »

ἢ قرائت اولندقدنصكره κηρέτ ὁλουντουκτάν σονρα, ἀφοῦ ἀνεγνώσθη.

Ἐν τῇ ἀντικαταστάσει τῆς ἀραβικῆς προθέσεως διὰ τουρκικῆς τὸ ἀραβικὸν ἄρθρον δέον ν' ἀφαιρῆται, ὡς φαίνεται ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραδείγμασι.

Θέμα 13.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ ἀντικατάστασιν τῶν ἀραβικῶν προθέσεων δι' ἀντιστοίχων τουρκικῶν.

بالواسطه بالبحث بالبيان بالاخطار لمصلحةٍ لغرضٍ

لاجل التجربه لاجل التنزه عن درسعادت من المهد الى اللحد

الى الابد من الباب الى المحراب فى الحقيقه فى قسطنطنيه

عن اعضاى مجلس معارف عن يدٍ عن الغياب

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ ἀντικατάστασιν τῶν τουρκικῶν προθέσεων δι' ἀντιστοίχων περσικῶν.

جله‌دن دل وجاندن امتحان ايچون ارادهٔ سنيه ايله

منوال محرر اوزره وجه محرر اوزره تنزه ايچون مصلحت

ايچون مضبطه ايله سند ايله معتاد اوزره كمال صحت

ايله قاعده اوزره انبارده دوام اوزره كنارده خاطر

ايچون زيارت ايچون سحره قدر هر جهتدن قيامته قدر

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ ἀντικατάστασιν τῶν ἀραβικῶν προθέσεων διὰ τουρκικῶν, ἢ διὰ χρονικῆς, ἢ τροπικῆς μετοχῆς.

خصوص مذكور لدى العرض اولوجهله ايفاى مقتضاسنه ارادهٔ

سنيهٔ حضرت پادشاهى شرفصدور بيورلمشدر داخليه ناظرى

دولتلو . . . پاشا حضرتلرينك تحت رياست جليله‌لرنده اوله‌رق

تشكيل بيوريلان قوميسيون مخصوص معرفتيله اقتضا ايدن معامله

بالايفا ارباب حميت و فتوت طرفلرندن بذل اولنان اعانات نقديه

حد مطلوبه واصل اولمشدر اوراق مذكوره بعد القرائه لدى التذكر رفعت بكدن بش يك غروش تحصيلى خصوصنه قرار ويرلمشدر اعلام مذكور عند الاستيناف فسخ اولنه‌جغى آشكاردر احمد افندى كله‌ميه‌جكنى بالبيان معذور بيورلمسنى رجا ايلدى اشبو سند ايكى نسخه اوله‌رق بالتنظيم تعاطى قلندى عثمان افندى رؤف افندى عليهنه اقامهٔ دعوا ايلدى محكمه‌جه رؤف افنديك لهنه قرار ويرلدى مكتبزك درس جدولنجه اولان تواقصى بعد الاكمال اوكزده‌كى ايلولك ابتداسندن اعتباراً تدريساته بدأ و مباشرت اولنه‌جقدر

ΜΑΘΗΜΑ ΙΔ'.

§ 64. Ἐν τῇ ὀθωμανικῇ πολλάκις ἀντὶ ἁπλῆς προθέσεως εἶναι ἐν χρήσει λέξις τις, ἥτις μετὰ τῆς προθέσεως συνδυαζομένη ἐκφράζει σαφέστερον τὴν ἔννοιαν αὐτῆς· π.χ. ἀντὶ الى حاكم χακήμ ἰλέ, διὰ τοῦ δικαστοῦ, حاكم‌معرفتيله χακήμ μαριφετὶ ἰλέ, διὰ μέσου τοῦ δικαστοῦ· ἐπίσης ἀντὶ اوسمه محكمه مαχκεμετὲν, ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, اوندن محكمه طرفدن μαχ-

κεμε ταραφηντὰν, ἢ اوندن جانبنه محكمه μαχκεμὲ τζανιπιντὲν, ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου.

§ 65. Αἱ λέξεις δ'αὗται ἢ ἐπιτάσσονται, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω παραδείγμασι, κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ τουρκικοῦ ἰζαφὲτ (Βιβλ. Α' σ. 64 § 44), ἢ ἐὰν καὶ αὗται καὶ τὸ ὄνομα ὦσιν ἀραβικαὶ, ἢ περσικαὶ, προτάσσονται τοῦ ὀνόματος κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ περσικοῦ ἰζαφὲτ (§ 17 § 19), ἡ δὲ τουρκικὴ πρόθεσις μένει πάλιν τελευταία. Οὕτω τὰ ἀνωτέρω τουρκιστὶ συντεταγμένα παραδείγματα, ἐν οἷς ἀμφότεραι αἱ λέξεις εἶναι ἀραβικαὶ, μεταβάλλονται κατὰ τὴν περσικὴν σύνταξιν εἰς τὰ ἑπόμενα: الله معرفت حاكم μα'ριφέτ-ι χακὶμ ἰλέ, καὶ اوندن محكمه طرف تαράφ-ι μαχκεμετὲν, ἢ جانب اوندن محكمه τζανίπ-ι μαχκεμετὲν.

§ 66. Πρὸς τούτοις δύνανται αἱ λέξεις αὗται νὰ λάβωσι καὶ κοσμητικόν τι ἐπίθετον συνταττόμενον ἐπίσης κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ περσικοῦ ἰζαφὲτ, ὅταν ᾖ ἀραβικὸν ἢ περσικόν· π. χ. اوندن جانبنه محكمه ἐκ μέρους τοῦ δικαστηρίου, καὶ محكمه جانب عالیسندن جانب عالی‌سنه‌محكمه τζανίπ-ι ἀλισιντὲν, ἢ اوندن جانب عالی‌سنه‌محكمه τζανίπ-ι ἀλί-ϊ μαχκεμετὲν, ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ μέρους τοῦ δικαστηρίου· اوزكر حقكز چاكنيزلرى καὶ اوزكر حق چاكر-ى ἀλιϊζτὲ, περὶ ὑμῶν.

§ 67. Τὸ κοσμητικὸν τοῦτο ἐπίθετον δύναται καὶ νὰ ὁμοιοκαταληκτῇ πρὸς τὰς προθετικὰς ταύτας λέξεις· π. χ.

حضرت (شرف یا ه) شرفلرنه تره‌ف-ی ایره‌ف-ی (ه زی سره‌ف-ی) چاغیرت-ی پاتیساخیتین, ایچ توڤ میرووس توڤ ییروتاتوڤ تیس A. Μεγαλειότητος, یتوی پاره تیس A. A. Μεγαλειότητος· اونیشاهلرنه حضرت جانب جلیل المناقب تشانیپ.ی تشلیل اویل مه‌ناخه‌پ-ی چاغیرت-ی پاتیساخیتین, ایچ توڤ میرووس توڤ اوپه‌روخیکوڤ (ایچوخوڤ تا پروسونتا) تیس A. A. Μεγαλειότητος*.

§ 68. Παραθέτομεν ὧδε τὰς συνηθεστέρας τῶν τοιούτων λέξεων καὶ περιφράσεων προτάσσοντες τὴν ἡμετέραν πρόθεσιν, ἥτινι ἀντιστοιχοῦσιν, ἐντὸς δὲ παρενθέσεως σημειοῦντες τὴν κυριολεκτικὴν αὐτῶν σημασίαν.

Ἀπὸ (ἀρχόμενοι, ἢ ὑπολογίζοντες ἀπὸ) ایتیبارن دن . . . [. . . تین ایتیپاره‌ن.

Διὰ (χάρις εἰς... ἢ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ...) سایه‌سیندا ... [. . . ساگه‌سینتی.

» (διὰ τοῦ τρόπου) صورتیله . . . سورتی-ی‌له.

» (διὰ τῆς ὁδοῦ) طریقیله . . . تاریقه‌یی ایله.

» (διὰ μέσου) واسطه‌سیله . . . باسیتاسه‌یی ایله.

» » معرفتیله . . . ماریفه‌تی-ی‌له.

» (διὰ τοῦ ἀποτελέσματος) عرضیله . . . سه‌مه‌ره‌سی-ی‌له.

» (διὰ τῆς ἐπενεργείας) تأثیریله . . . تیه‌سیری ایله.

Ἐκ (διὰ τῆς ὁδηγίας) دلالتیله . . . تیه‌لاله‌تی-ی‌له.

* Περὶ τῶν ὁμοιοκαταλήκτων τῆς λέξεως μέρος βλέπε παράρτημα ἐν λέξει *μέρος*.

Ἕνεκα (μὲ τὴν αἰτίαν) سببیله . . . سه‌بیبی-ی‌له.

» » حسابیله . . . حاسه‌بی-ی‌له.

Κατὰ (ἐπὶ καταφορᾶς) علیه ألیه, اینانتیون اوتوڤ (βλ. § 61). (ἐπὶ συμφωνίας) موافق موافیق اینه‌، موافیقه‌تله موافیقه‌تسیز، موافیقه‌تسیزجه موافیقه‌تسیزجه (κατὰ λέξιν, ὡς ἀπαιτεῖ), ἢ δυνάμει τοῦ . . . , ἢ συνῳδὰ τῷ . . . (βλ. § 60)—موافق وجهیله (μὲ τὸν τρόπον), دائره‌سنده تاییره‌سینده (ἐν τῷ κύκλῳ).

Παρὰ, ἢ *Ὑπὸ* (ἐκ τοῦ μέρους τοῦ . . .) طرفندن . . . تاراڤ‌ی‌ندان. جانبندن . . . تشانیپ‌ی‌ندین.

» (ἐπὶ ἀσυμφωνίας, ἤτοι ἐναντίον . . .) خلافنده . . . ایچ خلافنه اولاراق . . . خلافنه اولاراق, ایچ خلافینه اولاراق.

» (ἔχω λαμβάνειν παρά τινος) دمتنده . . . ذیممه‌تینده [εἰς βάρος τοῦ . . .

Περὶ (ὡς πρὸς τὸ δίκαιόν μου, ἢ ἀναφορικῶς πρὸς . . .) حقمده . . . خاکیمده، پیریمه‌ی اوکدم . . . خا-[κηντὰ, περὶ σοῦ.

Πρὸς (ἐπὶ διευθύνσεως) طرفنه . . . تاراڤ‌ی‌نه ایچ‌ینه . . . تشانیپ‌ی‌نه (πρὸς τὸ μέρος τοῦ . . .)

Ὑπὲρ (ἐπὶ ὑπερασπίσεως) لهج (βλ. § 60).

Θέμα 14.

Πρὸς μετάφρασιν καὶ χρῆσιν τῶν ὡς ἀνωτέρω προθετικῶν λέξεων.

Παρὰ τοῦ προέδρου τοῦ δικαστηρίου ἦλθε μία κλῆσις. Προχθὲς ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς μίαν ἐπιστολὴν διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἡμετέρου γείτονος. Κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ κοινοποιηθήσεται τοῖς διαδίκοις. Ἡ κοινοποίησις τῆς ἀποφάσεως ἐγένετο κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὸν νόμον. Διὰ τῆς ἐνεργείας καὶ προσπαθείας τοῦ εἰρημένου ὑπαλλήλου, αἱ πρόσοδοι ἐδιπλασιάσθησαν. Συνῳδὰ τῇ ἀποφάσει τῆς δημαρχίας, ἤρξατο ἡ ἐπισκευὴ τοῦ λιθοστρώτου ἔμπροσθεν τοῦ λαχανοκήπου τοῦ κειμένου ἀπέναντι τοῦ Ἀρμενικοῦ νοτοκομείου μέχρι τῆς πύλης τοῦ Ἐπταπυργίου. Ἡ διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Τουρκικῆς ἀπέκτησε τὴν προσήκουσαν ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν σχολὴν σπουδαιότητα, διὰ τῆς προσθήκης ἐννέα ἔτι ὡρῶν καθ' ἑβδομάδα. Τὴν πρωΐαν ταύτην ἀνεχώρησεν ὁ πατήρ μου μεταβαίνων διὰ Μασσαλίας εἰς Παρισίους. Ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ἐγνώσθη ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου εἶναί τις ὀνόματι Κάρολος Φραγκίσκος. Διὰ τῆς βασιλικῆς δωρεᾶς τῆς χορηγηθείσης ἐκ μέρους τῆς Α. Α Μεγαλειότητος τοῦ φιλομούσου ἡμῶν ἄνακτος, ἀπεπερατώθη ἡ ἐν τῇ συνοικίᾳ ἡμῶν πρὸ δύο ἐτῶν ἀρξαμένη καὶ ἕνεκα ἐλλείψεως χρημάτων ἡμιτελὴς μείνασα σχολή. Διὰ τῶν νέων ἀνακαλύψεων ἐπροώδευσεν ἡ ἀρχαιολογία. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη διὰ διαιτητῶν ἐξω-

μαλίσθη. Ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ διὰ τῆς ἀναπνοῆς εἰσέρχεται εἰς τοὺς πνεύμονας ἡμῶν. Παρὰ τὰς δημοσιεύσεις τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων, ἐν Βρασιλίᾳ ἡ δημοσία ὑγιεινὴ εἶναι ἐν καλῇ καταστάσει. Κατὰ τὸ διοργανισθὲν σχέδιον, ἡ πόλις Λυὼν ἐγένετο ἡ ἀφετηρία τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν. Ὁ ἄνθρωπος φύσει (κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν αὐτοῦ) δὲν δύναται νὰ μένῃ ἐπὶ πολὺ ἄεργος, πάντοτε θέλει νὰ ἐνασχολῆται εἴς τι. Ἔλαβον ἐντελῶς τὸ ποσὸν ὅπερ εἶχον λαμβάνειν παρὰ τοῦ κ. Γεωργίου. Ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν ἐντεῦθεν οὐδεὶς εἶναι ὑπὲρ ὑμῶν· ὅλοι εἶναι καθ' ὑμῶν· Ὅλοι διισχυρίζονται ὅτι κακῶς ἐποιήσατε ν' ἀποχωρισθῆτε τῆς πατρικῆς ἑστίας.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΕ'.

§ 69. Ἡ ἀραβικὴ αἰτιατικὴ τῶν μὲν οὐσιαστικῶν ἐπέχει θέσιν ἐπιρρήματος, ὡς ﻟﻴﻞ λέϊλεν, νύκτωρ· ﻧﻬﺎﺭ νεχάρεν, τὴν ἡμέραν· ﺷﻤﺎﻝ σιμάλεν, βορείως, πρὸς βορρᾶν· ﺟﻨﻮﺏ τζενοῦπεν, νοτίως, πρὸς νότον· ἢ ἐπέχει θέσιν τῆς ἡμετέρας γενικῆς τοῦ *κατά τι*· π. χ.

طولاً اون وعرضاً سكز وقداً اون ايكى ذراع اولدق بر باب خانه τοῦλεν ὄν, βὲ ἄρζεν σεκὶζ, βὲ κάττεν ὂν ἰκὶ ζιρὰ'ὀλαράκ πὶρ πὰπ χανέ, οἰκία μήκους (κατὰ τὸ μῆκος) μὲν δέκα, πλάτους (κατὰ τὸ πλάτος) δὲ ὀκτὼ, καὶ ὕψους (κατὰ τὸ ὕψος) δώδεκα πήχεων.

Ἡ ὡς ἀνωτέρω δι' αἰτιατικῆς ἀραβικῆς ἐκφερομένη ἡμετέρα γενικὴ

τοῦ κατά τι ἐκφέρεται τουρκιστὶ ἢ διὰ τῆς καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας· ὡς ايك باب ير اولدق طولى اون وعرضى سكزوقدى اون ايكى ذراع اولدق ἤτοι οἰκία, ἧς τὸ μῆκος (τουλ-οῦ) δέκα, τὸ πλάτος (ἀρζ-ῆ) ὀκτὼ καὶ τὸ ὕψος (καττ-ῆ) δώδεκα πήχεις·

ἢ διὰ τῆς προθέσεως εν· ὡς ايك باب ير اولنده طولنون اون ارشون اون οἰκία μήκους (τουλουν-τὸ, ἐν τῷ μήκει) δέκα πήχεων·

ده ير اولمق ير ἄνθρωπος τοιούτου ἀναστήματος (ποῦ ποιὸς, ἐν τοιούτῳ ἀναστήματι).

§ 70. Ἡ δὲ αἰτιατικὴ τῶν ρηματικῶν ἀφῃρημένων καὶ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ὀνομάτων (§ 10, 11, 13) τῆς ἀραβικῆς ἢ ἐπέχει θέσιν τροπικῆς μετοχῆς τῆς τουρκικῆς· π. χ.

اعزام اولنمش ارکاڭ اوپوڕ βαπορὰ ἱκιάπεν ἰζὰμ ὀλουνμοὺς, ἢ اعزام اولنمش اولنرق ارکاب اوپوڕ βαπορὰ ἱκιὰπ ὀλουναρὰκ ἰζὰμ ὀλουνμοὺς, ἤτοι ἐπιβιβασθεὶς εἰς τὸ πλοῖον ἀπεστάλη·

ἢ ἰσοδυναμεῖ ἐνάρθρῳ ρηματικῷ ἀφῃρημένῳ ἔχοντι πρὸ αὐτοῦ τὴν ἀραβικὴν πρόθεσιν ب πὶ, μετὰ (§ 61)· οὕτω τὸ ἀνωτέρω ارکاڭ ἰσοδυναμεῖ τῷ باركالڭ πι-λ-ἱκιάπ.

Ἄλλοτε δὲ πάλιν σημαίνει τέλος καὶ σκοπὸν, ἰσοδυναμοῦσα τελικῷ ἀπαρεμφάτῳ τῆς τουρκικῆς· π. χ.
ايچون الك وقايه ἢ وقايه ايچون خللدن منافع تجاريه مناڤعِ تِجاريه ميناڤعِ تِجاريه خللدن وقايه γεγὶ χαλελτὲν βικάγετεν, ἢ βικαγὲ εἰλεμὲκ ἰτσοῦν, πρὸς προφύλαξιν (ὅπως προφυλάξῃ) τῶν ἐμπορικῶν συμφερόντων ἀπὸ βλάβης.

Θέμα 15.

Πρὸς ἑρμηνείαν καὶ ἀντικατάστασιν τῶν τροπικῶν μετοχῶν, ἢ τῶν τελικῶν συνδέσμων, διʼαἰτιατικῆς ἀραβικῆς.

نصائح حكيمانه‌لرينه اتباع ايدرك حقوق مكتبنه دوام ايديورم

نوع بشر مجتمع اولەرق يشامق اوزره يارادلمشدر تكليف عاليكزى

ممنون اولەرق قبول ايدرم احكام نظاميه‌يى محافظه ايچون تدابير

لازمەنك اتخاذى لازمدر پارسده تحصيل ايلكده بولنان برادر

زادەم بنده‌كز طرفندن چكنده يوم مخصوص عاجزانه‌مى تبريك

ايچون كشيده اولنان تلغرافنامه‌ده يازين مكتب تعطيلى زمانىنى

چكيرمك ارزوه درسعادته كله‌جكنى يازيور فرمان عاليلرينه امتثال

ايدرك بو كون امتحانه باشلادق تريسته‌دن اللى بيك كيله

حنطه‌يى «وولقان» نام واپور سفينه‌سنه تحميل ايدرك طرفكزه

كوندردم تبريكات عاليه‌كز دنطولايى تشكر ايدرك حسن توجهات

كريمانه‌كزك بعدما دخى دوام وبقاسنى تمنى ايلرم حق عاجزانه‌مده

درکار اولان حسن توجهات علیه‌لرینه استناد ایدرك رجای آتی یه
اجتسار اولنور تصدیعدن احتراز ایدرك ختم کلام ایلرم بوکون
مکتبده شاکردانك بریسی طرفندن ایراد اولنان بر سؤاله جواب
اولدرق معلم افندی علوم طبیعیه تحصیلنك فوائد کیثره‌سی اوزرینه
یقینده تفصیلات مکمله اعطاسنی وعد ایلشدر

ΜΑΘΗΜΑ Ις'.

§ 71. Ἡ τουρκικὴ μετοχὴ τοῦ ῥήματος قلمق اولمق, γίγνεσθαι, ἤτοι قیلمق اولمق, πολλάκις ἑπομένη ἐπιθέτῳ ἐπέχει θέσιν τροπικοῦ ἐπιῤῥήματος· π. χ.

قیلمق اولمق حقلی چاکلێ اولمق, δικαίως (ὄν)·

قیلمق اولمق حقسز چاک-سیز اولمق, ἀδίκως (ὄν)·

رسام موی الیه شیقاغو سرکیسنه مخصوص اولمق نیاغارا نهریتی ایچون تصویر ریسسام-ی موما ایلهٔ Σικάγο سرگیسینه مخصوص اولمق نیاغارا شلالرینی تصویر ریسسام-ی موما ایلهٔ Σικάγο سرگیسینه مخصوص اولمق نیاغارا شلالرینی تصویر ریسسام-ی موما ایلهٔ Σικάγο سرگیسینه μαχ-σοὺς ὀλαρὰκ Νιαγάρα νεχρινὶ τασβὶρ ἐτμὶς — ὁ εἰρημένος ζωγράφος ἐζωγράφισεν ἐπίτηδες (ὄν) διὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Σικάγου τὸν ποταμὸν Νιαγάραν·

ἢ μένει ἀνεξήγητος παρ' ἡμῖν· π. χ.

ساعت سکزده خفیف وطقوزده شدید ولمق ایکی دفعه حرکت ارض

وقوعبولمش و συνέβησαν δύο σεισμοὶ, εἰς τὰ ὀκτὼ ἐλαφρὸς καὶ εἰς τὰς ἐννέα σφοδρὸς (ὤν).

Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐξηγεῖται παρ' ἡμῖν διά τινος προθέσεως, οἷον εἰς, κατὰ, διὰ, ἢ διὰ τοῦ μορίου ὡς· π. χ.

قیلمق اولمق نقد نقاکت ὀλαρὰκ, εἰς χρήματα, ἤτοι τοῖς μετρητοῖς (κατὰ λέξιν, χρῆμα ὄν).

قیلمق اولمق مال مالل ὀλαρὰκ, εἰς πράγματα (πράγματα ὄν)

قیلمق اولمق فرض محال فارض-ی موحال ὀλαρὰκ, καθ' ὑπόθεσιν ἀδύνατον (ἀδύνατος ὑπόθεσις οὖσα).

قیلمق اولمق صوك دفعه صون تفه ὀλαρὰκ, διὰ τελευταίαν φοράν, (τελευταία φορὰ οὖσα).

قیلمق اولمق عد نومونه ὀλαρὰκ, ὡς δεῖγμα (δεῖγμα ὄν).

Ἐν τοιαύτῃ θέσει ἡ μετοχὴ قیلمق اولمق ἰσοδυναμεῖ τῇ ἀραβικῇ αἰτιατικῇ· π. χ.

قیلمق اولمق نقد نقاکت ὀλαρὰκ=نقدا نقاکتن, εἰς χρήματα, τοῖς μετρητοῖς.

قیلمق اولمق مال مالل ὀλαρὰκ=مالا مالن, εἰς πράγματα.

Ἐν τοῖς ἀνωτέρω τὸ πρὸ τῆς μετοχῆς قیلمق اولمق ὄνομα εἶναι ὀνομαστική, ἤτοι ὑποκείμενον αὐτῆς. Τὸ ὄνομα τοῦτο τίθεται καὶ κατὰ δοτικήν· ὡς ἐν τοῖς ἑξῆς:

شرفه اولمق ویریلان ضیافت ... σερεφινὲ ὀλαρὰκ βεριλὰν ζιαφὲτ, τὸ γεῦμα τὸ δοθὲν εἰς τιμὴν τοῦ . . . (κατὰ λέξιν, ὃν εἰς τιμὴν τοῦ . . .)

قرداولرینلره .... اینالتینا اولارق، یئ پئیشما توی . . .

قرداولرینی . . . نامینا اولارق، یئ اونما توی . . . , یا
یئ اونوماتوس توی . . .

Ἐνίοτε ἐν τοιαύτῃ χρήσει εἶναι καὶ ἡ ἀπαρέμφατος چیقمق اولق μετὰ τοῦ τελικοῦ συνδέσμου ایچون اوزره· π. χ. ایچون اولق اوچون ὡς δεῖγμα (κατὰ λέξιν, ὅπως ἦ δεῖγμα).

Τοῦ ایچون اولق ἢ τοῦ قرداولرینی προηγοῦνται πολλάκις φράσεις τινες, ὡς بندن چیقمق اوزره تزویلیه-یه تزیمیلیسینتن, ἐκ τοῦ ὡραίου συνόλου τῶν ... ἢ بندن ایرلیه آتار-ی آلیسینتن, ἐκ τῶν ὑψηλῶν μνημείων . . . , ἢ ἄλλη τοιαύτη. Ταῦτα δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ : μία, ἢ ἓν ἐκ τῶν . . . εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς. Π. χ.

شهر امینی دولتلو . . . پاشا حضرتلرینك موفقیات عالیهٔ آسقالرلی چکمك اوزره بوکره ر قوناق اشترا اولندی و خسته خانه انخاذ اولنمق اوزره سفر همایون عزیمت تعقیب اولندی

تعبلترتوی . . . پاسا خازینه‌لرینین موبه‌ففاقیات عالیه‌سی آسقالرینی چیقمق اوزره بوکره ر قوناق اشترا اولندی و خسته خانه انخاذ اولنمق اوزره سفر همایون عزیمت تعقیب اولندی

تزویلیه-یه تزیمیلیسینتن ایلمك یه خاستاخانه یاپمق اوزره بوکره ر قوناق اشترا اولندی و خسته خانه انخاذ اولنمق اوزره سفر همایون عزیمت تعقیب اولندی

Θέμα 16.

Πρὸς μετάφρασιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω.

Παρακαλῶ νὰ πληρώτητε τῷ Ὁμὲρ ἐφένδη πέντε χιλιάδας γρόσια, πρὸς ἑκατὸν τὴν ὀθωμανικὴν λίραν, καὶ νὰ περάσητε εἰς τὸν λογαριασμόν μου· τὸ ἀντίκρυσμα αὐτῶν ἔλαβον εἰς χρήματα. Τὸ παρὸν ὁμόλογον συνταχθὲν εἰς δύο ἴσα (διπλοῦν) ἀντηλλάγη μεταξὺ τῶν δύο μερῶν (συμβαλλομένων). Οἱ φαρμακοποιοὶ θέλουσιν εἶναι αὐστηρῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὰ φάρμακα ἅτινα παρασκευάζουσιν ἐναντίον (ὄν) τῆς συνταγῆς καὶ ἐπιβλαβῶς (ὄν) τῇ ὑγιείᾳ. Τῇ σχολῇ ἡμῶν, ὡς Αὐτοκρατορικὴ δωρεὰ, ἐχορηγήθησαν ἑκατὸν πεντήκοντα ὀθωμανικαὶ λίραι. Ὁ ἐκ πατρὸς θεῖός μου, ὡς δῶρον τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, ἐδωρήσατό μοι κομψότατον γραφεῖον. Σχολαστικὸς θέλων νὰ πωλήσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, λαβὼν λίθον ἐξ αὐτῆς ὡς δεῖγμα ἐπεδείκνυε. Πληρώσατε τῷ Μεχμὲτ βέη δέκα ὀθωμανικὰς λίρας· τὸ ἀντίκρυσμα αὐτῶν ἔλαβον εἰς πράγματα. Ὅπως μὴ μένῃ καμμία ἀφορμὴ παραπόνων, θέλω ἅπαξ ἔτι διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ σᾶς ὑπομνήσω τοῦτο. Αἱ σταφυλαὶ λαμπρότεραι (οὖσαι) τοῦ πορφυροῦ χρώματος δὲν ἠδύναντο νὰ κρυφθῶσι κάτωθι τῶν φύλλων. Δὲν πιστεύω αὔριον νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ὁ Γαλὴπ βέης· ἐὰν ὅμως καθ' ὑπόθεσιν ἀδύνατον ἤθελεν ἔλθῃ, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τί νὰ εἴπω αὐτῷ; Ἐκ τῶν εἰρημένων ἑταίρων οἱ μὲν Χαμδῆ καὶ Σεδκὲτ βέηδες θέλουσι καταθέσει ἀνὰ ἑκατὸν λίρας τοῖς μετρητοῖς, ὁ δὲ ρηθεὶς Ρεοὺφ ἐφένδης θέλει καταθέσει, ὡς κεφάλαιον, σῖτον ἀξίας διακοσίων λιρῶν. Ἡ ἑταιρία τῶν εἰρημένων διελύθη συνεπείᾳ διαφωνίας ἀναφυείσης μεταξὺ αὐτῶν. Ἐν

τῇ ἐποχῇ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ ἀκολούθως εἰς τιμὴν τῆς θεᾶς τῆς γεωργίας, Δήμητρας, πανταχοῦ ἐτελοῦντο λαμπραὶ πανηγύρεις. Οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἔδιδον τῷ λαῷ, ἐξ ὀνόματος τῆς θεᾶς, ὑποθήκας ἀναλόγους πρὸς τὰς γεωργικὰς ἀνάγκας τῆς χώρας.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΖ'.

§ 72. Ἡ ἡμετέρα γενικὴ ἀπόλυτος ἐκφέρεται ἐν τῇ τουρκικῇ ὡς ἑξῆς:

1] Διὰ τροπικῆς μετοχῆς (βιβλ. Α' σ. 236 § 251): π. χ. بو قوناغك بر داڑەسی نسایه تفریق و تخصیص اولنمق شمدیه قدر نسا خسته‌خانه‌سی اتخاذ اولنان خانه تخلیه وصاحبنه اعاده قلنمشدر—ποῦ—κοναγὴν πὶρ ταΐρεσῆ νισαγιὲ *τεφρὴκ βὲ ταχσὴς ὀλουραὰκ*, ἀμπτιγὲ κατὰρ νισὰ χασταχανεσῆ ἰττιχὰζ ὀλουνὰν χανὲ ταχλιὲ βὲ σαχηπινὲ ἰατὲ κηληνμὴς τηρ— ἑνὸς τμήματος τοῦ μεγάρου τούτου *χωρισθέντος* καὶ *ἐξιδιασθέντος* διὰ τὰς γυναῖκας, ἡ οἰκία ἥτις ἐχρησίμευεν ὡς γυναικεῖον νοσοκομεῖον ἐκενώθη καὶ τῷ ἰδιοκτήτῃ αὐτῆς παρεδόθη.

2] Διὰ συνθέτου ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τῆς λέξεως حالده χαλ-τὲ ἐν καταστάσει: π. χ.

سفارتخانه کلیساسنده هئیت سفارت و قونسولاتو ارکانی اونیفورمه‌لریله حاضر اولدقلری حالده بر آیین روحانی اجرا ایدلمشدر—σεφαρὲτ-χανὲ

κελισασιντὲ χεϊέτ-ι σεφαρὲτ βὲ κονσολάτο ἐρκιανὶ οὐνιφορμαλαρῆ ἰλὲ *χαζὴρ ὀλτουκλαρῆ χαλτὲ*, πὶρ ἀγίν-ι ρουχανῆ ἰτζρὰ ἰτιλμὶς τιρ—ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς πρεσβείας ἐγένετο λειτουργία, *παρόντων* ἐν ἐπισήμῳ στολῇ τοῦ προσωπικοῦ τῆς πρεσβείας καὶ τῶν ἀνωτέρων τοῦ προξενείου ὑπαλλήλων.

3] Διὰ χρονικῆς, ἢ αἰτιολογικῆς μετοχῆς, ἢ καὶ δι' ὑποθετικοῦ χρόνου, ἀναλόγως τῆς ἐννοίας τῆς ἡμετέρας τροπικῆς μετοχῆς· π. χ.

بك اونيور ايدك ايكن سن يازار ايكن بن پك ياز *γιαζὰρ ἰκὲν*, σὲν ὄϋνάγιορ ἰτὶν—ἐμοῦ *γράφοντος* (ἐνῷ ἐγὼ ἔγραφον), σὺ ἔπαιζες.

معلم افندينك بو سوزلرى سويلديكى اثناده محمد افندى ديكلیور ايدى مουαλλὶμ ἐφέντηνην ποῦ σοζλερὶ *σοϊλετιγὶ ἐσνατὲ*, Μεχμὲτ ἐφέντη τινλέγιορ ἰτὶ—τοῦ κ. διδασκάλου λέγοντος (ἐν τῷ μεταξὺ ἐνῷ ἔλεγε) τούς λόγους τούτους, ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠκροᾶτο.

يالان سويلك پك كوتى خويلردن اولدينندن غايت صاقلیدر —γιαλὰν σοϊλεμὲκ πὲκ κιοτοῦ χοϋϊλαρτὰν *ὀλτουγουντὰρ*, γάγετ σακηνμαλήτηρ—τῆς ψευδολογίας κακῆς ἕξεως *οὔσης*, (ἐπειδὴ ἡ ψευδολογία εἶναι κακὴ ἕξις), δέον πολὺ ν' ἀποφεύγῃ τις· بو روايت تحقق ايتديكى تقديرده همان على افندينك اوطرفه كيتمسى مقرردر ποῦ ριβαγὲτ *τεχακκοὺκ ἰττιγὶ τακτιρτὲ*, χέμαν Ἀλῆ ἐφέντηνὴν ὁ ταραφὰ γκιτμεσῆ μουκαρρὲρ τιρ—τῆς εἰδήσεως ταύ-

της *ἐπιβεβαιουμένης* (ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἐπαληθεύσει), ἀπεφασίσθη ἀμέσως ν' ἀναχωρήσῃ ἐκεῖσε ὁ Ἀλῆ ἐφένδης.

Ἐνὶ λόγῳ πρὸς μετάφρασιν εἰς τὴν τουρκικὴν τῆς ἡμετέρας γενικῆς ἀπολύτου δέον νὰ ἀναλύωμεν πρῶτον αὐτὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ καὶ ἐκ τῆς ἀναλύσεως κατανοοῦντες τὴν σημασίαν αὐτῆς ἐὰν ἦναι τροπικὴ, ἢ χρονικὴ, ἢ ὑποθετικὴ, ἀναλόγως μεταφράζομεν αὐτήν.

Θέμα 17.

Ἡ τελετὴ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου ἐτελέσθη παρόντος τοῦ ἐξοχωτάτου Νομάρχου. Οἱ μαθηταὶ τῆς σχολῆς, παρακολουθούντων ὄπισθεν αὐτῶν τῶν διδασκάλων καὶ ἐπιστατῶν αὐτῶν, διελθόντες τὴν γέφυραν τοῦ Καράκιοϊ μετέβησαν εἰς τὸ μέρος τῆς Πόλεως. Ἀνοιχθείσης τῆς θύρας τοῦ κλωβίου, τὸ πτηνὸν ἐπέταξεν ἔξω. Τῶν πειραμάτων τούτων στεφθέντων καὶ ἀλλαχοῦ δι'ἐπιτυχίας, ηὔξησαν ἔτι μᾶλλον αἱ περὶ τοῦ εἴδους τούτου τῆς ἀλληλογραφίας ἐλπίδες ἐπιτυχίας. Τοῦ καιροῦ ἐπιτρέποντος, θὰ ἔλθω αὖριον εἰς ἐπίσκεψιν ὑμῶν. Χθὲς κυριακὴν ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς ἐνάρξεως τῶν γενικῶν ἐξετάσεων τῆς Μεγάλης Σχολῆς, παρόντων πολλῶν λογίων καὶ προκρίτων. Ἐπὶ τέλους προσκληθέντος ἑτέρου διδασκάλου ἐκ Θεσσαλονίκης, ἡ μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ταύτης διαφωνία κατηυνάσθη κἄπως. Ἐν τῷ ὄρει τοῦ ἡμετέρου χωρίου κατασκευασθέντων κανονικῶν ἑλικοειδῶν ὁδῶν, μετὰ μεγάλης εὐκολίας ἀναβαίνει τις εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ.

Τοῦ γείτονος ἡμῶν ἀργυραμοιβοῦ κατηγορουμένου ἐπὶ πλημμελήματι, τὰ δικόγραφα παρεπέμφθησαν εἰς τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον. Τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ἕνεκα νομίμων λόγων ἀκυρωθείσης ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ τμήματος τοῦ ἀκυρωτικοῦ, προχθὲς αὖθις ἐγένετο ἡ διαδικασία τῶν διαδίκων. Ἐν Βιέννῃ ἐκραγείσης τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην πυρκαϊᾶς, ἐκάησαν τὸ θέατρον καί τινες οἰκίαι. Τὸ ποσὸν τῶν μέχρι τοῦδε συλλεγέντων χρηματικῶν βοηθημάτων ἀναβαίνει εἰς πεντακοσίας περίπου ὀθωμανικὰς λίρας, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς ἐκ χιλίων ὀθωμανικῶν λιρῶν αὐτοκρατορικῆς προσφορᾶς.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΗ'.

§ 73. Ἡ ἀντίθεσις, ἢ ἐναντίωσις, ἡ παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ (*μέν . . . δὲ*), ἢ (*μέν . . . ἀλλὰ*), ἢ (*καίτοι . . . ἀλλὰ*) ἐκφερομένη, ἐν τῇ τουρκικῇ ἐκφέρεται ὡς ἑξῆς:

1ον] Δι' ἑνὸς τῶν ἐναντιωματικῶν συνδέσμων ﻟﻜﻦ *λάκιν*, ἴσοδυναμούντων τῷ ἡμετέρῳ *ἀλλὰ* καὶ τιθεμένων ἐν ἀρχῇ τοῦ δευτέρου κώλου· π. χ. ﻣﺤﻤﺪ ﺍﻓﻨﺪﻯ ﺯﻨﮕﻴﻦ ﻭ ﻓﻘﻴﺮ ﻃﻤﻜﺎﺭﺩﺭ ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης πλούσιος, ἀλλὰ φιλάργυρος εἶναι· ἤτοι πλούσιος μέν, φιλάργυρος δέ.

2ον] Διὰ τοῦ ﺍﻳﺴﻪ *ισὲ* ὑποθετικοῦ ἐνεστῶτος τοῦ βοηθητικοῦ καὶ τοῦ συνδέσμου ﺍﻳﺴﻪ *ισὲ* καὶ, τιθεμένων ἐν τέλει τοῦ πρώτου κώλου· π. χ. ﻣﺤﻤﺪ ﺍﻓﻨﺪﻯ ﺯﻨﮕﻴﻦ ﺍﻳﺴﻪ ﻓﻘﻴﺮ ﻃﻤﻜﺎﺭﺩﺭ

ὁ Μεχμὲτ ἐφὲνδης πλούσιος ἂν καὶ εἶναι, φιλάργυρος εἶναι· ἤτοι εἶναι μὲν πλούσιος, ἀλλὰ φιλάργυρος.

8ον] Διὰ τῆς ρηματικῆς μετοχῆς (Βιβλ. Α΄σ. 275 § 288) λαμβανούσης ἐν τέλει τὸν αὐτὸν σύνδεσμον ... π. χ. ... متوفّاك ورثسی کبار اولوبده غائب ایسه‌لر—μουτεβεφφανὴν βερεσεσῆ κιπὰρ ὀλούπτα γαὶπ ἰσελὲρ—ἐὰν οἱ κληρονόμοι τοῦ ἀποθανόντος ὦσι μὲν (ὀλούπ-τα) ἐνήλικες, ἀπόντες δέ...

4ον] Διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου, ἢ ἁπλοῦ ρηματικοῦ ἀφῃρημένου, καὶ τῆς προθέσεως ایله μετὰ, ἑπομένης τῆς λέξεως برابر περαπὲρ *ὁμοῦ*· π.χ. مادمی انکار ایتمکله برابر بعض اعتراضلرده بولندی ματτεγὶ ἰνκιὰρ ἴτμεμεγλε περαπὲρ, πάζ'ι ἰττιραζατ-τὰ πουλουντοῦ — μ' ὅλον ὅτι δὲν ἠρνήθη (ἰνκιὰρ ἐτμεμέγλε περαπὲρ) τὸ πρᾶγμα, ἐποίησεν ὅμως ἐνστάσεις τινὰς (εὑρέθη ἔν τισιν ἐνστάσεσιν)· ἤτοι δὲν ἠρνήθη μέν... ἐποίησε δέ...

5ον] Διὰ τῆς συνθέτου ἀναφορικῆς μετοχῆς καὶ τοῦ حالده χαλ-τὲ *ἐρῶ, καίτοι*. Π. χ. ناپولیون (آلپ) جزیره‌سندن چیقدیغی حالده هنوز پارسه کیرمامش و پارسده‌کی حکومت قرالیه‌لك علی تکرار صارصلدیغی حالده هنوز یقلمامش اولدیغی بر زمانده—ὁ Ναπολέων ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν εἶχε μὲν ἐξέλθει (τσηκτηγῆ χαλτὲ) ἐκ τῆς νήσου Ἔλβας, εἰσέτι ὅμως δὲν εἶχεν εἰσέλθει εἰς Παρισίους, καὶ καθ' ἣν εἶχε μὲν αὖθις κλονισθῆ (σαρσηλτηγῆ χαλτὲ) τὸ θεμέλιον τῆς βασιλείας, δὲν εἶχεν ὅμως εἰσέτι καταρρεύσει . . .

Θέμα 18.

Οἱ πλούσιοι μὲν, μὴ γινώσκοντες δὲ τὴν ἀληθῆ ἀξίαν τοῦ πλούτου αὐτῶν εἶναι πολλοί. Δὲν εἶναι ὀλίγοι οἱ ἐπιστήμονες μέν, μὴ εὐτυχεῖς ὅμως. Ἡ διαγωγή σου δὲν εἶναι μὲν ἀξία ἐπιτιμήσεως, δὲν εἶναι ὅμως καὶ ἀξία ἐπαίνου καὶ ἐγκωμίων. Ὁ υἱὸς τοῦ ὑμετέρου φίλου, Ἀρηφῆ ἐφένδης, καταγίνεται μὲν καὶ ἐπιμελεῖται μεγάλως, δὲν ἠδυνήθη ὅμως εἰσέτι νὰ καταστῇ ἄξιος τῆς εὐνοίας τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς. Ἐὰν οἱ μαθηταὶ ὦτι μὲν ἐπιμελεῖς, ἡ διαγωγή των ὅμως ἦ ἄτακτος, δὲν δύνανται νὰ ὦτιν ἄξιοι τῆς εὐνοίας τοῦ διδασκάλου αὐτῶν. Ὁ νέος οὗτος ἐφείλκυσε μὲν διὰ τῆς καλῆς του διαγωγῆς καὶ τῆς ἐπιμελείας τὴν εὐαρέσκειαν τῶν γονέων αὐτοῦ, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ κερδήσῃ καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ κόσμου· διότι ὁ κόσμος εἶναι ἐπιρρεπὴς μᾶλλον εἰς τὸ νὰ ἐπικρίνῃ, ἢ ἐπαινῇ τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ἀξίαν. Ὁ ἡμέτερος συνάδελφος δὲν συμμερίζεται μὲν τὰς ἰδέας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀποκρούει αὐτὰς καθ' ὁλοκληρίαν. Ὁ μαθητὴς οὗτος προσεπάθησε μὲν ν' ἀποκτήσῃ τὴν συμπάθειαν τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ, δὲν τὸ κατόρθωσεν ὅμως. Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι μὲν σύντομον, ἀλλὰ πολὺ περιεκτικώτερον ἄλλων, ὧν ὁ ὄγκος διπλάσιος καὶ τριπλάσιος καὶ ἑπομένως προτιμότερον. Ἡ οἰκία ἡμῶν ἡ ἐν Βεβεκίῳ δὲν εἶναι μὲν τόσον ὑψηλὴ, ὅσον ἡ ὑμετέρα ἐν Διπλοκιονίῳ, εἶναι ὅμως πλατυτέρα αὐτῆς τὴν πρόσοψιν κατὰ πέντε πήχεις καὶ ἑπομένως περιέχει δωμάτια περισσότερα τῆς ὑμετέρας.

ΜΑΘΗΜΑ ΙΘ΄.

§ 74. Τὸ ἡμέτερον *(οὐ μόνον . . . ἀλλὰ καί . . .)* ἐκφέρεται ἐν τῇ τουρκικῇ ὡς ἑξῆς:

1ον] Διὰ τῶν: (. . . يله . . . دكل . . . يالكز) γιάλληνζ . . . τεγίλ . . . πιλέ . . .—*μόνον . . . οὐ . . . καί.* Π. χ.
يدى والده سى يله بورادە ايدى—يالكز والده سى دكل يوك—μόνον ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐχί, καὶ ἡ μάμμη του ἦτον ἐνταῦθα᾽ ἤτοι, οὐχὶ μόνον ἡ μήτηρ του, ἀλλὰ καὶ ἡ μάμμη του ἦτον ἐνταῦθα.

2ον] Διὰ τοῦ: (. . . يله . . . اوسون طورمه) σοϊλὲ τουρσοῦν... πιλὲ—οὕτως (κατὰ μέρος) ἔστω . . . *καί* . . . Π. χ.
تفرت ايتديكى شي يمك شويله طورسون قوقلامغه و حتى قارشودن كورمكه يله تحمل ايدمز—νεφρὲτ ἐττιγὶ σεγὶ γεμὲκ σοϊλὲ τουρσοῦν, κοκλαμαγᾶ βὲ χάττα καρσουτὰν γκιορμεγὲ πιλὲ τεχαμμοὺλ ἐτέμεζ—τὸ πρᾶγμα, ὅπερ ἀποστρέφεται, οὐχὶ νὰ φάγῃ (φαγεῖν κατὰ μέρος ἔστω), ἀλλ᾽ οὐδὲ νὰ ὀσφρανθῇ καὶ μάλιστα οὐδὲ νὰ ἴδῃ μακρόθεν δύναται ν᾽ ἀνεχθῇ.

3ον] Διὰ τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς τοῦ ἀορίστου ἀκολουθουμένης ὑπὸ τοῦ ﻫﺎﺷﺎ ﺩﻥ ἐν ἀσκᾷ ἢ τοῦ ايسه ἐν μαστὰ ἐκτὸς ἀπὸ, καὶ ἑπομένου τοῦ يله πιλὲ *καί.* Π. χ.
احمد افندى كلمدكجه هر خبر يله كوندرمدى—ὁ Ἀχμὲτ ἐφένδης οὐ μόνον δὲν ἦλθεν (ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἦλθεν), ἀλλὰ καὶ εἰδησίν τινα δὲν ἔπεμψεν.

4ον] Διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀκολουθουμένου ὑπὸ τοῦ يله ايله περαπὲρ ὁμοῦ μετὰ, καὶ ἑπομένου τοῦ συνδέσμου دە ἐὲ ἢ دخى *καί.* Π. χ.
هر افادەيه كرچكدن افادەيه دينله بيلك ايچون انك قواعد ادبيه يه موافق اولغله براز طبيعى دخى بولنمسى لازم كلير—πὶρ ἰφατεγὲ γκερτσεκτὲν ἰφατὲ τενιλὲ πιλμὲκ ἰτσοῦν, ἀνὴν χὲρ τουρλοῦ καβαϊτ-ι ἐτεπιεγιὲ μουβαφὶκ ὀλμάγ.λε περαπὲρ, ταπὶ ταχὶ πουλουνμασᾶ λαζίμ γκελίρ—εἰς λόγος ὅπως ᾖ δυνατὸν νὰ ὀνομασθῇ λόγος, οὐ μόνον πρέπει νὰ ᾖ (ὁμοῦ μετὰ τοῦ εἶναι, ἢ πρὸς τὸ εἶναι) σύμφωνος ἅπασι τοῖς φιλολογικοῖς κανόσιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ᾖ καὶ φυσικός.

Θέμα 19.

Ὁ ἐν Παρισίοις τελειοποιῶν τὰς σπουδὰς αὐτοῦ υἱὸς τοῦ γείτονος ἡμῶν κ. Γεωργίου ἀφότου μετέβη εἰς Παρισίους οὐ μόνον εἰς οὐδένα φίλον του ἔγραψεν, ἀλλ᾽ οὐδὲ εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ γονεῖς. Τῷ ἐξοχωτάτῳ πρεσβευτῇ τῆς Ἰταλίας οὐ μόνον ἐδωρήθη ὑπὸ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος πολυτιμοτάτη χρυσῆ ταμβακοθήκη φέρουσα ἀδαμαντοκόλλητα τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ὀνόματος τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος, ἀλλὰ καὶ προσεκλήθη εἰς Βερολῖνον κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ. Ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ μουσείου τῆς Σουηδίας εὗρίσκον

ται ἀρχαιότητες δεικνύουσαι τὴν ἐν τῇ συνήθει βιομηχανίᾳ βαθμιαίαν ἱστορικὴν πρόοδον οὐ μόνον τοῦ Σουηδικοῦ καὶ Νορβηγικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν γειτόνων λαῶν, οἷον Ρωσσίας, Γερμανίας καὶ Δανιμαρκίας. Οἱ κάτοικοι τῆς ἡμετέρας νήσου τὸν οἶνον οὐ μόνον οἱ ἴδιοι δὲν μεταχειρίζονται, ἀλλ' οὐδὲ κατασκευάζουσι. Ἡ εἴδησις περὶ ἀναχωρήσεώς μου κατὰ τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον εἰς Ρόδον εἶναι πάντῃ ἀνυπόστατος· διότι οὐ μόνον ἐκεῖ οὐδεμίαν ὑπόθεσιν ἔχω, ἀλλὰ κατὰ τὸν εἰρημένον μῆνα εἶναι ἀνάγκη νὰ εὑρίσκωμαι ἐνταῦθα· διότι, ὡς γνωστόν, πρόκειται νὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι τοῦ υἱοῦ μου. Τὴν ἐν τῇ σχολῇ διαγωγὴν τοῦ νέου τούτου ἐπῄνεσαν οὐ μόνον οἱ ἐν Χίῳ γονεῖς καὶ συγγενεῖς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι ἐγνώρισαν αὐτόν. Διεδόθη μὲν ὅτι ὁ γείτων ἡμῶν Δημήτριος ἠγόρασε μίαν μεγάλην ἔπαυλιν ἐκτάσεως τεσσάρων περίπου χιλιάδων στρεμμάτων, κειμένην πέριξ τῆς Ραιδεστοῦ, ἰδιοκτησίαν ἡμῶν, ἀλλ' οὐ μόνον ὁ Δημήτριος ἐνδεὴς ὢν δὲν εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀγοράσῃ τοιοῦτόν τι, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ τοιαύτην ἔπαυλιν πρὸς πώλησιν δὲν ἔχομεν. Κατὰ τὸ λέγειν τοῦ ἐσχάτως ἐκ τῆς χώρας αὐτοῦ ἐπανελθόντος φίλου ὑμῶν Χρήστου, ἡ ἐκεῖ ὀρθόδοξος κοινότης προτίθεται ὅπως ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκάλων τῆς σχολῆς· ἀλλὰ κατὰ τὰς ἡμετέρας πληροφορίας, ἡμεῖς οὐ μόνον δὲν διαβεβαιοῦμεν τὴν εἴδησιν ταύτην, ἀλλὰ τοὐναντίον συνιστῶμεν ἐπιφυλακτικότητα εἰς τοὺς λόγους τοῦ εἰρημένου.

Ὁδηγίαι καὶ ἀσκήσεις ἐπὶ τῆς μεταφράσεως.

Α' Ἐκ τῆς τουρκικῆς εἰς τὴν ἑλληνικήν.

Ὅπως μεταφράζωμεν μεθοδικῶς καὶ πιστῶς οἱονδήποτε τουρκικὸν κείμενον, ἐκτὸς τῆς γνώσεως τῶν λέξεων αὐτοῦ, τοῦθ' ὅπερ κατορθοῦται διὰ τοῦ λεξικοῦ, δέον νὰ τηρῶμεν τὴν ἑξῆς τάξιν:

1ον] Νὰ διακρίνωμεν καὶ διαστέλλωμεν τὰς προτάσεις αὐτοῦ, κυρίας τε καὶ πλαγίας, ἢ ἐξηρτημένας.

Αἱ μὲν κύριαι προτάσεις τίθενται πάντοτε τελευταῖαι ἐν τῇ περιόδῳ, καὶ τὸ ῥῆμα αὐτῶν εἶναι πάντοτε ῥῆμα ὀρθὸν καὶ τίθεται τελευταῖον.

Αἱ δὲ πλάγιαι ἢ ἐξαρτώμεναι προτάσεις προηγοῦνται τῶν κυρίων, καὶ τὸ ῥῆμα αὐτῶν εἶναι μετοχή τις χρονικὴ, αἰτιολογικὴ κτλ. τιθεμένη ἐπίσης τελευταία.

Ἑπομένως καθὼς ἐν ταῖς κυρίαις προτάσεσι τὸ ὀρθὸν ῥῆμα χωρίζει μίαν πρότασιν ἀπὸ τῆς ἑπομένης, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πλαγίαις ἢ ἐξηρτημέναις προτάσεσιν ἡ μετοχὴ χωρίζει μίαν ἐξηρτημένην πρότασιν ἀπὸ τῆς ἑπομένης.

2] Ἀφοῦ διακρίνωμεν καὶ διαστείλωμεν οὕτω τὰς προτάσεις, κυρίας τε καὶ πλαγίας, προβαίνομεν εἰς τὴν μετάφρασιν μιᾶς ἑκάστης, ἀρχίζοντες κατὰ σειρὰν ἀπὸ τῆς πρώτης.

Ἐν τῇ μεταφράσει ἑκάστης προτάσεως ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς τελευταίας αὐτῆς λέξεως, ἤτοι ἀπὸ τοῦ ρήματος ἐὰν ἡ πρότασις ᾖ κυρία, ἢ ἀπὸ τῆς μετοχῆς ἐὰν ᾖ πλαγία, καὶ προχωροῦμεν οὕτω κατὰ σειρὰν ἀναδρομικῶς μέχρις οὗ φθάσωμεν εἰς τὴν πρώτην τῆς προτάσεως λέξιν, καθόσον ἕνεκα τῆς ἀντιθέτου ὡς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ὑφῆς τοῦ τουρκικοῦ λόγου καὶ πλοκῆς τῶν μερῶν αὐτοῦ, ἡ μετάφρασις εὐοδοῦται μᾶλλον ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, εἰ καὶ ἐνίοτε εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ ἄνωθεν, ἤτοι ἀπὸ τῆς πρώτης τῆς προτάσεως λέξεως κατὰ σειρὰν μετάφρασις.

3] Προχωροῦντες οὕτως ἀναδρομικῶς, ἢ καὶ κατὰ σειράν, προσέχομεν ν' ἀποδίδωμεν ὅσον οἷόν τε πιστῶς καὶ κατὰ λέξιν ἑκάστην τοῦ τουρκικοῦ κειμένου λέξιν δι' ἀντιστοίχου ἑλληνικῆς, ἤτοι τὸ ῥῆμα διὰ ῥήματος τοῦ αὐτοῦ χρόνου, προσώπου καὶ τῆς αὐτῆς διαθέσεως, τὴν μετοχὴν διὰ μετοχῆς τῆς αὐτῆς ἐννοίας, ἤτοι τὴν τροπικὴν διὰ τροπικῆς, τὴν χρονικὴν διὰ χρονικῆς ἀντιστοίχου, ἐπίσης καὶ τὰ ἀπαρέμφατα δι' ἀπαρεμφάτων ἁπλῶν ἢ ἀναλελυμένων, καὶ τὰ ὀνόματα καὶ ἐπίθετα καὶ τὰς ἀντωνυμίας δι' ἀντιστοίχων τῆς αὐτῆς πτώσεως.

Ἀφοῦ δὲ οὕτω μεταφράσωμεν κατὰ λέξιν τὸ τουρκικὸν κείμενον καὶ ἀντιληφθῶμεν πιστῶς τῆς ἐννοίας αὐτοῦ, δυνάμεθα ἔπειτα νὰ ταξιθετῶμεν καλλίτερον τὰς λέξεις

ἐν τῇ μεταφράσει καὶ διορθῶμεν τὴν ὑφὴν τοῦ λόγου ἐν ἀνάγκῃ ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον.

Παράδειγμα.

Κείμενον	*Μετάφρασις*
Αἱ προτάσεις ἐχωρίσθησαν πρὸς διάκρισιν εἰς ἰδιαιτέρας παραγράφους.	Ἡ μετάφρασις ἄρχεται ἀναδρομικῶς, ἤτοι ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω.
قضاء ضايع ايتمش اولديغم ١٨ جادى الاول سنه ١٣٠٤ تاريخلو برقطعه سند موجبجه خارجيه نظارت جليله‌سى ترجه قلمى خلفاسندن . . . افندى ذمتنده جهت قرضدن مطلوبم اولان اوتوز بش عدد سيم مجيديه‌يى بو دفعه افندى‌يه موى اليهدن مع فائض اخذ و استيفا ايتمش اولديغمدن سند مجهولك ايلروده ظهورندە ارتق حكم و اعتبارى قالمامق اوزره اشبو	Ἐπειδὴ ἔλαβον μετὰ τοῦ τόκου παρὰ τοῦ εἰρημένου κυρίου κατ' αὐτὰς μετζιδιέδες ἀργυροῦς 35, οὓς εἶχον λαμβάνειν λόγῳ δανείου παρὰ τοῦ κ. . . . ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ γραφείου τῶν μεταφραστῶν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, δυνάμει ὁμολόγου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1304 Δζεμαζῆ οὐλ ἐββὲλ 18 ὅπερ ἀπώλεσα δυστυχῶς, ἐδόθη τῷ εἰρημένῳ κυρίῳ σφραγισθὲν τὸ παρὸν ἀκυρω-

بطالنامه بالامضا افندی موی الیه اعطا قلندی

فی ٥ صفر ١٣٠٩

τικόν μου, ὅπως μὴ μένῃ ὑπόληψις καὶ ἰσχὺς πλέον ἐν τῇ ἐμφανίσει ἐν τῷ μέλλοντι τοῦ ἐν λόγῳ ὁμολόγου.

Τῇ 5 Σαφὲρ 1309.

Ἤτοι: Ἐπειδὴ ἔλαβον παρὰ τοῦ κ. . . . γραμματέως ἐν τῷ γραφείῳ τῶν μεταφραστῶν τοῦ Αὐτοκρ. Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν 35 ἀργυροῦς μετζιδιέδες μετὰ τοῦ τόκου αὐτῶν, οὓς εἶχον λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ δυνάμει ὁμολόγου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18 Δζεμαζῆ οὐλ ἐββὲλ 1304, διὰ ταῦτα ἐσφραγίσθη καὶ ἐδόθη τῷ εἰρημένῳ κυρίῳ τὸ παρὸν, δι' οὗ κηρύττεται ἄκυρον τὸ ἐν λόγῳ ὁμόλογον ἐὰν ἤθελε παρουσιασθῇ ἐν τῷ μέλλοντι.

Παρατήρησις Α'. Καθὼς ἐν δύο ἀλλεπαλλήλοις κυρίαις προτάσεσι, ὧν τὰ ῥήματα εἶναι τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, παραλείπεται πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως τὸ βοηθητικὸν ἐκ τοῦ πρώτου τιθέμενον μόνον εἰς τὸ τελευταῖον (§ 51) ἐν δὲ τοῖς συνθέτοις ῥήμασι τὸ κοινὸν ῥῆμα (§ 52), οὕτω καὶ ἐν ταῖς ἀλλεπαλλήλοις πλαγίαις ἢ ἐξηρτημέναις προτάσεσι, ὧν αἱ μετοχαὶ εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως, ἤτοι χρονικαὶ ἢ αἰτιολογικαί, παραλείπονται ἐκ τῆς πρώτης τιθέμεναι μόνον ἐν τῇ δευτέρᾳ αἱ λέξεις حالده

χαλ-τὲ, صورت-τὲ, صورته تακτηρτὰ, صره σηρατὰ, ایچون ἀντὲ αἰτινες χρησιμεύουσι πρὸς κατασκευὴν χρονικῆς προτάσεως (βιβλ. Α' σ. 228 § 246), ἢ αἱ λέξεις جقده τζιχέτλε, مناسبتیله μουνασεπετί-ιλὲ, ملابسه μουλαπεσε-σίλε, اینجه πινάεν, مپنی μεπνὶ (βιβλ. Α' σ. 286 § 293) αἵτινες χρησιμεύουσι πρὸς κατασκευὴν αἰτιολογικῆς προτάσεως, ἢ οἱ τελικοὶ σύνδεσμοι اویله οὔζρέ, ایچون ἰτσοῦν, οἱ συνδέοντες τελικὰ ἀπαρέμφατα.

Παραδείγματα.

Ἡ παιδεία τῷ ἀνθρώπῳ πρόξενος προόδου καὶ εὐδαιμονίας ἐπειδὴ εἶναι.

καὶ ἡ διδασκαλία καὶ ἡ μάθησις ἑκάστῳ χρῆμα ἀπαραίτητον ἐπειδὴ εἶναι.

Ἀπαιτούμενον τοῦ πράγματος εἶναι νὰ διέρχηται τις οὕτω τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας.

علم و کمال انسانه باعث فیض و اقبال اولدیغی (جقده)

و تعلیم و تعلم هرکسه بر امر واجب الامتثال بولندیغی جقده

روز و لیالك بو یولده کچورلمسی مقتضای حالدندر

Ἤτοι: Ἐπειδὴ ἡ παιδεία καὶ ἡ μάθησις εἶναι πρόξενος προόδου καὶ εὐδαιμονίας τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἐπειδὴ ἡ διδασκαλία καὶ ἡ μάθησις εἶναι χρῆμα ἀπαραίτητον ἑκάστῳ,

ἀπαιτεῖται νὰ διέρχηται τις οὕτω τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας.

Ὅπως ἐκδίδωται ἅπαξ καθ'ἑβδομάδα,

καὶ ὅπως πραγματεύηται περὶ ἐπιστημονικῶν ἀντικειμένων μόνον,

ἐδόθη ἄδεια δημοσιεύσεως καὶ ἐκτυπώσεως ἑνὸς περιοδικοῦ.

هفته ده بر دفعه چیقمق (اوزره) و یالکز مواد فنیه دن باحث اولق اوزره

بر رساله موقوته نك طبع و نشرینه رخصت ویرلمشدر

Ἤτοι: Ἐδόθη ἄδεια ἐκτυπώσεως καὶ δημοσιεύσεως περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐκδίδωται κτλ.

Ἐνῷ εἶναι ἐκ τῶν διατάξεων ὑψηλοῦ διατάγματος γραφέντος κοινῇ προλαβόντως ἡ χρῆσις καὶ ἡ θέσις διὰ μιᾶς δύο χρονολογιῶν, τῆς ἀραβικῆς καὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐπὶ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων,

ἔν τισι μὲν ἰλαμίοις μόνον ἡ ἀραβική, ἔν τισι δὲ τοὐναντίον μόνον ἡ ἑλληνικὴ χρονολογία, ὅτι τίθεται ἐπειδὴ παρετηρήθη,

اوراق رسمیه اوزرنده عربی و روی ایکی تاریخ یردن وضع و استعمالی مقدما تعمیماً یازیلان امرنامه سای احکامندن بولندیغی حالده

بعض اعلاماته یالکز عربی و بعضیلرنده بالعکس یالکز روی تاریخ وضع اولنقده اولدیغی کورلمسنه (مبنی)

καὶ ἐπειδὴ τοῦτο πολλὰς δυσχερείας καὶ πράγματα προξενεῖ,

ἐγνωστοποιήθη γενικῶς τοῖς προέδροις τῶν δικαστηρίων Κων/πόλεως καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡ θέσις διὰ μιᾶς τῶν δύο χρονολογιῶν, ἀραβικῆς καὶ ἑλληνικῆς, ἐπὶ παντὸς εἴδους ἐγγράφου καὶ ἀποφάσεως τοῦ λοιποῦ.

و بو ایسه برطاقم تصعیبات و مشکلاتی موجب اولمسنه مبنی

بعد از ین هرنوع اوراق واعلاماته عربی و روی تاریخلرینك ایکیسی بردن وضع و کشیده سی درسعادت وطشره محاکمی رؤساسنه عموماً بیلدیرلمشدر

Ἤτοι: Προλαβόντως ἐγράφη κοινῇ ὑψηλὸν διάταγμα καθ' ὃ ἐπὶ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων δέον νὰ τίθενται ὁμοῦ δύο χρονολογίαι, ἡ ἀραβικὴ καὶ ἡ ἑλληνική.

Ἐν τούτοις παρετηρήθη ὅτι ἔν τισι μὲν ἀποφάσεσι (ἰλιάμ) τίθεται μόνον ἡ ἀραβικὴ χρονολογία, ἔν τισι δὲ τοὐναντίον μόνον ἡ ἑλληνική.

Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο προξενεῖ πολλὰς δυσχερείας καὶ πράγματα, ἐγνωστοποιήθη ἅπασι τοῖς προέδροις τῆς Πόλεως καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὅπως τοῦ λοιποῦ ἐπὶ παντὸς εἴδους ἐγγράφου καὶ ἀποφάσεως τίθενται ὁμοῦ καὶ αἱ δύο χρονολογίαι, ἡ ἀραβικὴ καὶ ἡ ἑλληνική.

Παρατήρησις Β'. Ὅταν μία περίοδος τουρκικὴ εἶναι ἀρκετὰ σχοινοτενής, δυνάμεθα ἐν τῇ μεταφράσει νὰ τέμνωμεν αὐτὴν εἰς μικρὰς ἀνεξαρτήτους προτάσεις· πρὸς τοῦτο τὸ μὲν ρῆμα τῶν ἐξηρτημένων προτάσεων, ἤτοι τὴν μετοχήν, μεταβάλλομεν εἰς ρῆμα ὁριστικόν, τὴν δὲ λέξιν τὴν χρονικὴν ἢ αἰτιολογικήν, ἤτοι دیکله — دیورسه κτλ. (βλ. Παρατήρ Α') τὴν συνοδεύουσαν τὴν μετοχὴν ταύτην, μεταφράζομεν δι'ἀναλόγου λέξεως ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἑπομένης προτάσεως, ὡς τοῦτο ἐγένετο ἐν τῇ ἐπιδιορθωμένῃ μεταφράσει τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος, ἔνθα ἡ μὲν πρώτη πρότασις «ἐν᾽ᾧ εἶναι ἐκ . . . » μετεβλήθη εἰς κυρίαν, ἤτοι «προλαβόντως ἐγράφη . . . » τῆς λέξεως ἐν᾽ᾧ (دیکله) μεταφρασθείσης ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἑπομένης προτάσεως διὰ τοῦ ἐν τούτοις, τὸ δ' ἐπειδὴ (چونکه) ἀφαιρεθὲν ἐπίσης ἐκ τῆς δευτέρας, ἐτέθη ἐν ἀρχῇ τῆς τρίτης προτάσεως μετὰ τοῦ συνδέσμου δὲ, δεικνύοντος τὴν σύνδεσιν τῶν δύο προτάσεων, ἤτοι τῆς δευτέρας καὶ τρίτης.

Ἀσκήσεις.

Ὁ σπουδαστὴς ὀφείλει νὰ μεταφράσῃ τὰ ἑπόμενα κατὰ τὰς ἀνωτέρω ὁδηγίας, ἤτοι πρῶτον νὰ χωρίσῃ τὰς προτάσεις, κυρίας καὶ ἐξηρτημένας, εἶτα μεταφράσῃ κατὰ λέξιν καὶ πιστῶς, καὶ τελευταῖον διορθώσῃ τὴν μετάφρασιν ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον καὶ μεταβάλῃ τὰς ἐξηρτημένας προτάσεις εἰς κυρίας.

١

قوللری بو سنه فنار روم مکتبنده اکمال تحصیل ایتمش و مربوطاً تقدیم قلنان شهادتنامه مطالعه‌سندن مستبان اوله‌جغی وجهله السنه وعلوم سائره میانده لسان عثمانی ایله فرانسویده دخی معلومات کافیه پیدا ایلمش اولدیغمه و اوته‌دنبرو علم طب و بوکا متفرع علوم سائره‌یه مع زیادهٔ آرزوکش بولندیغمه بناءً سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده بو آرزوی چاکرانه‌مه واصل اوله‌رق ایلروده دولت و وطنه ایفای خدمت ایده بیلمك اوزره مکتب طبیهٔ عسکریه داخلی شاگردانی صنفنه قبول بیورلمغله خصوصنه مساعدهٔ علیه‌لرینك سزاوار بیورلمسنی استرحام ایلرم

٢

فن زراعتی تحصیل ایچون المانیایه اغرامی مقتضای ارادهٔ سنیه‌دن بولنان التی نفر شاگردانك مکاتب عالیه شهادتنامه‌سنی حائز طلبه‌دن انتخاب و تفریق ایدیله‌جکی کچنده اوراق حوادث واسطه‌سیله اعلان بیوریله‌رق اکرچه چاکرلری اویله بر شهادتنامه‌یه مالك دکل ایسه مده سعی وکوشش احقرانه‌مله شو عصر معارفحصر حضرت شهریاریده کرك لسان عثمانیله فرانسوی وکرك علوم و فنون شتاده استحصال ایلدیکم معلومات کافیه‌یه مبنی مسابقت امتحانه کندومی مقتدرظن واعتقاد ایلدیکم جهتله قوللرینك دخی داخل امتحان اولمقلغم خصوصنه مساعدهٔ جلیله‌لرینك بیدریغ بیولمسنی استرحامه جرأت ایلرم

٣

حق سبحانه و تعالی حضرتلری شوکتلو قدرتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینه بیتمز توکنمز عمر و عافیت و سایهٔ شاهانه‌لرنده بتون رعایا و برایاسنه رفاه و سعادت احسان بیورسون امین

قوللری مکتب طبیهٔ شاهانه‌نك طقوزنجی صنفی شاکردانندن اولوب بتون عائله‌جه خدمت دولتده بولنمق آرزوسنده ایسه‌کده حسب القدر اجرت ویرمکه قدرتمز اولمدیغندن اون ایکی یاشنده بولنان برادرم . . . قوللرینك دخی مجاناً مکتب سلطانیه قبول اولنمسی خصوصنه ارادهٔ عنایت عادهٔ جناب ظل اللهیلرینك شرف ریز صدور بیورلمسی ضمننده باب احسانمأب شهنشاهیلرینه التجا ایلدم هرحالده امر و فرمان و لطف و احسان شوکتلو قدرتلو عظمتلو پادشاهمز افندمز حضرتلرینکدر

٤

جناب پروردکار پادشاه معارفپرور وشهنشاه ترقی‌کستر افندمز حضرتلرینی سریر سوکتمصیر خلافتده بر قرار و عصر معالیحصر شهریارلرینی مغبوط الاعصار ایلسون آمین

عبد عاجزلری دار الشفقه‌دن با شهادتنامه چیقوب زیر حمایهٔ فیضوایهٔ جناب ملوکانه‌لرنده بولنان مکتب ملکیه‌یه دخول ایتمش

و او دار الفیضده دخی ایکی سنه قدر چالشه‌رق دیپلومه المق
شرفنه نائل اولمش ایسه مده معارف غربیه‌نك آن بان مشهود باصره‌ٔ
حیرتمز اولان ترقیات کوناکوننده استفاده ایتمك و بو وسیله ایله
اکمال تحصیل ایتمك اوزره پارس و برلین کبی بلاد مدنیه مکاتب
عالیه‌سنده برینه کیتمك آرزوسنده‌یم نه چاره که عائله‌مك فقر
و ضرورتی بو امل کترانه‌مك حصولنه مانع اولدیغندن عهد
شهریاریلری فیض رسان ارباب غیرت اولان پادشاه معارف پناه
افندمز حضرتلرینك عواطف جلیله‌ٔ تبعه پروریلری سایه‌سنده
پارسده (أقول پولیتق) مکتبنه اعزام بیورلمقلغمی استرحام ایلرم
اولبابده و هر حالده امروفرمان شوکتلو کمال مرحمتلو پادشاهمز
افندمز حضرتلرینکدر

٥

حکیم مطلق پادشاه ترقی پرور و شهنشاه معارف کستر افندمز
حضرتلرینی کمال شوکت و شان ایله دیهیم آرای سلطنت و خلافت

بیورسون آمین جلوس میامن مأنوس ملکداریلرندنبرو آن بان
مشهود باصره‌ٔ شکران اولان ترقیات معارف غبطه رسان اجانب
اوله‌جق درجه‌یه کلمکله و بوده محضا هممات جلیله‌ٔ شاهانه‌لریله
ساحه‌زیب وجود اولمغله افراد عثمانیه وبالخاصه نیچه نیچه الطاف
وعنایات خلافتپناهیلریله غریق مسرت بی پایان اولان وبوکره
دخی احسان علی الاحسان خسروانه‌لریله بکام بیوریلان . . .
مکتبی افرادی قوللری ایفای تشکردن عاجزدر التفات مکارم غایات
شاهانه‌لریله مسرور اولان شاکردان قوللری بو عاطفت جلیله‌ٔ
ظل اللهیلرندن طولایی دست کشای نیاز اوله‌رق هربار مواظبی
اولدقلری دعوات خیریه‌ٔ شهریاریلرینی تکرار علی التکرار رفع
بارکاه کبریا ایلمش اولدقلرینی عرضه اجتسار اولنور هرحالده
امروفرمان . . .

٦

جناب رب منان شفقت ومروت مجسمه اطلاقنه سزاوار اولان
ذات شوکتسمات حضرت ظل اللهیلرینی کافه‌ٔ اکدار کونیه‌دن

مصون ایدوب باکمال عافیت تخت عالیبخت همایونلرنده برقرار
بیورسون آمین

عبد مملوکاری اون سکز سنه‌دنبرو محکمهٔ تجارت اعضالغنده ایفای
خدمت ایلکده ایکن اخیراً وجود چاکریه نزول اصابت ایلش
والیوم قولم وآیاغم عملدن ساقط اولمشدر کرچه امر مداوانه
کمال کرمی ایله دوام اولنقده ایسه‌ده مربوطاً عرض عتبهٔ علیا
قلنان راپورده بیان اولندیغی وجهله چاکرلرینك بوندن‌بویله مشاغل
ذهنیه ایله اشتغال ایتمسی قطعاً جائز اولمدیغندن عمر بندکانه‌می
تزاید ایام عمر و شوکت ملوکانه‌لری دعای واجب الاداسنه حصر
ایتمك اوزره تقاعدمك اجراسنی استدعا ایدر و فقط معاش چاکریه
نسبةً ویریله‌جك تقاعد معاشی کثیر اولان عائلهٔ عاجزانه‌مك
اداره‌سنه کفایت ایتمیه‌جکندن بر لطف عال العال اولمق اوزره
خزینهٔ خاصهٔ شاهانه‌لرندن دخی برمقدار معاش تخصیصی خصوصنه
مساعدهٔ عنایتعادهٔ خسروانه‌لرینك بیدریغ بیورلمسنی استرحام
ایلرم اولبابده و هر حالده امر و فرمان . . .

Β'. Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικήν.

Ὅπως μεταφράσωμεν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Τουρκικὴν ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῆς γνώσεως τῶν λέξεων τοῦ πρὸς μετάφρασιν δοθέντος κειμένου, ἃς δυνάμεθα ν' ἀρυσθῶμεν ἐκ τοῦ λεξικοῦ, καὶ ἡ γνῶσις τῆς πλοκῆς τοῦ Τουρκικοῦ λόγου, ἤτοι ἀπαιτεῖται νὰ γινώσκωμεν τὴν θέσιν ἐν τῇ Τουρκικῇ καὶ διάταξιν τῶν ὅρων τῆς προτάσεως ἢ τῶν προτάσεων ἐν ταῖς περιόδοις αὐτῆς, καὶ τὸν μηχανισμὸν τῆς συνδέσεως δύο ἢ περισσοτέρων προτάσεων πρὸς ἀλλήλας.

Διὸ πρὸς τοῦτο ἀνακεφαλαιωτικῶς τε καὶ συμπληρωματικῶς ἐκτίθενται τὰ ἑπόμενα.

1ον. *Θέσις καὶ διάταξις τῶν ὅρων τῆς προτάσεως.*

Ἐν τῇ ἁπλῇ προτάσει τῇ ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου συνισταμένῃ προηγεῖται τὸ ὑποκείμενον, ἕπεται τὸ κατηγορούμενον καὶ τελευταῖον τίθεται τὸ ῥῆμα. Π. χ. Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης εἶναι محمد افندی زنکیندر πλούσιος.

Ἡ τάξις αὕτη μεταβάλλεται ἐπὶ ἀντιθέσεως καὶ ἀντιδιαστολῆς, ὅτε προηγεῖται τὸ κατηγορούμενον καὶ ἕπεται τὸ ὑποκείμενον πρὸ τοῦ ῥήματος (Βιβλ. Α'. σ. 33 § 5). Π.χ.

Πλούσιος εἶναι ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης (οὐχὶ ἄλλος).

زنكين محمد افنديدر

Οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου προηγοῦνται τῶν οἰκείων ὅρων, ἤτοι οἱ τοῦ ὑποκειμένου προηγοῦνται τοῦ ὑποκειμένου, καὶ οἱ τοῦ κατηγορουμένου ἐπίσης τοῦ κατηγορουμένου. Π. χ.

Ὁ Καισαρεὺς Μεχμὲτ ἐφένδης εἶναι πλούσιος.

قيصريه‌لى محمد افندى زنكيندر

Ὁ Καισαρεὺς Μεχμὲτ ἐφένδης, υἱὸς τοῦ καπνοπώλου Μουσταφᾶ ἐφένδη, εἶναι πλούσιος.

يوتوجى مصطفى افنديك مخدومى قيصريه‌لى محمد افندى زنكيندر

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης εἶναι ὁ πλουσιώτερος τῆς χώρας του.

محمد افندى مملكتنك اك زنكينيدر

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης εἶναι υἱὸς τοῦ καπνοπώλου Μουσταφᾶ ἐφένδη.

محمد افندى توتوجى مصطفى افنديك مخدوميدر

Ὅταν τὸ ὑποκείμενον, ἢ τὸ κατηγορούμενον προσδιορίζωνται δι' ἀναφορικῆς προτάσεως, ἡ ἀναφορικὴ πρότασις ὁλόκληρος προηγεῖται ἐπίσης τοῦ ὑποκειμένου, ἢ τοῦ κατηγορουμένου· Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης, ὅστις κατοικεῖ ἐν Κων]πόλει ἐν τῇ συνοικίᾳ Σουλτὰν Ἀχμέτ, εἶναι ἄνθρωπος πλουσιώτατος.

استانبولده سلطان احمد محلەسنده اقامت ايلكده بولنان محمد افندى غايت زنكين بر آدمدر

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης εἶναι ἄνθρωπος, ὅστις πέρυσι πολλὰ ἐκέρδησεν ἐκ τοῦ ἐμπορίου τῶν καπνῶν.

محمد افندى كچن سنه دخان تجارتندن چوق پاره قزانمش بر آدمدر

Ὅταν ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, δι' ἧς ἄρχεται παρ' ἡμῖν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις, δὲν εἶναι ὀνομαστικῆς πτώσεως ὡς ἀνωτέρω ἀλλὰ γενικῆς, τὸ δὲ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, διάφορον ὂν τοῦ τῆς κυρίας, εἶναι ἐπίσης ὀνομαστική, τότε ἐν τῇ Τουρκικῇ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως λαμβάνει τὴν καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, ἐπέχουσαν θέσιν τῆς ἡμετέρας ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας καὶ προηγεῖται ἐπίσης ὁλόκληρος ἡ ἀναφορικὴ πρότασις· Π. Χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης, οὗ ὁ υἱὸς πέρυσιν ἐτελείωσε τὰς σπουδάς του ἐν τῷ Αὐτοκρατορικῷ Λυκείῳ, εἶναι ἄνθρωπος πλουσιώτατος.

مخدومى كچن سنه مكتب سلطانيده اكمال تحصيل ايلمش اولان محمد افندى غايت زنكين بر آدمدر

Ὅταν δὲ ἡ γενικῆς πτώσεως ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἢ ἐμπρόθετον, τότε ἐν τῇ Τουρκικῇ πάλιν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο λαμβάνει τὴν καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν, ἐπέχουσαν θέσιν τῆς ἡμετέρας ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ἀντὶ ὅμως τῆς ἀναφορικῆς μετοχῆς εἶναι ἐν χρήσει ἡ σύνθετος (Βιβλ'. Α. σ. 147 § 139 — σ. 193 § 213). Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης, οὗ τὸν υἱὸν χθὲς ἐσπέρας εἶδομεν ἐν τῷ κήπῳ τῶν Μνημματακίων, εἶναι ἄνθρωπος πλουσιώτατος.

دون اخشام مخدومی تپه باشی بغچه‌سنده کوردیکمز محمد افندی غایت زنکین بر آدمدر

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης, τῷ υἱῷ τοῦ ὁποίου χθὲς εἴπατε κάτι τι, εἶναι ἄνθρωπος πλουσιώτατος.

دون مخدومنه بر شی سویلدیککز محمد افندی غایت زنکین بر آدمدر

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ὁποίου, Ἀχμὲτ ἐφένδη, χθὲς ἐλάβετε συνέντευξιν, εἶναι ἄνθρωπος πλουσιώτατος.

مخدومی احمد افندی ایله دون کورشدیککز محمد افندی غایت زنکین بر آدمدر

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι αἱ ἡμέτεραι δι' ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας καὶ ὀρθοῦ ῥήματος ἀναλελυμέναι ἀναφορικαὶ προτάσεις οὐ μόνον προηγοῦνται ἐν τῇ Τουρκικῇ τῆς λέξεως, ἣν προσδιορίζουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐκφέρονται συνεπτυγμένως δι' ἀναφορικῶν μετοχῶν ἀντὶ ὀρθοῦ ῥήματος.

Πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ σπουδαστοῦ παρατίθεμεν κατωτέρω προτάσεις ἀναλελυμένας διὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ک κι, ὅστις, ἥτις, ὅ,τι, ὅπως συμπτύξῃ αὐτὰς Τουρκιστὶ καὶ εἶτα μεταφράσῃ ἑλληνιστί.

Ἡ συμπτυχθησομένη πρότασις παρεντίθεται μεταξὺ δύο κεραιῶν Ἡ

انکلتره سفیری که — مقدما مأذونیت موقته ایله لوندره یه عزیمت ایلشیدی — بوکون پایتخت مذکوری ترك ایله شهرمزه کلدی

بو حال که — مساعد سائر سنه‌لرده امثالی سبق ایتمدی — چفتجیلرك یوزلرینی کولدیردی

ادارهٔ مخصوصه‌نك سلانیك واپوری که — بیروتدن اوتوز ایکی یولجی و اسکندرونلدن یتمش نفر افراد جدیده‌یی المش — ماه حال رومینك یکرمی ایکنجی کونی طرابزونه کلدی

بر مکتوبده که — انی بلغراددن الدق — بروجه آتی بیان مطالعات اولنیور

ادرنه شهری که — اندہ یکرمی بش کوندنبری بولنمقدەیم — لطافت موقعیەسی وکوچکلکی ایله برابر کوریلان انتظامی زیادەسیله خوشمه کیتدی

بر بند مخصوصده که — انی چکنلرده وضع پیشکاه قارئین کرام ایلدك — رقابت اجنبیەیه قارشی صنایع داخلیەمزی حمایه ایتمك لزومنی اثبات ایتمشیدك

بوندن مقدم یازمشیدق که — پارس دارلفنونی معلمرندن موسیو هانری بر فرون اختراع ایتمك تصورندەدر که — یالکز قوهٔ الکتریقیه ایله تسخین ایدیلەجکدر

معلومدر که — شو صوك سنەلرده کشفیات واختراعات که — ترقیات صناعیەیی موجب اولیور — بر درجەده تزاید ایتمشدر که — همان تعین و تحدید ایدیلەمز

Καθὼς ἐν τῇ ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου συνισταμένῃ προτάσει, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἐξ ὑποκειμένου, ἀντικειμένου καὶ ῥήματος συνισταμένῃ προηγεῖται τὸ ὑποκείμενον, ἕπεται τὸ ἀντικείμενον καὶ τελευταῖον τίθεται τὸ ῥῆμα· Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε μίαν οἰκίαν. محمد افندی براو صاتون الدی

Ἡ θέσις αὕτη μεταβάλλεται, ἤτοι προηγεῖται τὸ ἀντικείμενον καὶ ἕπεται τὸ ὑποκείμενον πρὸ τοῦ ῥήματος, ἐν ταῖς ἐξῆς περιπτώσεσι.

1] Ἐπὶ ἀντιδιαστολῆς (Βιβλ. Α'. σ. 168 § 185). Π. χ.

Τὴν οἰκίαν ταύτην ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης (οὐχὶ ἄλλος) ἠγόρασε. بو اوی محمد افندی صاتون الدی

2] Ὅταν τὸ ὑποκείμενον συνοδεύηται ὑπὸ καταληκτικῆς ἀντωνυμίας ἀναφερομένης εἰς τὸ ἀντικείμενον (Βιβλ. Α.' σ. 168 § 185). Π. χ.

Τὴν οἰκίαν ταύτην ὁ κάτοχος αὐτῆς, Μεχμὲτ ἐφένδης, ἐπώλησε. بو اوی صاحبی محمد افندی صاتدی

3] Ὅταν τὸ ὑποκείμενον ᾖ ἀόριστον (Βιβλ. Α'. σ. 144 § 138). Π. χ.

Τὴν οἰκίαν ταύτην ἠγόρασέ τις ὀνόματι Μεχμὲτ ἐφένδης.

بو اوی محمد افندی نامنده بریسی صاتون الدی

Ὅταν τὸ ῥῆμα συντάσσηται διπλῷ ἀντικειμένῳ, τότε τὸ ἄμεσον, ἤτοι τὸ κατ' αἰτιατικήν, προτάσσεται μὲν ἐὰν ᾖ γνωστὸν καὶ ἐπιτάσσεται τὸ ἔμμεσον τὸ κατὰ δοτικήν (Βιβλ. Α'. σ. 143 § 135). Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης μοὶ ἐπώλησε ταύτην τὴν οἰκίαν.

محمد افندی بو اوی بکا صاتدی

Ἐπιτάσσεται δὲ ὅταν ᾖ ἀόριστον καὶ προτάσσεται τὸ ἔμμεσον. Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης μοὶ ἐπώλησε μίαν οἰκίαν.

محمد افندی بکا بر او صاتدی

Καὶ τὸ ἀπαρέμφατον εἴτε τελικὸν (Βιβλ. Α' σ. 117 § 105), εἴτε εἰδικὸν (Βιβλ. Α' σ. 160 § 173—194 § 214), τιθέμενον ὡς ἀντικείμενον προτάσσεται ἐπίσης τοῦ ῥήματος. Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης θέλει ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

محمد افندی مملکتنه کیتك استیور

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης εἶπεν ὅτι θέλει ἀναχωρήσει εἰς τὴν πατρίδα του.

محمد افندی مملکتنه کیدهجکی سویلدی

Ἑπομένως τὰ διὰ τοῦ εἰδικοῦ ὅτι καὶ ὀρθοῦ ῥήματος ἀναλελυμένα ἐν τῇ νεοελληνικῇ εἰδικὰ ἀπαρέμφατα, ἐν τῇ τουρκικῇ οὐ μόνον προτάσσονται τοῦ ῥήματος, οὗτινός εἰσιν ἀντικείμενα, ἀλλὰ καὶ ἐκφέρονται συνεπτυγμένως.

Πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ σπουδαστοῦ παραθέτομεν κατωτέρω ἀναλελυμένας διὰ τοῦ εἰδικοῦ συνδέσμου ς (κι, ὅτι) εἰδικὰς προτάσεις ὅπως συμπτύξῃ αὐτὰς τουρκιστὶ καὶ εἶτα μεταφράσῃ καὶ ἑλληνιστί.

یازلمشیدی که — سلانیك حکومت قوناغنك اساسی وضع اولندی

ایشیدلمشدر که—بعض قریه‌لرده زراع حصاد زمانه قدر تعیشلرینه لزومی اولان ذخائری بیله زرع ایتمشلردر

اوجه یازمشیدق که — ادرنه معارف مدیری بعض تحقیقات اجراسی ضمننده تکفور طاغنه عزیمت ایلدی

قره‌بروندن اشعار اولنیور که — اولکی پنجشنبه کیجه‌سی ظهور ایدن فورطنه‌ده کراسته تجارندن احمد افندینك متصرف واخته بولیلی نیقوله قپودانك سوار اولدیغی بریق سفینه‌سی قره‌یه دوشدی

استخبار قلنمشدر که — پرنس ... ایله زوجهٔ محترمه‌لری شرفنه
اوله‌رق المانیا سفارتی مصلحتکذاری موسیو ... طرفندن
یو اقشام سفارتخانه‌ده بر ضیافت کشیده قلنه‌جق و اشبو ضیافتده
بعض ذوات کرام حضراتیله مأمورین اجنبیه حاضر بولنه‌جقلردر
ایشیدلمشدر که — طاطاوله‌ده روم اناث مکتبی منفعتنه اوله‌رق
داخلیه ناظری دولتلو پاشا حضرتلرینك حمایه‌لری تحتنده کله‌جك
پازار کیجه‌سی بك اوغلی تیاترو سنده مکمل بر تیاترو اویونی اجرا
اولنه‌جقدر

سافزدن یازیلیور که — کچن کانون ثانینك اوتوز برنجی پنچشنبه
کونی ساعت سکزده خفیف و ساعت طقوزده شدید اوله‌رق ایکی
دفعه حرکت ارض وقوعبولمش ایسه‌ده له‌الحمد بر کونا ضرری
موجب اولمامشدر

پارسدن پترسبورغه ماشیاً عزیمت ایلمش اولان مشهور ... سیاح
سیان ایلشیدی که — موسقوه‌یه قدر ینه آیاق ایله کیتمك نیتنده‌در

Ὅταν ἐν τῇ προτάσει ὑπάρχωσιν ἀντικείμενον καὶ κατηγορούμενον, προηγεῖται τὸ ἀντικείμενον καὶ ἕπεται τὸ κατηγορούμενον (Βιβλ. Α' σ. 143 § 136). Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης εὗρε τὴν οἰκίαν ταύτην μικράν. — محمد افندی شو اوی کوچك بولدی

Οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ ὑποκειμένου τίθενται ὡς καὶ ἐν τῇ ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου συνισταμένῃ προτάσει.

Ἐπίσης καὶ οἱ προσδιορισμοὶ τοῦ ἀντικειμένου καὶ τοῦ ῥήματος προηγοῦνται, ἤτοι οἱ μὲν προσδιορισμοὶ τοῦ ἀντικειμένου προηγοῦνται τοῦ ἀντικειμένου, οἱ δὲ τοῦ ῥήματος προηγοῦνται τοῦ ῥήματος· π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε μίαν οἰκίαν ξυλίνην. — محمد افندی بر اخشاب خانه صاتون الدی

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε τὴν ἐν Βαλατᾷ ξυλίνην οἰκίαν τοῦ Ἀχμὲτ ἐφένδη. — محمد افندی احمد افندینك بلاطه‌ده‌کی اخشاب خانه‌سنی صاتون الدی

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ταύτην ὅπως δώσῃ εἰς ἐνοίκιον. — محمد افندی بر اوی کیرایه ویرمك ایچون صاتون الدی

Ὅταν ὡς προσδιορισμὸς τοῦ ἀντικειμένου χρησιμεύῃ ὁλόκληρος ἀναφορικὴ πρότασις, ἐπίσης προηγεῖται αὐτοῦ ὡς ἐν τῇ ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου. Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ταύτην, ἥτις ἐκτίσθη πέρυσι ὑπὸ τοῦ γείτονος ἡμῶν Ἀχμὲτ ἐφένδη.

محمد افندی کچن سنه قومشومز احمد افندی طرفندن یاپدیریلان شو اوی صاتون الدی

Ὅταν ὡς προσδιορισμὸς τοῦ ῥήματος χρησιμεύῃ πλαγία τις πρότασις χρονική, αἰτιολογική, τροπικὴ κλπ. ἐπίσης καὶ αὕτη προηγεῖται τοῦ ῥήματος. Π. χ.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ταύτην, διότι τὴν ἤρεσε.

محمد افندی شو اوی بکندیکندن صاتون الدی

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ταύτην, πληρώσας τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς τοῖς μετρητοῖς.

محمد افندی شو اوی بدلی نقداً ویرمك صاتون الدی

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ταύτην, ἀφοῦ εἶδεν αὐτὴν καὶ ἠρώτησε τὴν τιμὴν αὐτῆς.

محمد افندی شو اوی کوردکدن و بهاسنی صوردقدنصکره صاتون الدی

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ταύτην, ἐνῷ ἡτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

محمد افندی شو اوی مملکتنه عزیمت ایلك اوزره ایکن صاتون الدی

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι ἐν γένει οἱ προσδιορισμοὶ οἱουδήποτε ὅρου τῆς προτάσεως, εἴτε τοῦ ὑποκειμένου, εἴτε τοῦ κατηγορουμένου, εἴτε τοῦ ἀντικειμένου, εἴτε τοῦ ῥήματος, προτάσσονται τῶν οἰκείων ὅρων, καὶ ὅτι ἡ θέσις τοῦ ὑποκειμένου, κατηγορουμένου, ἀντικειμένου καὶ ῥήματος εἶναι ὡρισμένη, μεταβάλλεται δ' ἐν ταῖς ὑποδειχθείσαις ἀνωτέρω περιπτώσεσι.

Ἐκτὸς τῶν εἰρημένων περιπτώσεων, ἐν γένει πᾶς οἱοσδήποτε ὅρος ἢ προσδιορισμὸς τῆς προτάσεως, ἐφ' οὗ θέλομεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν, καὶ ὅστις ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ λόγου, δέον νὰ τίθεται ἀμέσως πρὸ τοῦ ῥήματος. Π. χ.

محمد افندی بوکون ترن یول ایله آنقره یه کیتدی

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης σήμερον διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Ἄγκυραν (οὐχὶ ἀλλαχοῦ) μετέβη.

محمد افندی ترن یول ایله انقره یه بوکون کیتدی

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Ἄγκυραν σήμερον (οὐχὶ χθὲς, ἢ ἄλλοτε) μετέβη.

محمد افندی بوکون آنقره یه ترن یول ایله کیتدی

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης σήμερον εἰς Ἄγκυραν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου (οὐχὶ ἄλλως πως) μετέβη.

بوکون ترن یول ایله انقره یه محمد افندی کیتدی

Σήμερον διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Ἄγκυραν ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης (οὐχὶ ἄλλος τις) μετέβη.

© ISMANOGLIO

2ον. *Σύνδεσις προτάσεων.*

Αἱ προτάσεις ἐν τῇ ὀθωμανικῇ ἐκφέρονται ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ἢ ἀσυνδέτως· π. χ.

قليسو اوليسك كيتديكندن تسليت بولمز ايدى يوغنده حيات جاويدى كنديسنه بخشزلق صايادى

Καλυψὼ Οὐλησὴν γκιττιγιντὲν τεσλιὲτ πουλάμαζ ἠτή· ποῦ γαμμιντὲ χαγιάτ-ι ἑζαβιτὶ κεντισινὲ παχτσηζλὴκ σαγιὰρ ἠτή.

Ἤτοι: Ἡ Καλυψὼ δὲν ἠδύνατο νὰ παρηγορηθῇ διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὀδυσσέως· ἐν τῇ θλίψει αὐτῆς ταύτῃ ἐθεώρει τὴν ἀθανασίαν δυστυχίαν δι' ἑαυτήν.

Ἢ διά τινος λέξεως* δεικνυούσης τὸν σύνδεσμον καὶ τὴν συνάφειαν τῶν δύο ἀλλεπαλλήλων κυρίων προτάσεων. Π. χ.

قليسو تلماك رفاقتنده بولنان مرد محترمك كيم ايدوكنى سچمدى زيراكه روحانيلك اولولرى هر نه ايسترلر ايسه كوچوكلرندن صاقلايه بيلورلر ايدى

Καλυψὼ Τελεμακὴν ριφακατηντὰ πουλουνὰν μέρτ-ι μουχτερεμὶν κὶμ ἰτουγινὶ σετσέμετι· *ζίρα κι* ρουχανιανὴν οὐλουλαρῆ χὲρ νὲ ἰστερλὲρ ἰσὲ κιουτσουκλεριντὲν σακλαγιᾶ πιλιρλὲρ ἰτι.

---

* Αἱ λέξεις αὗται ἀραιογραφοῦνται ἐν τοῖς ἑπομένοις παραδείγμασι πρὸς διάκρισιν.

Ἤτοι: Ἡ Καλυψὼ δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τίς ἦτον ὁ σεβαστὸς ἐκεῖνος ἀνήρ, ὅστις συνώδευε τὸν Τηλέμαχον· *διότι* οἱ μεγάλοι τῶν θεῶν ἠδύναντο νὰ κρύπτωσιν ἀπὸ τῶν μικρῶν ὅ,τι ἤθελον.

جزمينك والدەسنى بيلكسزين غائب ايدوبده او تربەدن او شفقتدن محروم اولمسى قلبنده مستور اولان قاياياتلرى بتون بتون اخلال ايتمدى يالكز بر درجەيه قدر بشقه يولە چويردى چونكه مربيسى پدرى ايدى پدرى ايسه عسكر اولديغندن چوجق عسكرجه تربيه ايدر ايدى بناء عليه استعداديك رقت و شفقتدن اول اقدام و جرأت جهتلرى ترقى يابلادى

Δζεζμενὴν βαλιτεσινὶ πιλμεκεσηζὴν γαὶπ ἰτούπ τε, ὅ τερπιετὲν, ὅ σὲρκαττὰν μαχρούμ ὀλμασῆ, καλπιντὲ μεστούμ ὀλὰν καπιλιετλερὶ πιτοῦν πιτοῦν ἰχλὰλ ἴτμετι, γιάλνηζ πὶρ τερετζεγιὲ κατὰρ πασκᾶ γιολὰ τσεβιρτί· *τσοῦνκι* μουρεππισὶ πετερὶ ἰτί· πετερὶ *ἰσὲ* ἀσκὲρ ὀλτουγουντὰν, τσοτζουγοῦ ἀσκέρτζε τερπιὲ ἰτὲρ ἰτί· *πιράεν ἀλέϊχ* ἰστιτατινὶν ρηκκὰτ βὲ σὲρκαττὰν ἐββὲλ ἰκτὰμ βὲ τζουρὲ'τ τζιχετλερὶ τερακκηγιὲ πασλατῆ.

Ἤτοι: Τὸ ν' ἀπωλέσῃ ὁ Δζεζμῆ τὴν μητέρα του χωρὶς νὰ γνωρίσῃ αὐτὴν καὶ τὸ νὰ στερηθῇ ἐκείνης τῆς ἀνατροφῆς, ἐκείνης τῆς φιλοστοργίας, δὲν ἔβλαψεν ὅλως διόλου τὰς ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐγκρυπτομένας ἀρετὰς, μόνον ἔδωκεν εἰς αὐτὰς κάπως ἄλλην διεύθυνσιν· *διότι* παιδαγωγὸς αὐτοῦ ἦτον ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὁ δὲ πατήρ του ἐπειδὴ ἦτο

στρατιώτης ἀνέθρεψεν αὐτὸν στρατιωτικῶς· ἑπομένως πρὸ τῆς στοργῆς καὶ συμπαθείας ἤρχισαν ν' ἀναπτύσσωνται ἡ ἐνεργητικότης καὶ ἡ τόλμη.

Ἡ ἐκφέρονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συνδεδεμέναι κατὰ περιόδους μακροσκελεῖς, συνισταμένας ἐκ πολλῶν πλαγίων ἢ ἐξηρτημένων προτάσεων, αἵτινες προηγοῦνται τῆς κυρίας τεθειμένης ἐν τέλει.

Παραθέτομεν ὡς δεῖγμα τοιαύτην τινα μακροσκελῆ περίοδον, ἧς χωρίζομεν τὰς ἐξηρτημένας προτάσεις εἰς ἰδιαιτέρας παραγράφους πρὸς διάκρισιν :

Καλυψὼ νὰμ περί-ϊ τζεζιρέ νισὶν Οὐλὴς τεσμιέ ὀλουνὰν μα'ὀυκουνοῦν τέρκ οὐ ἀζιμέτ βέ φιρκατηντὰν χασὴλ ὀλὰν τεεσοῦρ-ι καλπηνὴ τα'τὶλ ἰτετζὲκ τεσελλὶ πουλαμαμασηντὰν, βέ ναίλ-ι χαγιάτ-ι σερμετὶ ὀλμασηντὰν κεντουσινὶ πι πὰχτ, βέ σιτεμτιτέ-ϊ ταλῆ-ϊ σὰχτ ἄττ ου ὁυμὰρ ἰτμεσί-ιλέ,

σακκὶν ὀλτουγοῦ μαγαρὰ σατὰ-ϊ χαλαβέτ ἐτασιντὰν ἄκς πεζὶρ ὀλμαγιοῦπ,

قالیپسو نام پری جزیره نشین اولیس تسمیه اولنان معشوقنك ترك وعزیمت و فرقتندن حاصل اولان تأثر قلبنی تعدیل ایدمجك تسلی بولمامسندن و نائل حیات سرمدی اولمسندن کندوسنی بی بخت و ستمدیده طالع سخت عد و شمار ایتسیله

ساکن اولدیغی مغاره صدای حلاوت اداسندن عکس پذیر اولیوب

χητμετιντὲ πουλουνὰν τοχτεράν-ι περὶ πεϊκεράν χουζουριντὰ φέτχ-ι τιχανὲ χιρασὰν ὀλτουκλαρῆ χαλτὲ,

πὶρ πεχάρ-ι ταϊμὶ ἰλὲ μουχὰτ ὀλὰν τζεζιρεσιντὲ ἔκσερια μουνφέριτεν βὲ μουτεέσσιρεν γκεζινὶρ ἰτὶ ἰσέ τε,

ποῦ χὰλ οὐ μαχὰλλ οὐκτέ-ἰ τουσβὰρ κιουσάτ-ι τιλ-ὶ γὰμμ ἀπατινὶ χὰλλ ἰτμετιγιντὲν πασκᾶ, χὲρ πὰρ πιρλικτὲ γκέστ-ου γκιουζὰρ ἐττιγὶ μαϑουκουνοῦν γκιουφτὰρ οὐ μισβαρινὶ ἰχτὰρ ἰτμέγλε,

σαχήλ-ι τεργιατὲ μαχζουνανὲ ὀτουρούπ ἔσκ-ι τσεσμινὶ ἐτραφὰ σερπέρ,

βὲ μαϑοῦκ-ι ἀσὴκ φετανὴν ρακὶπ βὲ ζαχὶπ ὀλτουγοῦ σεφινενὶν γκιττιγὶ ταραφὰ χάσρ-ι ναζὰρ ἰτέρ ἰτί.

خدمتنده بولنان دختران پری پیکران حضورنده فتح دهانه هراسان اولدقلری حالده

بر بهار دائمی ایله محاط اولان جزیره‌سنده واقع چمنستان شکوفه‌زار اوزرنده اکثریا منفرداً گزینور ایدی ایسه‌ده

بو حال و محل عقده‌ٔ دشوار کشاد دل غم آبادینی حل ایتمدیکندن بشقه هر بار برلکده کشت و گذار ایتدیکی معشوقنك گفتار و مشواریني اخطار ایتمکله

ساحل دریاده محزونانه اوطوروب اشك چشمنی اطرافه سریر

ومعشوق عاشق‌فدانك راکب وذاهب اولدینی سفینه‌نك کیتدیکی طرفه حصر نظر ایدر ایدی

Μετάφρασις κατὰ λέξιν :

Ἐπειδὴ ἡ νησιῶτις (ἐν τῇ νήσῳ καθημένη) νύμφη, ἡ καλουμέ-

νη Καλυψὼ, ἐθεώρει ἑαυτὴν δυστυχῆ καὶ ἠδικημένην ὑπὸ τῆς σκληρᾶς τύχης, ὡς μὴ δυναμένη νὰ εὕρῃ παραμυθίαν ἥτις νὰ μετριάσῃ τὴν συγκίνησιν τῆς καρδίας αὐτῆς, τὴν παραχθεῖσαν ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως, τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τοῦ ἀποχωρισμοῦ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς τοῦ καλουμένου Ὀδυσσέως, καὶ ὡς οὖσα ἀθάνατος (ἀπολαύουσα ζωῆς αἰωνίου)·

τὸ σπήλαιον ἐν ᾧ κατῴκει δὲν ἀντήχει ἐκ τῆς γλυκείας αὐτῆς φωνῆς·

τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῆς νυμφῶν (νυμφοειδῶν κορῶν) πτοουμένων ἐνώπιον αὐτῆς ν᾽ ἀνοίξωσι τὸ στόμα·

εἰ καὶ περιεπάτει μόνη ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τεθλιμμένη ἐπὶ τοῦ ἀνθοστολίστου λειμῶνος τοῦ κειμένου ἐν τῇ νήσῳ αὐτῆς τῇ περιβαλλομένῃ ὑπὸ διηνεκοῦς ἔαρος,

ἐπειδὴ ὅμως ἡ κατάστασις καὶ ὁ τόπος οὗτος οὐ μόνον δὲν ἔλυε τὸν δυσεπίλυτον δεσμὸν τῆς τεθλιμμένης καρδίας αὐτῆς, ἀλλ᾽ ὑπέμνησκε τοὺς λόγους καὶ τοὺς τρόπους τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς μεθ᾽ οὗ πάντοτε περιεπάτει,

καθημένη πενθίμως ἐν τῇ ἄκρᾳ τοῦ αἰγιαλοῦ ἔρραινε πέριξ τὸ ὄμμα τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῆς

καὶ προσήλου τὸ βλέμμα εἰς τὸ μέρος πρὸς ὃ διηυθύνθη τὸ πλοῖον οὗ ἐπέβη ὁ ἄπιστος ἐραστής.

Αἱ τοιαῦται μακροσκελεῖς περίοδοι δύνανται παρ᾽ ἡμῖν νὰ τέμνωνται εἰς μικρὰς προτάσεις· οὕτως ἡ ἀνωτέρω περίοδος δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τόσας ἀνεξαρτήτους προτάσεις, ὅσαι καὶ παράγραφοι εἶναι· π. χ.

Ἡ Καλυψὼ ἐθεώρει ἑαυτὴν δυστυχῆ κτλ.

Τὸ σπήλαιόν της δὲν ἀντήχει κτλ.

Αἱ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῆς νύμφαι ἐπτοοῦντο κτλ.

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ περιεπάτει μόνη κτλ.

Ἀλλ᾽ ἡ κατάστασις αὕτη καὶ ὁ τόπος οὗτος οὐ μόνον κτλ.

Διὸ καθημένη πενθίμως παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ἔρραινε . . . καὶ προσήλου κτλ.

Ἐπομένως τοὐναντίον ὅταν τοιαύτας μικρὰς ἡμετέρας προτάσεις θέλωμεν νὰ συνδέσωμεν τουρκιστὶ εἰς μίαν περίοδον, παρατηροῦμεν τὴν πρὸς ἀλλήλας λογικὴν καὶ συντακτικὴν σχέσιν, ἤτοι ἐὰν ἡ μία αἰτιολογεῖ τὴν ἄλλην, ἢ δηλοῖ τὸν χρόνον καθ᾽ ὃν ἐγένετο ἡ ἄλλη, ἢ σημαίνει ἄλλην τινὰ σχέσιν, καὶ ἀναλόγως μεταβάλλοντες τὴν πρότασιν τὴν αἰτιολογοῦσαν, ἢ τὴν δηλοῦσαν τὸν χρόνον κτλ. εἰς αἰτιολογικὴν, ἢ χρονικὴν, ἢ ἄλλην ἀνάλογον μετοχὴν, συνδέομεν αὐτὰς εἰς μίαν περίοδον.

Παράδειγμα Α'.

Ὁ Μεχμὲτ ἐρένδης μετέβη εἰς Παρισίους ὅπως ἴδῃ ἁπλῶς τὸν υἱόν του· ἑπομένως δὲν πιστεύω νὰ μένῃ ἐκεῖ·

محمد افندی پارسه انجق محدومنی کورمك مقصدیله کیتدی بناء علیه اوراده قالمسنی مأمول ایتم

ἤτοι

Ἐπειδὴ ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης μετέβη εἰς Παρισίους ὅπως ἴδῃ ἁπλῶς τὸν υἱόν του, δὲν πιστεύω νὰ μένῃ ἐκεῖ.

محمد افندینك پارسه عزیمتی ساده مخدومی کورمك مقصدینه مبنی اولدیغندن اوراده قالمسنی مأمول ایتمم

Παράδειγμα Β'.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης μετέβη τὸν παρελθόντα Αὔγουστον εἰς Παρισίους ὅπως ἴδῃ τὸν υἱόν του. Κατ' ἐκεῖνο τὸ μεταξὺ ὁ υἱός του ἔλειπεν ἐν Βερολίνῳ·

محمد افندی کچن اغستوسده مخدومی کورمك ایچون پارسه کیتمشیدی او صرده مخدومی برلینده ایدی

ἤτοι

Ὅτε τὸν παρελθόντα Αὔγουστον ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης μετέβη εἰς Παρισίους ὅπως ἴδῃ τὸν υἱόν του, τότε ἐκεῖνος ἔλειπεν ἐν Βερολίνῳ.

محمد افندی کچن اغستوسده مخدومی کورمك ایچون پارسه کیتدیکی صرده مخدومی برلینده ایدی

Παράδειγμα Γ'.

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ υἱός του ἀ-

محمد افندی مخدومنك خسته اولدیغی خبر الدی بونك اوزرینه دونکی

σθενεῖ. Ἐπὶ τῇ εἰδήσει ταύτῃ ἀμέσως χθὲς ἀνεχώρησε διὰ σιδηροδρόμου εἰς Παρισίους.

کون ررحال شمندوفر ایله پارسه عزیمت ایلدی

ἤτοι

Ὁ Μεχμὲτ ἐφένδης ἅμα ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ υἱός του ἀσθενεῖ ἀνεχώρησε διὰ σιδηροδρόμου εἰς Παρισίους.

محمد افندی مخدومنك خسته اولدیغی خبر المسی اوزرینه درحال دونکی کون شمندوفر ایله پارسه عزیمت ایلدی

Ἀσκήσεις.

Ὁ σπουδαστὴς ὀφείλει νὰ μεταφράσῃ τουρκιστὶ τὰ ἑπόμενα συνδέων τὰς προτάσεις εἰς μίαν περίοδον κατὰ τὰ ἀνωτέρω.*

Ὁ υἱὸς τοῦ πλουσίου.

Πλούσιός τις ἐπαρουσίασε (ὅτε) τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἴς τινα σοφὸν πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ ἀγωγὴν αὐτοῦ· ὁ σοφὸς ἐζήτησεν (ἐπὶ τῇ αἰτήσει) ὡς δίδακτρα ἑκατὸν δραχμάς· ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου ὀργισθεὶς λέγει (ἐπειδὴ εἶπε): « τί λέγεις; ἐγὼ ἀντὶ ἑκατὸν δραχμῶν ἀγοράζω τῷ υἱῷ μου δοῦλον»· ὁ σοφὸς ἀπαντᾷ: «κάλλιστα· ἀγόρασον· ἀλλ' ὁ δοῦλος

* Ἐντὸς παρενθέσεως σημειοῦται πρὸς ὁδηγίαν ἡ λέξις ἡ χρησιμεύουσα διὰ τὴν σύνθεσιν·

ἐντὸς ὀλίγου χρόνου θέλει ἐξομοιώσῃ τὸν υἱόν σου πρὸς ἑαυτὸν κατὰ τὰ ἤθη καὶ τοὺς τρόπους, τότε δὲ καὶ σὺ θέλεις ἔχει δύο δούλους ἀντὶ ἑνός.

Κόραξ καὶ ἀλώπηξ.

Κόραξ κρατῶν διὰ τοῦ ῥάμφους μέγα τεμάχιον τυροῦ ἀνέβη ἐπί τινος δένδρου ἐν τῷ δάσει· τοῦτο (τὸ ὅτι ἀνέβη) ἰδοῦσα ἀλώπηξ, ἐλθοῦσα παρὰ τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρου ἀρχίζει νὰ παρακαλῇ θερμῶς, λέγουσα: «ἀδελφὲ κόραξ! ποῦ εἶσαι; ἀπὸ ἱκανῶν ἡμερῶν δὲν δύναμαι νὰ σὲ ἴδω· κάλλιστα γινώσκεις πόσον σὲ ἀγαπῶ· πρὸ πάντων ἠξεύρεις πόσον ἀγαπῶ ἐκείνην τὴν ὡραίαν φωνήν σου· σὺ ἤρχισας μίαν φορὰν νὰ ψάλλῃς; ἐγὼ σχεδὸν λειποθυμῶ». Ὁ εὐήθης κόραξ μόλις ἀνοίγει τὸ στόμα ὅπως ψάλλῃ, πίπτει (ἐπειδὴ ἔπεσε) τὸ τεμάχιον τοῦ τυροῦ, ἡ δὲ ἀλώπηξ ἁρπάσασα αὐτὸ καταβροχθίζει γελῶσα·

Περιστερὰ καὶ μύρμηξ.

Περιστερὰ περιφερομένη πέριξ κρήνης παρετήρησεν (ἅμα παρετήρησεν) ὅτι μύρμηξ ἐκ τῆς σφοδρᾶς δίψης του πλησιάσας τὸ ὕδωρ μέλλει νὰ πνιγῇ ἐκ τοῦ ῥεύματος· πάραυτα λαβοῦσα εἰς τὸ στόμα αὐτῆς μικρὸν κλῶνα ῥίπτει (ὅτε ἔρριψεν) εἰς τὸ ὕδωρ· ὁ μύρμηξ διὰ μιᾶς ἀναβὰς ἐπ' αὐτοῦ λυτροῦται· μετ' οὐ πολὺ εἷς ὀρνιθοθήρας στήσας τοὺς ἰξούς του συλλαμβάνει τὴν περιστερὰν, ἀλλ' ὁ μύρμηξ δάκνει (ἐπειδὴ ἔδηξε) τὸν πόδα του, οὗτος δὲ ἐκ τοῦ σφοδροῦ πόνου ῥίπτει (μόλις ῥίπτει) τὸν ἰξὸν καὶ ἡ περιστερὰ πάραυτα φεύγει καὶ σώζεται.

Ἀνέκδοτον

Ὁ μικρὸς Γεώργιος, ὅστις ἦτο παῖς χωρικοῦ, ἡμέραν τινὰ καθήμενος ἐν τῷ μέσῳ δάσους, κάτωθι μεγάλου δένδρου, ἔκλαιε.

Εὐγενής τις κύριος καλοενδεδυμένος, ὅστις κατ' ἐκεῖνο τὸ μεταξὺ ἐθήρευεν ἐντὸς τοῦ δάσους, ἤκουσεν ὅτι ὁ Γεώργιος ἔκλαιε καὶ ἐστέναζε· συγκινηθεὶς ἐπλησίασε τὸν παῖδα καὶ εἶπε:

Τέκνον μου διατὶ κλαίεις·

Ὁ Γεώργιος κλαίων ἀπήντησεν οὕτωσί:

Ἄχ! ἡ μήτηρ μου ἀπὸ πολλοῦ ἦτον ἀσθενής· ὁ πατήρ μου μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἐν τῇ πόλει φαρμακοποιὸν ὅπως πληρώσω τὸ ἀντίτιμον τῶν φαρμάκων τῶν ληφθέντων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας· δυστυχῶς τὰ χρήματα ταῦτα ἀπώλεσα καθ' ὁδὸν ὁμοῦ μετὰ τοῦ βαλαντίου· διὰ τοῦτο κλαίω.

Ὁ κύριος ἀφοῦ ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους, εἶπεν ἠρέμα κάτι τι εἰς ἕτερον κυνηγὸν συνοδεύοντα αὐτόν· μετὰ τοῦτο ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου αὐτοῦ μεταξωτὸν βαλάντιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐφαίνοντο ὅτι ἔλαμπον λίραι, καθόσον ἦτον ἀρκετὰ ἀραιὸν πεπλεγμένον· τὸ βαλάντιον τοῦτο δεικνύων εἰς τὸν Γεώργιον εἶπε:

Τὸ βαλάντιον ὅπερ ἔρριψας τοῦτο εἶναι;

Ὁ Γεώργιος εἰς ἀπάντησιν λέγει: οὐχί· τὸ παρ' ἐμοὶ βαλάντιον δὲν ἦτο τόσῳ ὡραῖον, μήτε τὰ ἐντὸς αὐτοῦ χρήματα ἦσαν λίραι.

Ἐπὶ τούτοις καὶ ὁ παρὰ τῷ κυρίῳ κυνηγὸς ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ θυλακίου αὐτοῦ βαλάντιόν τι, ἐρωτᾷ ἂν τὸ βαλάντιον τοῦτο εἶναι ἰδικόν του, ἢ οὔ. Ὁ Γεώργιος μετὰ χαρᾶς κραυγάσας λέγει: «Μάλιστα· τὸ βα-

λάντιον τοῦτο εἶναι ἰδικόν μου». Τότε ὁ κυνηγὸς ἔδωκε τὸ βαλάντιον τῷ Γεωργίῳ. Ὁ δὲ κύριος εἶπε: Ἰδοὺ τέκνον μου! λάβε καὶ τοῦτο τὸ βαλάντιον καὶ ἐκεῖνο ὅπερ ἐγὼ σοὶ δίδω· τοῦτο σοὶ τὸ δίδω ὡς ἀμοιβὴν διότι δὲν εἶπας ψεῦδος·

Ὁ Γεώργιος λαβὼν τὸ βαλάντιον καὶ εὐχαριστήσας μεγάλως τὸν κύριον, ἔτρεξε καὶ μετέβη μετὰ χαρᾶς πρὸς τὴν πόλιν.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἤκουσεν ἕτερος παῖς ὀνόματι Παῦλος τῆς αὐτῆς ἐπίσης ἡλικίας τοῦ Γεωργίου, κατοικῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ. Οὗτος ἡμέραν τινὰ μαθὼν ὅτι ὁ κύριος ὁ δοὺς τὸ βαλάντιον τῷ Γεωργίῳ πάλιν ἐθήρευεν ἐν ἐκείνῳ τῷ δάσει, πάραυτα ἔτρεξε, μετέβη ἐκεῖ καὶ καθήσας κάτωθι δένδρου ἤρχισε νὰ ὀδύρηται λέγων: Ἄχ! ἀργυροῦν μου βαλάντιον! ἄχ! πῶς ἔγινε καὶ σὲ ἔχασα!

Ὁ κύριος ἀκούσας τοὺς θρήνους τοῦ Παύλου ἦλθε παρ' αὐτῷ· ἀφοῦ ἀπέτεινεν αὐτῷ πολλὰς ἐρωτήσεις περὶ τῆς αἰτίας δι' ἣν κλαίει, δείξας βαλάντιον πλῆρες χρυσοῦ εἶπε: «τὸ βαλάντιόν σου τοῦτο εἶναι;»

Ὁ Παῦλος πάραυτα ἐκτείνας τὰς χεῖράς του καὶ δείξας προσποιητῶς μεγάλην χαρὰν ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ λέγων: «ναί! τοῦτο εἶναι τὸ βαλάντιόν μου· δόσατε».

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ πλησιάσας ὁ παρὰ τῷ κυρίῳ κυνηγὸς λέγει λίαν ὀργίλως: «Ψεῦστα! πῶς ἀναισχύντως ἐτόλμησας ν' ἀπατήσῃς τὸν κύριον· στάσου νὰ σοὶ δώσω τὸ βαλάντιόν σου». Ὁ κυνηγὸς εἰπὼν τοῦτο ἔκοψε λεπτὸν κλῶνα ἐκ τοῦ πλησίον αὐτοῦ δένδρου καὶ πλησιάσας τὸν Παῦλον ἔδειρε καλῶς. Ὁ Παῦλος κλαίων ἀπῆλθεν εἰς τὸ χωρίον του.

Ὁ Γεωργὸς καὶ τὰ τέκνα του.

Γεωργός αἰσθανθεὶς ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θ' ἀποθάνῃ, καλέσας τὰ τέκνα αὐτοῦ παρὰ τὴν κλίνην του λέγει: «Τέκνα μου! προσοχή! μὴ πωλήσητε τὸν ἀγρὸν ἡμῶν· ἐντὸς αὐτοῦ κρύπτεται θησαυρός· δὲν γινώσκω ποῦ εὑρίσκεται, ἀλλὰ μὲ ὀλίγην τόλμην καὶ ζῆλον θὰ τὸν εὕρητε· ἀφοῦ λάβητε τὰ προϊόντα ὑμῶν, σκάψατε πανταχοῦ, λισγαρίσατε, ἄνω κάτω ποιήσατε τὸν ἀγρόν». Ὁ γεωργὸς ἀπέθανε· τὰ τέκνα ἔσκαψαν, ἐλισγάρισαν, ἄνω κάτω ἐποίησαν τὸν ἀγρόν, ἀλλὰ τὸν θησαυρὸν δὲν εὗρον· ἐν τούτοις ὁ ἀγρὸς ἐπειδὴ καλῶς ἀνεσκαλεύθη, παρήγαγεν ἐκεῖνο τὸ ἔτος πολὺν σῖτον. Τότε ἐνόησαν ὅτι ὁ θησαυρὸς περὶ οὗ εἶπεν ὁ πατήρ, ἦτον ἡ ἐργασία.

Περίεργος ὑπολογισμός.

Γνωστὸν ὅτι αἱ λίμναι καὶ οἱ ποταμοὶ τὸ θέρος ἀπορροφῶσιν ἱκανὴν ἡλιακὴν θερμότητα, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου μετριάζουσι τὴν θερμότητα τῆς ἀτμοσφαίρας τῶν πέριξ τοποθεσιῶν καὶ καθιστῶσιν αὐτὰς τερπνάς· μέχρι τοῦδε ὅμως δὲν εἶχεν ὑπολογισθῇ πόσην θερμότητα ἀπορροφᾷ λίμνη, ἧς ἡ καταμέτρησις τῆς ἐπιφανείας εἶναι γνωστή.

Καθὰ ἀναγινώσκομεν ἐν τοῖς ἐπιστημονικοῖς περιοδικοῖς τῆς Εὐρώπης, σοφός τις ὀνόματι κ. Φορὲλ ὑπελόγισε πόσην θερμότητα ἀπορροφᾷ μία μεγάλη καὶ τερπνὴ λίμνη εὑρισκομένη παρὰ τὴν Ἑλβετίαν καὶ καλουμένη «Λεμάν». Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοῦ, μόνον κατὰ τὸ θέρος ἑνὸς ἔτους ἀπορροφᾷ ποσότητα θερμότητος ἴσην πρὸς τὴν θερμότητα

τὴν παραχθησομένην ἐκ τῆς καύσεως γαιανθράκων τριάκοντα καὶ ἑνὸς ἑκατομμυρίου τόννων.

Ἀλλὰ διὰ νὰ δώσωμεν ὑμῖν νὰ ἐννοήσητε προσηκόντως πόσον μέγα φορτίον εἶναι τοῦτο τὸ τῶν γαιανθράκων τῶν 31 ἑκατομμυρίων, λέγομεν ὅτι ἐὰν δεήσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο τῶν γαιανθράκων νὰ πληρώσωμεν εἰς ἁμάξας σιδηροδρομικὰς καὶ σχηματίσωμεν ἁμαξοστοιχίαν, θέλει παραχθῆ ἁμαξοστοιχία σιδηροδρομικὴ μήκους δέκα ἑπτὰ χιλιάδων χιλιαμέτρων, τοὐτέστι μήκους ἴσου περίπου πρὸς τὸ μῆκος ἡμικυκλίου ἐκτεινομένου ἀπό τοῦ ἑνὸς πόλου τῆς γηΐνης σφαίρας μέχρι τοῦ ἑτέρου.

Ποία εἶναι ἡ τροφὴ τῆς διανοίας.

Ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται ὅτι, ἐφ' ὅσον ἐργάζεται, ὁ ζῆλος καὶ ἡ προθυμία του αὐξάνει καὶ ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ἐργάζεται, ἀρχίζει νὰ γίνηται ὀκνηρός. Τῇ ἀληθείᾳ ὁ ἄνθρωπος, ὅσῳ δραστήριος ᾖ, τοσούτῳ εὐκίνητος εἶναι· τοὐναντίον οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν ἄνεσιν καὶ ἡσυχίαν αὐτῶν γίνονται ὀκνηρότατοι.

Ἡ δύναμις τοῦ σώματος ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς βρώσεως καὶ πόσεως, ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς προσπαθείας. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τρώγουσι μὲν καὶ πίνουσι, δὲν ἐργάζονται δὲ, δὲν ἔχουσιν ἐν τῷ σώματι αὐτῶν τοσαύτην δύναμιν, τοσαύτην εὐκινησίαν.

Καὶ ἡ διάνοια ὁμοιάζει ἀπαραλλάκτως τὸ σῶμα· ὅσῳ εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ, τοσοῦτον ἀποκτᾷ στιλβηδόνα, μεταβάλλεται εἰς στιλπνὸν

κάτοπτρον· εἰς τὸ κάτοπτρον ἐκεῖνο ἀνταναλᾷ πᾶν πρᾶγμα ὑπάρχον ἐν τῷ κόσμῳ. Ἡ διάνοια ἀναβιβάζει τὸν κάτοχον αὐτῆς εἰς μεγάλην περιωπήν· ὅ,τι δὲ δίδει εἰς τὴν διάνοιαν ἐκεῖνο τὸ ὕψος, ἐκείνην τὴν λάμψιν, εἶναι ἡ τροφὴ αὐτῆς.

Τί εἶναι ἡ τροφὴ τῆς διανοίας; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην δύναται νὰ δοθῇ ἡ ἀπάντησις: «ἡ ἀνάγνωσις». Μάλιστα ἡ ἀνάγνωσις τρέφει τὴν διάνοιαν, ὑπηρετεῖ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς.

Ὁμόλογα. Ἀγγελίαι.

Ἔλαβον καὶ ἐδανείσθην παρὰ τοῦ Νουρῆ Ἐφένδη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα πέντε ἀργυροῦς μεδζιδιέδες ἐπὶ προθεσμίᾳ ἓξ μηνῶν καὶ τόκῳ ἐννέα τοῖς ἑκατόν. Ἐφ' ᾧ εἰς ἔνδειξιν (κατὰ λέξιν, δηλωτικὸν τοῦ ὅτι ἔλαβον κτλ.) ἐδόθη τὸ παρὸν χρεωστικόν μου ὁμόλογον.

τῇ 19 Ρετζέπ 1308 — 16ῃ Φεβρουαρίου 1306 *

---

* Ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρω ἐγγράφῳ φαίνεται, οἱ ὀθωμανοὶ μεταχειρίζονται δύο χρονολογίας, μετροῦντες ἀπὸ τοῦ ἔτους τῆς Ἐγείρας· καὶ ἡ μὲν πρώτη ἀκολουθοῦσα τὸ σελ'νιακὸν ἔτος καλεῖται سنهٔ هجریه σενέ-ι χιτζριὲ καὶ κατ' αὐτὴν ὁρίζονται αἱ θρησκευτικαὶ τελεταὶ τῶν μουσουλμάνων· ἡ δὲ δευτέρα ἀκολουθοῦσα τὸ ἡλιακὸν ἔτος, λαμβάνεται ὡς βάσις διὰ τὰς πληρωμάς· διὸ καὶ καλεῖται ἔτος οἰκονομικόν, ἤτοι سنهٔ مالیه σενέ-ι μαλιὲ, ἄρχεται δὲ ἀπὸ 1ης Μαρτίου.

Τῷ Σουλεϊμὰν ἐφένδῃ ἐδάνεισα χίλια ὀγδοήκοντα γρόσια, πληρωτέα μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ σήμερον σὺν τῷ νομίμῳ (κατὰ νόμον ἀπαιτουμένῳ) τόκῳ αὐτῶν· ἀπέναντι τούτου ἔλαβον παρ' αὐτοῦ ζεῦγος χρυστῶν ἐνωτίων ἀξίας χιλίων πεντακοσίων γροσίων, ὅπερ θέλω ἀποδώσει αὐτῷ

Ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἐσημειώθησαν (σ. 195) τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους· ἐνταῦθα σημειοῦμεν τὰ τοῦ ἔτους τῆς ἐγείρας. Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις συντομίας χάριν ἀντὶ ὁλοκλήρου τοῦ ὀνόματος τῶν μηνῶν τούτων, γράφεται ἓν μόνον ἢ δύο γράμματα αὐτῶν, τὰ ἀρχικὰ ἢ τὰ τελικά, σημειοῦμεν καὶ ταῦτα παρ' αὐτοῖς πρὸς γνῶσιν τοῦ σπουδαστοῦ·

1) محرم μουχαρρὲμ	م	7) رجب ρετζὲπ	ب
2) صفر σαφὲρ	ص	8) شعبان σα̇π̇ὰν	ش
3) ربيع الاول ρεπ̇ί-ουλ-ἐβ̄βὲλ	ا	9) رمضان ραμαζὰν	ن
4) ربيع الاخر ρεπ̇ὶ-ουλ-ἀχ̱ὴρ	ر	10) شوال σεβ̄ὰλ	ل
5) (اول ἢ) جمادى الاولى τ̇ζεμα-ζῆ-ούλ-ούλιᾶ (ἢ ἐβ̄βὲλ)	جا	11) ذى القعده ζη-λ-κατ̇ὲ	ى
6) (اخر ἢ) جمادى الاخرى τ̇ζεμα-ζῆ-ούλ-ούχρᾶ (ἢ ἀχ̱ὴρ)	ج	12) ذى حجه ζη̇-λ-χη̇τ̇ζὲ	ء

Ἐν ταῖς χρονολογίαις τὸ ἡμέτερον «τῇ . .» ἐκφέρεται ἐν τῇ ὀθωμανικῇ διὰ τῆς ἀραβικῆς προθέσεως ل (φί=ἐν) γραφομένης ἄνευ νοκτᾶ. Ἐπίσης ἄνευ νοκτάδων γράφονται καὶ τὰ ὀνόματα τῶν μηνῶν εἴτε τοῦ ἔτους τῆς ἐγίρας, εἴτε τοῦ οἰκονομικοῦ· τὸ δὲ ἔτος γράφεται ἄνωθι τῆς λέξεως سنه σενὲ (ἔτος) γραφομένης ἐπίσης ἄνευ νοκτάδων.

ὅταν μοὶ πληρώτῃ τὸ χρέος του. Ἐφ' ᾧ εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη τὸ παρὸν ὁμόλογον·

τῇ 27 Δζεμαζῆ ουλ ἀχ̱ὴρ 1309—τῇ 17 Δεκεμβρίου 1307

Ἔλαβον παρὰ τοῦ ἐμπόρου Ἀλῆ ἐφένδη ἐμπορεύματα ἀξίας ὀγδοήκοντα χιλιάδων γροσίων, ὧν τὸ ἀντίτιμον θὰ πληρώσω αὐτῷ, ἢ εἰς διαταγήν του, ἐντὸς 41 ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον·

τῇ 4 Ρεπιοὺλ ἐβ̄βὲλ 1310—6 Ἰουνίου 1308.

Πληρώσατε τῷ φέροντι τὸ παρὸν ὁμόλογον λίρας ὀθωμανικὰς ἑβδομήκοντα ἓξ καὶ περάσατε εἰς λογαριασμόν μου· τὸ ἀντίτιμον ἔλαβον εἰς ἐμπορεύματα.

Πληρώσατε τῷ φέροντι τὸ παρὸν ὁμόλογον λίρας ὀθωμανικὰς ἑβδομήκοντα ἓξ καὶ περάσατε εἰς λογαριασμόν μου· τὸ ἀντίτιμον ἔλαβον εἰς ἐμπορεύματα.

τῇ 13 Σαπὰν 1297—τῇ 22 Ν/βρίου 1879

Σμύρνῃ 10 Μαΐου 1881

Λίραι ὀθωμανικαὶ 530

Ἅμα τῇ ὄψει τῆς συναλλαγματικῆς μου ταύτης πληρώσατε τῷ φέροντι Σαΐτ ἐφένδη, ἢ εἰς διαταγήν του, ὡς ἀνωτέρω λίρας ὀθωμανικὰς 530 καὶ συμψηφίσατε· τὸ ἀντίτιμον ἔλαβον τοῖς μετρητοῖς.

Τῷ κ. Βασιλείῳ Γεωργιάδῃ, εἰς Παρισίους, ὁδὸς . . .

Τὸ ποσὸν τῆς συναλλαγματικῆς ταύτης πληρώσατε τῷ Δζεμὰλ βέη, ἢ εἰς διαταγήν του· τὸ ἀντίτιμον ἔλαβον παρ' αὐτοῦ εἰς πράγματα·

Τῇ 18 Μαΐου 1881

Σαΐτ.

Ἐδέχθην τῇ 25 Μαΐου 1891. Βασίλειος Γεωργιάδης.

Ἐξώφλησα τῇ 30 Μαΐου 1891. Δζεμὰλ

Ἔλαβον παρὰ τοῦ Κιαμὴλ ἐφένδη λίρας ὀγδοήκοντα τρεῖς καὶ ἡμίσειαν, ἃς εἶχον λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ δυνάμει ὁμολόγου ὑπὸ χρονολογίαν 12 Σαφὲρ 1307, καὶ εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη τὸ παρὸν ἔγγραφον·

17 Ζιλχιτζὲ 1310—19 Ἰουνίου 1309.

Ἐλάβομεν ὁλοσχερῶς παρὰ τοῦ κ. Δημητράκη λίρας γαλλικὰς διακοσίας πεντήκοντα, τὸ ἀντίτιμον ἐμπορεύματος ὅπερ τῷ ἐπωλήσαμεν ἐπὶ προθεσμίᾳ ὀγδοήκοντα μιᾶς ἡμερῶν, καὶ εἰς ἔνδειξιν δίδομεν τὸ παρὸν δηλωτικὸν ὅτι δὲν ἔχομεν μέχρι τῆς σήμερον οὐδὲν λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ.

Τῇ 5 Σεβδὰλ 1800—13 Ἰανουαρίου 1882

Ἔλαβον παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν τὸ μηνιαῖον τοῦ Αὐγούστου τοῦ ἐνεστῶτος 1891 ἔτους ἐκ γροσίων δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων, καὶ εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη τὸ παρόν.

Τῇ 2 Μουχαρρὲμ 1308—3 8/βρίου 1890

Ἀπώλεσα ὁμόλογον φέρον χρονολογίαν 13 Δζεμαζή-ουλ-ἀχὴρ 1302 καὶ ὑπογραφὴν Δζεμάλ· ἐπειδὴ τὸ ποσὸν, ὅπερ διαλαμβάνει τὸ ἐν λόγῳ ὁμόλογον, ἔλαβον τοῖς μετρητοῖς ὁλοσχερῶς, κηρύττω ὅτι εἰς οὕτινος χεῖρας ἤθελε παρουσιασθῇ, οὐδεμίαν ἰσχὺν καὶ οὐδὲν κῦρος θέλει ἔχει·

Τῇ 15 Ρεβίουλ ἀχὴρ 1303—23 Αὐγούστου.

Διὰ τὸ ἡμέτερον νοσοκομεῖον ἀγορασθήτονται ὀκτακόσιαι τεσσαράκοντα παλαιαὶ ὀκκάδες σάπωνος τῶν Κυδωνιῶν. Ὑπάρχει ὁ ἀναδεχόμενος πρὸς τέσσαρα γρόσια τὴν ὀκκᾶν. Μέχρι τῆς ὀγδόης ὥρας τῆς δεκάτης πέμπτης τρέχοντος, ἡμέρας Πέμπτης, γίνεται δεκτὴ πᾶσα (δι' ὅσους παράδες) ἔκπτωσις, τὴν δὲ δεκάτην ἑβδόμην ἐπίσης μέχρι τῆς ὀγδόης ὥρας 5 τοῖς $^0/_0$· ἑπομένως οἱ θέλοντες νὰ μειοδοτήσωσι καὶ λάβωσι περισσοτέρας πληροφορίας, ἀποταθήτωσαν εἰς τὴν ἐφορείαν τοῦ νοσοκομείου.

Τῇ . . .

Πωλεῖται οἰκία τὸ ἥμισυ ξυλίνη, τὸ ἥμισυ λιθίνη, κειμένη ἐν Σταυροδρομίῳ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου ὑπ' ἀριθμ. 38 ἐκτισμένη ἐπὶ γηπέδου 450 πήχεων τετραγωνικῶν, περιέχουσα δεκαπέντε δωμάτια, τρεῖς λιθούτας, δύο μαγειρεῖα, μίαν στέρναν, δύο φρέατα καὶ ὕδωρ γλυκύ· οἱ βουλόμενοι δύνανται ν' ἀποταθῶσιν εἰς τὸν φύλακα τῆς συνοικίας.

Τῇ . . .

Ἀναγνωστικὸν διὰ τοὺς παῖδας.— Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐξέδωκεν ὁ κ . . . βιβλίον ὠφελιμώτατον καὶ μὲ φράσιν ἁπλουστάτην διὰ τοὺς παῖδας τοὺς νεωστὶ ἀρχομένους τῆς ἀναγνώσεως. Εὑρίσκεται ἐν παντὶ βιβλιοπωλείῳ· τιμᾶται παράδων 60.

Ἐπιστολαὶ καὶ αἰτήσεις.

Ἀγαπητέ μου πάτερ!

Ὁ πρώτιστός μου πόθος εἶναι νὰ εὐχαριστήσω ὑμᾶς καὶ οὕτως ἀξιωθῶ τῆς ὑμετέρας εὐνοίας. Τολμῶ νὰ ὑποβάλω ἐνώπιον ὑμῶν μίαν εἰκόνα, ἔργον τῆς ταπεινῆς χειρός μου. Ἡ προσφορά μου αὕτη θ' ἀποδείξῃ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀγάπην μου. Τὸ πρώτιστον, τὸ πολυτιμότερον δῶρον νέου σπουδαστοῦ, τοιαῦτα πράγματα εἶναι· ἐὰν τύχῃ καλῆς ὑποδοχῆς, θὰ ὦ εὐτυχής.

Ὁ υἱός σας

Ἀγαπητέ μου πάτερ

Ἑπόμενος τῇ διαταγῇ ὑμῶν, δηλῶ ὅτι σήμερον ἀφικόμην εἰς τὴν σχολήν. Κοινοποιήσατε τῇ ἀγαπητῇ μου μητρὶ ὅτι ἐν μεγάλῃ ἀνέσει καὶ ὑγείᾳ ἦλθον ἐκ Σμύρνης μέχρι Κ/λεως. Τὴν ἐπιστολήν, ἣν διετάξατε νὰ ἐγχειρίσω τῷ διευθυντῇ τῆς σχολῆς, ὑπέβαλον.

Ὁ υἱός σας

Ἀγαπητοί μοι γονεῖς!

Ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν ὑμῶν, δι' ἧς ἐκδηλοῦτε (τῇ περιεχούσῃ ἐκδήλωσιν, ἢ τῇ δηλωτικῇ) τὴν εὐαρέσκειαν ὑμῶν ἐπὶ τῇ ἐν τῇ σχολῇ καλῇ διαγωγῇ καὶ φοιτήσει μου· Γινώσκω ὅτι οἱ ἔπαινοι ὑμῶν οὗτοι εἶναι λόγοι λεγόμενοι ὅπως προσπαθήσω νὰ καταστῶ ἐν τῷ μέλλοντι ἄξιος αὐτῶν· ἐπομένως διαβεβαιῶ ὑμᾶς ὅτι τὰ ἐγκώμια ὑμῶν μοὶ ἔδειξαν μᾶλλον τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ καταστῶ ἡμέραν τινὰ ἄξιος συγχαρητηρίων, ἢ ὅτι παρήγαγον ἐν ἐμοὶ ἔπαρσιν. Εἴθε διὰ τῶν ἀγαθῶν ὑμῶν εὐχῶν νὰ ἀξιωθῶ.

Ὁ εὐπειθὴς υἱός σας

Κύριε!

Διὰ τῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29 τρέχοντος ἐπιστολῆς ὑμῶν εὐηρεστήθητε νὰ μὲ προσκαλέσητε εἰς τὴν τελετὴν τῶν ἐξετάσεων τῆς σχολῆς, ἐν ᾗ μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας διδάσκετε. Καίτοι μεγάλως ἐπεθύμουν νὰ παρευρεθῶ, λυπούμενος ὅμως διότι δὲν θ' ἀξιωθῶ τῆς τιμῆς ταύτης ὡς ἀναχωρῶν ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰς Παρισίους, ἐξαιτοῦμαι τὴν εὐγενῆ ὑμῶν συγγνώμην.

Ὑμέτερος θεράπων.

Ἀγαπητέ μοι φίλε!

Ὁ γάμος τῆς θυγατρός μου (θεραπαινίδος ὑμῶν), ὅστις ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῇ τὴν προσεχῆ Κυριακήν, ἀνεβλήθη ἕνεκα λόγων τινῶν διὰ τὴν Κυριακὴν δωδεκάτην τρέχοντος, ὥραν ὑγδόην καὶ ἡμίσειαν τουρκιστί. Ὅθεν παρακαλῶ ἵνα εὐαρεστηθῆτε νὰ κοσμίσητε αὐτοὺς τὴν εἰρη-

μένην ἡμέραν διὰ τῆς παρουσίας ὑμῶν ὁμοῦ μετὰ τῆς σεβαστῆς ὑμῶν οἰκογενείας.

Ὁ εἰλικρινὴς φίλος σας.

Κύριε!

Στηριζόμενος ἐπὶ τῆς πρὸς ἐμὲ ὑμετέρας εὐνοίας, τολμῶ νὰ σᾶς κάμω μίαν σύστασιν. Ὁ νέος ὃν συνιστῶ, Γεώργιος (θεράπων της), ἐξῆλθεν ἐφέτος μετὰ διπλώματος ἐκ τῆς ἐμπορικῆς σχολῆς. Εἶναι νέος ὀρφανὸς καὶ εὐφυέστατος. Ὁμιλεῖ καὶ γράφει, ἐκτὸς τῆς μητρικῆς αὐτοῦ γλώσσης, τὴν Γαλλικὴν καὶ Τουρκικήν. Εἰς τὴν γραφικὴν ὑμῶν ὑπηρεσίαν καὶ τὰ ἄλλα θὰ σᾶς χρησιμεύσῃ πολύ. Παρακαλῶ νὰ κατατάξητε καὶ αὐτὸν εἰς τὴν σειρὰν τῶν εὐεργετηθέντων ὑφ' ὑμῶν. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ ταπεινή μου σύστασις θέλει τύχει καλῆς ὑποδοχῆς.

Ὑμέτερος θεράπων

Ἀγαπητέ μοι φίλε!

Ὁ κομιστὴς τῆς φιλικῆς μου εἶναι υἱὸς τοῦ κοινοῦ ἡμῶν φίλου, τοῦ μακαρίτου Γεωργίου. Ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του εἶναι τὸ μόνον στήριγμα τῆς οἰκογενείας του, βέβαιός εἰμι ὅτι συνῳδὰ τοῖς διακρίνουσιν ὑμᾶς αἰσθήμασι τῆς φιλανθρωπίας καὶ εὐσπλαγχνίας, δὲν θέλετε ἀρνηθῆ πρὸς αὐτὸν τὴν ἰδιαιτέραν εὐεργετικὴν ὑμῶν προστασίαν, καθιστῶντες οὕτω τὴν οἰκογένειαν τοῦ μακαρίτου καὶ ἐμὲ (τὸν θεράποντά σας) εὐγνώμονα ἐπὶ τῇ χάριτι.

Ὁ φίλος σας

Ἀγαπητέ μοι φίλε!

Ἀπερίγραπτος εἶναι ἡ χαρὰ ἣν ἠσθάνθην ὅτε ἔμαθον τὴν συνῳδὰ τῇ ἐγνωσμένῃ ἱκανότητι καὶ ἀξίᾳ ὑμῶν ἀπονομὴν ὑμῖν ὑψηλοῦ παρασήμου. Συγχαίρων ἐπὶ τῇ ἀπολαύσει τῆς βασιλικῆς ταύτης χάριτος καὶ εὐμενείας, εὔχομαι νὰ ἀξιωθῆτε καὶ ἀνωτέρων καὶ παρακαλῶ νὰ μ' ἔχητε ἐν τῇ εὐνοίᾳ ὑμῶν.

Τῇ 8 Δζεμαζῆ-ουλ-ἀχὴρ 1309 – 28 Δεκεμβρίου 1307.

Ὁ εἰλικρινὴς φίλος σας

Ἀγαπητέ!

Ἄσμενος ἐκομισάμην τὴν ὑμετέραν περιποιητικὴν ἐπιστολήν, συγχαρητήριον τοῦ αὐτοκρατορικῷ ἐλέει ὑπὲρ τὴν ταπεινήν μου ἀξίαν ἀπονεμηθέντος μοι ὑψηλοῦ παρασήμου. Εὐχαριστῶν ἐπὶ ταῖς ἐνδείξεσι τῆς φιλίας καὶ ἀγάπης ταῖς οὕτωσιν ἐκδηλωθείσαις, ὑποβάλλω ὅτι δέομαι νυχθημερὸν ὑπὲρ τῆς μακροημερεύσεως καὶ εὐεξίας ὑμῶν καὶ παρακαλῶ νὰ μ' ἐπιδαψιλεύητε πάντοτε τὴν ὑψηλὴν ὑμῶν εὔνοιαν.

Ὑμέτερος θεράπων

Πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ πρωτοδικείου Ἀδριανουπόλεως*.

Ἐπειδὴ ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ ἀγορᾷ ὑπ' ἀριθμὸν 44 μαγαζείου μου, Γεώργιος ὑποδηματοποιὸς, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, μοὶ ὀ-

---

* Αἱ ἀναφοραὶ καὶ αἱ αἰτήσεις ἀπευθύνονται οὐχὶ εἰς τὸ ἄτομον, ἀλλ' εἰς τὴν θέσιν· ἐπομένως τὸ ἀνωτέρω μεταφράζεται ὡς ἑξῆς:

φείλει ἐξ ἐνοικίου τοῦ μαγαζείου τούτου δεκαοκτὼ ὀθωμανικὰς λίρας, ἃς ἀρνεῖται νὰ μοὶ πληρώσῃ, παρακαλῶ νὰ κλητευθῇ καὶ ἐπιδικασθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο ὁμοῦ μετὰ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων καὶ τῆς δικηγορικῆς ἀμοιβῆς.

Τῇ 17 Σαπὰν 1309 4 Μαρτίου 1308.

θεράπων

Κωνσταντῖνος Δημητρίου,

ὑπήκοος ὀθωμανὸς, κάτοικος Βλάγκας.

Παρὰ τοῦ ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Κυριακῆς ἐν τῇ ὑπ' ἀριθμὸν 183 οἰκίᾳ κατοικοῦντος Δημητρίου Χρήστου, ἀργυραμοιβοῦ, ἔχω λαμβάνειν γρόσια δύο χιλιάδας καὶ τετρακόσια, ἀντίτιμον δώδεκα μισθῶν πρὸς διακόσια γρόσια τὸν μῆνα ἀπὸ πρώτης Αὐγούστου 1891 μέχρι τέλους Ἰουλίου τοῦ 1892. Ἐπειδὴ δὲ δυστροπεῖ νὰ μοὶ πληρώσῃ αὐτὰ, καθικετεύω ὅπως κλητευθῇ ὁ εἰρημένος καὶ ἐπιδικασθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο ὁμοῦ μετὰ τοῦ τόκου καὶ τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Τῇ 9 Ρετζὲπ 1309—27 Ἰανουαρίου 1307.

θεράπων

Εὐθύμιος Χρήστου,

ὑπήκοος ὀθωμανὸς, κάτοικος Πέραν

محكمه‌سى رياستى جانبعاليسنه ارسال بيورلمش اولان Ἐτίρνε πιταὲτ μαχκεμεσῆ ριασετὶ τζανίπ-ι ἀλισινὲ, πρὸς τὸ ὑψηλὸν μέρος τῆς προεδρείας τοῦ πρωτοδικείου Ἀδριανουπόλεως, ἤτοι πρὸς τὸν ἐξοχώτατον πρόεδρον τοῦ . . .

Πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ ἐμποροδικείου Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐπειδὴ παρὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔξω τῆς μεγάλης ἀγορᾶς ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 67 μαγαζείῳ διαμένοντος πωλητοῦ πανικῶν κ. Πετράκη, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, ἔχω λαμβάνειν δι' ὁμολόγου, ἐκτὸς τῶν ὅσων μοὶ ἐμέτρησε, λίρας ὀθωμανικὰς ἑκατὸν ἑξήκοντα ἕξ, ἀντίτιμον πανικῶν, ἅτινα τῷ ἐπώλησα· καὶ ἐπειδὴ ὁ εἰρημένος ἀρνεῖται νὰ μοὶ πληρώσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, παρακαλῶ ἵνα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς εἰσπράξεως τοῦ ποσοῦ τούτου εὐδοκήσητε νὰ ποιήσητε κατάσχεσιν τῶν ἐν τῷ καταστήματι αὐτοῦ εὑρισκομένων πραγμάτων.

Τῇ 20 Δζεμαζῆ-ουλ ἀχὴρ 1309 — 9 Ἰανουαρίου 1307.

θεράπων

Χαράλαμπος Ἀλεξίου

ὑπήκοος ὀθωμανὸς, κάτοικος Κοντοσκαλίου

Πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας.

معارف نظارت جليلهسى جانب عاليسنه

Ἐξοχώτατε!

Πρὸς ὄφελος τῶν σχολῶν τῆς ἡμετέρας ἐνορίας, ὧν τὰ ἔσοδα δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰς δαπάνας, πρόκειται νὰ δοθῇ τὴν ἑσπέραν τῆς Τετάρτης, 8 προσεχοῦς φεβρουαρίου, ἐν τῷ γαλλικῷ θεάτρῳ Βέρδη τῷ κειμένῳ ἐν Σταυροδρομίῳ, θεατρικὴ παράστασις. Στηριζόμενοι ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς μεριμνης τῆς ὑμετέρας Ἐξοχότητος τῆς καταβαλλομένης ὑπὲρ τῆς

προόδου τῶν γραμμάτων, καθικετεύομεν ἵνα εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιδαψιλεύσῃ τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς συγκατάθεσιν.

Διατελοῦμεν δὲ κτλ.*

θεράποντες

Οἱ ἔφοροι τῶν ἐν Ταταούλοις σχολείων

τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος.

Πρὸς τὴν Α Ἐξοχότητα τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας.

Ἐξοχώτατε!

Ἐπιθυμῶν νὰ διευκολύνω τῇ ἐν τοῖς σχολείοις τῶν ὀρθοδόξων ἐκ-

---

* Ἀντίστοιχον τοῦ ἡμετέρου «διατελοῦμεν κτλ.» εἶναι ἐν τῇ τουρκικῇ τὸ ἑξῆς: اولبابده امرو فرمان حضرت من له الامرکدر ὅλ παπ-τὲ ἔμρ ου φερμάν χαζρέτ-ι μὲν λὲχ οὐλ-ἐμρίν τιρ, ἤτοι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἡ διαταγὴ καὶ τὸ πρόσταγμα εἶναι τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, ἥς εἶναι ἡ διαταγή.

Ἡ φράσις αὕτη καθιερωμένη δι' ὑπουργοὺς καὶ δι' ἄλλα ἔξοχα πρόσωπα, μεταβάλλεται ἐπὶ ὑποδεεστέρων προσώπων ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ ὡς ἑξῆς:

امر و اراده حضرت من له الامدکدر	ἔμρ ου ἰραττὲ χαζρέτ-ι μὲν λὲχ [οὐλ-ἐμρίν τιρ
اراده حضرت من له الامرکدر	ἰραττὲ χαζρέτ-ι μὲν λὲχ οὐλ-ἐμ- [ρίν τιρ
اراده افندم حضرتلرینکدر	ἰραττὲ ἐφέντημ χαζρετλερινίν τιρ
اراده افندمکدر	ἰραττὲ ἐφεντημήν τιρ
افندم	ἐφέντημ

παιδευομένῃ νεολαίᾳ τὴν ἐκμάθησιν τῆς ὀθωμανικῆς γλώσσης συνέταξα ὀθωμανικὸν ἀλφαβητάριον, ὅπερ ὑποβάλλων ἐν σχεδίῳ ἐπισυνημμένως τῇ ταπεινῇ μου ταύτῃ αἰτήσει, ἐξαιτοῦμαι τὴν ἄδειαν πρὸς ἐκτύπωσιν καὶ δημοσίευσιν.

Διατελῶ κτλ.

Πρὸς τὴν Α. Υ. τὸν Μ. Βεζύρην*.

Ὑψηλότατε!

Ὁ θεράπων Της εἶμαι υἱὸς τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ ὑψηλοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους ἐπὶ τριακονταετίαν διατελέσαντος καὶ τελευταῖον ἀποθανόντος ἐν Κωνσταντινουπόλει . . . . . ἐφένδη, ὑπαλλήλου τοῦ ὑπουργείου τῶν τηλεγράφων. Ἐπειδὴ δὲ κατ' αὐτὰς ὑπὸ τὴν φιλόμουσον αἰγῖδα τῆς Α. Α. Μ. ἐτελείωσα τὰς σπουδάς μου ἐν τῷ Λυτοκρατορικῷ Λυκείῳ καὶ γινώσκω ἱκανῶς τὴν ὀθωμανικὴν καὶ τὴν γαλλικήν, καθικετεύω ἵνα ἐξ οἴκτου πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀποθανόντος πατρός μου, ἧς εἶμαι τὸ μόνον στήριγμα, εὐδοκήσῃ νὰ μὲ διορίσῃ εἴς τινα θέσιν ἀνάλογον τῆς ταπεινῆς μου ἱκανότητος.

Διατελῶ κτλ.

---

* Ὁ τίτλος τῆς Μ. Βεζυρείας εἶναι ὁ ἑξῆς: مقام جلیل صدارتعظما جانب سامیسنه μακάμ-ι τζελίλ-ι σαταρέτ-ι οὐζμᾶ δζανίπ-ι σαμισινέ.

Ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμετέρου «ὑψηλότατε» εἶναι ἐν χρήσει τὸ ἑξῆς: معروض چاکر کمینه‌لریدر μαροῦζ-ι τσακέρ-ι κεμινελερί τιρ κι, ἤτοι: τὸ ὑποβαλλόμενον τοῦ ταπεινοῦ θεράποντός της εἶναι τὸ ἑξῆς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΗΤΟΙ

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΣΥΝΗΘΕΣΤΕΡΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΟΜΟΙΟΚΑΤΑΛΗΚΤΩΝ ΚΟΣΜΗΤΙΚΩΝ ΑΥΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ.*

Ἀγόρευσις (διατριβὴ) علاقه مکالمه — حکمت اسلامیه χικμέτ ισαλέ, σοφὴ (σοφίαν ἀποστάζουσα).

Ἀδελφὸς برادر قرداش — قرداش بالا کاتέρ, ὑψηλῆς ἀξίας· کوهر عالی ἀλί γκεβχέρ, ὑψηλῆς φύσεως, πολύτιμος· یار جان ἰζάν περαπέρ, τῇ ζωῇ ἴσος, φίλτατος.

Αἰγὶς سایه سای — سایه قرداش κουτρέτ-βαγέ, κραταιὰ (δυνάμεως μερίδιον, ἢ πλήρης)· سایه قیاقوش τερακκιάτ-βαγέ, φιλοπρόοδος· سایه فیض فεϊζ-βαγέ, εὐτυχὴς (εὐτυχίας, ἀφθονίας πλήρης)· سایه مکارم μεκιαρὴμ-βαγέ, χαριτόβρυτος, εὐεργετικὴ (χαρίτων πλήρης)· سایه معارف μεαρὴφ-βαγέ, φιλόμουσος· سایه معارفپرور μεαρὴφ-πιραγέ, φιλόμουσος (μουσῶν κόσμημα)· سایه معالی μεαλί-βαγέ, ὑψηλός, μεγαλεπήβολος (ἐξόχων προσόντων, ἢ ἰδεῶν πλήρης).

---

* Περὶ ὁμοιοκαταλήκτων ἐπιθέτων βλ. σελ. 64 § 39· μάθημα Ζ΄.

Αἰγὶς حیاء حجاب ἠζενάχ — حلال مزلمسه μουστελζίμ-σὺλ-φελάχ, σωτήριος, ἀσφαλὴς, εὐτυχὴς (πρόξενος σωτηρίας, ἀσφαλείας, εὐτυχίας).

Αἰὼν عصر ἄσρ — معارفحصر μεαρὴφ-χάσρ, φιλόμουσος (τῶν μουσῶν ὅριον)· معلتحصر ματελέτ-χάσρ, φιλοδίκαιος, εὔνομος (τῆς δικαιοσύνης ὅριον)· حصر ترقی τερακκὶ-χάσρ, φιλοπρόοδος, προοδευτικὸς (τῆς προόδου ὅριον) βλ. ἐποχή.

Ἄμαξα ἀμαξ کردونه γκερτοὺνέ — ἀμαξ کوکش σεβκέτ νουμουνέ, αὐτοκρατορικὴ (τοῦ μεγαλείου πρότυπον).

Ἀράκτορ سرای سερά-ϊ — ἀμαξ احتشام کوکش σεβκέτ ἰχτιβά, αὐτοκρατορικὸν (μεγαλείου περιοχή)· معالی μεαλὶ ἰντιμά, ἔξοχον (ἐξόχων προσόντων σχετικότης)· ایلدیز τιλ-ἀρά, θυμῆρες (τὸ τὴν καρδίαν τέρπον).

Ἀράκτορ مابین μαπεϊν-ι χουμαγιοῦν — مشحون فیض φεϊζ μεσχοῦν, εὐτυχὲς (εὐτυχίας πλῆρες).

Ἀράκτορ βλ. αὐλή.

Araξ βλ. βασιλεύς.

Ἀράρησις βλ. ἐνθρόνισις.

Ἀπέραρτι مقابل μουκαπίλ — کثیرالفضائل κεσίρ-ουλ-φεζαὶλ, ἔξοχον (πολὺ τὰ προσόντα, πλεονεκτήματα)· π. χ. شوکتلو افندمز حضرتلری کردونه سوارغز واجلال اولدقلری و مقابل کثیر الفضائل حضرت تاجدارلرنده . . . پاشالر حضراتی دست بسته

حالد بولندی بکی ڤیه‌کیت-میه‌ت ڤفه‌نتیمیز چاڤرتلرێ گیرتوونه سوبه‌ر-ی ایڤزلو ایتزلیه‌ل ولتوکلارێ,بیه مووکاپیل-ه کیسیر-اول ڤیزایل-ی چاڤره‌ت-ی تاتڤ-تاریلیرنتیه . . . پاشالیه‌ر چاڤرات تیست-پیستیه-ی تیکیر پولوونتوکلارێ چالتیه, ی A. A. Μεγαλειότης ἐποχουμένη ἐν δόξῃ καὶ μεγαλείῳ (ἐπιβαίνουσα ἁμάξης δόξης καὶ μεγαλείου) καὶ ἔχουσα ἀπέναντι Αὐτῆς (ἐν δὲ τῷ ἐξόχῳ ἀπέναντι Αὐτῆς) τοὺς ἐξοχωτάτους . . . . πασάδες, κρατοῦντας εὐσεβάστως τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους.

Ἀπέραντι مواجه موبه‌تزیچه — النباهه وفور ڤیفیره‌ت-ووون-نیه‌پاچه, μεγάτιμον, ἔξοχον (πολὺ τὴν τιμήν, τὸ κλέος)· π.χ. خلافیتناهی مواجه‌ی النباهه وفوری موبه‌تزیچه-ی ڤیفیره‌ت-ووون-نیه‌پاچه-ی چالیاره‌ت-پیناچی, ἀπέναντι τῆς A. M. τοῦ Καλίφου.

Ἀπόγονοι احفاد ایچفاد — محاسن اعتیاد میچاسین ایتیاد, ὁ ἔχων καλὰ πλεονεκτήματα (πλεονεκτημάτων ἕξις).

Ἀρχηγὸς βλ. πρόεδρος.

Ἀρχιστράτηγος سرعسکر سیر-اسکیر — ظفر پیکر ظافیر پیکر, θριαμβευτὴς (θριάμβου μορφή, εἰκών)· ظفر رهبر ظافیر ریهبیر, νικηφόρος (θριάμβου ὁδηγός)· سر حیدر چایتار سیر, λεοντόθυμος (λέων τὴν ἀγωγήν, τὸν χαρακτῆρα).

Ἀρχιστράτηγος سردار — صداقت کردار صاداقات گیرتار, ἀφωσιωμένος, πιστὸς (ἀφοσιώσεως χαρακτήρ).

Ἀρχιστράτηγος مشیر موشیر — جلادتسیز جیلادتسیز تزیلاتیت-

σεμὶρ, ἀτρόμητος, γενναῖος (ἀνδρείας σύντροφος)· یوزباشی یوزباشی ἑφλατοῦν τετπίρ, συνετὸς (Πλάτων τὰ μέτρα, τὴν σύνεσιν)· معالی مظاهر μεαλί-μεζαχὴρ, ἔξοχος (ἐξόχων προσόντων ἐκδήλωσις).

Ἀρχιστράτηγος βλ. στρατηγός.

Ἄτομον ذات ذیات — Διὰ τὴν A. A. M. τὸν Σουλτάνον, ملکسمات μελὲκ-σιμὰτ, ἀγγελόμορφος (ἀγγέλων τύπος)· مکارمسمات μεκιαρὴμ-σιμὰτ, εὐεργετικὸς (χαρίτων τύπος)· شوکتسمات σεβκὲτ σιμὰτ, μεγαλειότατος (μεγαλείου τύπος). Διὰ M. βεζούρην ἐν ἐνεργείᾳ· فخامتسمات φεχαμὲτ-σιμὰτ, ὑψηλότατος· διὰ πρώην M. βεζούρην سابق اوپپیچه‌ت-σιμὰτ, ὑψηλότατος (ὑψηλότητος τύπος)· διὰ Σεῖχ-ουλ-ισλάμην فخامتسمات φεκαχὲτ-σιμὰτ, νομομαθέστατος· δι'ὑπουργοὺς καὶ ἄλλα ἔξοχα πρόσωπα معالیسمات μεαλί-σιμὰτ, ἐξοχώτατος.

Ἀδιλὴ (ἀνάκτορον) دربار τερπὰρ — معدلتقرار μαὲτελὲτ καρὰρ, φιλοδίκαιος (δικαιοσύνης ἕδρα)· βλ. καὶ ἀνάκτορον.

Αὐτοκρατορικὸς همایون χουμαγιοῦν — فیض مشحون φεϊζ μεσχοῦν, εὐτυχὴς (εὐτυχίας, εὐλογίας πλήρης)· مقرون μεϊμενὲτ-μακροῦν, αἴσιος (αἰσιότητος ἐγγύς).

Ἄφιξις مقدم κουτοὺμ — مقرونیت μεϊμενὲτ μελζοὺμ, αἴσιος (αἰσιότητος ἀχώριστος).

Βασιλεὺς (ἄναξ) پادشاه πατισὰχ, ی شهنشاه σεχινσὰχ —

عالی ἀλί-τζάχ, ὑψηλῆς περιωπῆς· عالیجه تزیخان πενάχ, τοῦ κόσμου τὸ ἄτυλον· عالی دل τίλ ἀγκιάχ, τὴν καρδίαν πεφωτισμένος· عالیجناب مرحمتدستگاه μερχαμέτ τέστ-γκιάχ, εὐσπλαγχνικώτατος (τῆς εὐσπλαγχνίας τὸ ἐργαστήριον)· عالیجناب اینجیل ἐντζοὺμ σιπάχ, οὗ ὁ στρατὸς ὡς τὰ ἄστρα, κραταιότατος.

Βασιλεὺς پادشاه ἐχριάρ, ἢ جلادلو τατζ-τάρ, ἢ حکمدار χουκουμ-τάρ—عالیجناب ἀλί-τεπάρ, ὑψηλῆς καταγωγῆς· فاروقشعار φαρούκ σιάρ, εὐθύδικος (Φαρούκ εἶναι ἐπίθετον τοῦ Καλίφου Ὁμέρ, σημαίνει δὲ τὸν διακρίνοντα εὐκόλως τὸ δίκαιον ἀπὸ τὸ ἄδικον· ἡ δὲ λέξις σιάρ σημαίνει σημεῖον διακριτικόν, σύνθημα καὶ ἑπομένως τὸν διακρινόμενον)· خیرلو χαίρ ἀσάρ, ἀγαθοεργὸς (οὗ τὰ ἔργα, τὰ μνημεῖα, ἀγαθά) مکارکردار μεκιαρήμ γκιρτάρ, μεγάθυμος (μεγαλοθυμίας χαρακτήρ)· اقتدارلو کردون γκερτοῦν ικτιτάρ, κραταιότατος (οὗ ἡ δύναμις ὁ οὐρανός).

Τὰ ἀνωτέρω ὀνόματα καὶ ἐπίθετα εἶναι ἐν χρήσει ἐπὶ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.

Βεζύρης وزیر βεζίρ—معالیلو μεαλί σεμίρ, ἔξοχος, περινούστατος (ὑψηλῶν προσώντων, ἢ ἰδεῶν, σύντροφος) افلاطون‌دل ἐφλατοῦν τετπίρ, συνετώτατος (Πλάτων τὰ μέτρα, τὴν σύνεσιν).

Βιβλίον کتاب κιτάπ—فوائدلو φεβκίτ-νισάπ, ὠφελιμώτατον (ὠφελειῶν βάσις)· حکمت‌لو χικμέτ-νισάπ, σοφώτατον (σοφίας βάσις)· مسطبلو μουστετάπ, ὡραῖον, ἔξοχον.

Βιβλίον βλ. πόνημα.

Βλέμμα βλ. ὄμμα.

Γέννησις تولد βιλατέτ—انجیلی ἀγκιήλ παχήρ-ουλ-μεϊμενέτ, παναίσιος (ἧς ἡ αἰσιότης πρόδηλος)· مسعود پور μεσατέτ, εὐτυχὴς (πλήρης εὐτυχίας) تولد سعادتلو πὰ σεατέτ, εὐτυχὴς (μετ' εὐτυχίας).

Γέρων پیر πίρ—حکمتلو χικμέτ-σεμίρ, σοφὸς (σοφίας σύντροφος), خیرشوشلو ρουσέν ζαμίρ, πεφωτισμένος τὴν διάνοιαν.

Γλῶσσα لسان λισάν—لطافت‌لسان λεταφέτ-ρεσάν, ἐπίχαρις, χαριτόβρυτος (τὴν χάριτα φέρουσα)· بیان حکمتلو χικμέτπεγιάν, σοφὴ (σοφίας δήλωσις)· عذب البیان ἀζέπ-ουλ-πεγιάν, ἢ بیان شیرین σιρίν πεγιάν, ἡδυεπὴς, καλλιεπὴς (γλυκὺς τὴν ἔκφρασιν).

Δέησις عجز تοᾶ—واجب الادا βατζίπ ουλ-ετᾶ, ὀφειλομένη (ἧς ἡ ἐκπλήρωσις ὀφείλεται)· اجابت ایتزαπέτ ιντιμᾶ, εὐπρόσδεκτος (παραδοχῆς σχετικότης).

Διαταγὴ اراده ιραδέ — احسانلو ιχσάν-άτέ, εὐεργετικὴ (εὐεργεσίας ἕξις)· اراده معالیلو ιφαδέ μεαλί, ἔξοχος (ἐξόχων ἰδεῶν ἔκφρασις).

Διαταγαὶ ادارات ايراتات — افادات حكمت چيكمه ايراتات, σοφαὶ (σοφίας ἐκφράσεις)· غايات نجات نتيجات غايات, σωτήριοι (σωτηρίας τέλη)· ايات عالى معالى ايات, ἐξοχοι, (ἐδάφια, ἢ σημεῖα ἐξόχων ἰδεῶν).

Διαταγαὶ اوامر ايعامير — فرمان فرمان فرمان, ἰσοδύναμοι πρὸς φερμάνιον, σεβασταί.

Διάταγμα فرمان فرمان — عالیشان عالیشان, ἢ جليل الشان جليل الشان, τζελιλ-ουσ-σὰν, ἔξοχον (ὑψηλὸν τὸ κλέος)· واجب الشكران واجب الشكران, βατζίπ-ουσ-σουκρὰν, ᾧ ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη· رأفت بيان رأفت بيان, ρεεφέτ πεγιὰν, εὐσπλαγχνικόν (εὐσπλαγχνίας, ἐπιεικείας δήλωσις)· اصابت بيان اصابت بيان, ἰσαπέτ πεγιὰν, εὔστοχον (εὐστοχίας ἐκδήλωσις). عنوان مكارم عنوان مكارم, μεκιαρὴμ οὐνβὰν, εὐεργετικὸν (χαρίτων τίτλος).

Διερμηνεὺς ترجمان ترجمان, τερτζεμὰν — ترجمان ترجمان, τερ ζεπὰν, εὐφραδὴς (νωπὸς τὴν γλῶσσαν).

Διευθυντὴς مدير مديرية — مدير مديرية, μουτὶρ — محاسن مدير مديرية, μεχασὶν-τετπὶρ, ὁ καλῶς διευθύνων (οὗ τὰ μέτρα καλά).

Διοικητὴς βλ. νομάρχης.

Διοικητὴς متصرف متصرف — محاسن متصرف متصرف, μεχασὶν μουττασὶφ, ἔξοχος (ὁ διὰ καλῶν προσόντων χαρακτηριζόμενος).

Διοικητὴς στρατιωτικὸς قومانداني قومانداني, κομαντὰν (λ. γαλ.) — عنوان جلادت عنوان جلادت, τζελατὲτ οὐνβὰν, ἀνδρεῖος (ἀνδρείας τίτλος).

Ἔαρ بهار بهار, πεχὰρ — لطافت لطافت نثار, λεταφὲτ-νισὰρ, τερπνὸν (τὸ χάριν διαδίδον).

Εἴδησις خبر خبر — مسرت مسرت مسرت, μεσερρὲτ ἐσὲρ, χαρμόσυνος (χαρᾶς σημεῖον)· مسرت آور مسرت آور مسرت, μεσερρὲτ ἀβὲρ, χαρμόσυνος (χαρὰν κομίζουσα).

Ἔμποροι تجار تجار تجار, τουτζ-τζὰρ — اعتبار ذوى الاعتبار ذوى الاعتبار, ζέβι-ουλ-ἰτιπὰρ εὐϋπόληπτοι.

Ἐνθρόνισις جلوس جلوس, τζουλοὺς — ميامن ميامن مأنوس, μεγιαμὶν μεενοὺς, αἰσία (αἰσιοτήτων οἰκεία).

Ἔπιστολὴ (ἐγγράφου, ἐπιστολῆς) مكاتيب مكاتيب اشكال, μεκὰλ — نزاكت نزاكت اشكال, νεζακὲτ-ἰστιμὰλ, περιποιητικὴ (εὐγενείας περιοχή).

Ἐρώτησις حضور حضور, χουζοὺρ — شوكتشوار شوكتشوار شوكتشوار, σεβκὲτ-νεσοὺρ αὐτοκρατορικὸν (τὸ μεγαλεῖον διαδίδον)· نور لامع نور لامع, λαμὶ-ουννοὺρ, φαεινὸν (τὸ λάμπον, τὸ φῶς)· معلومات معلومات معلومات, μεαλὶ-μεβφοὺρ, τὸ ἐξόχων προσόντων βρίθον. Λέγεται διὰ τὴν A. A. M.

Ἑορτὴ (θρησκευτικῶς καὶ πολιτικῶς) عيد عيد — مسرت مسرت مسرت, μεσερρὲτ πετὶτ, γηθόσυνος (ἧς ἡ χαρὰ πρόδηλος).

Ἑορτὴ (γάμου, περιτομῆς) سور سور سور — سرور سرور سرور, πουρ σουροὺρ, χαρμόσυνος (πλήρης χαρᾶς) موفور موفور موفور, μεβφοὺρ μεϊμενὲτ μεβφοὺρ, αἰσία (αἰσιότητος βρίθουσα).

Ἐπίσκεψις تشريف تشريف تشريف — رديف رديف معالى, μεαλὶ ρετὶφ, ἔξοχος (ὑψηλῶν προσόντων ἀκόλουθος).

Ἐπιστολὴ بوكمه يەكتوپ — اسلوب مودت مەبەتتەت ووسلوپ، فيلكه (فيلياس تۇپوس).

Ἐπιστολὴ عەيد عرضجه (لەگەتاى ەك كاتوتەروپ پروس ەنوتەروپ، ئه كەى مەتاكسۇ ئسوپ، ەك مەتريوفروسۇنيس)— عبوديت فريضه وۇپوۇتيەت فەريزه، دۇولىكه (دۇولەياس، ئەتوى افوسيوسەوس كاثەكون).

Ἐποχὴ ئيمان زەمان—ايمان اقران سعادت سەكاتەت ەكتيران، ەۇتۇچيس (ەۇتۇچياس سۇزۇگيا)· ئيمان معارفشان مەعارەف-نيسان، فيلۇموۇسوس (گرامماتون سەميون). Βλ. ايون.

Ἔργον βλ. پونيما.

Ἔργα ئيش عسار— ئيش فيض ڤەيز تيسار، ەۇتۇچى، پروسدەۇتيكه (ەۇتۇچياس، پروودو ەندۇما)· ئيار شعار مكارم مەكيارەم سيار گەننەيكه، ەۇەرگەتيكه (خاريتون، ەۇەرگەسيون گنوريسما).

Εὐεργέτης تعمت ولى بەلىت-نيمەت—تعمت ڤى-مينەت، پى-مينەت، ۇ مى فەيدۇمەنوس (ۇ مى ەلەگخون دياه تاس ەۇەرگەسياس، اس پويەي).

Εὔνοια توجه تەبەتز-تزۇخات — تجار تجار تزيخان-تەرەتزات، پولۇتيموتاتى (ايسوباثميوس، ايسى تو كوسمو)· تاهلهاهله ما پيخ-ۇول-موۇپاخات، پروكسينوس كاۇخيسەوس (ەف' ۇ كاۇخاتاى تيس).

Εὐχὴ عد توا— الا واجب ۋاتزيپ-ۇول-ەتا، ۇفەيلومەنى (ئيس ۇ اپوتيسيس ۇفەيلومەنى) ايت اجابت ەتزاپەت ەنتيما، ەيساكۇومەنى (تيس اپودوخيس سخەسيس).

Εὐχαὶ عيد ادعيه ەتيگە — واجب التأديه واجب ۋاتزيپ-ۇول-تەەتيگە، ۇفەيلومەناى (ۇن ۇ اپوتيسيس ۇفەيلومەنى).

Ἡγεμὼν βλ. باسيلەۇس.

Ἥλιος آفتاب اپهتاپ—جهاتاب تزيخان تاپ، ۇ تون كوسمون فوتيزون، ثەرماينون.

Ἡμέρα يوم گەبم — يۇم سعادت سەكاتەت تەبەم، ەۇتۇچيس (ەۇتۇچياس ديدۇموس).

Ἡμέρα زور روز—زوز فيروز، ەۇتۇچيس· زوز عالم افروز ەلەم ەفروز، تون كوسمون فوتيزوۇسا· زوز تجت پەختزەت پوروز، گنوسۇنوس (خاريس ەمفانيسيس)· زوندا مسرت مەسەررەت ەنتوز، خارموسۇنوس (خارون كەرديزوۇسا، سۇناثرويزوۇسا).

Ἡμέραι ليل ەگيام—مسرت مسرت مەسەررەت ايتتيسام، خارموسۇنوي، گنوسۇنوي (خاريس سيمانسيس)· انجام انجام مسعدت مەسكاتەت ەنتزام، ەۇتۇچەيس (ەۇدايمونياس تەلوس).

Θεράποντες بندگان پەنتەگكيان — صداقتشان ساتاكاتنيسان، پيستوي (افوسيوسەوس سيمەيون)· ايمان اقران صداقت صداقت ساتاكاتيكان اكتيران، افوسيوميەنوي (افوسيوسەوس سۇزۇگيا).

Θρόνος تخت تاخت—تخت عالیجنت ەلي-پاخت، ەۇتۇچيس (ۇپسيلەس تۇخيس).

Θρόνος سرير سەريپ—شوكتصير شوكتصير سەبكەت-مەسير، Αۇتوكراتوريكوس (مەگالەيو ەدرا). Βλ. ۇپوپودیون.

Ἰδέαι افكار افكيار— شعار مراحم مراحم شعار ۇ مراحم مەراخيم

δισάρ, ἢ μεραχὴμ ἀσάρ, εὐσπλαγχνικαί (εὐσπλαγχνίας ἔνδυμα, ἢ γνώρισμα)· بل معالی μεαλὶ ἀσάρ, ἔξοχοι, μεγαλεπήβολοι (ἐξόχων προσόντων σημεῖα).

Κράτος دولت δεβλὲτ—دولتلو ἐπὲδ μουδδὲτ, αἰωνόβιον (οὗ αἰωνία ἡ διάρκεια). Ἐπίθετον τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους.

Λόγος كلام κελὰμ — انجام حكمت χικμὲτ-ἐντζὰμ, σοφὸς (σοφίας τέλος)· ارتسام تρτε ἰπρὲτ ἰρτισὰμ, παραδειγματικὸς (παραδειγματισμοῦ σήμανσις).

Μαθηταὶ شاگردان σαγκιρδὰν—شاگرالاحسان σακίρ-ουλ-ἰχσὰν, εὐγνώμονες (ἐπὶ τῇ χάριτι)· خوان دعا δοᾶ-χὰν, εὐχέται (δέησιν ἀναγινώσκοντες).

Μέρος طرف ταράφ—اشرف ἐσρὲφ, εὐγενέστατον, ἐξοχώτατον· مستجمع المجد و الشرف μουστέτζμι-ουλ-μέτζδ βέ-σ-σερέφ, συνενοῦν δόξαν καὶ τιμήν.

Εἶναι ἐν χρήσει περὶ τῆς A. A. M. καὶ τὸ ὅλον ἰσοδυναμεῖ τῇ ἡμετέρᾳ παρά· βλ. σ. 103 § 67. Π.χ طرف مستجمع المجد والشرف حضرت پادشاهیدن ταράφ ι μουστέτζμι-ουλ-μέτζτ βε-σ-σερέφ-ι χαζρέτ-ι πατισαχιτὲν, παρὰ τῆς A. A. M.

Μέρος جانب τζανὴπ — جوانب سی σενί-ουλ-τζεβανὴπ, ἔξοχον (οὗ τὰ μέρη ἔξοχα)· جليل المناقب τζελίλ-ουλ-μεναπὴπ, ἔξοχον (οὗ τὰ προσόντα ἔξοχα).

Λέγεται ἐπὶ ἐξόχων μερῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς A. A. M. καὶ τὸ ὅλον ἰσοδυναμεῖ τῇ ἡμετέρᾳ παρά· (βλ. σ. 103 § 67).

Μέρος جانب τζανὴπ—جالب λεταφὲτ τζαλὴπ, θελκτικὸν, μαγευτικὸν (χάριτα ἑλκύον).

Μέτρον ميزان τετπὶρ — ميزانی πι-ναζὶρ, ἀπαράμιλλον· دلبذير διλ-πεζὶρ, εὐάρεστον (τῇ καρδίᾳ ἀρέσκον).

Νεκρὸς نعش νὰς (κυρίως φέρετρον) —نقش مغفرت μαγφιρὲτ-νάκς, συγκεχωρημένος (συγχωρήσεως εἰκών).

Νομάρχης والی βαλὴ — محاسن والی μεχασὶν τεβαλλὶ, οὗ τὰ ἔργα καλὰ (ἀγαθῶν πράξεων ἀλληλοδιαδοχή).

Νομάρχης πρωτευούσης امین شهر ἐμὶν ἐχρ — حصافت قرین χασαφὲτ, καρὶν, ἐμβριθὴς, συνετὸς (ἐμβριθείας, συνέσεως σύντροφος).

Ὅταν τὰ τοιαῦτα σύνθετα ὀνόματα λάβωσιν ἐπίθετον, ἡ καταληκτικὴ αὐτῶν ἀντωνυμία μετατίθεται εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐπιθέτου π. χ. امین شهر ἐμὶν ἐχρ χασαφὲτ-καρινὶ, ὁ συνετώτατος Νομάρχης πρωτευούσης.

Νόμος قانون κανοῦν—نعمت حکمت χικμὲτ-νουμοῦν, σοφὸς (σοφίας πρότυπον). Βλ. τάξις.

Ξένος (φιλοξενούμενος) مهمان μιχμὰν—حشمت نشان χασμὲτ-νισὰν, μεγαλειότατος (μεγαλείου σημεῖον). Λέγεται ἐπὶ βασιλέως φιλοξενουμένου ὑπὸ τῆς A. A. M. τοῦ Σουλτάνου· π. χ. همایون مهمان حشمت نشان μιχμὰν-ι χασμὲτ-νισὰν-ι χουμαγιοῦν, ὁ μεγαλειότατος ξένος τῆς A. A. M.

Ξένοι مسافرین μουσαφιρὶν — حشمت قرین χασμὲτ-καρὶν,

μεγαλειότατοι (μεγαλείου σύντροφοι). Λέγεται περὶ βασιλέων φιλοξενουμένων. Βλ. ξένος.

Ὁδὸς طريق طرﭪه—رفيق سلامت سلامت-رفﭪه, σωτήριος (σωτηρίας σύντροφος)· سعادت‌رفيق سعادت-رفﭪه, ἄγουσα εἰς τὴν εὐδαιμονίαν (εὐδαιμονίας σύντροφος).

Ὁδὸς (μέρος δι'οὗ διέρχεταί τις, ἢ σιδηρόδρομος) κτλ. كذرگاه گيوزيڑ-گيدﭪ—(شيشاهی) اكتناه معالی ميدانی اختيارﭪ-ی (σεχινσάχι) τὸ βάθος τῶν ἐξόχων προσόντων (αὐτοκρατορικόν) ἤτοι ἡ ὁδός, ἢ τὸ μέρος, δι' οὗ θὰ διέλθῃ ἡ **A. A. M.**

Οἰκογένεια خانان خانه‌دان — عنوان معالی ميدانی-اونبڑ, ἔξοχος (ἐξόχων ἀρετῶν τίτλος)· شوكتلشان شوكتلو نيشان αὐτοκρατορικὴ (μεγαλείου σημεῖον)· والاشان والا-شان, ὑψηλῆς περιωπῆς (ὑψηλὴ τὸ κλέος).

Ὄμμα (βλέμμα) نظر نظر — عاطفت عاطفت-ه‌سی, εὐμενὲς (εὐμενείας σημεῖον).

Ὄνομα نام نام — (حضرت پادشاهی) شوكت اسم شوكت-ه‌تی-ز, (χαζρέτ-ι πατισαχί), αὐτοκρατορικὸν (μεγαλείου σήμανσις) τῆς **A. A. M.**

Οἶδος βλ. ὑποπόδιον.

Παῖδες اطفال اطفال— دراغت دراغت-چوجق, συνετοί (συνέσεως χαρακτῆρες).

Παλάτιον βλ. ἀνάκτορον.

Πάππος جد جد — جد امجد عمتلو-ی, ὁ κλεινότατος πάππος τῆς **A. A. M.** Βλέπε καὶ πρόγονος.

Παρὰ ὀγ νέζδ (ἐγγύς) — مراجعت مراجعت-ه‌وه, εὐσπλαγχνικὸς (εὐσπλαγχνίας ἄφιξις)· خلافتپناهی خلافت-پناه-ی, Καλιφικὸς (Καλιφείας δεσμός).

Λέγεται διὰ τὴν **A. A. M.** π. χ. حضرت خلافتپناهی ذات خلافت-پناه-ی ذات-ه‌ری, νέζδ-ι χιλαφὲτ πεϊβένδ-ι χαζρέτ-ι σεχριαριδὲ, παρὰ τῇ **A. A. M.**

Παρὰ βλ. ἐνώπιον καὶ μέρος.

Παράσημον نشان نشان — نشان زی-شان, ἔνδοξον, κλεινόν· عالیشان عالی-شان, ὑψηλὸν τὸ κλέος, ὑψηλόν· فروغ اقشان فروغ-ه‌وغ-ه‌شان, λαμπρόν, λάμψιν διαχέον· اقتران برج پرتو اقتران برج-ه‌پرتو, ἀκτινοβόλον (ἀκτῖνος συζυγία).

Παράταξις الای آلای—والا والا, ὑψηλή· ایچ امین میان میانه-ایچ-ه‌امین, αἰσία (αἰσιότητος σχέσις).

Πατὴρ ὠν پدر پدر—والا والا گیوچ-ه‌ر, πολύτιμος, ἔξοχος (ὑψηλῆς ἀξίας λίθος)· جنت جنت دوزنده مکان, ἀοίδιμος (οὗ ἡ διαμονὴ ὁ παράδεισος).

Πεπρωμένον تقدير تقدير—ممتنع التغيير ممتنع التغيير مقدر-ه‌ر, ταγ-γὶρ, ἀμετάβλητος (οὗ ἡ μεταβολὴ ἀδύνατος).

Περὶ حق حق (δίκαιον)—احق احق-ه‌ی, ὁ μᾶλλον ἄξιος· مستحق مستحق-ه‌ر, ἄξιος· π.χ. حضرت پادشاهی حق حق-ه‌ی ذات-ه‌ری, χάκκ-ι ἐχάκκ-ι χαζρέτ-ι παδισαχιδὲ, περὶ τῆς **A. A. M.** (βλ. § 68).

Πόρημα (σύγγραμμα, ἔργον) ژل ėsėr—آور فوائد فبقالیٹ ἀβέρ, ὠφέλεια φέρον· كتر فوائد فبقالیٹ كيوستير, ὠφέλιμον (ὠφέλειαν διαδίδον)· القدر جليل تزيلیل-اوول-كاتير, ἔξοχον (ἐξόχου ἀξίας)· كتر بلاغات كيوستير, εὔγλωττον (εὐγλωττίαν διαδίδον).

Πρόγονοι اجداد — تژاد ἢ ناد معالی میالی نیژاٹ, ἢ νιζάτ, ἔξοχοι (ἐξόχων ἀρετῶν χαρακτὴρ, ἢ καταγωγή). Βλ. πάππος.

Πρόεδρος ریئس ریئس—ایس حصافت χασαφέτ ἐνίς, ἐμβριθὴς, συνετὸς (ἐμβριθείας οἰκεῖος).

Πρόθεσις نیت نیئیت—جہانگیری تزیχὰν-κηϊμέτ, πολυτιμοτάτη (ἧς ἀξία ὁ κόσμος). Βλ. σκοπός.

Προστασία حمایہ χημαγέ—غایہ فیض فیژ γαγέ, προοδευτικὴ, εὐτυχὴς (ἧς τέλος ἡ εὐτυχία, ἡ πρόοδος)· معاونیہ میارہ-بαγέ, ἔξοχος (ἐξόχων προσόντων μερίδιον)· معارفپرور میارہ-پιραγέ, φιλόμουσος (παιδείας κόσμημα).

Πρόσωπον دیدار دیدار - نور نور νοῦρ-νισάρ, φαεινὸν (φῶς διαδίδον)· ساطع الانوار σατῆ-ουλ-ένβάρ, ἢ انوار لامع الانوار λαμπῆ-ουλ-ένβάρ, φωτολαμπὲς (οὗ τὰ φῶτα λάμπουσι)· آثار تحسین πεχτζέτ ἀσάρ φαιδρὸν (χαρᾶς σημεῖον).

Τὰ ἀνωτέρω κοσμητικὰ ἐπίθετα εἶναι ἐν χρήσει διὰ τὴν A.A.M.

Πρωτοβουλία قرعہ καριχὰ — صرفہ صبحہ ἢ الہام صبحہ ilχὰμ

σαπιχὰ, ἢ σαρηχὰ, ἐμπεπνευσμένη (ἧς ἡ ἔμπνευσις ὡραία, ἢ ἐναργὴς). Λέγεται διὰ τὴν A. A. M.

Πύλη باب πάπ—باب مراحم میراχήμ-μέαπ, εὐσπλαγχνικὴ (εὐσπλαγχνιῶν δοχεῖον).

Σημαία لوا لιβᾶ — احتوا ἢ ιτοα التوا نصرت νουσρέτ ἰλτιβᾶ, ἢ ἰχτιβᾶ, νικηφόρος, τροπαιοῦχος (ἐν ᾗ ἡ νίκη εἶναι τετυλιγμένη, ἢ περιέχεται).

Σημαία رایت ραγέτ— فوزآیت φέβζ ἀγέτ, σωτήριος, νικηφόρος (σωτηρίας, ἢ νίκης ἐλάφιον).

Σουλτάνα (ἐπὶ βασιλομήτορος, ἢ συζύγων καὶ θυγατέρων τῆς A. A. M.) سلطان Σουλτάν—علیۃ الشان ἀλίγετ-ουσσάν, ὑψηλῆς περιωπῆς (ὑψηλὴ τὸ κλέος)· دولت اقبال δεβλέτ ἰκτιράν, εὐδαίμων (εὐτυχίας συζυγία).

Στῆθος سینہ σινέ—سینہ دفینہ σαδακάτ δεφινέ, πιστὸν (ἀφοσιώσεως θησαυρός).

Στιγμαὶ آوان ἀβάν (πληθ. τοῦ آن ἀν) — مسعدت اقبال μεσαδέτ ἰκτιράν, εὐδαίμονες, εὐτυχεῖς (εὐτυχίας συζυγία).

Στρατηγὸς رفیق فریق φερῆκ — رفیق ظفر ζαφέρ ρεφῆκ, θριαμβευτὴς (θριάμβου σύντροφος)· رفیق بسالت πεσαλέτ ρεφῆκ, ἀνδρεῖος (ἀνδρείας σύντροφος). Βλ. ἀρχιστράτηγος.

Στρατιώτης نفر νεφέρ — پیکر جلادت τζελαδέτ πεϊκέρ, ἀτρόμητος, γενναῖος (γενναιότητος εἰκών).

Στρατὸς عسكر عسكر، ﻫ عسكر لشكر لەشكەر—عسكر تصر نوسرەت رەچبەر، ﻭﯛ ﯋ﺩﻫﻳﮕﯚ ﻫ ﺛﻪﺋﺎ ﺋﺎﻧﺘﯩﻠﻴﻬﻴﺸ، ﻫ ﻫ ﻧﯩﻜﻪ.

Στρατὸς (στρατεύματα) عسكر عساكر (πληθ. τοῦ عسكر) — ﺟﻪﻧﮕﺎﻭﻩﺭ ﺟﻪﻧﮕﺎﻭﻩﺭ-ﻣﻪﻛﺴﯩﺮ، ﺛﻪﺭﻳﺎﻣﺒﻪﻭﺗﯩﻜﯩﺲ (ﺛﻪﺭﻳﺎﻣﺒﻮﻭ ﺳﻪﻣﻪﻳﺎ)· ﺟﻪﻧﮕﺎﻭﻩﺭ ﻧﺼﺮﺕ نوسرەت-مەكسىر، ﻭ ﺍﻟﺘﻮﻣﻪﻧﻮﺱ ﺗﯩﺲ ﺛﻪﺋﺎﺱ ﺍﻧﺘﯩﻠﯩﻬﻴﻪﻭﺱ، ﻧﯩﻜﻪﻓﻮﺭﻮﺱ· ﺟﻪﻧﮕﻰ ﻣﻠﺒﺎﺷﻰ ﺍﻧﺘﯩﺰﺍﻡ ﻣﻪﺳﯩﺮ، ﺗﺎﻛﺘﯩﻜﻮﺱ.

Στρατὸς (στρατεύματα) لەشكەر تزونوت (πλθ. τοῦ لەشكەر تزونت)—لەشكەر موعەد ﻫ ﺯﺍﻓﻪﺭ ﻣﻪﺑﻮﺕ، ﺛﻪﺭﻳﺎﻣﺒﻪﻭﺗﯩﻜﯩﺲ (ﯠ ﻭ ﺛﻪﺭﻳﺎﻣﺒﻮﺱ ﯋ﺗﻪﺳﭽﻪﻣﻪﻧﻮﺱ)· ﻟﻪﺷﻜﻪﺭ ﻧﻮﻣﻮﺕ، ﻭ ﺗﻮﻥ ﺛﻪﺭﻳﺎﻣﺒﻮﻥ ﺩﻩﻳﻜﻨﯘﻭﻥ.

Σύγγραμμα βλ. πόνημα.

Συγκατάβασις مساعدە—مكارمەت مەكيارەم ﺍﺗﻪ، ﻭﻳﻪﺭﮔﻪﺗﯩﻜﻪ (ﺛﻪﺱ ﻩﺫﻳﺲ ﺍﻳ ﭼﺎﺭﻳﺘﻪﺱ)· ﻣﺴﺎﻋﺪﻩ ﻟﻄﻔﻪ لوتف-ﺍﺗﻪ، ﭘﻪﺭﻳﭙﻮﻳﻨﺘﯩﻜﻪ، ﻭﻳﻪﺭﮔﻪﺗﯩﻜﻪ.

Συγκατάθεσις ﺭﺿﺎ ﺭﯨﺰﺍ—ﺭﺿﺎ ﺍﺭﺗﻀﺎ ﻣﻴﺎﻣﻦ ﻣﻴﮕﻴﺎﻣﻴﻦ ﺍﯨﺮﺗﯩﺰﺍ، ﻫ ﺍﺭﻩﺳﻜﻮﻣﻪﻧﻪ ﻳﻪﺱ ﺗﺎ ﺍﻳﺴﻴﺎ (ﺍﻳﺴﻴﻮﺗﻪﺗﻮﻥ ﺍﺭﻩﺳﻜﻴﺎ).

Συνήθεια عادت موتاد — عادت اعتياد مكارم مەكيارەم ﺍﺗﯩﺎﺩ، ﻭﻳﻪﺭﮔﻪﺗﯩﻜﻪ (ﺛﻪﺱ ﻩﺫﻳﺲ ﺍﻳ ﭼﺎﺭﻳﺘﻪﺱ).

Σχολὴ مكتب مەكتەپ— مكسب فيض فەيز مەكسەپ، ﻩﻧﺜﺎ ﻫ ﭘﺮﻭﺍﮔﻮﮔﻪ ﻛﺎﻱ ﻫ ﭘﺮﻭﺩﻭﺱ ﺍﭘﻮﻛﺘﺎﺗﺎﻱ.

Σῶμα βλ. ὕπαρξις.

Τέμενος جامع — جامع جامع نوور لامپا، ﻓﻮﺗﻮﻟﺎﻣﭙﻪﺱ (ﻓﯠﺱ ﻟﺎﻣﭙﻮﻥ).

Τύχη طالع — طالع فرخندە مطالع فەرخوندە مەتالەﻫ، ﻩﻭﺗﻮﭼﻴﺲ (ﻫﺲ ﺍﻱ ﺍﻧﺎﺗﻮﻟﺎﻱ ﻩﻭﺗﻮﭼﻴﺲ).

Υἱὸς مخدوم مەخدوم ﻣﺎﭼﺘﻮﻡ — موسوم ﻣﻮﺳﻮﻡ نەتجاپەت مەوسوم، ﻩﻭﮔﻪﻧﻴﺲ (ﻩﻭﮔﻪﻧﻴﻴﺎ ﺳﻪﺳﻴﻤﺎﺳﻤﻪﻧﻮﺱ).

Υἱὸς نزر فەرزەند — نائب فەزائل-مەند، ﭘﻠﻪﻭﻧﻪﻛﺘﻴﻤﺎﺗﻮﻥ ﻛﺎﺗﻮﭼﻮﺱ· ﺍﺭﺟﻨﺪ ﻩﺭﺗﺰﻩﻣﻪﻧﺖ، ﺩﻳﺎﻛﻪﻛﺮﻳﻤﻪﻧﻮﺱ، ﻛﻠﻪﻳﻨﻮﺱ.

Ὕπαρξις (σῶμα) وجود وجود بوتزوت — وجود عالم ﻋﺎﻟﻪﻡ ﺳﻮﺕ، ﻛﻮﺳﻤﻮﻓﻪﻟﻴﺲ (ﺗﻮﻭ ﻛﻮﺳﻤﻮﻭ ﯠﻓﻪﻟﻴﻪﻳﺎ)· ﻭﺟﻮﺩﻱ ﭘﻮﻭﺭ ﺗﺰﻭﺕ، ﻩﻟﻪﻭﺛﻪﺭﻳﻮﺱ، ﮔﻪﻧﻨﺎﻳﻮﺩﻭﺭﻭﺱ· ﺟﻮﺩ ﻧﺎﺗﻴﺮ-ﻭﻭﻝ-ﺗﺰﻭﺕ، ﺳﭙﺎﻧﻴﺎﺱ ﻩﻟﻪﻭﺛﻪﺭﻳﻮﺗﻴﺘﻮﺱ· ﻭﺟﻮﺩ ﭘﻴﺦ-ﭘﻮﺕ، ﺍﻛﻤﺎﺯﻭﻭﺳﺎ (ﻩﻥ ﻛﺎﻟﻰ ﻛﺎﺗﺎﺳﺘﺎﺳﻪﻱ)· ﻭﺟﻮﺩ ﺁﻟﻮﺩ ﻣﻪﺭﺍﺣﻢ ﻣﻪﺭﺍﭼﻪﻡ ﺍﻟﻮﺕ، ﻩﻭﺳﭙﻼﮔﭽﻨﻴﻜﻪ (ﻩﻭﺳﭙﻼﮔﭽﻨﻴﺎ ﻩﻟﻪﻳﻴﻤﻤﻪﻧﻪ). ﻟﻪﮔﻮﻧﺘﺎﻱ ﭘﻪﺭﻯ ﺛﻪﺱ A. A. M.

Ὑπήκοοι زیردستان زێر تەستان— شاقشاق صادق صاداقت ساداقات-نیان، ﭘﻴﺴﺘﻮﻯ، ﺍﻓﺮﻭﺳﻴﻮﻣﻪﻧﻮﻯ (ﭘﻴﺴﺘﻪﻭﺱ ﺳﻴﻤﻪﻳﻮﻥ)· ﺻﺪﺍﻗﺖ ﺍﻗﺮﺍﻥ ساداقات ﻳﻜﺘﻴﺮﺍﻥ، ﭘﻴﺴﺘﻮﻯ (ﭘﻴﺴﺘﻪﻭﺱ ﺳﻮﺯﻭﮔﻴﺎ).

Ὑποπόδιον خاك پای خاك-ى-پاى — احتوا شوكت ﺷﻮﻛﺖ ﺍﺣﺘﻮﺍ ﺳﻪﺑﻜﻪﺗﻴﭽﻴﺒﺎ، ﺍﻭﺗﻮﻛﺮﺍﺗﻮﺭﻳﻜﻮﻥ (ﻣﻪﮔﺎﻟﻪﻳﻮﻭ ﭘﻪﺭﻳﻮﭼﻰ)· ﺍﻣﻠﺠﺸﺎ ﻩﻣﻪﻟﭙﺎﭼﺴﺎ، ﺗﻮ ﺗﻴﻦ ﻩﭙﻴﺜﻴﻤﻴﺎﻥ ﺩﯠﺭﻭﻭﻣﻪﻧﻮﻥ· ﻟﻰ ﻋﻨﺎﻳﺖ ﺍﻧﺎﮔﻪﺗ-ﭘﻪﻳﻤﺎ، ﻩﻭﻩﺭﮔﻪﺗﻴﻜﻮﻥ (ﺗﻮ ﻩﻭﻩﺭﮔﻪﺳﻴﺎﻥ ﻣﻪﺗﺮﻭﻭﻥ).

Ὑποπόδιον (οὐδὸς) عتبه ﺍﺗﻪﭘﻪ — عتبه فلكه ﻓﻠﻜﻪ ﻓﻠﻜﻪ-ﻣﻪﺭﺗﻪﭘﻪ، ﻭﻭﺭﺍﻧﻮﻣﻴﻜﻪﺱ، ﻭﭘﻴﻠﻮﻥ (ﻭﻭ ﺑﺎﺛﻤﻮﺱ ﻭ ﻭﻭﺭﺍﻧﻮﺱ).

Ὑπουργὸς وزیر — معالیجاهر ﻣﻪﺍﻟﻴﺰﺍﻫﻪﺭ ﻣﻪﺍﻟﻰ-ﻣﻪﺯﺍﭼﻪﺭ، ﻩﭯﻮﭼﻮﺱ (ﻩﭯﻮ-

χων προσόντων ἐκδηλώσεις)· چسم ایشی تیراژیت-سیمیر, περινούστατος (περινοίας σύντροφος).

Υφυπουργὸς مستشار مستشار—کردار حصافت χασαφέτ γκιρτὰρ, ἐμβριθὴς, σπουδαῖος (οὗ χαρακτὴρ ἡ ἐμβρίθεια)· ایش خیر χαὶρ ἀτὰρ, οὗ ἔργον τὸ ἀγαθόν.

Φίλοι احباب ἀχπὰπ—بابا بوی βερὰ νισὰπ, πιστοὶ (πίστεως βάσις).

Φιλοφρόνησις التفات ἰλτιφὰτ — ترجمانجی τζιχὰν τερεζάτ, πολυτιμοτάτη (ἧς βαθμὸς ὁ κόσμος)· آیات معالی μεαλὶ ἀγιάτ, ἔξοχος (ἧς τὰ σημεῖα ἔξοχα).

Χαρὰ مسار μεσὰρ (πλθ. τοῦ صرمسه μεσερρὲτ) — شمار ἰ̂ σουμὰρ, ἄπειρος, ἀναρίθμητος.

Χαρακτὴρ سیم σιμὲ—سیمه σιγιε ἰναγὲτ μεσιμὲ, εὐεργετικὸς (εὐεργεσίας ἐπακόλουθον).

Χάριτες الطاف ἐλτὰφ (πλθ. τοῦ لطف λούτφ) — مراحم ἀλσαφ μεραχὶμ ἰττισὰφ, εὐσπλαγχνικαὶ (εὐσπλαγχνιῶν ἐπωνυμία).

Χεὶρ دست τὲστ — مکرمتلو μεκιαρὴμ-πεϊθὲστ, εὐεργετικὴ (εὐεργεσίᾳ συνημμένη).

Χρόνος βλ. ἐποχή.

Χῶραι ممالک μεμαλὶκ (πλθ. τοῦ مملکت) — محروسهٔ ممالک μαχροῦσετ-ουλ-μεσαλὶκ, περιφρουρημέναι (ὧν αἱ ὁδοὶ περιλαγμέναι).

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥΡΚΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

διὰ τὰς ἐν τοῖς τουρκικοῖς θέμασι τοῦ παρόντος βιβλίου τουρκικὰς λέξεις κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν.

Αἱ λέξεις πρὸς διάκρισιν σημειοῦνται αἱ μὲν τουρκικαὶ διὰ τοῦ στοιχείου (τ), αἱ δὲ ἀραβικαὶ διὰ τοῦ (α), αἱ περσικαὶ διὰ τοῦ (π), αἱ σύνθετοι ἐξ ἀραβικῆς καὶ περσικῆς διὰ τοῦ (α.π.) καὶ αἱ ξέναι ἤτοι αἱ ἑλληνικαὶ, γαλλικαὶ καὶ ἰταλικαὶ ἀναλόγως διὰ τῶν ἀρχικῶν ἑκάστης γραμμάτων.

Τὰ ἐξ ἑνὸς ἀφῃρημένου ρηματικοῦ καὶ ἑνὸς τῶν κοινῶν λεγομένων τῆς τουρκικῆς ρημάτων, ἤτοι τῶν ایتمك ἰτμὰκ, ایلمك ἰϊλεμὲκ, چکمك κεκμὰκ, σύνθετα ρήματα σημειοῦνται συντομίας χάριν διὰ μικρᾶς γραμμῆς (—) τιθεμένης ἀντὶ τοῦ κοινοῦ ρήματος ἀμέσως μετὰ τὴν σημασίαν τοῦ ἀφῃρημένου, κατόπιν δὲ τῆς γραμμῆς τίθεται ἡ σημασία τοῦ συνθέτου ρήματος ἑλληνιστί· π. χ. ابه ἰτὰ (α) δόσις—διδόναι, ἀντὶ ایتمك ابه ἰτὰ ἐτμέκ.

Ὅπου τὸ ρηματικὸν ἀφῃρημένον ἑρμηνεύεται ἑλληνιστὶ δι' ἑνάρθρου ἀπαρεμφάτου, ἐκεῖ ὑπονοεῖται τὸ κοινὸν ρῆμα καὶ δὲν τίθεται ἡ γραμμὴ ὡς περιττή. Ἀμέσως μετὰ τὸ ρῆμα σημειοῦται, ὅπου ἀνάγκη, ἡ πτῶσις ἣν ἀπαιτεῖ συντακτικῶς.

Ὁ πληθυντικὸς τῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιθέτων, ἀρσενικῶν τε καὶ θη-

λυκῶν, ὁ μὲν ἀνώμαλος σημειοῦται ὁλόκληρος, ὁ δὲ ὁμαλὸς τῶν μὲν ρηματικῶν ἀφῃρημένων παραλείπεται ὡς γινόμενος ὁμαλῶς διὰ τῆς καταλήξεως ت, σημειοῦται δὲ μόνον ὁ τῶν ἐμψύχων ἀρσενικῶν.

Συνθηματικὰ γράμματα ἐν χρήσει ἐν τῷ παρόντι λεξιλογίῳ: μπ=b (γκλ.) — δ=d (γκλ.) — ς=ch (γκλ).

ا

اجرت — اخاذ

ا̈ ἄτὶ (α) ἑπόμενος.

ا̈ت ἰσπὰτ (α) ἀπόδειξις — ἀποδεικνύειν.

ا̈ر βλ. ا̈ر.

ا̈ر ἐσὲρ (α) ἔργον, μνημεῖον· ὁ πλθ. ا̈ر ἀσάρ.

ا̈ت ἐσνὰ (α) μεταξύ.

ا̈ت βλ. ا̈ت.

اجانب βλ. اجنبي.

اجتسار ἰτζτισὰρ (α) τόλμη — τολμᾶν.

اجرا ἰτζρὰ (α) ἐκτέλεσις — ἐκτελεῖν.

اجرت οὐτζρὲτ (α) μισθὸς, ἐνοίκιον, δίδακτρον.

اخاذ ἰττιχὰζ (α) λῆψις — λαμβάνειν.

اخبار βλ. خبر

اخراع ἰχτιφὰ (α) ἐπινόησις, ἐφεύρεσις — ἐπινοεῖν, ἐφευρίσκειν. Ὁ πλθ. اختراعات

اخوتخته ἀχτέμπολου, Ἀγαθόπολις. اخوتخته ἀχτεμπολου-λὶ ὕ. Ἀγαθοπολίτης.

اختيار ἰχτιὰρ (α) ἐκλογὴ — ἐκλέγειν

اخص ἐχὰς (α) ἰδιαίτερος, πρώτιστος.

اخطار ἰχτὰρ (α) ὑπόμνησις — ὑπομιμνήσκειν.

اخلاق βλ. خلق

اخيراً ἀχήρεν (α) ἐσχάτως.

ادا ἐδὰ (α) πληρωμὴ — πληρόνειν.

ادارة ἰδαρὲ (α) διεύθυνσις, συντήρησις — διευθύνειν.

ادب βλ. اديب

ادعا ἰδδιᾶ (α) διϊσχυρισμὸς — διϊσχυρίζεσθαι.

ادعيه βλ. دعا

ادیان βλ. دين.

اديب ἐδὶμπ (α) χρηστοήθης, φιλόλογος· ὁ πλθ. ادبا οὐδεμπᾶ.

ارآ ἁρά (π) κοσμῶν.

ارا ἰραὲ (α) δεῖξις — δεικνύειν.

ارادا ἰραδὲ (α) θέλησις, διάταγμα.

ارآم ἀρᾶμ (π) ἀνάπαυσις — ἀναπαύεσθαι.

اراضی βλ. ارض

ارب βλ. رب

ارزآ ἀρζοῦ (π) ἐπιθυμία — ἐπιθυμεῖν.

ارزوکش ارزآ ἀρζοῦ-κές (π) ἐπιθυμῶν, ποθῶν.

ارشد ἀρσὲδ (α) ὁ εὐθυφρονέστερος.

ارض ἔρζ (α) γῆ· ὁ πλθ. اراضی ἐραζί.

ارعا ἀραλήκ (τ) διάστημα.

ارتزاق ἰζδιὰδ (α) αὔξησις — αὐξάνειν.

ازمنه βλ. زمان

اساس ἐσὰς (α) βάσις.

آسایش ἀσαΐς (π) ἡσυχία.

اسباب βλ. سبب

استحصال ἰστιχσὰλ (α) ἐπίτευξις —ἐπιτυγχάνειν.

استخبار ἰστιχμπὰρ (α) πληροφορία — πληροφορεῖσθαι.

استدا ἰστιδὰ (α) αἴτησις—αἰτεῖν.

استرحام ἰστιρχὰμ (α) ἱκεσία — ἱκετεύειν

استعمال ἰστιμὰλ (α) χρῆσις — χρᾶσθαι.

استغراب ἰστιγρὰμπ (α) ἀπορία —ἀπορεῖν.

استفاده ἰστιφαδὲ (α) ὠφέλεια — ὠφελεῖσθαι.

استقامت ἰστιχαμὲτ (α) εὐθύτης, τιμιότης.

استکشاف (α) ἐξιχνίασις — ἐξιχνιάζειν.

استماع ἰστιμὰ (α) τὸ ἀκούειν.

استناد ἰστινὰδ (α) τὸ στηρίζεσθαι.

اسکندریه ἰσκενδερεῦν, Ἀλεξανδρέττα.

اسلم ἐσλὲμ (α) ἀσφαλέστερος.

اسهل ἐστχὲλ (α) εὐκολώτερος.

سؤال βλ. سؤال

اشته ἰστὲ, (τ) ἰδού.

اشتغال ἰστιγὰλ (α) ἐνασχόλησις—ἐνασχολεῖσθαι.

اشتمال ἰστιμὰλ (α) τὸ περιλαμβάνειν.

اشرف ἐσρὲφ (α) τιμιώτερος.

اشعار ἰσὰρ (α) ἔγγραφος γνωστοποίησις — γνωστοποιεῖν ἐγγράφως, γράφειν.

اشعر ἐσὰρ (α) ποιητικώτερος.

آشکار ἀσικιὰρ (π) φανερόν.

اشهر ἐσχὲρ (α) περιφημότερος.

اشیا βλ. شی

اصابت ἰσαμπὲτ (α) εὐστοχία — εὐστοχεῖν.

اصباح βλ. صباح

اصح ἀσὰχχ (α) ὑγιέστερος, ἀκριβέστερος.

اصعب ἀσὰμπ (α) δυσχερέστερος.

اصغر ἀσγὰρ (α) μικρότερος· ὁ πλθ. اصاغر ἐσαγήρ.

اصل ἄσλ (α) ρίζα, βάσις, ἀρχή· ὁ πλθ. اصول οὐσοῦλ· اصول محاکمه οὐσοῦλ-ι μουχακεμέ, δικονομία.

اصلاح ἰσλὰχ (α) βελτίωσις, μεταρρύθμισις — βελτιοῦν, μεταρρυθμίζειν· ὁ πλθ. اصلاحات .

اصلاحات βλ. اصلاح

اصول βλ. اصل

اطاعت ἰταὰτ (α) εὐπείθεια — πείθεσθαι.

اطراف βλ. طرف

اطفال βλ. طفل

اطلاق ἰτλὰχ (α) κλῆσις, ὀνομασία — καλεῖν, ὀνομάζειν.

اطوار βλ. طور

اطول ἀτβὲλ (α) μακρότερος.

اعاده ἰαδὲ (α) ἐπιστροφή, ἀπόδοσις — ἐπιστρέφειν, ἀποδίδειν.

اعاظم βλ. اعظم

اعانه ἰανὲ (α) συνδρομή — βοηθεῖν.

اعتبار ἰτιμπὰρ (α) ὑπόληψις — ὑπολήπτεσθαι· اعتبار ἰτιπάρεν, ἀπό.

اعتقاد ἰτικὰδ (α) πεποίθησις — πιστεύειν (δοτ).

اعز ἀτζὲζ (α) ἀσθενέστερος.

اعدل ἀδὲλ (α) δικαιότερος.

اعزام ἰζὰμ (α) τὸ ἀποστέλλειν.

اعز ἐὰζζ (α) φίλτερος.

اعضا βλ. عضو

اعطا ἰτᾶ (α) δόσις — δίδειν,

اعظم ἀζὰμ (α) μείζων, μέγιστος. ὁ πλθ. اعاظم ἐαζήμ.

اعقل ἀκὰλ (α) νουνεχέστερος.

اعلام ἰλιὰμ (α) ἀπόφασις δικαστική.

اعلان ἰλὰν (α) δημοσίευσις, ἀγγελία — δημοσιεύειν, ἀναγγέλλειν.

اعلم ἀλὲμ (α) σοφώτερος.

اعمال ἰμὰλ (α) κατασκευή — κατασκευάζειν.

اغرب ἀγρὲμπ (α) παραδοξότερος.

اغنيا ἀγνιᾶ (α) πλούσιοι· ὁ ἑνικ. غنى γανί.

افراد βλ. فرد

افضل ἐφδὰλ (α) κρείσσων, κράτιστος.

افقر ἐφκὰρ (α) πτωχότερος — πτωχότατος.

افكار βλ. فكر

اقامه ἰκαμὲ (α) τὸ ἐγείρειν.

اقتدار ἰκτιδὰρ (α) δύναμις, ἱκανότης·

اقتضا ἰκτιζὰ (α) ἀπαίτησις, ἀνάγκη — ἀπαιτεῖσθαι.

اقدم ἀκδὲμ (α) πρώτιστος· (ἐπιρ.) πρότερον.

اقصا ἡ اقصى (α) ἀπώτερος, ἀπώτατος, ὑπέρτατος.

اقصر ἀκσὰρ (α) βραχύτερος, βραχύτατος.

اقوال βλ. قول

اكبر βλ. اكبر

اكبر اكمپὲρ (α) πρεσβύτερος, μέγιστος· ὁ πλθ. اكابر اκιαμπίρ.

اكدار βλ. كدر

اكرچه ἔγκερτσι (π) καίτοι.

اكمال ἰκμὰλ (α) συμπλήρωσις — συμπληροῦν.

الباسه βλ. لباس

التجا ἰλτιτζὰ (α) καταφυγή — καταφεύγειν.

التفات ἰλτιφὰτ (α) εὐμένεια.

السنه βλ. لسان

الطاف βλ. لطف

القا ἰλκᾶ (α) τὸ ῥίπτειν, ἐμβάλλειν.

الكتريق ἐλεκτρικί (ε) ἠλεκτρικός.

اليوم ἐλ γιεβμ (α) τὴν σήμερον.

امل βλ. آمال

امالة ἰμαλὲ (α) στροφή — στρέφειν, διευθύνειν.

امام ἰμὰμ (α) ἰμάμης· ὁ πλθ. ائمه ἐϊμέ.

امتثال ἰμτισὰλ (α) συμμόρφωσις — συμμορφοῦσθαι.

امتحان ἰμτιχὰν (α) ἐξέτασις — τὸ ἐξετάζειν.

امثال βλ. مثل

آمد ἀμὲδ (π) ἔρχεσθαι — آمد و شد ἀμὲτ οὺ σοὺδ ἰτμὲκ, πηγαινοέρχεσθαι.

امر ἔμρ (α) διαταγή· ὁ πλθ. اوامر ἐβαμίρ.

امر ἔμρ (α) πρᾶγμα· ὁ πλθ. امور

امير βλ. امرا

امرار ἰμρὰρ (α) τὸ διέρχεσθαι· ἀφίνειν, ἢ κάμνειν νὰ περάσῃ τι.

امراض βλ. مرض

امل ἐμὲλ (α) πόθος, ἐλπίς· ὁ πλθ. آمال ἀμάλ.

املاك βλ. ملك

اموال βλ. مال

امور βλ. امر πρᾶγμα

امير ἐμὶρ (α) ἀρχηγός· ὁ πλθ. امرا οὐμερᾶ.

آمين ἀμὶν (α) Ἀμήν, γένοιτο.

آن ἂν (α) στιγμή, ὥρα, χρόνος· بان آن ἂν μπέ ἄν, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν.

انا οὐνὰς (κυρίως, ἰνὰς) θήλεα· ὁ ἐν. انثى οὐνσᾶ.

انبار ἀνπὰρ (π) ἀποθήκη.

انبيا βλ. نبي

انتخاب ἰντιχὰπ (α) ἐκλογή — ἐκλέγειν· ὁ πλθ. انتخابات

انتظام ἰντιζὰμ (α) τάξις.

انسان ἰνσὰν (α) ἄνθρωπος.

انسانى ἰνσανὶ (α) ἀνθρώπινος.

انفصال ἰνφισὰλ (α) παῦσις, ἀποχώρησις — παύεσθαι, ἀποχωρεῖν.

انوار βλ. نور

انواع βλ. نوع

انهار βλ. نهر

اوامر βλ. امر διαταγή.

اوبادنبرو οὐπαδὲ οὐτὲ, (τ) ἐκεῖθεν· اوتوتجه μπερού, ἀνέκαθεν.

اوراق βλ. ورق

اوكزدمكى οὐκ ζὸν (τ) ἔμπροσθεν· اونومايوزدهكى, ὁ πρὸ ἡμῶν, προ-

©ISAM

σεχής.

اولا βλ. ولد

اولجه ἐδδέλτζε (τ) ὀλίγῳ πρότερον.

اوكون اولسى ἐδδελισὶ γκιοὺν, (τ) προχθές.

اولكى اولجه ἐδδελκὶ (τ) προηγούμενος

اولمق اولماق (τ) γίγνεσθαι· سزه نه اولدى τί ὑμῖν γέγονε; τί ἐπάθετε;

اوين اويون (τ) παίγνιον· اوين يرى . θεατρικὴ παράστασις.

اهالى βλ. اهل

اهل اهالى ἔχλ (α) κάτοχος· ὁ πλθ. اهالى ἐχαλὶ, κάτοικος, λαός.

اهميت اهميتلى ἐχεμιιὲτ (α) σπουδαιότης.

ايام βλ. يوم

ايتام βλ. يتيم

ايتاكيا ἰτάκια, Ἰθάκη.

ايجاب ἰτζὰμπ (α) ἀπαίτησις — ايجاب ايتمك ἀπαιτεῖν — εἶσθαι.

ايراد ἰράδ (α) 1ον ἀπαγγελία — ايراد ايتمك سؤال ايراد ايتمك σούάλ — ἐκφέρειν ἐρώτησιν, ἐπερωτᾶν· — 2ον εἰσόδημα.

ايفا ἰφὰ (α) ἐκπλήρωσις — ايفا ايتمك ἐκπληροῦν.

ايلرو ايلرى ἰλερῆ (τ) ἐμπρός· ايلروده ايلرى ايلرىده, ἐν τῷ μέλλοντι.

ايلك ἴλκ (τ) πρῶτος.

ايناق ايناقلق ἰνανμὰκ, (τ) πιστεύειν (δοτ.)

ب

ب μπᾶ (πρόθ. περσ.) μετά.

باب μπὰμπ (α) πύλη· ὁ πλθ. باب ايمبάμπ.

باعث μπαδὶ (α) αἴτιος.

بار μπὰρ (π) βάρος, φορά· هر بار χὲρ μπὰρ, πάντοτε.

بارى μπαρῆ (α) δημιουργὸς, Θεός.

بارگاه μπαργκιὰχ (π) αὐλὴ βασιλικὴ, ὑποπόδιον τοῦ θρόνου.

باروت μπαρὸν (γ) βαρῶνος.

بازو μπαζοῦ (π) βραχίων.

باصمه μπασηρὲ (α) ὅρασις.

باخصوص μπί-λ-χασσᾶ (α) κατ'ἐξοχὴν (σύνθ. ἐκ τῆς ἀραβ. προθ. ب μπί, τοῦ ἄρθρου ال ἐλ, καὶ τῆς λέξεως خاصه χασσᾶ, ἰδιότης).

بالذات μπί-ζ-ζὰτ (α) αὐτοπροσώπως (σύνθ. ἐκ τῆς ἀραβ. προθ. ب μπί, τοῦ ἄρθρου ال ἐλ, καὶ τῆς λέξεως ذات ζὰτ ἄτομον).

بحث μπὰχς (α) λόγος, συζήτησις — بحث ايتمك πραγματεύεσθαι, συζητεῖν.

بدء μπεδ (α) ἔναρξις -ἄρχεσθαι·

بدبخت μπεζλ (α) δαψίλεια — δαψιλεύειν.

برابر μπερ (πρόθ. περσ.) κατά.

برابر-بوجه μπερ-βέτζ-ι ἀτί, (π. α) κατὰ τὸν τρόπον τὸν ἑπόμενον, ὡς ἔπεται, ὡς ἐξῆς.

برابر μπεραμπὲρ (π) ὁμοῦ.

برادر μπιραδὲρ (π) ἀδελφός.

برادر زاده — زاده (π) ἀνεψιός.

برای μπεράϊ (π) ἕνεκα.

برایت μπεραγιᾶ (α) ὑπήκοος ἀπηλλαγμένος τοῦ φόρου خراج χαράτς· ὁ ἑνικ. برات μπεριτέ.

برقرار μπερ καρὰρ (π.α) ἑδραῖος —ἑδραιοῦν.

بورون μπουρούν, (τ) ρὶς, ἀκρωτήριον.

بريق μπρὶκ (ἀγγλ.) βρίκιον.

بير μπερρέϊν (α) δύο ἤπειροι (Εὐρώπη καὶ Ἀσία) ὁ ἑνικ. بر μπέρρ.

بشر μπεσὲρ (α) ἄνθρωπος βλ. نوع

باشقه μπασκᾶ (τ) ἄλλος· ἐκτός· π.χ. باشقه‌لرلدن γκελμεδικτὲν μπασκᾶ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι (οὐ μόνον δὲν) δὲν ἦλθε.

بعد μπάδε (α) μετά· بعدها μπάδε μὰ, μετὰ τοῦτο, εἰς τὸ ἑξῆς.

بعض μπὰζ (α) τινές.

بقا μπεκᾶ (α) διατήρησις.

بكم μπεκιὰμ (π) ὁ ἐπιτυχὼν τοῦ σκοπουμένου, εὐτυχής.

بكمزمك μπενζεμὲκ, (τ) ὁμοιάζειν.

بلا βλ. بلده

بلاغت μπελαγὰτ (α) εὐγλωττία.

بلده μπελδὲ (α) πόλις· ὁ πλθ. بلاد μπιλάδ.

بلغارلر μπελγράδ, Βελιγράδιον.

بليغ μπελὶγ (α) εὔγλωττος.

بيله μπελιὲ (α) συμφορὰ, κακόν.

بناء μπινάεν (α) ἕνεκα, ἐπειδή.

بند μπὲντ (π) ἄρθρον, δεσμός.

بندك βλ. بنده

بندگ βλ. بنده

بنده μπενδὲ (π) θεράπων· ὁ πλθ. بندگان μπενδεγκιάν· ἐπιθετ. بندگی μπενδεγκιανὲ, δουλικὸς, ταπεινός.

بهار μπεχὰρ (π) ἔαρ.

بيان μπεγιὰν (α) δήλωσις—δηλοῦν.

بخت بد μπὶ μπὰχτ (π) δυστυχής.

بلا بدون μπὶ παγιὰν (π) ἄνευ τέρματος, ἀτέρμων, ἄπειρος.

بيت μπιτμὲζ (τ) ἀτελεύτητος.

بيدرمك μπὶ διρὶγ (π) ἐκεῖνο, ὅπερ δὲν φείδεται τις — μὴ φείδεσθαι, ἐπιδαψιλεύειν.

بيروت μπεϊρούτ, Βηρυττός.

بيله μπιλὲ (τ) ἀκόμη, μάλιστα, καί.

پ

پادشاه παδισὰχ (π) βασιλεύς, μονάρχης (ἡ Λ. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος).

پادشاهی παδισαχὶ (π) βασιλεία· καὶ ἐπιθ. βασιλικός.

پاینخت πάϊ-τὰχτ (π) ποῦς τοῦ θρόνου, πρωτεύουσα.

پاى πάγὲ (π) βαθμός.

پدر πεδὲρ (π) πατήρ.

پرده περδὲ (π) παραπέτασμα.

پروردگار περβερδικιὰρ (π) ὁ τρέφων (Θεός).

پرنس πρὲνς (γαλ.) πρίγκηψ.

پری περὶ (π) νύμφη (θεὰ τῶν ἀρχαίων).

پناه πενὰχ (π) ἄσυλον.

پيدا πεϊδὰ (π) ἀποκτᾶν.

پيشگاه πις-γκιὰχ (π) ἔμπροσθεν.

ت

تاجدار τατζ-δὰρ (α.π) ἐστεμμένος βασιλεύς. تاجدارى —βασιλικός.

تاجر τατζὶρ (α) ἔμπορος· ὁ πλθ. تجار τουτζ-τζάρ.

تادیه τεεδιὲ (α) πληρωμὴ — πληρόνειν.

تأمين τεμπ-τζὶλ (α) σεβασμός—τὸ σέβεσθαι.

تبديل τεπδὶλ (α) ἀλλαγὴ — ἀλλάσσειν.

تبريك τεμπρὶκ (α) τὸ συγχαίρειν.

تبريكات τεμπρικὰτ (α) πλθ. τοῦ تبريك τεμπρὶκ συγχαρητήρια.

تبليغ τεμπλὶγ (α) κοινοποίησις —κοινοποιεῖν.

تجار βλ. تاجر

تجارتيتزارەت (α) ἐμπόριον.

تجربه تتزريمبه (α) δοκιμή, πεῖραμα — δοκιμάζειν· ὁ πλθ. تجارب تتزاريمب.

تحت تاخت (α) ὑπό.

تحديد تاخديد (α) περιορισμός — περιορίζειν.

تحرى تەخارري (α) ἔρευνα, ἀναζήτησις — ἀναζητεῖν.

تحصيل تاخسيل (α) εἴσπραξις, σπουδή, ἀπόκτησις — σπουδάζειν, ἀποκτᾶν, εἰσπράττειν.

تحقيق تاخخيك (α) ἐξακρίβωσις — ἐξακριβοῦν.

تحقيقات πλθ. τοῦ تحقيق βλ.

تحميل تاخميل (α) τὸ φορτόνειν

تخت تاخت (π) θρόνος.

تخصيص تاخصيص (α) τὸ ὁρίζειν, τὸ προσδιορίζειν.

تدابير βλ. تدبير

تداوى تەداوى (α) θεραπεία — θεραπεύειν.

تدبير تەدبير (α) μέτρον· ὁ πλθ. تدابير تەدابير.

تدريسات تەدريسات (ὁ) ἐν. تدريس تەدريس, διδασκαλία.

تدقيق تەدخيك (α) ἐξέτασις — ἐξετάζειν.

تذكر تەزەككور (α) σύσκεψις — τὸ συσκέπτεσθαι.

تربيه تەربييە (α) ἀνατροφή — ἀνατρέφειν.

ترقى تەراككى (α) πρόοδος — προοδεύειν· ترقى كستر تەراككى-كيوستەر (α. π) φιλοπρόοδος.

ترقيات تەراككيات πλθ. τοῦ ترقى βλ.

ترك تەرك (α) ἐγκατάλειψις — ἐγκαταλείπειν.

ترگستە تەرگەستە, Τεργέστη.

تزايد تەزايود (α) αὔξησις — αὐξάνειν.

تسخين تەسخين (α) θέρμανσις — θερμαίνειν.

تشبث تەشبوث (α) ἐπιχείρησις — ἐπιχειρεῖν (δοτ.)

تشكر تەشككور (α) εὐχαριστία — εὐχαριστεῖν (δοτ.)

تشكيل تەشكيل (α) τὸ σχηματίζειν.

تصديع تەسديع تاستى' (α) τὸ ἐνοχλεῖν (κεφαλοπονεῖν).

تصديق تەسديق تاستىك (α) ἐπικύρωσις — ἐπικυροῦν.

تصور تەسەووور تەسەببور (α) σχέδιον, σκέψις — σχεδιάζειν, μελετᾶν.

تطبيق تەتبيق تاتبىك (α) ἐφαρμογή — ἐφαρμόζειν.

تعاطى تەعاطى تەاتى (α) ἀνταλλαγή — ἀνταλλάσειν.

تعالى تەعالا (α) ἔστω μέγας· βλ. سبحان

تعطف تەعەططوف تەاتتوف (α) εὐμένεια.

تعطيل تەعتيل تاتىل (α) διακοπή.

تعيش تەعايوش تەاگيوش (α) συντήρησις — συντηρεῖσθαι.

تعيين تەعيين تاعىن (α) προσδιορισμός — προσδιορίζειν.

تفريق تەفريك تەفرىك (α) διάκρισις — διακρίνειν.

تفصيل تەفصيل تەفسىل (α) ἀνάπτυξις. ὁ πλθ. تفصيلات تەفصيلات λεπτομέρειαι.

تفوق تەفەووك تەفەببوك (α) ὑπεροχή — ὑπερέχειν (δοτ).

تعاقد تەعاقود تەكاوت (α) σύνταξις, ἤτοι μισθὸς ὑπαλλήλου ἀπομάχου.

تقدير تەقدير تاكتىر (α) ἐκτίμησις, θεία βουλή, πεπρωμένον — ἐκτιμᾶν προορίζειν.

تقديم تەقديم تاكتىم (α) τὸ ὑποβάλλειν.

تكرار تەكرار تەكرار (α) ἐπανάληψις — ἐπαναλαμβάνειν.

تكرار على التكرار تەكرار عالەت-تەكرار, πολλάκις κατ'ἐπανάληψιν.

تكفور طاغى تەكفوور داغى (Τεκὶρ δαγῆ) Ραιδεστός.

تكليف تەكليف تەكلىف (α) πρότασις — προτείνειν· ὁ πλθ. تكاليف .

تلغرافنامه تەلگراف-نامە (ἑλλ. π.) τηλεγράφημα.

تلقى تەلەككى (α) ὑποδοχή, θεωρία — ὑποδέχεσθαι, ὑπολαμβάνειν, θεωρεῖν.

تماشا تەماشا (α) θέα — θεᾶσθαι.

تمشيت تەمشيت (α) πορεία, διεξαγωγή — διεξάγειν.

تمنى تەمەننى (α) εὐχή, παράκλησις — εὔχεσθαι, παρακαλεῖν.

تن تەن (π) σῶμα.

تن‌بور تەن-بوور (π) τρέφων τὸ

σῶμα, ὀκνηρός.

تن-پرور تέν-περβερλίκ, ὀκνηρία.

تنزه تενεζζοὺχ (α) διασκέδασις, ἀναψυχή—διασκεδάζειν.

تنفس تενεφφοὺς (α) ἀναπνοή—ἀναπνέειν.

تنظيم تενζήμ (α) σύνταξις, διακανόνισις—συντάττειν, κανονίζειν.

توجه τεβετζ-τζοὺχ (α) διεύθυνσις, εὔνοια—διευθύνεσθαι.

توجهات τεβὲτζ-τζουχὰτ εὔνοια· πλθ. τοῦ توجه βλ. حسن

توكنمز τουκενμὲζ (τ) ἀνεξάντλητος, ἀτελεύτητος.

تهذيب τεχζίπ (α) βελτίωσις.

ث

ثروت σερβὲτ (α) πλοῦτος.

ثنا σενὰ (α) ἔπαινος· ὁ πληθ. ثنيا ἐσνιέ·

ج

جارى τζαρὶ (α) ρέων, τρέχων.

جان τζὰν (π) ψυχή.

جائز τζαΐζ (α) θεμιτὸς, ἐπιτετραμμένος.

جدول τζεδδὲλ (α) πίναξ — درس جدولى δέρς — πίναξ μαθημάτων, πρόγραμμα.

جديد τζεδὶδ (α) νέος· فراد جديد ἐφράδ-ι τζεδιδὲ νεοσύλλεκτοι (στρατιῶται).

جرأت τζουρεὲτ (α) τόλμη—τολμᾷν (δοτ.)

جريان τζερεγιὰν (α) ροή, πορεία.

جزا τζεζὰ (α) ποινή

جزاير βλ جزير

جزير τζεζιρὲ (α) νῆσος· ὁ πλθ. جزاير τζεζαὶρ.

جزئى τζοῦζι (α) ὀλίγος.

جسر τζισρ (α) γέφυρα.

جسم τζίσμ (α) σῶμα· ὁ πλθ. اجسام ἐτζ-σάμ.

جلوس τζουλοὺς (α) ἀνάρρησις (βασιλέως εἰς τὸν θρόνον).

جليل τζελὶλ (α) μέγας, ἔξοχος· ὁ πλθ. اجلّه ἐτζιλλέ.

جمع τζὲμ' (α) συνάθροισις—συναθροίζειν.

جملة τζοῦμλε (α) σύνολον).

جناب τζενὰμπ (τίτλος τιμῆς καὶ σεβασμοῦ)· ἐπὶ Θεοῦ, ἁγιότης· ἐπὶ βασιλέων, Μεγαλειότης· ἐπὶ ἡγεμόνων, ὑψηλότης· ἐπὶ ἐξόχων ἀνδρῶν, ἐξοχότης.

جواب τζεβὰμπ (α) ἀπάντησις· ὁ πλθ. اجوبه ἐτζβιμπέ.

جوبار τζουβαρ (π) ῥύαξ.

جهان τζιχὰν (π) κόσμος.

جهت τζιχὲτ (α) μέρος, διεύθυνσις, ἔποψις· جهتجه τζιχέτλε, ἐπειδή.

جيوش τζουγιοὺς (α) στρατός· πλθ· τοῦ جيش τζείς.

چ

چاكر τσακερὶ (π) δουλικὸς, ταπεινός.

چاير τσαὶρ (τ) λειβάδιον.

چفتجى τσιφτ-τσῆ (τ) γεωργός.

چاره τσαρέ (π) τρόπος· كه چاره νὲ τσαρέ κι, δυστυχῶς.

چاكر τσακὲρ (π) δοῦλος, θεράπων.

چاكرانه τσακερανὲ (π) δουλικὸς, ταπεινός.

حاجات βλ. حاجت

حاجت χατζὲτ (α) ἀνάγκη

حافظ χαφὴζ (α) φύλαξ.

حاكم χακὶμ (α) δικαστής· ὁ πλθ حكام χουκκιάμ

حال χὰλ (α) κατάστασις· ὁ πλθ. احوال ἀχβὰλ — حالده هر χὲρ χαλδὲ, ἐν πάσῃ περιπτώσει.

حالت χαλὲτ (α) κατάστασις.

حامل χαμὶλ (α) ὁ φέρων, κομιστής.

حامی χαμὶ (α) προστάτης.

حبّ χαΐζ (α) κάτοχος.

حبّ χοὺμπ (α) ἔρως.

حبيب χαμπὶμπ (α) φίλος· ὁ πλθ. احباب ἀχμπὰμπ καὶ احبّا ἀχημπᾶ

حجت χοτζ-τζὲτ (α) ἀπόδειξις· ὁ πλθ· حجج χοτζέτζ.

حد χὰδδ (α) ὅριον ὁ πλθ حدود χουδούδ.

حدود βλ حد

حرارت χαραρὲτ (α) θερμότης.

حركت χαρεκὲτ (α) κίνησις· حركت ارض χαρεκέτ-ι ἄρζ (α) κίνησις τῆς γῆς, σεισμός.

حريق χαρὴχ (α) πυρκαϊά.

حزين χαζὶν (α) πένθιμος.

حسب χὰσπ (α) ἕνεκα.

حسن χούσν (α) κάλλος, καλός· حسنات χουσν-ι τεβετζτζου -χὰτ, καλὴ εὔνοια.

حصاد (α) θερισμός.

حصر χὰσρ α) τὸ περιορίζειν.

حصول χουσοὺλ (α) ἐπίτευξις.

حصولق بولق — πουλμὰχ, ἢ كلك حصوله —γχελμὲχ, ἐπιτυγχάνεσθαι, πραγματοποιεῖσθαι.

حضر χαζρὲτ (α) 1ον παρουσία· 2ον τίτλος τιμητικός· βλ. جناب

حضور χουζοὺρ (α) παρουσία, ἐνώπιον.

حق χὰκκ (α) δίκαιον· جناب حق τζενάμπι χὰκκ — ὁ Θεός· حقدار χακκηντὰ, ἀναφορικῶς πρός· ὁ πλθ. حقوق χουκούκ· حقوق مكتبي —μεκτεμπὶ, νομικὴ σχολὴ (σχολὴ τοῦ δικαίου).

حقايق βλ. حقيقت

حقوق βλ. حق

حقيقت χακηκὰτ (α) ἀλήθεια· ὁ πλθ. حقايق χακαήκ.

حكم χοὺκμ (α) διάταξις· ὁ πλθ. احكام ἀχκιάμ.

حكما βλ. حكيم

حكمى χουκμὶ (α) διατακτικός· حكمیه ὅρα φηκρά-ϊ χουκμιὲ, διατακτικὸν μέρος ἀποφάσεως.

حكومت χουκιουμὲτ (α) ἀρχὴ, κυβέρνησις· حكومت قونّاغی — κονακγῆ, διοικητήριον.

حكيم χεκὶμ (α) σοφός· حكيم مطلق χεκίμ-ι μουτλὰκ, πάνσοφος Θεός· ὁ πλθ. حكما χουκεμά.

حكيمانه χεκιμανὲ (α.π) ἀνήκων σοφῷ, σοφός.

حمايت χημαγὲτ καὶ حمايه χημαγὲ (α) προστασία — προστατεύειν.

حميت χαμιὲτ (α) ζῆλος.

حنطه χηντὰ (α) σῖτος.

حوادث χαβαδὶς (α) νέα, εἰδήσεις· ὁ ἑν. حادثه χαδισέ.

حياة χαγιὰτ (α) ζωή.

حيرت χαϊρὲτ (α) θαυμασμὸς, ἔκπληξις.

حيوان χαϊβὰν (α) ζῶον· ὁ πλθ. حيوانات χαϊβανάτ.

حيله-كار χιλε-κιὰρ (α.π) πονηρὸς, δόλιος.

خ

خاصه χασσᾶ (α) θηλ. τοῦ خاص βλ.

خاطر χατὴρ (α) μνήμη, χάρις, φιλοπροσωπία.

خاقان χακὰν (α) μέγας βασιλεύς.

خالص χαλὴς (α) ἄδολος, εἰλικρινής.

خاتم χατὲμ (α) σφραγὶς, ἐπισφράγισμα.

خارجى χαριτζὶ (α) ἐξωτερικός· τὸ θηλ. خارجيه — خارجيه نظرى χαριτζιὲ ναζηρῆ, ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν.

خاص χάς (α) ἰδιαίτερος, καθαρός.

خانه χανὲ (π) οἶκος.

خبر χαμπὲρ (α) εἴδησις· ὁ πλθ. اخبار ἀχμπάρ.

ختم χάτμ (α) τὸ σφραγίζειν.

خدمت χηδμὲτ (α) ὑπηρεσία — ὑπηρετεῖν.

خزینه χαζινὲ (α) ταμεῖον· ὁ πλθ. خزاین χαζαΐν.

خسته خانه χαστὰ-χανὲ (π) νοσοκομεῖον.

خسروانه χουσρεβανὲ (π) βασιλικός.

خصوص χουσοὺς (α) ὑπόθεσις. ὁ πλθ. خصوصات χουσουσάτ.

خط χὰττ (α) γραμμή· ὁ πλθ. خطوط χουτούτ.

خطوط βλ. خط

خفیف χαφὴφ (α) ἐλαφρός.

خلاصه χουλασᾶ (α) περίληψις.

خلافت χηλαφὲτ (α) Καλιφεία, τὸ ἀξίωμα τοῦ Καλίφη, ἤτοι διαδόχου τοῦ Μωάμεθ.

خلافتپناهی χηλαφὲτ-πενα χ! (α.π) Καλιφικός.

خلق χοὺλκ (α) ἦθος· ὁ πλθ. اخلاق ἀχλάκ.

خوش χὸς (π) εὐάρεστος· خوشدیدار χοσουμὰ γκιδίορ, εὐαρεστοῦμαι.

خیر χαΐρ (α) ἀγαθόν (ἐπίθετ.) ἀγαθός.

خواه خیر χαΐρ-χὰχ (α. π) καλοθελητής, ὁ θέλων τὸ καλὸν τινός —ὁ πλθ. خواهان خیر χαΐρ-χαχάν.

خیری (α) ἀγαθός.

د

داخل داχηλ(α) ἐντός. داخل اولق εἰσέρχεσθαι.

داخلی داχηλὶ (α) ἐσωτερικός· τὸ θηλ. داخلیه داχηλιὲ — داخلیه نظری —ναζηρῆ, ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν.

دارالشفقه δὰρ-ους-σεφακᾶ (α) οἶκος συμπαθείας. ὀρφανοτροφεῖον.

دارالفیض δὰρ-ουλ-φεΐζ (α) οἶκος προαγωγῆς, σχολεῖον.

دارالفنون δάρ-ουλ-φουνοὺν (α) οἶκος ἐπιστημῶν, πανεπιστήμιον.

دخول δουχοὺλ (α) εἴσοδος — εἰσέρχεσθαι.

در δὲρ (π) πύλη.

درسعادت δερ-ι σεαδὲτ (π.α.) πύλη τῆς εὐδαιμονίας, Κων/πολις.

درجه δερετζὲ (α) βαθμός.

درس δὲρς (α) μάθημα.

درکار δερκιὰρ (π) φανερός, προφανής·

دست δὲστ (π) χεὶρ — دستکشا δέστ-κιουσά (π) ὁ ἀνοίγων (αἴρων) χεῖρα.

دعا δοὰ (α) εὐχή· ὁ πλθ. ادعیه εὐδιὲ, καὶ دعوات δαβὰτ.

دعوا δαβᾶ (α) ἀγωγή· ὁ πλθ. دعاوی δεαβί.

دعوات βλ. دعا

دفع δὲφ' (α) ἀποσόβησις — ἀποσοβεῖν

دفعه δεφᾶ (α) φορά.

دل δὶλ (π) καρδία.

دلاور δὶλ-ἀρὰ (π) ὁ τὴν καρδίαν κοσμῶν, τερπνός.

دلکشا δὶλ-κιουσᾶ (π) ὁ τὴν καρδίαν ἀνοίγων, θελξικάρδιος.

دلنشین δὶλ-νισὶν (π) ὁ ἐν τῇ καρδίᾳ ἐδρεύων, θυμήρης.

دوا δεβὰ (α) φάρμακον· ὁ πλθ. ادویه ἐδβιέ.

دوام δεβὰμ (α) διάρκεια. φοίτησις — διαρκεῖν, φοιτᾶν.

دور δὲβρ (α) στροφὴ — στρέφε-

σθαι.

دوست δὸστ (π) φίλος.

دوکردن δοθμὲκ (τ) δέρειν, κτυπᾶν.

دول δουδὲλ βλ. دولت

دولت δεβλὲτ (α) κράτος· ὁ πλθ. دول δουδέλ.

دولتلو δεβλετλοῦ (α-τ) (τίτλος κοσμητικὸς) ἐξοχώτατος (εὐτυχής).

دهر δὲχρ (α) ἐποχή, αἰών· ὁ πλθ. دهور δουχούρ.

دیپلوما δίπλωμα (ἑλλ.) δίπλωμα.

دین δεῖν (α) χρέος· ὁ πλθ. دیون δουγιοὺν καὶ τὸν دیونی δουγιουνάτ.

دین δὶν (α) θρησκεία· ὁ πλθ. دینلر ἐδγιάν.

دیون βλ. دین δεῖν.

دیکیم διχὶμ (π) διάδημα, στέμμα.

ذ

ذات ζὰτ (α) ἄτομον· ὁ πλθ. ذوات ζεβάτ.

ذاتی ζατὶ)α) ἀτομικός.

ذخیر βλ. ذخیره

ذخیره ζεχιρὲ (α) προμήθειαι, τρόφιμα· (κοινῶς ζαχρὲ) — ὁ πλθ. ذخایر ζεχαίρ.

ذوات βλ. ذات

ذهنی ζιχνὶ (α) διανοητικός.

ر

راپور ραπὸρ (γαλλ.) ἔκθεσις.

راحت ραχὰτ (α) ἀνάπαυσις — ἀναπαύεσθαι.

راکب ρακὶμπ (α) ὁ ἐπιβαίνων, ἀναβάτης — اولق راکب ἐπιβαίνειν (ὅστ.)

رعیه βλ. رعیت

رعیت ραγιὲ, (α) πολίτης· ὁ πλθ. رعایا ρεαγιᾶ, ὑπήκοος.

رفاه ρεφὰχ (α) ἄνεσις.

رفته ρεφτὲ (π) πορευόμενος· رفته رفته ρεφτὲ ρεφτὲ, βαθμηδόν.

رفع ρεφ (α) ἄρσις, ὕψωσις — رفعت ρεφὶ (α) ὑψηλός.

رقاع ρεκαμπὲτ (α) ἄμιλλα.

رقیمه ρεκιμὲ (α) γραφή, γράμμα.

روح ρούχ (α) πνεῦμα, ψυχή· ὁ πλθ. ارواح ἐρβάχ.

روحانی ρουχανὶ (α) πνευματικός.

روس βλ. رؤس

روم ρούμ (ἑλλ.) ρωμαῖος, ἤτοι ὀρθόδοξος ὑπήκοος ὀθωμανός.

رومی ρουμὶ (ἑλλ.) ρωμαϊκός, ἑλληνικός.

رطوبت ραϊχὰ (α) ὑγρή· ὁ πλθ. رطوبات ρεβαίχ.

رب ράμπ (α) κύριος, κάτοχος· ὁ πλθ. ارباب ἐρμπάμπ.

ربع ρεμπὶ (α) ἔαρ

رب βλ. ربّ

ربّ ρουτπὲ (α) βαθμός· ὁ πλθ. ربّ روتέμπ.

رجا ρετζᾶ (α) παράκλησις — παρακαλεῖν.

رجال βλ. رجل

رجل ρετζοὺλ (α) ἀνήρ· ὁ πλθ. رجال ριτζὰλ, μεγιστᾶνες, τοῦ Κράτους.

رخصت ρουχσὰτ (α) ἄδεια.

رزق ρὶζκ (α) τροφή· ὁ πλθ. ارزاق ἐρζάκ.

رسالہ ρισαλὲ (α) ἐγχειρίδιον· ὁ πλθ. رسائل ρεσαὶλ.

رطوبت ρουτουπὲτ (α) ὑγρασία.

ز

زاد ζουπτὲ (α) τὸ ἐκλεκτότερον μέρος, τὸ ἄνθος, ἡ οὐσία.

زارع ζουρρᾶ (α) γεωργοί· ὁ ἐν. زارعی ζαρῆ.

زراعت ζιραὰτ (α) γεωργία.

زرع ζὲρ' (α) σπείρειν.

زمان ζεμὰν (α) καιρὸς, ἐποχή· ὁ πλθ. ازمنه ἐζμινέ.

زوج ζὲβζ (α) σύζυγος· τὸ θηλ. زوجه ζεβτζὲ, ἡ σύζυγος.

زیارت ζιαρὲτ (α) ἐπίσκεψις — ἐπισκέπτεσθαι (αἰτ).

زیر ζίρ (π) ὑπό.

س

ساحه σαχὰ (α) πλατεῖα, αὐλή· ساحه زیب وجود اولق βουτζοὺτ ὀλμὰκ, ἐκόσμησε τὴν πλατεῖαν τῆς ὑπάρξεως, ἔλαβεν ὕπαρξιν.

ساچ σακὴζ, Χίος.

ساقط σακήτ (α) ἔκπτωτος· ساقط اولق ἀμελῶ —ἀπὸ τῆς ἐργασίας ἔκπτωτος, ἄχρηστος γίνεσθαι.

سائر σάϊρ (α) ἄλλος.

ساعت σαϊκὰ (α) ἐλατήριον.

ساغ σαγὲ (π) σκιὰ, αἰγίς

سبب σεμπὲμπ (α) αἰτία· ὁ πλθ. اسباب ἐσμπάμπ.

سبحان سوμπχὰν (α) δόξα τῷ Θεῷ. تعالی وتعالی حق سبحانه سουμπχάνεχου δὲ τεάλια, ὁ Θεὸς ὁ ὑπερένδοξος καὶ ὁ ὕψιστος.

سبق σὲπκ (α) προήγησις — προηγεῖσθαι.

سحر σεχὰρ (α) πρωΐα.

سرمایه σερ-μαγὲ (π) κεφάλαιον.

سرمدی σερμεδὶ καὶ σερμεδ (π) αἰώνιος· سرمدی حیات χαγιὰτ-ι σερμεδὶ, ζωὴ αἰώνιος, ἀθανασία.

سرور σουρούρ (α) χαρά.

سریر σερὶρ (α) θρόνος.

سریع σερὶ (α) ταχύς.

سزاوار σεζαβὰρ (π) ἄξιος.

سزاوار بیورمق — πουγιουρμὰκ, ἀξιοῦν, ἐπιδαψιλεύειν.

سعادت σεαδὲτ (α) εὐδαιμονία.

سعادتلو σεαδετ-λοῦ (τίτλος τιμητικὸς) ἐξοχώτατος, εὐτυχής.

سعی σάϊ (α) προσπάθεια.

سفارت σεφαρὲτ (α) πρεσβεία (ἀποστολὴ πρεσβευτοῦ).

سفارتخانه σεφαρὲτ-χανὲ (α. π.) πρεσβεία (τὸ οἴκημα τοῦ πρεσβευτοῦ).

سفاین βλ. سفینه

سفر βλ. سفیر

سفیر σεφὶρ (α) πρεσβευτής· ὁ πλθ. اسفار σουφερά.

سفینه σεφινὲ (α) πλοῖον· ὁ πλθ. سفاین σεφαΐν.

سلانیک σελανίκ, Θεσσαλονίκη.

سلطانی σουλτανὶ (α) βασιλικός.

مکتب سلطانی μεκτέμπ-ι Σουλτὰν Αὐτοκρατορικὸν Λύκειον.

سلطنت σαλτανὰτ (α) βασιλεία.

سلیمان Σουλεϊμὰν, Σολομών.

سمو σουμοὺδ (α) ὕψος.

سند σενὲδ (α) τίτλος· ὁ πλθ. سندات σενεδάτ.

سنه σενὲ (α) ἔτος.

سنی σενὶ (α) ὑψηλός — ارادهٔ سنیه ἰραδὲ-ι σενιὲ, Αὐτοκρατ. διάταγμα.

سوار σουβὰρ (π) ἐπιβαίνων· سوار اولق — κυβερνᾶν πλοῖον.

سؤال σουὰλ (α) ἐρώτησις· ὁ πλθ. اسئله ἐσιλέ.

سیاح σεγιὰχ (α) περιηγητής.

سید σεϊὶδ (α) ἀρχηγός.

سیر σεὶρ (α) θέα, ταξείδιον — θεᾶσθαι, ταξιδεύειν.

ش

شاشرمی ڤاڤشرمَاخ (τ) περιέρχεσθαι εἰς ἀμηχανίαν (τὰ χάνω).

شاعر ڤاʿیر (α) ποιητής· ὁ πλθ. شعرا ڤوعارَ̃.

شاگرد ڤاگیرد (π) μαθητής· ὁ πλθ. شاگردان ڤاگیردَ̃ν.

شان ڤَ̃ν (α) κλέος, δόξα.

شاهانه ڤاخانè (π) βασιλικός.

شباب ڤیمپایمپèت (α) νεότης.

شتی ڤیتتَ̃, ἡ شتا (α) διάφοροι· ὁ ἐν. شتیت ڤیتíت.

شجر ڤیلجéر (α) δένδρον. ὁ πλθ. اشجار اʾیسدجَ̃ر.

شد سوُد (π) πορεύεσθαι βλ اماʾ

شدید ڤیددèت-لیٖ̃ (α. τ.) σφοδρός.

شدید ڤیدíد (α) σφοδρός.

شرف ڤیرèp (α) τιμή· شرفصدور ڤیرèp-سوُدوُر μπουγιουرلμάχ, ἐκδίδοσθαι μετὰ τιμῆς· ἢ شرفرز صدور ڤیرèpزíζ-ι سوُدوُر μπουγιουرουلμάχ· διαχέειν τιμὴν ἐκδόσεως (λέγονται ἐπὶ ἐκδόσεως Αὐτοκρ. διαταγμάτων) βλ. λ. ἐκδίδομαι (Λεξιλ. ἑλλ. τουρκ.)

شرق ڤَ̃رχ (α) Ἀνατολή.

شعرا βλ شاعر

شفقت ڤیفقَ̃ت ἢ ڤیفقَ̃ت (α) στοργή, συμπάθεια.

شقی ڤاقَ̃ (α) κακοῦργος. ὁ πλθ. اشقیا اʾیڤقَ̃.

شکر ڤوکرَ̃ν (α) εὐγνωμοσύνη.

شمس ڤéμις (α) ἥλιος.

شوکت ڤیوکèت (α) μεγαλεῖον.

شوکتسمات ڤیوکèت-σιμَ̃ت (α) μεγαλείου τύπος, μεγαλειότατος (-ίτλος τῆς A. A. M.)

شوکتحضر ڤیوکèت-μεσíρ (α) μεγαλείου ἕδρα, αὐτοκρατορικός.

شوکتلو ڤیوکèتλοῦ (α π) μεγαλειότατος (τίτλος τῆς A. A. M)

شهادتنامه ڤیχαδèت-ναμè (α. π). μαρτυρικόν, δίπλωμα.

شهر ڤèχρ ,ἢ ڤèχíρ (π) πόλις.

شهر ڤèχρ (α) μήν· πλθ. شهور

ڤουχούρ.

شهریار ڤیχριَ̃ρ (π) βασιλεύς.

شهریاری ڤیχριَ̃ρι (π) βασιλικός.

شهنشاه ڤαχινڤَ̃χ (π) βασιλεὺς τῶν βασιλέων, μέγας βασιλεύς, μονάρχης (ἡ A. A. M. ὁ Σουλτάνος).

شهنشاهی ڤαχινڤαχí (π) βασιλικός.

شی ڤέϊ (α) πρᾶγμα· ὁ πλθ. اشیا اʾیڤιά.

ص

صادق سαδíχ (α) πιστὸς, ἀληθής.

صباح σαμπَ̃χ (α) πρωία· ὁ πλθ. اصباح اʾσμπَ̃χ.

صحبت σοχμπèت (α) συνομιλία — συνομιλεῖν.

صحت σηχχَ̃ت (α) ὑγιεία.

صحیح σαχíχ (α) ὑγιής, ἀληθής.

صدارت σαδαρèت (α) θέσις τοῦ M. Βεζύρου· صدارت عظمی σαδαρέτ-ι ούζμَ̃, ἡ M. Βεζυρεία· رومایلی صدارتی Ρούμελη — ἡ θέσις Καζασκέρη τῆς Ρούμελης· اناطولی صدارتی Ἀνατολοῦ — ἡ θέσις Καζασκέρη τῆς Ἀνατολῆς.

صداقت σαδαχَ̃ت (α) ἀφοσίωσις, πίστις.

صدر σάδρ (α) στῆθος· صدراعظم σάδρ ἀζάμ ὁ M. Βεζύρης.

صدور σουδοὺρ (α) ἔκδοσις βλ. شرف

صراف σαρραφ (α) ἀργυραμοιβός· πλθ. صرافان σαρραφάν.

صرف σὰρφ (α) δαπάνη — δαπανᾶν.

صریح σαριχ (α) ρητὸς, ἐναργής.

صغیر σαγíρ (α) μικρός· ὁ πλθ. صغار σηγάρ.

صفا σαφὰ (α) διασκέδασις.

صلب σουλμπ (α) στερεὸς, σκληρός.

صناعی σηναʾí (α) βιομηχανικός.

صنايع صناعی (α) τέχναι· ὁ ἐν. صنعت صناعة.

صنف σήνφ (α) τάξις· ὁ πλθ صنوف صنوفو صنوبوف τάξεις καὶ صناصل ἐσνὰφ, συντεχνία.

صوت σὰβτ φωνή· ὁ πλθ. اصوات ἀσβάτ.

صورت صورèt (α) τρόπος· ὁ πλθ. صور صουβέρ.

صولوق σολοὺκ (τ) ἀναπνοή· صولوق المق — ἀλμὰκ, ἀναπνέειν.

صيق σήκ (τ) συχνός· صيق صيق σήκ σήκ, συχνότατα.

ض

ضايع ζάϊ (α) ἀπολεσθείς — χάνειν· ضايع اولمق ζάϊ ὀλμὰκ, χάνεσθαι.

ضرر ζαρὰρ (α) ζημία.

ضرورت ζαφουρèt (α) ἔνδεια.

ضمن ζήμν (α) ἐσωτερικόν, σκοπός, ἔννοια· ضمنمده ζημνηνδὰ, ἐπὶ σκοπῷ.

ضيا ζιὰ (α) φῶς.

ضيافت ζιαφèt (α) γεῦμα.

ط

طاعت ταὰτ (α) ὑπακοὴ εἰς τὰς θείας ἐντολὰς, λατρεία.

طالب ταλὶμπ (α) ζητῶν· πλθ. طلب ταλεμπὲ καὶ طلاب τουλαὶμπ, μαθηταί.

طالغه δαλγᾶ (τ) κῦμα.

طبيعی ταμπιὶ (α) φυσικός.

طرابزون τραμπζοῦν, Τραπεζοῦς.

طرف ταραφ (α) μέρος· ὁ πλθ. اطراف ἐτράφ· ὁ δυϊκὸς ظرفين ταραφέϊν.

طريق ταρὴκ (α) ὁδός· ὁ πλθ. طرق τουρούκ.

طفل τήφλ (α) παῖς· ὁ πλθ. اطفال ἀτφάλ.

طلب βλ. طالب

طور τὰβρ (α) τρόπος, συμπεριφορά· ὁ πλθ. اطوار ἀτβάρ.

طول τοῦλ (α) μῆκος.

طويل ταβὶλ (α) μακρός.

ظ

ظفر ζαφὲρ (α) νίκη, θρίαμβος, ἐπιτυχία.

ظل ζήλλ (α) σκιά.

ظل الله ζήλλ-ουλλὰχ (α) σκιὰ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς (ἡ A. A M. ὁ Σουλτάνος).

ظنلى ζήλλ-ουλλαχὶ (α) Σουλτανικός.

ظن ζὰνν (α) ἰδέα — νομίζειν.

ظهور ζουχοὺρ ἐμφάνισις — ἐμφανίζεσθαι, ἐκρήγνεσθαι (ἐπὶ πυρκαϊᾶς, τρικυμίας).

ع

عاجز ἀτζὶζ (α) ἀδύνατος, ἀσθενὴς (μεταφορ.) ὁ πλθ. عجز ἀτζεζέ.

عاجزانه ἀτζιζανὲ (α.π) ταπεινός.

عادل ἀτζὶλ (α) ἐπείγων, δραστήριος.

عادت βλ. عادات

عادت ἀδὲτ (α) ἕξις, συνήθεια, ἔθιμον.

عادی ἀδί (α) συνήθης.

عاطفت ἀτηφὲτ (α) εὐμένεια· ὁ πλθ. عواطف ἀβατήφ.

عافیت ἀφιὲτ (α) εὐεξία.

عاقبت ἀκημπὲτ (α) τέλος· ὁ πλθ. عواقب ἀβακήμπ.

عاقل ἀκήλ (α) νουνεχής· ὁ πλθ. عقلا οὐκαλᾶ.

عال العال ἄλ-ουλ-ἄλ (α) ὕψιστος.

عالم ἀλὲμ (α) κόσμος· ὁ πλθ. عالمین ἀλεμὶν καὶ عوالم ἀβαλίμ.

عالم ἀλὶμ (α) εἰδὼς, σοφός· ὁ πλθ. علما οὐλεμᾶ.

عالی ἀλὶ (α) ὑψηλός.

عالیجناب ἀλὶ-μπὰχτ (α—π) ὁ ὑψηλῆς τύχης, εὐτυχής.

عائله ἀϊλὲ (α) οἰκογένεια· ὁ πλθ. عیال ἰϊάλ.

عبد ἄμπδ (α) δοῦλος· ὁ πλθ. عباد ἰμπάδ.

عبادت ἰμπαδὲτ (α) δέησις.

عبارت ἰμπαρὲτ (α) σύγκεισθαι. (μετὰ τοῦ ولق)

عبث ἀμπὲς (α) ματαιοπονία.

عبث ἀτεμπὲ (α) οὐδὸς, κατώφλιον, αὐλὴ ἡγεμόνος.

عبقه βλ. عبیه

عجز βλ. عاجز

عجیب ἀτζιμπ (α) παράδοξος.

عبیه ἀδζιμπὲ (α) παράδοξον, περίεργον· ὁ πλθ. عجائب ἀτζαϊμπ, παράδοξα· (ἐπιφ) περίεργον!

عد ἀδδ (α) θεωρεῖν.

عدالت ἀδαλὲτ (α) δικαιοσύνη.

عدد ἀδὲδ (α) ἀριθμός· ὁ πλθ. اعداد ἀδάδ.

عرض ἄρζ (α) —τὸ ὑποβάλλειν.

عرعر ἀζὶζ (α) προσφιλής.

عزیمت ἀζιμὲτ (α) ἀναχώρησις—ἀναχωρεῖν.

عصر ἄσρ (α) αἰών· ὁ πλθ. اعصار ἀσάρ.

عضو οὔζδ (α) ὄργανον, μέλος τοῦ σώματος· ὁ πλθ. اعضا ἀζᾶ, μέλος σωματείου.

عظمتلو ἀζαμετλοῦ (α.τ) μεγαλοπρεπής.

عظیم ἀζὶμ (α) μέγας.

عقل βλ. عاقل

علم ἴλμ (α) ἐπιστήμη, γνῶσις· ὁ πλθ. علوم οὐλούμ.

عالم βλ. علم ἀλίμ:

علو οὐλοὺδδ (α) ὕψος.

علوم βλ. علم

علی ἀλὲ ἢ ἀλὰ (α) ἐπὶ, κατά· احسان علی الاحسان ἰχσὰν ἀλέ-λ ἰχσὰν, χάριν ἐπὶ χάριτος.

علی ἀλὶ (α) ὑψηλός.

علیا οὐλιᾶ (α) ὑψίστη· θηλ. τοῦ اعلا ἀλιᾶ.

عمر ἰόμρ (α) βίος.

عمل ἀμὲλ (α) πρᾶξις· ὁ πλθ. اعمال ἀμάλ. Βλ. عامل

عمومی οὐμουμὶ (α) γενικός.

عمیم ἀμὶμ (α) γενικός.

عنایت ἰναγὲτ (α) χάρις, ἔλεος.

عنایت عادت ἰναγὲτ ἀδὲ, εὐεργετικός

عند ἴνδε (α) παρὰ, κατά.

عواطف βλ. عاطفت

عودت ἀβδὲτ (α) ἐπιστροφή — ἐπιστρέφειν.

عهد ἄχτ (α) ἐποχή· συνθήκη.

عیسی ἰσᾶ (α) Ἰησοῦς.

عین ἄϊν (α) ὀφθαλμός· ὁ πλθ. عیون οὐγιοῦν.

عیون βλ. عین

غ

غیرت γαριμπὶ (α) δυτικός.

غرض γαράζ (α) σκοπὸς, πάθος, μῖσος· ὁ πλθ اغراض ἀγράζ.

غریب γαριμπ (α) παράδοξος· τὸ θηλ. غریبه παράδοξον πρᾶγμα· ὁ

غرائب βλ. غریب

غياب غرايب γαραΐμπ, παράδοξα.

غريق غرڤ (α) καταπεπονπισμένος, πεπληρωμένος.

غلبه غلمپه(α)νίκη—νικᾶν δοτ

غياب γηΐάμπ (α) ἀπουσία· غايب γηΐάμπεν, κατ'ἐρήμην.

غير γαΐρèτ (α) ζῆλος, προσπάθεια—προσπαθεῖν.

ف

فاجع فατζΐ (α) τραγικός· τὸ θηλ. فاجعه فاجعه فατζιὰ, τραγικὴ σκηνή.

فاصل فاسῆλ (α) ὁ χωρίζων

فاضل فاζῆλ(α) διακρινόμενος ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ· ὁ πλθ. افضل φουδαλᾶ.

فالق فαλῆκ (α) δημιουργός.

فائده φαΐδὲ (α) ὠφέλεια· ὁ πλθ. فوائد φεβαΐδ.

فتوت φουτουββὲτ (α) ἐλευθεριότης, γενναιοδωρία.

فرانسوی φρανσεβΐ γαλλικός.

فرد φèρδ (α) ἄτομον· ὁ πλθ. افراد ἐφράδ.

فرقه φιρκὰ (α) μερὶς, κόμμα· ὁ πλθ. فرق φιράκ.

فرمان φερμὰν (π) διάταγμα.

فرن φουροὺν (τ) κλίβανος.

فريد φερΐδ (α) μοναδικός.

فسخ φèτχ (α) ἀκύρωσις — ἀκυροῦν.

فصل φὰσλ (α) κεφάλαιον βιβλίου, ὥρα τοῦ ἔτους.

فصيح φασῆχ (α) εὔγλωττος.

فضل φὰζλ (α) ἀρετὴ, σοφία.

فاضل βλ. فضل

فعل φὶλ (α) πρᾶξις· ὁ πλθ. افعال ἐφάλ.

فقر φὰκρ (α) πενία.

فقرا βλ. فقير

فقره φηκρὰ (α) τεμάχιον βλ. حكمى

فائق βλ. فائق

فورطه φουρτοῦνα (ἰταλ.) τρικυμία.

فيض φεΐζ (α) ἀφθονία, εὐτυχία, ἀγαθόν· ὁ πλθ. فيوض φουγιοὺζ καὶ δεύτερον πληθυντικὸν πράσωπον فيوضات φουγιουζάτ.

فيضلى φεΐζ-βαγιὲ (α. π) εὐεργετικός.

فيوضات βλ. فيض

فقط φάκατ (α) ἀλλά.

فقير φακῆρ (α) πτωχός· ὁ πλθ. فقرا φουκαρᾶ (ἐν χρήσει κοινῶς ἀντὶ ἐνικοῦ).

فكر φὶκρ (α) ἰδέα· ὁ πλθ. افكار ἐφκιάρ.

فلك φελὲκ (α) σφαῖρα οὐράνιος, οὐρανός· ὁ πλθ. افلاك ἐφλάκ.

فن φὲνν (α) ἐπιστήμη· ὁ πλθ. فنون φουνούν.

فنون βλ. فن

ق

قالب καλῆπ (α) τύπος.

قانون κανοῦν (α) (ἐκ τοῦ ἑλλ.) κανών, νόμος· πλθ. قوانين καβανίν.

قانونى κανουνὶ (α) νόμιμος.

قبول καμπούλ (α) παραδοχὴ — παραδέχεσθαι.

قدر καδὲρ (α) μοῖρα, πεπρωμένον.

قدرت κουδρὲτ (α) δύναμις.

قرشمق καρησμὰκ (τ) ἀναμιγνύεσθαι.

قارشى καρσῆ (τ) ἀπέναντι.

قارئ καρῆ' (α) ἀναγνώστης· ὁ πλθ. قارئين καρι'ίν.

قاضى καζῆ, ἢ καδῆ, ἐκπληρωτὴς, δικαστής.

قاعده καϊδὲ (α) τάξις· ὁ πλθ. قواعد καβαΐδ.

قدرتلو κουδρετ-λοῦ (α. τ) δυνατὸς, ἰσχυρὸς, κραταιός.

قدد κηδδὲτ (α) πρότυπον.

قرائت κηραὲτ (α) ἀνάγνωσις.

قرار καρὰρ (α) ἀπόφασις.

قرص κούρς (α) δίσκος.

قره καρὰ (τ) μέλας — ξηρά.

قريه καριὲ (α) χωρίον· πλθ. اقر κουρᾶ.

قسطنطنيه κωσταντηνιὲ (ἑλ.) Κωνσταντινούπολις.

قصبه κασαμπᾶ (α) κωμόπολις.

قصر κὰσρ (α) παλάτιον, περίπτερον.

قضا καζᾶ (α) δυστύχημα — περιφέρεια δικαιοδοσίας Καϊμακάμη.

قطعا κάταν (α) ποσῶς, οὐδαμῶς.

قطعى κατὶ (ᾱ) ὁριστικός.

قلب κὰλμπ (α) καρδία· ὁ πλθ. قلوب κουλοὺμπ — قلب وقالب κὰλμπ-ου-καλὴμπ, τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχή.

قلوب βλ. قلب

قليل καλὶλ (α) βραχὺς, ὀλίγος.

قانون βλ. قانون

قوت κουββὲτ (α) δύναμις· ὁ πλθ. اقوا κουββᾶ.

قورتارمق κουρταρμὰκ (τ) σώζειν.

قول κὰβλ (α) λόγος· ὁ πλθ. اقوال ἀκβάλ.

قول κοῦλ (τ) δοῦλος, θεράπων.

قوم κὰβμ (α) λαός· ὁ πλθ. اقوام ἀκβάμ.

قومانده κομάνδα (ἰταλ.) διαταγή.

قومیسر κομισὲρ (γαλλ.) αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος.

قوى καβὶ (α) ἰσχυρός.

قيامت κηαμὲτ (α) ἀνάστασις νεκρῶν, μεγάλη ταραχή.

ك

كاذب καζὶπ (α) ψευδής.

كار κιὰρ (π) ἔργον, ὑπόθεσις.

كافه κιαφφὲ (α) σύνολον.

كافى καφὶ (α) ἱκανός.

كامل κιαμὶλ (α) τέλειος, συνετός.

كبار βλ. كبير

كبر βλ. كبير

كبرى κιμπριὰ (α) μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ كبرى جناب δζενάμπι κιμπριγιᾶ, ὁ Θεός.

كبير κεμπὶρ (α) μέγας· ὁ πλθ. كبار κιμπὰρ καὶ كبر κιουμπερά.

كتاب κιτὰμπ (α) βιβλίον· ὁ πλθ. كتب κιουτούπ.

كتب βλ. كتاب

كثرت κεσρὲτ (α) πληθύς.

كثير κεσὶρ (α) πολύς.

كچنده γκετσενδὲ (τ) προλαβόντως (ἐκ τῆς μετοχῆς كچن γκετσὲν, παρελθών, καὶ τῆς προθ. ده).

كدر κεδὲρ (α) θλῖψις· ὁ πλθ. اكدار ἐκδάρ.

كرستە κερεστὲ (π) ξυλική.

كرم βλ. كريم

كرچه γκέρτσι (π) καίτοι.

كرك γκερὲκ (τ) εἴτε.

كرمى γκερμὶ (π) θερμότης, ζέσις, δραστηριότης.

كريد γκιριδ (ἑλ.) Κρήτη.

كريم κερὶμ (α) ἀξιότιμος, εὐγενής· ὁ πλθ. كرام κιράμ.

كريمه κεριμὲ (α) θυγάτηρ.

كريم-انه κεριμ-ανὲ (α. π) ἀνήκων εὐγενεῖ, εὐγενής.

كشف κὲσφ (α) ἀνακάλυψις.

كشفيات κεσφιὰτ (α. πλθ.) ἀνακαλύψεις.

كشيده κεσιδὲ (π) συρόμενος — كشيده كتك σύρειν τηλεγράφημα· προσφέρειν γεῦμα.

كفايت κιφαγὲτ (α) ἀρκεῖν.

كلام κελὰμ (α) λόγος.

كلمه κελιμὲ (α) λέξις.

كلى κιουλλὶ (α) πολύς.

كمال κεμὰλ (α) ἐντέλεια, τελειότης· πρὸ οὐσιαστικῶν κατὰ γενικὴν σημαίνει: μέγας, πολύς· π. χ. كمال محبت كمال κεμάλ-ι μουχαμπέτλε μετὰ μεγάλης ἀγάπης.

كمتر κεμτὲρ (π) ταπεινὸς (συγκριτικὸν τοῦ كم κὲμ, ἐλλειπής, ἐλαττωματικός).

كنار κενὰρ (π) ἄκρα, γωνία, ὄχθη.

كوشش κιουσὶς (π) προσπάθεια.

كولديرمك γκιουλδουρμὲκ (τ) ποιεῖν γελᾶν, φαιδρύνειν.

كون γκιονὲ (π) εἶδος.

كوناكون γκιονὰ γκιὸν (π) ποικίλλος.

كى κι (π) ὅστις, ἥτις, ὅτι.

كيفيت κεϊφιὲτ (α) ὑπόθεσις.

كيله κιλὲ (α) κοιλόν.

ل

لازم λαζὶμ (α) ἀναγκαῖος· لازم كلمك λαζὶμ γκελμὲκ, δεῖν, ἀπαιτεῖσθαι.

لباس λιμπὰς (α) ἔνδυμα· πλθ. البسه ἐλμπισέ.

لبن λὲμπν (α) γάλα.

لحد λὰχδ (α) τάφος.

لدى λὲδ (α) κατά.

لزوم λουζοὺμ (α) ἀνάγκη.

لسان λισὰν (α) γλῶσσα· ὁ πλθ. السنه ἐλσινέ.

لطافت λεταφὲτ (α) χάρις, τερπνότης, ὡραιότης.

لطف λοὺτφ (α) χάρις, εὐεργεσία· ὁ πλθ. الطاف ἐλτάφ.

لطيف λατὶφ (α) τερπνός.

لياقت λιακὰτ (α) ἱκανότης.

ليل λιὶλ (α) νύξ· ὁ πλθ. ليال λεγιὰλ καὶ لیالی λεγιαλί.

مجد λὲχ (α) ὑπέρ· مجد لله λεχ-ουλ-χὰμδ, δόξα τῷ Θεῷ.

م

مأنوس μεενοὺς (α) συνήθης, οἰκεῖος. Βλ. مينت

ماه μὰχ (π) σελήνη· حال ماه μάχ-ι χὰλ, ἐνεστὼς μήν.

مايع μαῒ (α) ρευστός.

مبدا βλ. ميدا

مباشرت μουμπασερὲτ (α) ἔναρξις – ἄρχεσθαι.

مبالغ βλ. مبلغ

مبدا ميمبدὲ (α) ἀρχή· ὁ πλθ. مبادی μεμπαδί.

مبعوث μεμπούς (α) ἀπεσταλμένος· ὁ πλθ. περσ. مبعوثان μεμπουσὰν· مجلس مبعوثان μεδζλίσ-ι μεμπουσὰν, βουλὴ (τῶν ἀντιπροσώπων).

مبلغ μεμπλὰγ (α) ποσόν· ὁ πλθ. مبالغ μεμπαλήγ.

ما μὰ (α) ὅ,τι.

ماء μὰ' (α) ὕδωρ· ὁ πλθ. مياه μιάχ.

مادام μαδδὲ (α) ἀντικείμενον· ὁ πλθ. مواد μεβάδδ.

مأذونيت μεεζουνιὲτ (α) ἄδεια.

ماشيه μαζίεν (α) πεζῇ.

مال μὰλ (α) περιουσία· ὁ πλθ. اموال ἐμβάλ.

مالك μαλὶκ (α) ἰδιοκτήτης, κύριος, κάτοχος.

مامل μὰ μελὲκ (α) ὅ,τι κέκτηταί τις, περιουσία.

مأمور μεμοὺρ (α) ὑπάλληλος· ὁ πλθ. مأمورين μεμουρίν.

مأموريت μεμουριὲτ (α) θέσις.

مانع μανῆ (α) κωλύων – مانع اولمق κωλύειν.

© OTTOMANISTS

مبنى مبنيّ (α) ᾠκοδομημένος· ἕνεκα.

متروك متروك (α) ἐγκαταλελειμμένος.

متصرف متصرّف (α) κάτοχος· διοικητής.

متعلق متعلّق (α) σχετικός, ἀναγόμενος.

متوجه متوجّه (α) διευθυνόμενος· ᾿متوجها متوجّهاً διευθυνόμενος πρός . . .

متين متين (α) σταθερός, ἰσχυρός, νευρώδης.

مثل مِثْل (α) τὸ ὅμοιον· πλθ. امثال ἀμτάλ.

مثمر مثمر (α) καρποφόρος.

مثول مثول (α) τὸ ἵστασθαι ὄρθιον ἐκ σεβασμοῦ· ἀκρόασις παρὰ βασιλεῖ.

مجلس

᾿مجّاني مجّانيّ (α) δωρεάν.

مجتمع مجتمع (α) συνηθροισμένος.

مجرا مجرًى (π) πηγή· ὁ πλθ. مجاري مجاريّ.

مجسم مجسّم (α) ἐνσεσαρκωμένος.

مجلس مجلس (α) συμβούλιον· ὁ πλθ. مجالس مجالِس.

مجيب مجيب (α) ἐπακούων.

محافظة محافظة (α) προφύλαξις — محافظة προφυλάττειν.

محكم محكم βλ. حكم

محكمة محكمة (α) διαδικασία, κρίσις.

محل βλ. حل

محتاج محتاج (α) ἐνδεής· πλθ. محتاجين محتاجين.

محترم محترم (α) σεβαστός.

محراب محراب (α) τὸ ἱερὸν τοῦ τεμένους — βωμός.

محرر محرّر (α) συντάκτης· محرّر, συντεταγμένος, γεγραμμένος.

محروم محروم (α) ἐστερημένος.

محزون محزون (α) τεθλιμμένος.

محصوص محصوص (α) ἰδιαίτερος βλ. خص

᾿محضا مَحْضاً (α) καθαρῶς.

محقق محقّق (α) ὁ ἐξετάζων τὴν ἀλήθειαν καὶ ἐμβαθύνων, βαθύς· ὁ πλθ. محققين محقّقين — محققانه محقّقانه, θετικὸς, βέβαιος.

محكمه محكمه (α) δικαστήριον· ὁ πλθ. محاكم محاكِم. 7

محل مَحَلّ (α) τόπος· ὁ πλθ. محال محالّ.

مخالف مخالف (α) ἐναντίος· ὁ πλθ. مخالفين مخالفين.

مختصر مختصر (α) σύντομος.

مخفي مخفيّ (α) κεκρυμμένος.

مخصوص مخصوص (α) ἴδιος, ἰδιαίτερος· ᾿مخصوصاً مخصوصاً, ἐπίτηδες.

مخلوق مخلوق (α) πεπλασμένος, πλάσμα.

مخلوقات πλθ. τοῦ مخلوق.

مدار مدار (α) συντελῶν· τροχιά.

مداوات مداوات (α) θεραπεία.

مدت مدّت (α) διάρκεια, χρόνος.

مدح مدح (α) ἔπαινος.

مدني مدنيّ (α) πεπολιτισμένος.

مدير مدير (α) διευθυντής.

مذكور مذكور (α) εἰρημένος.

مراتب βλ. مرتبه

مراحم βλ. مرحمت

مرام مرام (α) σκοπός.

مربوط مربوط (α) συνημμένος· ᾿مربوطاً مربوطاً (α) ἐπισυνημμένως.

مرتبه مرتبه (α) βαθμός· ὁ πλθ. مراتب مراتِب.

مرحمت مرحمت (α) εὐσπλαγχνία· ὁ πλθ. مراحم مراحِم.

مردود مردود (α) ἀπόβλητος, ἀπαράδεκτος.

مرسل مرسل (α) ἀπεσταλμένος, προφήτης· ὁ πλθ. مرسلين مرسلين.

مرض مرض (α) νόσος· ὁ πλθ. امراض ἀμράζ.

مرعي مرعيّ (α) τηρητέος, σεβαστός.

مرقوم مرقوم (α) εἰρημένος.

مزيت مزيّت (α) πλεονέκτημα.

مروت مروّت (α) φιλανθρωπία, μεγαλοθυμία.

مسابقت مسابقت (α) διαγω-

νισμός.

معاسه μουσαΐδ (α) εὐνοϊκός.

معاسه μουσααδὲ (α) συγκατάβασις, εὐδοκία — εὐδοκεῖν.

مسائل βλ. مسئله

مسبب μουσεμπίμπ (α) ὁ παραίτιος.

مستاق μουστεμπάν (α) ἐξαγόμενος· اولق مستاق ἐξάγεσθαι.

مستحسن μουσταχσὲν (α) ἀξιέπαινος.

مسرت μεσερρὲτ (α) χαρά.

مسلم μουσλίμ (α) Μουσουλμάνος· ὁ πλθ. مسلمين μουσλιμίν.

مسرور μεσρούρ (α) χαίρων.

مسئله μεσελὲ (α) ζήτημα· ὁ πλθ. مسائل μεσαΐλ.

مشاراليه μουσχρουν ἰλέϊχ (α) εἰρημένος.

مشغله μεσαγὴλ (α) ἀσχολίαι· ἐν. مشغله μεσγαλέ.

مشغول μεσγούλ (α) ἐνασχολούμενος, ἀπησχολημένος.

مشغوليت μεσγουλιὲτ (α) ἐνασχόλησις.

مشقت μεσακκὰτ (α) μόχθος, κόπος· ὁ πλ. مشاق μεσάκκ.

مشهود μεσχοὺδ (α) ὁρώμενος.

مشهور μεσχοὺρ (α) περίφημος.

مصاب μουσὰμπ (α) παθὼν ἐκ πυρκαϊᾶς, σεισμοῦ· ὁ προσβληθεὶς ὑπὸ νόσου, κροῦσμα.

مصابين μουσαπὶν πλθ. τοῦ مصاب βλ.

مصارف βλ. مصرف

مصالح βλ. مصلحت

مصرف μασρὰφ (α) δαπάνη· ὁ πλθ. مصارف μεσαρήφ.

مصلحت μασλαχὰτ (α) ὑπόθεσις· ὁ πλθ. مصالح μεσαλήχ.

مصلحتكذار μασλαχὰτ-γκιουζὰρ (α π) ἐπιτετραμμένος πρεσβείας (ὁ ὑποθέσεις διεξάγων).

مصون μασοῦν (α) πεφυλαγμένος

مضبطه μαζπατᾶ (α) πρακτικὸν συμβουλίου· ὁ πλθ. مضابط μαζαπήτ

مضرت μαζαρρὲτ (α) βλάβη.

معاملات πλθ. τοῦ معامله βλ.

معامله μουταλεὰ (α) μελέτη, σκέψις.

مطلق μουτλὰχ (α) ἀπόλυτος βλ. حكم

مطلوب ματλοῦπ (α) αἰτούμενος, ζητούμενος.

مع μεὰ (α) μετά· مع ذلك μεαζιάδετιν, λίαν (μὲ τὸ παραπάνω).

معارف βλ. معرفت

معارفحصر μεαρήφ-χὰσρ (α) περφωτισμένος (τῶν γραμμάτων ὅριον).

معارفكستر μεαρήφ-κιουστὲρ (α. (π) φιλόμουσος.

معارفوايه μεαρήφ-βαγὲ (α. π) φιλόμουσος (γραμμάτων μερίδιον).

معاش μεὰς (α) μισθός· ὁ πλθ. معاشات μεαζάτ.

معالى μεαλὶ (α) ἔξοχοι ἰδιότητες, προσόντα· ὑψηλαὶ ἰδέαι.

معالىحصر μεαλί-χὰσρ (α) ἔξοχος τῶν ἐξόχων ἰδιοτήτων ὅριον.

معالينشور μεαλί-νεσοὺρ (α) ἔξοχος, ὁ ἔξοχα προσόντα διαδίδων.

معامله μουαμελὲ (α) διατύπωσις, πρᾶξις.

معبد μαμπὲδ (α) ναός· ὁ πλθ. معابد μεαμπίδ.

معتاد μουτὰδ (α) συνήθης· τὸ σύνηθες·

معتبر μουτεμπὲρ (α) εὐϋπόληπτος· ὁ πλθ. περσ. اعتبر μουτεμπεράν.

معدن μαδὲν (α) μεταλλεῖον· ὁ πλθ. معادن μεαδίν.

معذور μαζοὺρ (α) συγγνωστός.

معرفت μαριφὲτ (α) γνῶσις· معرفتيله μαριφετί-ϊλε, διὰ.. — ὁ πλθ. معارف μεαρήφ, γράμματα, παιδεία.

معظم μουαζζὰμ (α) μέγας, σεβαστός.

معلم μουαλλίμ (α) διδάσκαλος· τὸ θηλ. معلمه μουαλλιμὲ, ἡ διδάσκαλος.

معلوم μαλοὺμ (α) γνωστός.

معلومات μαλουμὰτ (α) γνώσεις· ὁ ἐν. معلومه μαλουμέ.

معمور μαμοὺρ (α) θάλλων, ἀκμάζων.

معنا μανὰ (α) ἔννοια, σημασία· ὁ πλθ. معانى μεανί.

مغبوط μαγμπούτ (α) ἐπίζηλος· مغبوط الاعصار μαγπούτ-ουλ-ἀσὰρ,

ἐπίζηλος τῶν ἄλλων αἰώνων.

مفخر مفخرات (α) καύχησις· ὁ πλ. مفاخر مفاخήρ.

مفيد مفوائد (α) ὠφέλιμος.

مفيض مفوائض (α) ὁ ἐπιδαψιλεύων.

مقلة πλθ. τοῦ مقل βλ.

مقلة مقالة (α) πραγματεία, διατριβή, ἄρθρον.

مقاولة مقاولات (α) συμφωνία —συμφωνεῖν.

مقتدر مقتدرات (α) δυνάμενος.

مقتضى مقتضيات (α) τὸ ἀπαιτούμενον, ἀπαίτησις.

مقدم مقادم (α) προηγούμενος — مقدم على مقدم πουντὰν μουκαδδὲμ, προηγουμένως.

مقدار مقادير (α) ποσόν· πλθ. مقادير مقاديр.

مقدما مقادمات (α) προηγουμένως.

مقرر مقررات (α) ἀποφασισμένος.

مقياس مقاييس (α) μέτρον.

مكتب βλ. كتب

مكارم مكارم (α) χάριτες. εὐεργεσίαι· ὁ ἑνικ. مكرمة مكرمات.

مكارمة مكارمات (α) (οὗ τὰ τέλη χάριτες), εὐεργετικός.

مكانة مكانات (α) εὐστάθεια.

مكتب مكاتب (α) σχολή· ὁ πλθ. مكاتب مكاتيب.

مكتوب مكاتيب (α) ἐπιστολή· ὁ πλθ. مكاتب مكاتيب.

مكمل مكملات (α) τέλειος· مكمل ضيافة —ζιαφὲτ, λαμπρὸν (ἐντελὲς) γεῦμα.

ملامة ملامات (α) ἔλεγχος — ἐλέγχειν.

ملة ملل (α) ἔθνος· ὁ πλθ. ملل مِلَل.

ملك ملوك (α) βασιλεύς· ὁ πλθ. ملوك مولούχ.

ملك ملك ἡ مُلْك (α) ἰδιοκτησία, κράτος· ὁ πλθ. املاك ἐμλάκ.

ملكدار ملك-دار (α. π) κυριάρχης (ὁ κρατῶν τὸ βασίλειον)· ملكدارى ملكداري, βασιλικός.

ملكيه ملكيات (α) θηλ. τοῦ ملكى

ملكى· ملكيه ملكيات μεκτέμπ-ι μιλκιὲ, πολιτικὴ σχολή.

ملل βλ. ملة

ملوك βλ. ملك μελίκ.

ملوكانه ملوكانات (α. π) βασιλικός.

مملكة ممالك (α) χώρα· ὁ πλθ. ممالك μεμαλίκ.

مملوك مماليك (α) κατεχόμενος, δοῦλος· ὁ πλθ. ممالك μεμαλίκ Μαμελοῦκοι τῆς Αἰγύπτου (δοῦλοι).

منون ممنونات (α) εὐχαριστημένος· منون ايلمك εὐχαριστεῖν· منون اولمق εὐχαριστεῖσθαι.

مناسب مناسبات (α) κατάλληλος.

منافع βλ. منفعة

منان ممنانات (α) εὐεργέτης, Θεός.

منتفع منتفعون (α) ὠφελούμενος, νεμόμενος.

منتور Μέντωρ (ὄν. κύρ.)

منزلت منازلات (α) θέσις, περιωπή.

منفعة منافع (α) ὠφέλεια· ὁ πλθ. منافع μεναφί.

منوال مناويل (α) τρόπος.

منور مناورات (α) πεφωτισμένος.

مواد βλ. مادة

مواقع βλ. موقع

موت μεβτ (α) θάνατος.

موثوق مواثيق μεβσούκ (α) αὐθεντικός.

موسم مواسم (α) ἐποχή, ὥρα ἔτους· ὁ πλθ. مواسم μεβασίμ.

موقع مواقع (α) θέσις· ὁ πλθ. مواقع μεβακῆ.

موقعى مواقعى (α) ἀνήκων τοποθεσίᾳ.

موقوف مواقيف (α) ἀφιερωμένος· ἐξαρτώμενος.

مواظب مواظبات (α) ἀσχολούμενος ἐνδελεχῶς εἴς τι.

موجب موجبات (α) αἴτιος, πρόξενος· موجب موجبὲπ ἀπαιτούμενον· موجبنجه موτζεμπίντζε, συνωδά.

موحد موحدون (α) μονοθεϊστής· ὁ λατρεύων τὸν ἕνα Θεόν.

موحدين موحدونلك (α) μονο-

θεϊσταί· πλθ. τοῦ محد

مودە مەبەددەت (α) ἀγάπη, φιλία.

مۆقە مووبەخخەت (α) προσωρινός

مۆلف مووەللیف (συγγραφεύς· ὁ πλθ. ئیفلف مۆلف مووەللیفین.

مۆمن مۆو'مین (α) πιστὸς (θρησκευτικῶς).

مۆمنین مۆمینین (α) πιστὸς (θρησκευτικῶς)· πλθ. τοῦ مۆمن

مۆمی الیه مووسا ئیلەیخ (α) ὁ ρηθείς.

مەهارەت مەخارەت (α) ἐμπειρία, ἐκανότης.

مەهد مەخۆ (α) κοιτίς.

مەموم مووخیمم (α) σπουδαῖος.

میامن βλ. مینت

میان میان, ἢ مەیان (π) μεταξύ.

میر میر (α) ἐκ τοῦ امیر ἐمیر ἀρχηγὸς, ἡγεμών, κύριος.

میزان میزان (α) στάθμη, μέτρον, πλάστιγξ.

میلاد میلاد (α) γέννησις Χριστοῦ.

مینت مەیمەنەت (α) αἰσιότης· ὁ πλθ. میامن میامن مەیامین — مەیامین مەینەوس, τῇ αἰσιότητι οἰκεῖος, αἴσιος.

ن

ناظر نازیر (α) ὑπουργός· ὁ πλθ. نظار نظار نووززار.

ناقصه ناخاسە (α) ἔλλειψις· ὁ πλθ. ناقص ناقص نەقاخی.

نام نام (π) ὄνομα.

نان نان (π) ἄρτος.

نائل نائل (α) ἀξιωθείς· نائل اولمق نائل نائل-ولماق ἀξιοῦσθαι (δοτ.)

نبی نەمپی (α) προφήτης· ὁ πλθ. نبیلر ἐνمπιά.

نتیجه نەتیدجە (α) ἀποτέλεσμα, συμπέρασμα· ὁ πλθ. نتائج نەتائیدج.

ندامت نەداماەت (α) μεταμέλεια — μεταμέλομαι.

نفس نووزوول (α) ἀποπληξία· نفس اصابت ایتمك نووزوول ئیسابەت ئیتمەك, προσβάλλεσθαι ἐξ ἀποπληξίας.

نسخه نوسخە (α) ἀντίτυπον· ὁ πλθ. نسخ نوساخ.

نشر نەشر (α) διάδοσις, δημοσίευσις—διαδίδειν, δημοσιεύειν.

نصیحت βλ. نصایح

نصیحت نەساییحاەت (α) συμβουλή· ὁ πλθ. نصایح نەساییح.

نظام نیزام (α) νόμος.

نظامات نیزامات (α) νόμοι· πλθ. τοῦ نظام

نظامی نیزامی (α) ἀνήκων τῷ νόμῳ, νόμιμος.

نظر نازار (α) βλέμμα. ὁ πλθ. انظار ەنزار.

نعمت نیئمەت (α) εὐεργεσία· ὁ πλθ. نعم نیام.

نعم βλ. نعمت

نفر نەفەر (α) ἄτομον.

نفس نەفس (α) ψυχή, ἄτομον· ὁ πλθ. نفوس نوفوس.

نفوس βλ. نفس

نقد نەقد (α) χρῆμα· ὁ πλθ. نقود نوقوس.

نقدی نەقدی (α) χρηματικός.

نقود βλ. نقد

نواقص βλ ناقصه

نوح Νοῦχ, Νῶε.

نور نوور (α) φῶς· ὁ πλθ. انوار ەنوار ἐνδάρ.

نوزاد نەوزاد (π) νεογέννητος.

نوع نەوع (α) εἶδος· ὁ πλθ. انواع ەنواع ἐνδᾶ· نوع بشر نەوعی بەشەر τὸ ἀνθρώπινον γένος.

نوم نەوم (α) ὕπνος.

نهار نەهار (α) ἡμέρα.

نهان نیهان (π) κεκρυμμένος.

نهر نەهر (α) ποταμός· ὁ πλθ. انهار ەنهار.

نیاز نیاز (π) παράκλησις— παρακαλεῖν.

نیت نییەت (α) πρόθεσις, σκοπός.

نیچه نیچە νίτζε καὶ نیچه νίτσε (τ) πολλοί.

و

واجب بατζîπ (α) ἀπαραίτητος, ὑποχρεωτικός.

واجب بατζîμπ-ουλ-έδᾶ (α) ἀπαραίτητος τὴν πληρωμήν, ἀποτιτός· (ἐπὶ εὐχῆς), ὀφειλόμενος.

واسطه βασιτὰ (α) μέσον· ὁ πλθ. وسائط βεσαίτ.

واسع βασῆ (α) εὐρύς.

واصل βασηλ (α) φθάνων.

واصل اولق—ὀλμὰκ, φθάνειν.

والده βαλιδὲ (α) μήτηρ.

والی βαλῆ (α) νομάρχης· ὁ πλθ. ولات βουλάτ.

واهب βαχîμπ (α) δοτήρ.

وجه βὲτζχ (α) τρόπος· ὁ πλθ. وجوه βουτζούχ· اولوجه ὅλ βέδζχιλε, τοιουτοτρόπως.

وجود βουτζοὺδ (α) ὕπαρξις, σῶμα· βλ. ساحه

ورا βερὰ (α) ὄπισθεν.

ورق βερὰκ (α) φύλλον. ὁ πλθ. اوراق ἐβράκ.

ورز βλ. وزن

وزير βεζîρ (α) Βεζύρης (ἀνώτερος πολιτικὸς ὑπάλληλος ἔχων τὸν βαθμὸν تولى βεζαρὲτ, ὑπουργός· ὁ πλθ. وزراء βουζερᾶ.

وسط βεσιλὲ (α) μέσον· ὁ πλθ. وسائل βεσαίλ.

وضع βὰζ' (α) τὸ τιθέναι.

وظائف βλ. وظيفه

وظيفه βαζηφὲ (α) καθῆκον· ὁ πλθ. وظائف βεζαίφ.

وعد βὰδ (α) ὑπόσχεσις — ὑπόσχεσθαι.

وفير βεφîρ (α) πολύς·

وقايع βλ. وقعه

وقعه βακᾶ (α) γεγονὸς ὁ πλθ. وقايع βεναί.

وقف βὰκφ (α) ἀφιέρωμα (βακοῦφι) ὁ πλθ. اوقاف ἐβκάφ.

وقوع βουκοῦ' (α) τὸ συμβαίνειν· وقوعه κλκ βουκουᾶ γκελμὲκ, ἢ وقوعبولمق βουκοῦ' μπουλμὰκ, συμβαίνειν.

ولايتلى βιλαγιάτ-ι σαχανὲ, νομαρχίαι τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους.

ولد βελὲδ (α) τέκνον· ὁ πλθ. اولاد ἐβλάδ.

ولى βελὶ (α) συγγενής. ولى نعمت βελί-τ νιϊμὲτ εὐεργέτης.

ه

هايون χουμαγιοῦν (π) εὐτυχής, αὐτοκρατορικός.

همت χιμμὲτ (α) μέριμνα, προσπάθεια· ὁ πλθ. همم χιμὲμ καὶ δ'. πλθ. همات χιμεμ-άτ.

هجوار χεμτζιδὰρ (π. α.) γείτων ἐκ τοῦ περσ. هم χὲμ, ὁμοῦ καὶ جوار τζιδὰρ, γειτονία.

همم βλ. همت

همهمات βλ. همت

هوا χεδὰ (α) ἀήρ.

هول χὲδλ (α) τρόμος.

هيجان χεγιεδζὰν (α) ταραχή.

ى

يتيم γετὶμ (α) ὀρφανόν· ὁ πλθ. ايتام ἐϊτάμ.

يد γὲδ (α) χείρ· ὁ πλθ. ايادى ἐγιαδί.

يقلاشمق γιαρατμὰκ(τ)δημιουργεῖν.

يش γιάς (τ) ἡλικία.

یشامق یاقساماق (τ) ζῆν.

یقین یاکین (τ) πλησίον· ادینه یقین یاکینده, πρ.σεχῶς.

یوز πρόσωπον· (τ) ἑκατόν· یولجی یولجی (τ) ταξειδιώτης, ὁδοιπόρος, ἐπιβάτης)πλοίου).

یوم γέβμ (α) ἡμέρα· ὁ πλθ. یلی ایگیلم—خصوص یوم γέβμ-ι μαχσούς ὀνομαστικὴ ἑορτὴ (ἡμέρα ἰδιαιτέρα).

یونان γιουνάν (α) Ἕλλας.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΟΝ

διὰ τὰς ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς θέμασι τοῦ παρόντος βιβλίου λέξεις κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν.

A.

Ἀγαθὸς یلدیز (τ) χαϊρλῆ· βλ. εὐχή.

Ἀγάπη محبّت μουχαμπέτ (α) (δοτ.) βλ. φιλία.

Ἀγαπητὸς سوکیلو (τ) σεβγιλί یار άζίζ (α).

Ἀγγελία ایلچی ایλάν (α) ὁ πλθ. ایلچی ایλανάτ.

Ἀγγέλλω خبر ویرمك χαμπὲρ βερμέκ.

Ἀγορὰ (τὸ ἀγοράζειν) مبایعه μουμπαγιεὰ (α) — τὸ μέρος, ἔνθα γίνονται αἱ ἀγοραί, چارشو τσαρσοῦ καὶ یازی (χυρ یازی μπαζὲρ)(π) — μεγάλη ἀγορὰ کبیر چارشوی τσαρσοῦ-ι κεμπίρ.

Ἀγοράζω کیمك مبایعه μουπαγιὰ ἐτμὲκ.

Ἄγριος وحشی βαχσί (α).

Ἀγρὸς یر (τ) ταρλᾶ.

Ἀγωγὴ یوی δαβᾶ (α)· πλθ. یوی δεαβί.

Ἀδαμαντοκόλλητος صمغ μουρασσᾶ (α).

Ἄδεια تصدی ρουχσάτ (α)· مأذونیت μεεζουνιὲτ (α) —ἐπ' ἀδείᾳ ایله مأذونیت μεεζουνιὲτ ἰλὲ, ἢ مأذون μεεζοῦνεν.

Ἀδελφὴ شیرقرداش κήζ καρηνδὰς (τ)· همشیره χεμσιρέ (π).

Ἀδελφὸς شیرقرداش ἔρ καρηνδὰς (τ), برادر μπιραδὲρ (π).

Ἀδύνατος غير ممكن ζαΐφ (α) βλ. ὑπόθεσις.

Ἄεργος بوش بيكار (τ) بوشسز ايشسز-سيز (τ).

Ἀήρ هوا χεβά (α) — ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ نسيمى هواى χεβά-ι νεσιμί.

Αἰβασκί (ὄν συνοικ.) ايوان سراى

Αἰγίς ياسه صاغه (π) — αἰγὶς φιλόμουσος معارفپرور ياسه صاغه-ى μεαρηφβαγὲ (π. α) (βλ. παράρτημα)

Αἴθουσα صالون سالون (γαλλ.) صوفا ἢ صفه σοφᾶ (α) — ايوانجاق ديوان διβὰν-χανὲ (κ. π).

Αἰσθάνομαι حس ايتمك χὴς ἐτμὲκ· ἡ χαρὰ ἣν αἰσθάνομαι حس سرور ايلديكم χὴς ἐτλεδιγὶμ σουρούر· ἢ سرور بنده حاصل اولان μπενδὲ χασὴλ ὀλὰν σουρούρ (ἡ ἐν ἐμοὶ παραχθεῖσα χαρά).

Αἴσθημα (ψυσικὸν, χαρακτήρ) خصلت χασλὲτ (α) ὁ πλθ. خصائل χασαΐλ καὶ خصال χὴσὰλ — حيه سه‌جيه سه‌ڤيه (α) ὁ πλθ. حيه سه‌جيه سه‌ڤيه-لرى μεαρηφβαγὲ (π. α) (βλ. παράρτημα) —αἰσθήματα φιλικὰ عاطفت دوستانه χησσιάττ-ι δοστανέ.

Αἴτησις (ἀναφορὰ) عرضحال ἀρζιχάλ (α) استدعا ἰστιδᾶ (α).

Αἴτιον سبب سه‌ببه (α)· ὁ πλθ. اسباب ἐσμπάμπ.

Αἰὼν عصر ἄσρ (α)· ὁ πλθ. اعصار ἀσὰρ — αἰῶν μ. Χ. عصر ميلادى ἄσρ-ι μιλαδί.

Αἰωνόβιος βλ. παράρτημα ἐν λέξει Κράτος.

Ἀκολούθως عسكرجه (τ) ἀνδὰν σόνρα (μετὰ τοῦτο) — مؤخراً μουάχχαρεν (α).

Ἄκουσμα مسموع مسموعات μεσμοῦ (α)· ὁ πλθ. مسموعات μεσμουὰτ — εὐχάριστα ἀκούσματα — مسموعات رهين سماع مسموعات μεσμουάτ-ι σαρρεδένδιρ.

Ἀκούω ايشيتمك ἰσιτμέκ. مسموعم اولق μεσμουοὺμ ὀλμὰκ ديكلمك δινλεμέκ

Ἀκυρῶ (τὸ ἐφετεῖον ἀπόφασιν) فسخ ايتمك φέσχ-ι ἐτμὲκ — τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον (ἀπόφασιν) نقض ايتمك νὰκζ ἰτμὲκ.

Ἀκύρωσις (ἀποφάσεως) فسخ φὲσχ (α).

Ἀκυρωτικὸς — δικαστήριον محكمه تميز تεμγὶζ μαχκεμεσὶ, ἢ تميز محكمه μαχκεμέ-ι τεμγίζ. 3

Ἀλέξανδρος اسكندر ἰσκενδὲρ — ὁ Μέγας — اسكندر كبير ἰσκενδέρ-ι κεμπίρ.

Ἀλήθεια حقيقت χακηκὰτ (α)· ὁ πλθ. حقايق χακαΐκ· τῇ ἀληθείᾳ حقيقة χακήκατεν.

Ἀληθὴς صحيح σαχὶή (α).

Ἀλλαχοῦ باشقه يرده ἢ يرلرده باشقه μπασκᾶ γερδὲ, ἢ γιερλερδὲ (ἐν ἄλλοις τόποις).

Ἀλληλογραφία مخابره μουχαμπερὲ (α)— ἔχειν ἀλληλογραφίαν, ἀνταποκρίνεσθαι

Ἀλλοδαπὸς βλ χώρα.

Ἄλλος باشقه (τ) μπασκᾶ· غير (α) σαΐρ—καὶ τὰ ἄλλα وساير βὲ σαϊρέ.

Ἀλφαβητάριον الفبا جزوى ἐλίφμπα δζουζὶ (α).

Ἀλώπηξ تيلكى تيلكى τιλκὶ, ἢ دلكى (τ) διλκί.

Ἅμα βλ. ὅψις.

Ἀμαθὴς جاهل τζαχὶλ (α) ὁ πλθ. اوغول واغول τζαχηλὶν· ἀμαθέστερος اجهل ἐδζχέλ.

Ἅμαξα ارابه (τ) ἀραμπὰ — σιδηροδρόμου اوغول واغون βαγὸν (γαλλ.)

Ἀμαξοστοιχία قطار κατὰρ (α).

Ἀμερικὴ امريقا ἀμέρικα.

Ἀμοιβὴ مكافات μουκιαφὰτ (α) — εἰς ἀμοιβὴν مكافاتن μουκιάφατεν.

Ἄμπελος عنب μπὰγ (π).

Ἀμφιβάλλω شبهه ايتمك σουπχὲ —ἢ ايتمك اشتباه ايتمك ἰστιμπὰχ (δοτ.)

Ἀναβαίνω چيقمق τσηκμὰκ (δοτ.) — ἐπὶ ποσοῦ بالغ اولمق μπαλὴγ ὀλμάκ

Ἀναβάλλω تأخير ايتمك τεεχὶρ — εἴς τινα ἡμέραν· ايتمك تعليق ايتمك ταλὴκ (δοτ.)

Ἀναβιβάζω چيقارمق τσικαρμάκ.

Ἀναγινώσκω اوقومق οκουμὰκ — مطالعه ايتمك μουταλαά —

Ἀναγκάζομαι اولق مجبور

μετζπούρ ὁλμάκ.

'Ανάγκη احتياج ἰχτιὰτζ (α)· ὁ πλθ. احتياجات ἰχτιατζὰτ — ρημ (α) λουζούμ — ἀντὶ ἀναγκαῖον, δέον رمز لازم لازم δηρ.

'Ανάγνωστις قرائت κηρὰετ (α) — مطالعه μουταλεὰ (α) ἀναγινώσκειν.

'Αναγνωστικὸν كتاب قرائت κηρὰετ κιτὰμπ (ἀναγνώσεως βιβλίον).

'Αναδεχόμενος (ἐν πλειοδοσίᾳ ἢ μειοδοσίᾳ) طالب (α) ταλήμπ — ὑπάρχει ὁ ἀναδεχόμενος عهده سنده طالبی . . . اولق ταλημπῆ ὀχδεσινδὲ ὀλμάκ (εἶναι ἐπάνω τοῦ αἰτοῦντος).

'Αναζωογονῶ كيڭ احيا ἰχγιᾶ ἐτμὲκ — حيات وبرمك ὀζὶ ταζὲ χαγιὰτ βιρμέκ.

'Αναίρεσις (ἀποφάσεως) تميز τεμγὶζ (α) — ἀναιρεσιβάλλειν.

'Αναισχύντως بى حيا اولمق οὐτάνμαδαν.

'Ανακάλυψις كشف κὲσφ (α) — ἀνακαλύπτειν. ὁ πλθ. كشفيات κεσφιάτ.

'Ανάλογος (σύμφωνος) موافق μουβαφὴκ (α) — متناسب (α) μουτενασὶπ (συμμετρικός).

Ἄναξ (Σουλτάνος) پادشاه παδισαχὶ (π) ὁ πλθ. پادشاهان παδισαχὰν — βλ. βασιλεὺς καὶ παράρτημα.

'Αναπέμπειν — δέησιν εἰς τὸν θρόνον τοῦ ὑψίστου· دعا رفع دعاسی بارگاه کبریا ايڭ (ايصال ἢ) δοασινὶ ρέφ·ι (ἢ ἰσάλ-ι) μπαργκιάχ·ι κιμπριᾶ ἐτμέκ.

'Αναπνοή نفس τενεφφοὺς (α) — ἀναπνέειν.

'Ανάπτυξις توسع τεβεσσοῦ (α) — ἀναπτύσεσθαι (ἐπεκτείνεσθαι).

'Αναπτύσσω (ἐπεκτείνω) توسيع ايڭ تەبسὶ ἐτμὲκ — ἀναπτύσσομαι توسع ايڭ τεβεσσοῦ ἐτμὲκ — (ἐπεξηγῶ, σαφηνίζω) بسط و ايضاح ايڭ μπαστ-ου-ιζὰχ ἐτμέκ.

'Ανασκαλεύω قبارتمق καπαρτμάκ.

'Ανάστημα قد κὰδ (α) بوی μπόϊ. (τ)

'Ανατολὴ (ἡλίου) طلوع τουλοῦ (α)· ἡ ἐπαρχία: شرق (α) ϛὰρκ, لطوغی ἀναδολοῦ (ἐλ.).

'Αναφέρω — ἡ ἱστορία تاريخ مسطور تαριχτὲ μεστούρ τιρ (ἐν τῇ ἱστορίᾳ γέγραπται) — روايات تاريخيه ριβαγιὰτ-ι ταριχιεδέν τιρ (ἐκ τῶν εἰδήσεων τῶν ἱστορικῶν).

'Αναφύομαι ايڭ تحدث τεχὰδδούς ἰτμέκ.

'Αναχωρῶ كيڭ γκιτμέκ· βλ. ἀναχώρησις

'Αναχώρησις تزيد عزيمت ἀζιμὲτ (α) — ἀναχωρεῖν.

'Ανέγερσις انشا ἰνσᾶ (α).

'Ανέκαθεν اوندن (τ) ἰοτεδὲν μπερὶ — من القديم μίνε-λ-καδίμ (α).

'Ανέκδοτον نادر φηκρᾶ (α).

Ἄνεσις استراحت ἰστιραχὰτ (α) — ἀναπαύεσθαι· حضور χουζούρ (α).

Ἄνθραξ كومور κιομούρ. (τ)

Ἄνθρωπος انسان ἰνσὰν (α) — آدم ἀδὲμ (α) ('Αδάμ.)

'Ανθρώπινος بشری μπεσερὶ (α).

'Ανοίγω اچق ἀτσμὰκ كشاد (α)· ἡ ἐπαρχία: شرق (α) ϛὰρκ, لطوغی ἀναδολοῦ (ἐλ.).

'Αναφέρω — ἡ ἱστορία تاريخ مسطور ταριχτὲ μεστούρ τιρ (ἐν τῇ ἱστορίᾳ γέγραπται) — روايات تاريخيه ριβαγιὰτ-ι ταριχιεδέν τιρ (ἐκ τῶν εἰδήσεων τῶν ἱστορικῶν).

'Αναφύομαι ايڭ تحدث τεχὰδδούς ἰτμέκ.

'Αναχωρῶ كيڭ γκιτμέκ· βλ. ἀναχώρησις

'Αναχώρησις تزيد عزيمت ἀζιμὲτ (α) — ἀναχωρεῖν.

'Ανέγερσις انشا ἰνσᾶ (α).

'Ανέκαθεν اوندن (τ) ἰοτεδὲν μπερὶ — من القديم μίνε-λ-καδίμ (α).

'Ανέκδοτον نادر φηκρᾶ (α).

Ἄνεσις استراحت ἰστιραχὰτ (α) — ἀναπαύεσθαι· حضور χουζούρ (α).

Ἄνθραξ كومور κιομούρ. (τ)

Ἄνθρωπος انسان ἰνσὰν (α) — آدم ἀδὲμ (α) ('Αδάμ.)

'Ανθρώπινος بشری μπεσερὶ (α).

'Ανοίγω اچق ἀτσμὰκ كشاد ايڭ κιουσάδ ἐτμὲκ

'Ανταλλαγὴ تعاطی τεατὶ (α) — ἀνταλλάσσειν.

'Ανταλλάσσω βλ. ἀνταλλαγή.

'Αντανακλῶ ايڭ انعكاس ἰνικιὰς —

'Αντίγραφον صورت σουρὲτ (α).

'Αντικαθιστῶ كشدرمك δεγιστιρμὲκ — ايڭ بديل τεπδὶλ —.

'Αντίκρυσμα قارشولق (τ) καρσουλὴκ — بدل μπεδὲλ (α).

'Αντίτιμον — ἐμπορεύματος κτλ. بدل μπεδὲλ (α) — قارشولق (τ) καρσουλὴκ — χρῆμα پاره (π) παρᾶ.

'Ανυπόστατος بى اصل و اساس μπὶ ἄσλ-ου ἐσὰσ (π. α) — اصلسز (τ) ἀσηλσὴζ.

'Ανώτερος — εὔχομαι καὶ εἰς ἀνωτέρους βαθμούς: ارتبه دها يوك ρὲ-λὲ δα γιοκ τὶλ βουρλσὴ ڭی ايدرم μπουγιούκ ρουτπελερὲ ναὶλ μπουγιουρουλμασηνῆ τεμεννὶ ἰδέριμ..

'Ανωτέρω يوقارى (τ) γιοκαρηδὰ — ὡς ἀνω-

τέρω ψηφοφορία (α. π) μπέρ-βέτζη-ι μπαλιᾶ.

'Αξία قیمت κηϊμέτ (α) — قیاس لιακάτ (α) βλ. ἱκανότης.

"Αξιος یگ لαίκ (α) βλ. καθίστασθαι.

'Αξιῶ ἐκτιμῶ مظهر μαζχάρ ἐτιμέκ —ἤ ἐκτιμῶ نیل ναὶλ ἐτιμέκ — ἀξιοῦσθαι ولق نیل ἤ مظهر (συντάσσονται ἀμφότερα δοτικῇ).

'Αξιοῦσθαι (ἐπιτυγχάνειν) موفق ولق μουβερφάκ ὁλιμάκ (συντασ. δοτικῇ).

'Απαίτησις اقتضا ἰκτιζά (α).

'Απαιτοῦμαι ἐκτιμῶ اقتضا ἰκτιζὰ ἤ ولق مقتضا μουκτεζὰ ὁλιμάκ.

'Απαιτούμενος — η — ον مقتضا μουκτεζὰ (α) — ἀναγκαῖος مقتضی μουκτεζί.

'Απάντησις جواب (α) τζεβάπ ὁ πλθ. جوبه ἐτζβιμπέ.

'Απαντῶ كلمز جواب τζεβάπ βερμέκ.

"Απαξ فعه ر μπίρ δεφᾶ ἤ مرة ر —ἅπαξ ἔτι: لها ر μπίρ δαχά.

'Απαραλλάκτως طبق (α) τηπκῆ.

"Απας جون μπιτοῦν (τ) — جملة μπί-λ-τζοῦμλε (α) — كافة κιαφφὲ (α).

'Απέναντι قارشو (τ) καρσοῦ — مقابل μουκαμπίλ (α)

'Απερίγραπτος تعریف اولنماز ταρίφ ὁλουνμάζ - تعریف اولنماز νὰ καμπίλ-ι ταρίφ (π. α)

'Απέχω -οἰκία ἀπέχουσα μίαν ὥραν τῆς πόλεως ساعت ر شهره مسافه سی ر یولنان ر بر خانه σαάτ μεσαφεδὲ μπουλουνὰν . . .

'Απλοῦς ساده ἁτσήκ (τ) σαδὲ(π)

'Από — ἀπὸ σήμερον بوندن تو كوندن ἤρξατο μπου γκιουνδὲν ἐτιμπάρεν, ἤ تاریخدن بو μπου ταριχτὲν ἐτιμπάρεν.

'Αποβολή طرد ταρδ (α)

'Αποδεικνύω كوستر ثبات ἰσπάτ — ἀποδεικνύεσθαι ثابت اولمق σαμπίτ ὁλμάκ· تحقق ایتمك τεμπεγιούν — تحقیق مرتبهٔ ثبوته واصل اولمق μερτεμπέ σουπουτὲ βασήλ

ὁλμάκ (εἰς τὸν βαθμὸν τῆς βεβαιότητος φθάνειν).

'Απόδειξις دلیل δελίλ (α) ὁ πλθ. ادلة δελαίλ.

'Αποδίδω (δίδειν ὀπίσω) رد ایتمك ρεδδ ἐτμέκ —ἤ رد و اعاده ایتمك ρεδδ ου ἰαδέ ἐτμέκ.

'Αποδίδω (προστάπτειν) اسناد ایتمك ἰσνὰδ—ایتمك حمل χαμλ—عطف ایتمك ἄτφ—

'Αποθνήσκω وفات ایتمك βεφὰτ—اولمك ὁλμέκ.

'Αποκρούω رد ایتمك ρεδδ — جرح ایتمك τζέρχ—.

'Αποκρύπτω كتم ایتمك κὲτμ—, صاقلامق σακλαμάκ.

'Αποκτῶ قتل ایتمك καζανμάκ — ایتمك κσὲπ —

'Απόλαυσις مظهریت μαζχαριὲτ (α, συντάσσεται δοτικῇ.

'Απόλλυμι (χάνω) ضایع ایتمك ζάϊ ἐτμέκ, βλ. ἀπώλεια, — ایتمك غائب γαὶπ ἐτμέκ.

'Απολύω (ἐκ τῆς φυλακῆς) سیلی تخلیه ایتمك ἤ سیلی تخلیه تاخلیه-ϊ σεμπίλ (τὴν ὁδὸν ἐκκενοῦν).

'Απονέμω· βλ. ἀπονομή.

'Απονομή (παραστήμου) احسان (α) —βαθμοῦ توجیه تεβτζίχ (α) توجیه (احسان ἤ) بیورمق (ἤ ἰχσὰν) μπουγιουρμάκ.

'Αποπεράτωσις اکمال ἰκμὰλ (α) — اتمام ἰτμάμ (α).

'Αποπερατῶ اکمال ایتمك ἰκμὰλ — تحصیل اکمال ایتمك ἰκμάλ -ι ταχσὶλ ἐτμέκ.

'Απορία (δύσκολον ζήτημα) مشکل μουσκίλ (α) ὁ πλθ. مشکلات μουσκιλάτ.

'Απορροφῶ یوتمق γιουτμάκ— ایتمك بلع μπὲλ' ἐτμέκ.

'Απόστασις مسافه μεσαφὲ (α)· ὁ πλθ. مسافات μεσαφάτ.

'Αποστέλλω كوندرمك γκιονδερμὲκ — ایتمك ارسال ἰρσὰλ ἐτμέκ.

'Αποστολή مأموریت μεεμουριὲτ (α) — ἐπὶ ἀποστολῇ مأموریتله μεεμουριέτλε, ἤ مأموراً μεεμοῦρεν.

'Αποτείνω βλ. ἐρώτησιν.

'Αποτείνομαι كڭ اڭجمت مراجعت μουρατζαὰτ —(συντάσσ. δοτ).

'Αποφασίζω قرار ويرمك καρὰρ βερμέκ.

'Αποφασίζομαι قرار ويرلمك καρὰρ βεριλμὲκ — اولق قرارگير καρὰρ γκὶρ ὀλμάκ.

'Απόφασις قرار καρὰρ (α) — δικαστικὴ (τὸ ἔγγραφον) اعلام ἰλιὰμ (α) ὁ πλθ. اعلامات ἰλιαμάτ.

'Αποχωρίζομαι آيرلمق ἀϊρὶλμάκ.

'Αποχρῶν(ἱκανὸς) كفايتلو (α)

'Απώλεια (χρόνο) اضاعه ἰζαᾶ (α) βλ. ἀπόλλυμι.

'Απώτερος اقصا ἀκσᾶ (α).

'Αραιὸς سيرك σεϊρεκ (τ) — ἀρκετὰ سيرك σεϊρέκτσε.

'Αργυραμοιβὸς صراف σαρρὰφ (α) ὁ πλθ. περσ. صراف σαρραφάν.

'Αργυροῦς كموشگيومشوس (τ) —μετζιδιὲς سجيد σὶμ μετζιδὶ, ἢ سجيدیه σὶμ μετζιδιέ.

'Αριθμὸς رقم ρακὰμ (α)· نومرو νούμερο (ἰταλ.) — ὑπ' ἀριθμὸν نومرولی νουμερολῆ, ἢ رقملی ρακαμλῆ.

'Αρκούντως اولدقجه ὀλδούκτσα — خيلجه χαϊλίτζε.

'Αρμενικὸς ارمنی ἐρμενί.

'Αρμόδιος (δικαστήριον) كشي اولدیغی ἰσὶν ἀϊδ ὀλδουγοῦ — ἢ محكمه μερτζῆ (α).

'Αρνοῦμαι (ἀποποιοῦμαι πληρωμὴν κτλ.) كڭ امتناع ايتمك ἰμτινᾶ—ἢ كڭ استنكاف ايتمك (συντάσσ. ἀμφότ. τῇ ὁδ) — χάριν كڭ دیرلیگ διρὶγ (συντάσσ. αἰτ.)

'Αρπάζω قاپمق καπμάκ.

"Αρρην كركی ἐρκὲκ, ἢ ار ἔρ (τ) —ἄρρενες كركی ζουκιοὺρ (α) ὁ ἐνικὸς كركی ζεκέρ.

'Αρχαιολογία عتيقه بلمك ἀσάρ-ι ἀτηκᾶ (α).

'Αρχαιότης—ἀρχαιότητε.(μνημεῖα, ἀρχαῖα) عتيقه ἀσάρ-ι ἀτηκά.

'Αρχὴ (κυβέρνησις) حكومت χουκιουμὲτ (α) ὁ πλθ. حكومات χουκιουμάτ — (ἔναρξις, ἀφετηρία) مبادی μεμπδέ (α)· ὁ πλθ. مبادی μεμπαδί.

'Αρχίζω(ἄρχομαι) باشلامق μπασλαμὰκ—كڭ مباشرت ايتمك μπὲδ' οὐ μουμπασερὲτ—(ἀμφ. συντάσ.δοτ.)

'Αρχικὸς اصلی ἴλκ.(τ)

"Ατακτος — διαγωγὴ يولسز γιολσούζ (τ) —مناسبتسز μουνασεμπετσήζ (α.τ).

'Ατμόσφαιρα هوا χεβᾶ (α) — اتموسفيرك نسيمی νεσιμὶ (α) — هوای نسيمی χεβά-ϊ νεσιμί.

Αὖθις تكرار τέκραρ (α).

Αὐξάνω آرتمق ἀρτμὰκ — چوغالق τσογαλμάκ.

Αὐστηρὸς βλ. ἐγγύησις.

Αὐστηρῶς شدیدن σεδίδεν (α).

Αὐτοκρατορικὸς پادشاهانه (π)· پادشاه مولوسنه μουλουκιανὲ (α. π) — διάταγμα ارادهٔ سنیه ἰραδέ-ϊ σενιὲ (βλ. παράρτημα).

Αὐτὸς—κατ' αὐτὰς كندو μποῦ κερρέ· كندوسه μποῦ δεφᾶ (α. τ).

'Αφετηρία (ἀρχὴ) مبداء μεμπδέ.

'Αφιερωμένος موقوف μεβκούφ (α).

'Αφικνοῦμαι βλ. φθάνω.

"Αφιξις βλ. φθάνω.

'Αφορμὴ وسيله βεσιλὲ (α)· μένειν ἀφορμὴν εἰς . . اولق محل μαχὰλλ ὀλμάκ (συντάσσ. δοτικῇ).

'Αφωσιωμένος صادق σαδὴκ (α) — ὁ μᾶλλον ἀφωσιωμένος اخص ἐχὰς (ἰδιαίτερος) — (βλ. παράρτημα ἐν λέξει θεράπων).

B.

Βαθμιαῖος درجه‌لی τεδριτζὶ (α).

Βαθμὸς درجه δερετζὲ (α) ὁ πλθ. درجات δερετζάτ — مرتبه μερτεμπὲ (α) ὁ πλθ. مراتب μερατὶμπ — βαθμὸς (πολιτικὸς, ἢ στρατιωτικὸς, ἢ θρησκευτικὸς ὑπαλλήλου) رتبه

(α) ὁ πλθ. بر روتەیمپ.

Βαλάντιον كيسه كسێ (π).

Βάραθρον هاوه بەرتا (α).

Βασιλικὸς ماهاش كاڤانێ (π) βλ. αὐτοκρατορικός.

Βέβαιος ئيمان ەيڵن (α) συντάτσ. τῇ προθ. ὸν

Βεβέκιον كپ ببەمپەك.

Βελτίωσις جلاء ئيتلاڤ (α) ὁ πλθ. اصلاحات ئيتلاڤات.

Βιβλίον كتاب كيتاپ (α) ὁ πλθ. كتب كيوتوبمپ.

Βιβλιοπωλεῖον كتابجى كتابجى كيتاپچى ταπτσῆ δουκκιανῆ.

Βιομηχανία (τέχναι) صنايع (α) σαναὶ (ὁ ἑνικ. صنعت صنعه سانات, ἢ μᾶλλον صنعه صنعه سانيا).

Βοήθημα ياردم ياردمجى (α) ὁ πλθ. تاياط ياردات.

Βοσκὴ اوت ياى چمن مەرا (α).

Βούβαλος مانده مانده مانده (τ).

Βουλόμενος ايستەين ايستەك ايستەيين — ايستەين رغبتى رغبتى رغبتلى ەلان.

Βοῦς اوكوز اوكيوز (τ) صغير سيغير (τ).

Βρατιλία ايلەرى ايلەرى پراڤيلیا.

Γ.

Γαῖα (γῆ) ارض يەر, ἢ ἄρζ (α) —ὁ πλθ. اراضى يەرلەر.

Γαιάνθραξ كومورى كومورى معدن مادەن كومورى مادەن كومورى مادەن كومورى

Γραφικὸς — ὑπηρεσία ...ουμοῦρι-ι ταχυριὲ (ὑποθέσεις γραφικαί).

Γρόσιον ...γουρούς.

Γυνὴ ...καρῆ (τ) ...ζὲν (π) —γυναῖκες ...νισβὰν (α)—...ὶ ἰνὰς (κοινῶς οὐνὰς) ὁ ἐν. ...ὶ οὐνσᾶ (θῆλυ) (α).

Δ.

Δάκνω ...ήτηρμάκ.

Δανείζω ...ουδούντζ βερμὲχ— ...ὶ ...ὶ ἰδανὲ—

Δανείζομαι ...ουδούντζ ἀλμὰχ (α)—...ὶ ...ὶ ἰστιδανὲ —

Δάνειον ...ουδούντζ (τ).

Δανιμαρκία ...δανιμάρκα.

Δαπάνη ...μασρὰφ (α) ὁ πλθ. ...μεσαρηφὰτ.

Δάσος ...ὁρμάν.

Δὲ βλ. μέν.

Δέησις ...δοὰ (α) ὁ πλθ. ...

ἐδιγὲ καὶ ...δχβάτ.

Δεῖ — ...ρὶγ λαζὶμ γκελμέκ.

Δεῖγμα ...νουμουνὲ (π) — ...ορνὲκ (τ).

Δεῖνα ...φιλὰν (α).

Δεικνύω ...γκιοστερμέκ— ...ὶ ...ὶ ἰρακὲ ἐτμέκ.

Δεκτὸς — γίνεσθαι ...καμπούλ ὁλουνμάκ.

Δεξιὸς ...ἐμ σάγ.

Δέομαι βλ. εὔχομαι.

Δέον (ἀνάγκη) ...λουζοὺμ (α)

Δερβίσης ...δερβὶς (π) ὁ πλθ. ...δερβιςάν.

Δέρω ...ὶ ...ὶ ...ὶ

ταραφεῖν (δυϊκ. τοῦ طرف ταράφ μέρος).

Διάδοσις نشار νέρ (α) — انتشار ἐντιζάρ (α).

Διαιτητὴς حكم χακέμ (α).

Διακρίνω كيڤ فرق φάρκ ἐτμέκ — διακρινόμενος ἐπὶ ... متصف اولق μουττασήφ ὀλμάκ, ἢ كيڤ تميزيوز ἐτμέκ (συντάσ. τῇ προθ. على ἐλέ).

Διαλαμβάνω — ὁμόλογον طبلو اولق νατήκ ὀλμάκ—τὸ ποσὸν ὅπερ διαλαμβάνει τὸ ὁμόλογον سندك اولدیغی مبلغ (ἢ حاوی) طبلو σενεδὶν νατήκ (ἢ χαβί) ὀλδουγοῦ μεμπλάγ.

Διαλύω كيڤ فسخ φέσχ ἐτμέκ.

Διαμένων مقيم μουκήμ (α).

Διάνοια فكر φίκρ (α).

Διανομὴ بيزو تەقسيم τεβζὶ (α).

Διαπιστευτήρια (πρεσβευτοῦ) اعتماديه ἰτιμάδ-ναμὲ (α π).

Διαπράττω — κλοπὴν فعل سرقت جرأ كيڤ τζὶ φίλ-ι σιρκατὰ τζουρὲτ ἐτμέκ.

Διαρκὴς دائمی صورتده داϊμὶ σουρετ-τέ ἢ دائمًا صورت صورەت-ι δαϊμεδέ.

Διάστασις (ἀπόστασις) بعد μπουὺτ (α) ὁ πλθ. ابعاد ἐμπάδ.

Διαταγὴ امر ἔμρ (α) ὁ πλθ. اوامر ἐβαμίρ· امر و فرمان ἔμρου φερμὰν (α π) — πληρόνω εἰς διαταγὴν τοῦ... كيڤ امرینه تبعًا ...

Διάταγμα (αὐτοκρ.) ارادهٔ سنیه ἰραδέ-ϊ σενιέ (α).

Διαταράττω βλ. προσβάλλω.

Διάταξις — (νόμου, συμβολαί υ κτλ.) حكم χοὺκμ (α) ὁ πλθ. احكام ἀχκιάμ.

Διαττάτω (ἡ A. A. M.) امر و فرمان بيورمق ἔμρ ου φερμὰν μπουγιουρμάκ.

Διατελῶ (εὑρίσκομαι) بولنمق μπουλουνμάκ — εὑρίσκομαι ἐν ὑπηρεσίᾳ: اولق مستخدم μουσταχδὲμ ὀλμάκ, ἢ بولنمق خدمتنده ... χηδμετινδὲ μπουλουνμάκ.

Διατήρησις بقا μπεκᾶ (α) — (προφύλαξις) محافظه μουχαφαζᾶ (α)—διατηρεῖν.

Διατρίβω (διαμένω) اقامت ایتمك ἰκαμὲτ ἐτμὲκ— διατρίβων (διαμένων) مقيم μουκήμ.

Διαφιλονεικούμενος منازع فيه μουνάζεουν φίχ.

Διαφωνία اختلاف ἰχτιλὰφ (α) ὁ πλθ. اختلافات ἰχτιλαφάτ.

Διαψεύδω كيڤ تكذيب تەكزیپ τεκζὶπ ἐτμέκ.

Διάψευσις تكزیپ τεκζὶπ (α).

Δίδακτρον اجرت ούτζρὲτ (α).

Διδασκαλία تدریس τεδρίς.

Διδάσκαλος معلم μουαλλὶμ (α)· ὁ πλθ. معلمین μουαλλιμὶν—ἡ διδάσκαλος معلمه μουαλλιμέ· ὁ πλθ. معلمات μουαλλιμάτ· خواجه χότζα (π).

Διδάσκω كيڤ تدریس τεδρὶς ἐτμέκ.

Δίδω كيڤ اعطا ἰτὰ ἐτμὲκ — — ویرمك βερμὲκ βλ. χορηγῶ.

Διεκπεραίωστις (τέλος) ختم χητὰμ (α).

Διέρχομαι كچمك γκετσμέκ.

Διεύθυνσις ادارة (α) ἰδαρέ.

Διευθέτησις تسویه (α) τεσβιέ.

Διευθύνομαι اولق متوجه μουτεβετζὶχ ὀλμάκ—διευθυνόμενος πρὸς متوجهاً μουτεβέδζιχαν.

Διευθυντὴς مدیر μουδὶρ (α) — διευθύντρια مدیره μουδιρέ.

Διευκολύνω تسهیل قولایلق κολαϊλατμάκ — كيڤ تسهیل τεσχὶλ ἐτμέκ.

Διϊσχυρίζομαι كيڤ ادعا ἰδδιὰ ἐτμέκ.

Δικάζομαι اولق محاكمه μουχακεμὲ ὀλμάκ— θεωρεῖται ἡ ἀγωγὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ· دعوا رؤیت اولنق δαβὰ ρουγιὲτ ὀλουνμάκ — دردست رؤیت اولق δερδέστ-ι ρουγὲτ ὀλμάκ (ἐν τῷ θεωρεῖσθαι εἶναι).

Δίκαιον حق χάκκ (α) ὁ πλθ. حقوق χουκούκ — σχολὴ τοῦ δικαίου (νομικὴ) حقوق مكتبی μεκτεμπ-ι χουκούκ, ἢ حقوق مكتبی χουκούκ μεκτεμπί.

Δικαιοσύνη حقانیت χακανιϊέτ (α).

Δικαστήριον محكمه μαχκεμὲ (α) ὁ πλθ. محاكم μεχακίμ.

Δικαστικὸς — ἔξοδα محاكم مصارف μεσαρήφ-ι μουχακεμέ.

Δικαστικῶς محاكمه‌يى μπί-λ-μουχακεμὲ (α).

Δικηγορικὸς — ἀμοιβὴ اجرتى وكيلى داوه βεκιλὶ οὐζρετὶ — وكالت اجرت οὐ-ζρέτ-ι βεκιαλέτ.

Δικόγραφον — δικόγραφα اوراق دعوى ἐβράκ-ι δαβᾶ.

Διοικητήριον حكومت قونغى χουκιουμὲτ κοναγή.

Διοργανίζω ترتيب ايتمك τερτίμπ ἐτμέκ.

Διορίζομαι βλ. διορισμός.

Διορισμὸς تعيين ταγὶν (α) — نصب νὰσπ (α) - نصب وتعيين νάσμπ ου-ταγὶν — διορίζειν.

Διπλασιάζω ايكى قات ايكى ἰκὶ κὰτ ἐτμέκ· διπλασιάζομαι اولمق ايكى قات ἰκὶ κὰτ ὀλμάκ.

Διπλάσιος ايكى قات ايكى ἰκὶ κὰτ — ἢ مثلى ايكى مثلى ἰκὶ μισλί.

Διπλοκιόνιον شكطاش μπεσικτάς.

Δίπλωμα ديپلوم διπλόμα (ἑλλ). — نامه‌ى شهادتنامه‌ى ζεχαδὲτ-ναμὲ (α. π).

Δίψα حرارت χαραρὲτ (α).

Δοῦλος اسير (α) كوله كولى κιολέ.

Δραπετεύειν قاچمق فرار ايتمك φιρὰρ ἐτμὲκ — قاچمق κατσμάκ.

Δραστήριος غيرتلى γαϊρετλῆ.

Δύναμαι (κατορθῶ) اولمق موفق μουβεφφὰκ ὀλμὰκ (δοτ.)

Δύναμις قوت κουββὲτ (α) — δυνάμει موجبنجه μουτζεπίντζε· π. χ. δυνάμει ὁμολόγου موجبنجه سند σενὲδ μουτζεπίντζε.

Δυνατὸς ممكن καμπὶλ (α) ممكن μουμκίν. (α)

Δύσκολος صعب σὰμπ (α) — δυσκολώτερος اصعب ἀσὰμπ — كوچ γκιούτζ (τ).

Δυστροπεῖν قاچمق اعتنا ايتمك ἰμτινὰ ἐτμὲκ — قاچمق ترك تعرض تعرّض τεμερροὺδ ἐτμὲκ (Ἀμφότερα συντάσσονται τῇ προθέσει ἀπὸ) قاچمق تعدد تعنت تعاننود ἐτμέκ· (συντάσ. τῇ προθ. ἀπ)

Δυστυχῶς كوچارلغه نه‌يه تصادف تسارُف τσαρέφι.

Δωρεὰ عطيه (α) — Αὐτοκρατορικὴ سنيه عطيه ἀτιέ-ϊ σενιέ· ὁ πλθ. عطايا ἀταγιᾶ — Δωρεὰν (ἐπιρ.) مجانًا

μετζ-τζάνεν.

Δῶρον هديه χεδιὲ (α) ὁ πλθ. هدايا χεταγιᾶ.

Δωρῶ — δωροῦμαι قاچمق هديه ويرمك διὲ ἐτμὲκ — قاچمق احسان ايچون ايتمك اعطا و احسان ἰτὰ βοῦ ἰχσὰν ἐτμὲκ — قاچمق انعام اينام ἐτμέκ.

Ε.

Ἔαρ بهار μπεχάρ(π)· ايلك بهار ἴλκ μπεχάρ.

Ἑβδομὰς هفته χαφτὰ (π).

Ἐγγράφως تحريراً تاحرِيرِن (α).

Ἐγγύησις كفالت كفالتنامه كفالتنامه ريط ايتمك كفالتنامه كفالتنامه كفالتنامه

φόμενα ἔκ τινος μέρους) اشعارات ἰσαρὰτ (βλ. Παράρτημα).

Εἶδος εἶδ νέῦ (γ)· ὁ πλθ. انواع ἐνθᾶ.

Εἴθε αللهالشا (ε) ἴν-εά-λλαχ (ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός).

Εἰκὼν رسم ρέσμ (α).

Εἰλικρίνεια مصافات (α) μουσαφάτ.

Εἰλικρινέστερος اخلص (α) ἀχλάς.

Εἰλικρινὴς خالص (α) χαλής.

Εἰρημένος مشارالیه μουσάρουν ἰλέϊχ (α) — يه مومى اليه μουμὰ ἰλέϊχ (α)· — مقوم (α) μερκούμ· — مذكور μεζκιούρ (α) — ὁ ἐν λόγῳ معيوث εἰσ μεπχούς ἄνχ (α).

Εἰρήνη صلح (α) σούλχ· مسالمت صلح و σούλχ ου μουσαλεμέτ.

Εἰσάγειν ادخال اتخال ἰδχὰλ ἐτμέκ.

Εἰσέρχεσθαι داخل اولق δαχήλ ὀλμάκ. — كيرمك γκιρμέκ.

Εἴσοδημα وارد βαριδάτ (ἀρθ ἀριθ. πλθ).

Εἴσπραξις (φόρων) تحصيل ταχσίλ (α) — اقتيفا ὀφειλομένων (α) ἰστιφά.

Ἐκδηλῶ —اظهار اغلهار ἐτμέκ· اغلق ايراز ἰμπρὰζ ἐτμέκ— (λέγω) اغلق بيان μπεγιὰν ἐτμέκ.

Ἐκδήλωσις بيان (α) μπεγιάν— اظهار (α) ἰζχάρ.

Ἐκδίδω —βιβλίον قيد تسجيل τσηκαρμὰκ— اغلق نشر νὲρ ἐτμέκ.

Ἐκδίδομαι — αὐτοκρ. διάταγμα ارادهٔ سنيه شرفصدور و سنوح يورلق ἰραδέ-ϊ σενιὲ σερὲφ σουδούρ βὲ σουνούχ μπουγιουρουλμὰκ — ἢ ارادهٔ سنيه شرفصادر اولق . . . σερὲφ σαδὶρ ὀλμὰκ—ἢ شرفمتعلق يورلق . . . σερὲφ μουτεαλλὶκ μπουγιουρουλμὰκ βλ. شرف (Λεξιλ. τουρκο-ἑλληνικόν)

Ἐκκαθαρίζω(λ)σμοὺς) ايليشكلرى اغلق قطع ἢ كسمك ἰλισικλερὶ κεσμὲκ, ἢ κὰτ' ἐτμὲκ (κόπτω τὰ ἐμπερδεύματα).

Ἐκλεκτὸς منتخب μουντεχὰμπ(α)

Ἐκλογὴ انتخاب ἰντιχὰμπ (α) ὁ πλθ. منتخبات ἰντιχαμπὰτ — ἐκλέγειν.

Ἐκμάθησις (σπουδὴ) تحصيل

Ἐκπαίδευσις تعليم تالὶμ βλ. ἐκπαιδεύω.

Ἐκπαιδεύω اغلق تعليم و تربيه تالὶμ ού τερμπιὲ ἐτμὲκ — ἐκπαιδεύομαι — اولمق . . ὀλουνμάκ.

Ἔκπτωσις تنزيل τενζὶλ (α).

Ἐκρήγνυμαι (πυρκαϊὰ, τρικυμία), اغلق ظهور ζουχούρ ἐτμὲκ (α).

Ἔκτακτος العاده فوق فὲβκ ἐλ ἀδὲ (α).

Ἔκτασις وسعت βουσ'ὰτ (α).

Ἐκτείνω اغلق اوزاتمق οὐζατμὰκ — ἐκτείνομαι اغلق امتداد ἰμτιδὰδ ἐτμέκ.

Ἐκτέλεσις اجرا ἰτζρὰ (α) ὁ πλθ. اجرآت ἰτζραὰτ— ἐκτελεῖν.

Ἐκτελῶ βλ. ἐκτέλεσις.

Ἐκτίμησις(δαπάνης κτιρίου ὑπὸ πραγματογνωμόνων كشف κέσφ.

Ἐκτιμῶ اغلق تقدير تακδὶρ ἐτμὲκ—ἐκτιμῶμαι اولمق تقدير تακδὶρ ὀλουνμάκ,ἢ اولق رهين تقدير ρεϊνὶ τακδὶρ ὀλμάκ.

Ἐκτὸς βλ. μετρῶ.

Ἐκτύπωσις طبع تمثيل و ταμπ'ου-τεμσίλ

Ἐλαιόδενδρον اغاجى زيتون ζεϊτούν ἀγατζί

Ἔλαιον يغى زيتون ζεϊτοῦν γιαγῆ — روغن زيت ρουγάν-ι ζεϊτ.

Ἐλαιὼν زيتونلق ζεϊτουνλούκ.

Ἔλεος عنايت ἰναγὲτ (α)— αὐτοκρατορικῷ عنايت جناب ὀνὰδισαχιδέν ἰναγέτ-ι τζενάμπ-ι μπαδισαχιδέν.

Ἐλικοειδὴς زيقزاق ζιχζάκ.

Ἔλλειψις نقصان νοκσὰν (α) — ἐλάττωμα كمبود νακησᾶ (α) ὁ πλθ. نواقص νεβακὴς--ἔλλειψις (χρημάτων μέσων κτλ.) فقدان φηκδὰν (α).

Ἐλπὶς امید ούμιδ (π).

Ἐμπειρία مهارت μεχαρὲτ (α).

Ἐμπιστεύομαι (μυστικὸν) — اغلق توديع τεβδὶ ἐτμέκ.

Ἐμπόρευμα متاع μετᾶ (α) ὁ πλθ. امتعه ἐμτιά.

Ἐμπορικὸς تجارى تιτζαρὶ (α) —συνθήκη معاهدهسى تجارت τιτζαρὲτ μουαχεδεσί — σχολὴ تجارت

ﻛﺘﻜﻪ تيتزارەت مەكتەمپ.

'Εμποροδικείον تجارت محكمەسى تيتزارەت مەحكەمەسى.

'Εμπόριον تجارت تيتزارەت (α).

Ἔμπορος تجار تاتزيڕ (α) ὁ πλθ. تجار تاوتۆز-تزار.

Ἔμπροσθεν اوك يۏن — ﻫﻜﺸﻪ پيشكەش (π)

Ἔμπροσθεν τοῦ . . . اوكندن . . . يۏنوندەن، ﻫ اندەكاهنش پيشكاخچيدەن.

'Εν—ἐν ἀνέσει ايله استراحت ايله ايستيراحەت ايلە —ەن تۏتسوك. ۏۏتوس.

'Εναγόμενος عدى عليه مدعى مۏددەعا ألەيخ.

'Εναντίος خالف مخالف مۏخالىف (α) δοτ. — ἐναντίον τοῦ νόμου نظامه قارشى اولان مخالف نيزامە مۏخالىف ۏلاراق.

'Εναργής واضح بارزلخ (α)

Ἔναρξις — ἐξετάσεων، βουλῆς ﻛﺘﻞ. كشاد كيوسادە.

'Ενασχόλητις مشغوليت مەشغوليەت (α).

'Ενασχολοῦμαι اولمق مشغول مەشغول ايچون تيتزارەت مەكتەمپ.

'Εμποροδικεῖον تجارت محكمەسى تيتزارەت مەحكەمەسى.

'Εμπόριον تجارت تيتزارەت (α).

Ἔμπορος تجار تاتزيڕ (α) ὁ πλθ. تجار تاوتۆز-تزار.

Ἔμπροσθεν اوك يۏن — ﻫﻜﺸﻪ پيشكەش (π)

Ἔμπροσθεν τοῦ . . . اوكندن . . . يۏنوندەن، ﻫ اندەكاهنش پيشكاخچيدەن.

'Εν—ἐν ἀνέσει ايله استراحت ايستيراحەت ايلە —ەن تۏتسوك. ۏۏتوس.

'Εναγόμενος عدى عليه مدعى مۏددەعا ألەيخ.

'Εναντίος خالف مخالف مۏخالىف (α) δοτ. — ἐναντίον τοῦ νόμου نظامه قارشى اولان مخالف نيزامە مۏخالىف ۏلاراق.

'Εναργής واضح بارزلخ (α)

Ἔναρξις — ἐξετάσεων، βουλῆς ﻛﺘﻞ. كشاد كيوسادە.

'Ενασχόλητις مشغوليت مەشغوليەت (α).

'Ενασχολοῦμαι اولمق مشغول مەشغول ايچون مەشغول اولمق (συντάσσεται τῆς προθέσει ايله ايلە).

'Ενδεὴς محتاج محتاج مۏحتاجتز (α)—ὁ πλθ. محتاجين محتاجلر، ﻫ ارباب احتياج ەرمپامپ-ى ﻳﻜتياتز

Ἔνδειξις ﻇﻬﻮر ەشەر (α) ὁ πλθ. اثبات ەشەر: εἰς ἔνδειξιν τοῦ ... مبين مۏمپەگين (α) — مشعر مۏمسەر (α).

'Ενδεχόμενον محتمل مەلچۏۏز(α).

'Ενδοξότατος (τίτλος ἐπίσημος κοσμητικὸς) معزز ﻳﺰزەتلۏ.

Ἔνδυμα لباس لىمپاس (α) ὁ πλθ. البسه ەلمپيسە· جامه تزامەپ (π)· اوروبا ۏرۏپا، ﻫ روبا رۏپا (ἰταλ.)· ثوب ەشبەپ (α) ەندۏماتا ὁ ἐν. ثوب شەبمپ.

Ἕνεκα مبنى مەمپنى (α) —ἕνεκα τούτου τοῦ λόγου مبنى سببه مەمپنى يۏ سەبەپە مپۏ مپۏ سەمپەمپە مەمپنى، ﻫ سببدنطولايى يۏ مپۏ سەمپەمپ-تەن ۏلاى.

'Ενέργεια سعى سەئى (α).

'Ενεστὼς — ὁ ἐνεστὼς زمان حال ماه مەخ-ى خال (π.α).

'Ενέχομαι اولمق داخل اولمق ىدەمدخل زى مەدخال ۏلماخ (δοτ).

'Ενίσχυσις تقويه تەكيە (α) تسليح تەسلىح (α) تحكيم تەخكيم (α) تشييد تەشيد (α).

'Ενοικιαστὴς مستأجر مۏستەتزير (α).

'Ενοίκιον اجار ايتزارە (α)· بدل ايجار مەبەدەل-ى ايتزار(α).

'Εντελῶς كاملا كامەلەن(α).

'Εντὸς ﻫﻮﻳﺘﺲ (τ)—درون دەرۏۏن (π) داخل داخىل (α)— ἐντὸς τοῦ . . . اچنده ايچندە ايتسينتە، ﻫ اندە ظرفنده زارفىنتا، ﻫ دروندە تەرۏۏنديتە —ەنتۏس تريۏن ەيمەرۏن ۏندە ظرفندە ۏچ كون .

'Ενώπιον حضور خۏزۏۏر (α) βλ. παράστημα.

'Ενώτιον كوپه (τ) كيۏپە.

'Εξάγω چيقارمق تسيكارماخ.

'Εξαίρετος نفيس نەفىس (α). 6

'Εξαιροῦμαι مستثنا اولمق مۏستەتسنا ۏلماخ، ﻫ مستثنا طولمق مۏستەتسنا تۏتۏلماخ.

'Εξαιτοῦμαι طلب ايلمك ديلەمەك — ايتدا استدعا ايستيدا ەتمەك.

'Εξασφαλίζω بل. ἐξασφάλισις.

'Εξασφάλισις تأمين تەمين (α)— ἐξασφαλίζειν (διαβεβαιοῦν).

'Εξέλεγξις تفتيش تەفتىش (α) — ἐξελέγχειν.

'Εξερεύνησις بل. ἔρευνα.

'Εξέρχομαι - سحب چيقمق تسيقماخ — ايتمك ڤازماق نەسەت ەتمەك.

'Εξετάζω تحقيق تەحقيق تەخكىك ەتمەك.

'Εξέτασις (μαθητοῦ) امتحان ىمتىحان.

'Εξῆς شو سۏى (τ) — τὸ ἑξῆς شو شى سۏى ڤەى.

Ἔξοδον مصرف (α) مەسراڤ· ὁ πλθ. مصارف مەسارىڤ.

'Εξοικονόμησις تسويه (α) تەسۏيە.

'Εξομαλίζω تسويه ايتمك تەسۏيە ەتمەك.

'Εξομοιῶ تكزيب (τ) مپەنزەتمەك δοτ.

'Εξοφλῶ ايتمك ايرا ايمپا ەتمەك.

'Εξοχότης — ἡ ὑμετ. ἐξοχότης ذات عالى دولتلرى ذاتعالى ڤاتى ألىڤ دەۏلەتلەرى — ذات عالى داورلرى ذاتعالى ساميلرى داۏەرىلەرى — ذات عالى آصفانەلرى

ζάτ-ι ἀλί-ι ἀσαφανελερί.—ὑψηλή μέριμνα τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος (ἢ هممِ علیهٔ دولتلری ἢ دولتلری اصفهانلری) χιμὲμ ἀλιέ-ϊ δεβλετλερῆ (ἢ δαβερανελερῆ, ἢ ἀσαφανελερῆ). Βλ. ἐξοχώτατος.

Ἐξοχώτατος دولتلو دیبلتلوی. Ὁ ἐξοχώτατος, ἢ ἡ Λ. Ἐξ. ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας نظری معارف دولتلو پاشا حضرتلری دیبلتلοῦ πασᾶ χαζρετλερῆ.

Ἔξω خارج طیشاری δη:αρῆ (τ) خارجὲς χαρίτζ (α).

Ἐξωτερικὸς خارجی χαριτζὶ (α) θηλ. خارجیه χαριτζιὲ — ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν نظری خارجیه χαριτζιὲ ναζηρῆ — ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν نظارت خارجیه χαριτζιὲ ναζαρετῆ.

Ἔπαινος مدح μεδ̀χ (α) τσι و مدح μεδχ-ου σενᾶ (α) مدیحه μεδιχὰ ὁ πλθ. جمع مداعی μεδαΐχ.

Ἐπαινῶ مدح μεδ̀χ-ουσενὰ ἐτμὲκ — تحسین تαχτίν ἐτμέκ.

Ἐπαισθητὸς حس اولنق γίνομαι χίσς ὀλουνμάκ.

Ἐπαναλαμβάνω تکرار τεκρὰρ ἐτμέκ.

Ἐπανέρχομαι کیرو گلمك γκερὶ γκελμέκ — عودت ἐβδὲτ ἐτμέκ.

Ἐπάξιος لایق λαΐχ (α) δοτ.

Ἔπαρσις کبر κ!μπρ (α) — غرور γουρουρ (α).

Ἐπαρκῶ کفایت ایتمك κιφαγὲτ ἐτμὲκ (συντακτ. δοτικῇ).

Ἔπαυλις چفتلك τσιφτλὶκ (τ)

Ἐπείσόδιον وقعه βακ'ἄ (α) ὁ πλθ. وقایع βεκαΐ — فقره (ἀνέκδοτον) φηκρᾶ (α).

Ἐπευφημῶ القشلامق ἀλκηςλαμάκ

Ἐπὶ -- ἐπὶ ἕνα μῆνα بر آی مدتله μπὶρ ἄϊ μουδδέτλε -- εὐχαριστῶ ἐπὶ . . . دنطولایی تشکر ایتمك . . . . . δὲν δολαΐ τεςεκκιουρ ἐτμέκ.

Ἐπιβάτης (πλοίου) یولجی γιολτζοῦ. (τ)

Ἐπιβλαβέστερος اضر ἐζὰρρ (α) — مضر دها تαχὰ μουζήρρ.

Ἐπιβλαβὴς مضر μουζήρρ (α).

Ἐπιβλαβῶς مضر اولمق μουζήρρ ὀλαράκ.

Ἐπιδιψιλεύω بذل ایتمك μπὲζλ ἐτμὲκ — مبذول ایتمك μεμπζοὺλ ἐτμὲκ — بیدریغ ایتمك μπιδιρίγ ἐτμέκ.

Ἐπιδεικνύω کوسترمك γκιοστερμὲκ ایراد ایتمك ἰρακὲ ἐτμὲκ — اظهار ایتمك ἰζχὰρ ἐτμέκ.

Ἐπιδικάζω تحت حکمه المق τάχτ-ι χουκμὲ ἀλμάκ

Ἐπιδιώκω ارامق ἀραμάκ.

Ἐπιθυμῶ آرزو ایتمك ἀρζοῦ ἐτμὲκ — آرزوسنده بولنق ἀρζουσουνδὰ μπουλουνμὰκ — ἐπιθυμῶν آرزوسیله ἀρσουζοῦ ἰλὲ (μὲ τὴν ἐπιθυμίαν.)

Ἐπικρατῶ (ἐξακολουθῶ) دوام ایتمك μπὲρ δεβὰμ ὀλμάκ.

Ἐπικρίνω مؤاخذه ایتمك μουαχεζὲ ἐτμὲκ (α) — تنقید ایتمك τενκὶδ ἐτμὲκ (α).

Ἐπικυρῶ تصدیق ایتمك τασδὶκ ἐτμέκ.

Ἐπιμέλεια غیرت و سعی σάϊ--ου γαΐρετ (α).

Ἐπιμελὴς چالشقان τσαληςκὰν (τ) -- غیرتلی γαΐρετλῆ (τ).

Ἐπιμελοῦμαι چالشمق τσαληςμὰκ ایتمك غیرت γαΐρὲτ ἐτμὲκ (δοτικῇ ἀκφότερα).

Ἐπινοῶ (ἐφευρίσκω) ایجاد ایتمك ἰτζχὰδ ἐτμὲκ -- اختراع ایتمك ἰχτιρὰ ἐτμέκ.

Ἐπιρρεπὴς مائل μαΐλ (α) — مستعد μουσταΐδ (α).

Ἐπιροὴ نفوذ νουφούζ (α).

Ἐπίσης هم یکدیگر γίνε (τ) (γκένε) — کندیلکلرینه κέζκλικ (α).

Ἐπίσημος رسمی ρεσμὶ (α).

Ἐπισκευὴ تعمیر τἀμὶρ (α) — ترمیم τερμὶμ (α) — تعمیر و ترمیم τὰ μὶρ ου τερμίμ.

Ἐπίσκεψις تزیارت ζιαρὲτ (α) — ἐπισκέπτεσθαι (αἰτ.)

Ἐπιστάτης — صولهجی مبصر μουμπεσσῆρ.

Ἐπιστήμη علم ἴλμ (α) ὁ πλθ. علوم οὐλοὺμ -- فن φὲνν (α) ὁ πλθ. فنون φουνοῦν.

Ἐπιστημονικὸς فنی φεννὶ (α).

Ἐπιστήμων علم صاحبی ایلم سخ-
χημπή (α) ὁ πλθ. علوم اصحاب ἀ-
σχάμπ-ι οὐλοὺμ — متقن موتقن-
φεννίν.

Ἐπιστολή مکتوب مکتوبیم (α)
ὁ πλθ. مکاتیب مکیاتیم — ἀκρ.
τεζκιρὲ (α) ὁ πλθ تذکار تذکیر —
βλ. φιλική, περιποιητική.

Ἐπιστρέφω (δίδω ὀπίσω) عادت
ایتمک ἰαδὲ ἐτμέκ.

Ἐπισυνημμένως ملفاً لفظاً (α)
συντάσσεται δοτικῇ.

Ἐπίτασις تشدید تشدید (α) —
μετ'ἐπιτάσεως تشدیدن تشدیدن.

Ἐπίτευξις اصطیاد اصطیاد (α)
—ἐπιτυγχάνειν.

Ἐπιτίμησις تنکید تنکیر (α)
— توبیخ تعنیف (α).

Ἐπιτιμῶ ایتمک مؤاخذه موآخذه
ἐτμέκ— ایتمک توبیخ تعنیف ἐτμέκ

Ἐπιτόπιος محلی محلی (α).

Ἐπιτρέπω مساعد اولمق موسائد
ὀλμάκ, ἢ ایتمک مساعده موسامحه
ἐτμὲκ (συντάσσονται δοτικῇ).

Ἐπιτροπή ژوری قومیسیون (γ)

Ἐπιτυγχάνω ایتمک اصطیاد اصطیاد
σὰλ ἐτμέκ.

Ἐπιτυχία موفقیت (α) موفقیت
φακητέت.

Ἐπιφάνεια سطح (α) σάτ βλ.
καταμέτρησις.

Ἐπίφθονος مغبوط مغبوط (α)
ρεχς آدم رشک آور (π).

Ἐπιφυλακτικότης βλ. ἐπιφύ-
λαξις.

Ἐπιφύλαξις احتیاط اختیاط (α)
—ἐπιφυλάττεσθαι.

Ἔπομαι ایتمک اتباع اتباع ἐτ-
μὲκ — ایتمک امتثال امتثال ἐτμέκ.

Ἑπόμενος متابعاً اتباعاً (α)
— مطیعاً امتثالاً (α).

Ἑπομένως علیه بناءً بناءً μπινάεν
ἀλέϊχ (α).

Ἐποπτεία (ἐπιθεώρησις) معاینه
معاینه (α).

Ἐποχή زمان زمان (α) ὁ πλθ.
دور ازمان ازمان ἐζμὰν, ἢ ازمنه ازمنه ἐζμινὲ —
(α) δέβρ ὁ πλθ. ادوار ادوار ἐτβὰρ — τοῦ
ἔτους موسم موسم μεβσίμ· ὁ πλθ. مواسم
μεβσίμ.

Ἑπταπύργιον يدی قله يدی قله
κουλέ.

Ἐργάζομαι چالشمق تشالیشماك
ایش کورمك

Ἐργασία (προσπάθεια) سعی (α)
σάϊ.

Ἔργον — (χειρὸς) اثر اثر (α)
ὁ πλθ. آثار—ὑπόθεσις ایش (τ) ἲς.

Ἔρευνα تحری تحری (α) τεχαρρὶ· ὁ
πλθ. تحریات تحریات τεχαρριὰτ — ἐρευνᾶν.

Ἐρώτησις سؤال سؤال (α) —
ἀποτείνω ἐρωτήσεις سؤال ایراد ایتمك
سؤال ایراد ایتمك σουὰλ ἰρὰδ ἐτμέκ.

Ἔσοδον — ἔσοδα وارادات وارادات βαρι-
δὰτ (α).

Ἑστία اوجاق اوجاق (π) — πα-
τρικὴ ἑστία اوجاق پدری اوجاق پدری-ی πεδε-
ρανέ.

Ἐσχάτως βλ. τελευταίως.

Ἐσωτερικὸς داخلی داخلی (α) —
τὸ ἐσωτερικὸν χώρας داخل داخلی
(α) داخل طرف ایچ ایچ ἴτσ ταράφ — ὑπουρ-
γεῖον τῶν ἐσωτερικῶν نظارت داخلیه نظارتی
داخلیه نظارتی داخلیه ναζαρετί.

Ἑταιρεία شرکت شرکت σιρκὲτ (α).

Ἑταῖρος (σύντροφος) شریک شریک ϛε-
ρὶκ (α) ὁ πλθ. شرکا شرکا ϛουρεκιᾶ.

Ἕτερος دیگر دیگر δίγκερ (π) بشقه
πασκά. (τ)

Ἔτι هنوز هنوز — ἔτι μᾶλλον ب
هنوز قالدها قالدها μπὶρ κὰτ ταχά.

Ἐτοιμόρροπος منهدم منهدم μαὶλ
ἰνχιδὰμ (α) ἢ خراب مشرف مشرف μου-
ρὶφ-ι χαράμπ (τ).

Ἔτος یل یل γίλ(τ)—سنه سنه σενὲ(α).

Εὐαρεστοῦμαι —παρακαλῶ رجا ایدرم
لطفاً تشریف بیورمکزی رجا ایدرم
λοῦτφεν τεσρὶφ μπουγιουρμανηζὴ
ρετζᾶ ἐδέριμ — ἢ تشریف رغبت تشریف بیورمکزی
τεσρὶφ ραγμπὲτ μπου-
γιουρμανηζὴ.

Εὐαρέσκεια خشنودی خوشنودی χουσνουδὶ
(π) محظوظیت ممنونیت μεμνουνιὲτ (α)
(α) — ἀνακτορικὴ محظوظیت سنیه
μαχζουζιέτ-ι σενιέ.

Εὐγενέστατος βλ. Παράρτημα
ἐν λέξει υἱός.

Εὐγενὴς کریم کریم(α)— ὁ ἀνή-
κων εἰς καλὴν οἰκογένειαν کبارزاده

χιμπαρδὰν —ὁ ἀνήκων τῷ εὐγενεῖ (εὐγενικὸς) ايلرگ كريمانه (κ.π).

Εὔγλωττος فصيح فصاحلى (κ' ὁ πλθ. فصحا فصاحتلرى بيلى ميللر) (κ) βλ. Παράρτημα ἐν λέξει πόνημα.

Εὐγνωμοσύνη شكر شكرانه (κ).

Εὐγνώμων متدين ميننت-دار (κ. π) βλ. καθιστῶ καὶ Παράρτημα, ἐν λέξει μαθητής.

Εὐδοκῶ مساعده يورمق مساعده مبوساعده بيورمق مبوساعده مبوساعده مبوساعده

πατισαχί βλ. καὶ Παράρτημα.

Εὔχομαι — كێ اجا دوا ێتمێک (δοτ.) كێ اجا كێ تەمەننا ێتمێک (αἰτ.)

Ἐφελκύω كێ اجا جلب تزێلمپ ێتمێک — كێ اجا كازانماق.

Ἐφέτος ئەسە يو مپوو سەنە.

Ἐφημερὶς وجە گازێتا (ἰταλ.) ەدەرجە تزێریدێ (τ)· ἐφημερίδες اوراق حوادث ێبراق-ی خاطرەلر (φύλλα εἰδήσεων) مطبوعات ماتبوات تύπος (τὰ ἐκτυπούμενα).

Ἐφορεία ەدارە ئیشی ایدارە — ἔφορος (σχολῆς, ἐκκλησίας) ناظر نازێر (τ) καὶ متولی موتەوەلی (α).

Ἔχω (εἶμαι κάτοχος) صاحب اولق صاحبلمپ ولمق (δοτ.) — ὁ ἔχων صاحب صاحبلمپ ὁ πληθ. اصحاب اەتحابمپ — مالك اولق مالك ولمق ὁλμὰκ (δοτ.) — παρακαλῶ نە ما ێچتە (διατηρεῖτε) ێن تێ اینەیە سەز حقیده حسن توجهات علیه‌لرینك باقمسنی رجا ایدرم رجا ایدرم چاکیمدە چۆزن-ی تەبەتز تزوچات-ی ەلیەلەرینی ماپەکاسینی رەتزە ێتەریم.

Z.

Ζεῦγος جفت تسیفت (τ) — ێن زەوگ جفت كوچ ێن. مپیر تسیفت كیوپە.

Ζῆλος غیرت غایرەت (α).

Ζηλοτυπία قصقانجلق كسكانتزلیك (τ) — حسد حسەد (α).

Ζημία (ἐκ θεομηνίας, ἤτοι χαλάζης, βροχῆς, πυρκαϊᾶς κτλ.) خسار خسار (α) ὁ πλθ. خسارات خسارات.

Ζήτημα مسئله مەسەلە (α) ὁ πλθ. مسائل مەسایل. 15

Ζήτω يشا ياشا — يشا كيم مپین ياشا، ژیتو (χίλια ἔτη).

Ζητῶ كێ اجسه ایستەمەك — كێ اجا طلب تالەمپ ێتمەك.

Ζητωκραυγάζω القشلامق آلقیشلامق — يشاشاسين يشا دیه باغیرمق رفع كێ اجا مپاذیسه‌جیلیك مپین ياپاذیسه‌جیلیك مپین ياپاجاق ێچسینی رەپ ێتمەك، آپرین تەین اوچمق تەین: ژێتی ایچ ێتی پوللا (χίλια) ὁ βασιλεὺς پادیشاه.

Ζωή حیات ياشایش (α).

Ζώνη (διὰ τὴν ὀσφὺν) قوشاق كوشاق(τ) — ὑγιεινομικὴ ژون قوردون كوردون (γαλ.): περιβάλλω دی‌اگیینومیكی ژونی طوپ، ێ ویرمك اوپه ژونی قوردون التنه قوشمق آلتینه آلماق.

Η.

Ἡμέρα گون گونیوز (τ) يوم يەوم (α) ἡ ἡμέρα· ὁ πλθ. ايام ەیامات — يوم يوز (π)· βλ. Παράρτημα.

Ἡμερομηνία βλ. χρονολογία.

Ἡμικύκλιον ياريم دائره نصف دائره داێرە (α).

Ἥμισυς يارم ێ يارم يارێم καὶ ἐπίρρ. يارم يارێ.

Ἡμιτελὴς ياريم ايش ناتمام يارم ياپيلمش ناقص نە تەمام(π.α).

Ἡρέμα يواشجه يواشجا يواش-تسا. (τ)

Ἡσυχία (ἄνεσις) راحت راحلق (α) — τόπου, κατοίκων آسايش آسایش (π).

Θ.

Θάνατος ملك βεφάτ (τ)· θάνατοι ملك βεφιάτ.

Θεὰ الهة ἰλαχέ (τ) — ملكة μελικὲ (α).

Θέατρον ڤياتر τίατρο (ἰταλ.) عكاشة τεμαςαγκιὰχ (α. π.) βλ. παράστασις.

Θεμέλιος βλ. κατάθεσις.

Θεὸς الله ἀλλὰχ (α) — ὁ δημιουργὸς ربّ الجنّ τζεναμπ-ι παρῆ — حق الجنّ τζεναμπ-ι χὰκκ βλ. Ὕψιστος.

Θεραπαινὶς جارية τζαριὲ (α) (κυριολ. καὶ μεταφορ. μετριοφροσύνης χάριν).

Θεράπων (ἐκ μετριοφροσύνης) عبد κοῦλ (τ) عبد μπενδὲ (π) ὁ πλθ. عبدة μπενδεγκιὰν — چاكر τσακὲρ (π) βλ. Παράρτημα.

Θερμὸς — ἀναπέμπω δεήσεις θερμὰς (ἤτοι ἐκ ψυχῆς καὶ καρδίας) القلب صميم عن أو وجدان اخلاص مع اتّكال ἢ ἐξ διλ-ουτζὰν, (ἢ ἂν σαμίμι-λ-κὰλμπ, ἢ μπὰ κεμάλ-ι ἰχλὰς) δοᾶ ἐτμέκ.

Θέρος ڜي جاز (τ) — صيف σαὶφ (α) — τὸ θέρος ڜي جازين· ڜي مسمنده موسم جاز μεβσιμιντέ.

Θερμότης حرارت χαραρὲτ (α) — ἡλιακὴ شمس حرارت χαραρέτ-ι ζέμς.

Θερμῶς βλ. παρακαλῶ.

Θεσσαλονίκη سلانيك σελανίκ.

Θέσις (ὑπαλλήλου موظف μεμουριὲτ (α) — εἶμαι εἰς θέσιν, δύναμαι ملق اولمق μουκτεδὶρ ὀλμάκ.

Θέτω βλ. ἐγγύησις καὶ ζώνη.

Θεωρῶ (λογαριασμὸν) حساب چكيت χησὰπ ρουγὲτ ἐτμέκ.

Θηρεύω آولامق ἀβλαμάκ.

Θησαυρὸς خزينه δεφινὲ (α).

Θυγάτηρ قز κήζ(τ)— كريه χεριμὲ (α).

Θρῆνος ياس φεργιὰδ (π).

Θρηνῶ ياس چكمك φεργιὰδ ἐτμέκ.

Θῆλυς دشي διςί(τ)-قز κήζ(κόρη) — θήλεα (κοράσια, γυναῖκες) دلى ἰνὰς (κοινῶς σύνας) (α) ὁ ἑνικὸς اثنى σύνσᾶ.

Θυλάκιον قوبو κογιοὺν (τ).

Θῦμα — πυρκαϊᾶς حريق χαρὴκ-ζεδὲ (α. π) ὁ πλθ. حريقجى χαρηκ-ζεδεγκιὰν —ἐν γένει ὁ παθὼν ἐκ θεομηνίας, ἢ νόσου: مصاب μουσὰμπ(α ὁ πλθ. مصابين μουσαμπίν.

Θωρηκτὸν زرهلى زιρχλὶ (τ).

Ι.

Ἰδέα فكر φίκρ (α) ὁ πλθ. افكار ἐφκιάρ.

Ἰδιαίτερος مخصوص μαχσοῦς (α) — خاص χὰς βλ. ταμεῖον.

Ἱερουσαλήμ شريف قدس κοῦδσ-ι ςερίφ.

Ἰδιαίτερα (μυστικὸν) سر σίρρ (α) ὁ πλθ. اسرار ἐσρίρ — زاز ράζ (τ).

Ἰδιοκτησία βλ. κατοχή.

Ἱερεὺς پاپاس παπᾶς· راهب ραχὴπ (α).

Ἱκανὸς (δυνάμενος) مقتدر μουκτεδὶρ (α) — (ἀρκετὸς) اكتفا ἱκαναὶ ἡμέρα كون قاچ μπὶρ κὰτς γκιοῦν.

Ἱκανότης لياقت λιακὰτ (α) — اهليت ἐχλιὲτ (α) — اقتدار ἰκτιδὰρ (α).

Ἱκανῶς خيلى χαϊλὶ (α).

Ἱμάμης امام ἰμὰμ (α) ὁ πλθ. ائمه ἐϊμμέ.

Ἶξος, ἰξόβεργα اوكسه ἰόκσε, ἢ اوكسه چبوغى ἰόκσὲ τσιμπουγοῦ — στήνειν ἰξοὺς قورمق اوكسه ἰόκσὲ κουρμάκ.

Ἱπέκτον (ἐπαρχία) ايپك ἰπέκ.

Ἰρφὰν (ὀν. κυρ.) عرفان

Ἰσοζύγιον ميزان مبوبازنه (α).

Ἴσον — ἐγγράφου صورت صورة (α) — διπλοῦν ἐγγράφου نسخه نسخة (α) ὁ πλθ. نسخ نسخ.

Ἱστορία — جرنال تاريخ (α) ὁ πλθ. جرنالجی تاريخچی.

Ἱστορικὸς — ὁ ἀνήκων τῇ ἱστορίᾳ تاريخی — γνώσεις ἱστορικαὶ معلومات تاريخيه μαλουμάτ-ι تاριχιὲ —ὁ γράψας ἱστορίαν, ἱστοριαγράφος جرنالجی مورخ (α) ὁ πλθ. مورخين.

Ἰσχυρὸς قوتلو كوبّەتلوّ (τ) قوی كفالت قويه κεφαλὲτ-ι καβιέ.

Ἰσχὺς قوت كوبّەت (α) —ἐγγράφου κῦρος حكم اعتبار ἰτιμπὰρ (α).

Καίω قاق يڭ ياقمق — احراق ايڭ ايچاق ايتمك.

Καίομαι يانمق — احتراق اولق موڭترهٔ اولمق.

Καιρὸς (ἀτμοσφ.) هوا چاوا (α).

Κακῶς فنا فنا يڭ پك عالتا.

Κάλλιστα اعلا يڭ پك عالتا.

Καλὸς βλ. ὑποδοχὴ καὶ διαγωγή.

Καλοενδεδυμένος كوزل كيمش گوزل گيينمش.

Καλῶ چاغرمق تساغيرماق.

Κανονικὸς منتظم موننظم (α).

Κάπως قدر درجه يه بر مقدار دەرەجەيە قەدەر (μέχρι τινὸς βαθμοῦ).

Καρπὸς يڕ سەوەر (α) ὁ πλθ. يمشلر اتمار — ωφέλιμος مفيد (π).

Κατὰ (ἐναντίον) عليه علیه (α) —κατὰ τοῦ Ἀχμὲτ ἐφένδη احمد افندی عليهنه Ἀχμέτ اپهفهندی علیهنه — διὰ ψήφων 15 κατὰ 10 اون بش رأی قارشو اون رأیه اون بش رأی ايله اون بش رأی قارشو اون بش رأیله ὅν ρεῖὲ καρσοῦ ὂν μπὲς ρεῖ ἰλέ.

Κατὰ (ὡς πρὸς) جه چه ڭ يڭ چه ڭ — κατὰ τὴν ἡλικίαν يشنه گوره يشنه گوره — γιὰ-τσα.

Καταβάλλω (προσπάθειαν, μέριμναν, προσοχήν) صرف سرف ايتمك, يڭ صرف مصروف مصروف ايتمك — πᾶσαν προσπάθειαν, δύναμιν صرف ماحصل اقتدار صرف ايتمك, يڭ صرف مقدرت صرف مقدرت ايتمك — καταβάλλω ἔξοδα (πληρόνω) صرف ايتمك تسويه تسويه ايتمك, يڭ صرف ايتمك تسويه ايتمك.

Καταβροχθίζω يوتمق يوتمق.

Καταγίνομαι بل. προσπαθῶ.

Καταδικάζω محكوم محكوم ايتمك.

Κατάδικος محكوم محكوم (α).

Κατάθεσις — θεμελίου اساس وضع اساس وضع ايتمك.

Καταθέτω قومق قومق — وضع ايتمك بڕاقمق ايتمك.

Κατάλληλος مناسب مناسب (α).

Κατάλογος دفتر دفتر (α).

Καταμέτρησις مساحه مساحه (α) —ἐπιφανείας سطحيه مساحه مساحه سطحيه — μεσαχά-ϊ ساتچی مساحه مساحه ساتچی.

Καταπίπτω — βροχὴ يغمور يغمور يغمق, يڭ يغمور يغمور يغمق — γιαγμοῦρ يغمور يغمور يغمق — γιαγμοῦρ يغمور يغمور يغمق.

Κ.

Καζᾶς بل. ὑποδιοίκησις.

Καθὰ كوره گوره گيوره (τ)· ὅπως نظر نظر نازارين (α) — καθὰ γράφουσι يازديغنه گوره يازديغنه گوره گيزدهكلرينه گوره گيوره.

Καθαριότης تاقلر نظافت نظافت (α).

Καθικετεύω استرحام استرحام ايتمك ἱστιρχὰμ ἐτμέκ.

Καθίσταμαι (γίνομαι) اولق اولمق — ἄξιός τινος (ἀποκτῶ ἀξίαν εἰς . . .) كسب استحقاق كسب استحقاق ايتمك κέσπ-ι ἰστιχκὰκ ἐτμὲκ, ἢ ياقت لياقت كسب ياقت كسب ايتمك κέσπ-ι λιακκὰτ ἐτμὲκ (συντάσσονται δοτικῇ).

Καθιστῶ — εὐγνώμονα ἐπὶ χάριτι مننتدار لطف منتدار لطف ايتمك μιννετ-δάρ-ι λοῦτφ ἐτμέκ.

Καθυποβάλλω — ἔγγραφον تقديم عرضحاليه تقديم عرضحاليه ايتمك τακτὶμ ἐτμὲκ, ἢ تقديم عرضحاليه تقديم عرضحاليه ايتمك χακιπαγὲ τακδὶμ ἐτμὲκ (εἰς τὸ ὑποπόδιον ὑποβάλλειν).

Καταρρέω كڤوچ تۆبوخيمەك — يقلق ڤنخەلمەك — اولق مدهش مۆنخەدلم ولمەك.

Κατασκευάζω جەڤلى ڤيابريمەك — ايجك الماڤ ايمەلا ايتمەك.

Κατάστασις حال خەلا (ا)· ὁ πλθ. احوال اخبەلا — ەن كەلڤى كاتاستاسەى ايجك ڤيابريمەك.

Καταστρέφω ايجك خراب خەرەبمەك ايتمەك — كاتاستريفومەى اولق خراب خەرەبمەك ولمەك.

Καταστροφή هلاك خەلاك (ا) — ەك تەومەنيەس، ەيتوى برۆخيس، پوركاييس كتل. خسار خاسار (ا)· ὁ πλθ. خسارات خاساراد.

Κατάσχεσις حجز خەتز·ز (ا) — ەنەرجەين كاتاسخەسين المق حجزه تحت تاخت-ى خەتز-زە ولمەك.

Κατατάσσω ايجك ادخال ايدخەل ايتمەك.

Καταχωρίζω — εἰς στήλας ἐφημερίδος, β.βλίου ايجك درج ديرتز ايتمەك ڤى ايجك بيان صحيفه‌دە درج ديرتز·ى ساخيفه-ى مەيگيان ايتمەك.

Κατευνάζω ايجك تسكين تسكين ايتمەك — κατευνάζομαι (ἄνεμος, τρικυμία) ايجك سكون كسب كەسمەك سوكيوون ايتمەك.

Κατέχω (κάμνω κατοχήν) ضبط ايجك ڤەپت ايتمەك.

Κατηγοροῦμαι — ἐπὶ ἐγκλήματι اولق متهم ايله جنايت تڤيناگەت ايلە مۆتتەخيم ولمەك.

Κατηρειπωμένος خراب خەرەب (ا).

Κατοικία مكان مەكيان (ا) — اقامتگاه ايكامەت-گياخ (ا.π).

Κάτοικος ساكن ساكين — مقيم مۆقيم — οἱ κάτοικοι (ὁ λαὸς) اهالى ەخالى، πληθ. τοῦ اهل ەخل.

Κατοικῶ ايجك اسكان ايسكيان ايتمەك — ساكن اقامت ايجك ايكامەت ايتمەك — ساكن اولق ساكين ولمەك، ڤى اولق مقيم مۆقيم ولمەك.

Κάτοπτρον آينه آينە (π).

Κατορθῶ موفق اولق مۆۋەففەق ولمەك (δοτ.).

Κατοχή تصرف تەسەررۇف (ا) — διατελῶν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ... تحت تصرفنده بولنمق ايجك تسكين تسكين ايتمەك — κατευνάζομαι (ἄνεμος, τρικυμία) ايجك سكون كسب كەسمەك سوكيوون ايتمەك.

Κατέχω (κάμνω κατοχήν) ضبط ايجك ڤەپت ايتمەك.

Κατηγοροῦμαι — ἐπὶ ἐγκλήματι اولق متهم ايله جنايت تڤيناگەت ايلە مۆتتەخيم ولمەك.

Κατηρειπωμένος خراب خەرەب (ا).

Κατοικία مكان مەكيان (ا) — اقامتگاه ايكامەت-گياخ (ا.π).

Κάτοικος ساكن ساكين — مقيم مۆقيم — οἱ κάτοικοι (ὁ λαὸς) اهالى ەخالى، πληθ. τοῦ اهل ەخل.

Κατοικῶ ايجك اسكان ايسكيان ايتمەك — ساكن اقامت ايجك ايكامەت ايتمەك — ساكن اولق ساكين ولمەك، ڤى اولق مقيم مۆقيم ولمەك.

Κάτοπτρον آينه آينە (π).

Κατορθῶ موفق اولق مۆۋەففەق ولمەك (δοτ.).

Κατοχή تصرف تەسەررۇف (ا) — διατελῶν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ... تحت تصرفنده بولنمق تحت تصرف تەسەررۇف ولمەق.

Κατοχύρωσις — ἐπὶ ἐγγυήσεως ايپوتەكا ايله ڤرمە ايپوتەكا ڤرمە (ا).

Κατοχυρώνω — ἐπὶ ἐγγυήσεως ايپوتەكا ايله ڤرمەك ايپوتەكا ڤرمەك.

Κατοχύρωσις — ἐπὶ ἐγγυήσεως ايپوتەكا ايله ڤرمە ايپوتەكا ڤرمە (ا).

Κατοχυρώνω — ἐπὶ ἐγγυήσεως ايپوتەكا ايله ڤرمەك ايپوتەكا ڤرمەك.

Κατρούλιον قطرمل قطرمل (ا).

Κατσαρίδα قاچقون قاچقون (ا).

Κατσαρόλα قازان قازان (ا).

Κατσίκα كچى كچى (ا).

Κατσικάκι اوغلاق اوغلاق (ا).

Κατσικίσιος كچى كچى.

Κατσούφης — ἀνήρ ἀμειδής ترش روى ترش روى آدم.

Κατσουφιάζω — ἀμειδής γίνομαι ترش روى اولمق ترش روى اولمەق.

Κατσουφιάσματα ترش روى ترش روى.

Κατσουφιάσματα ترش روى ترش روى.

Κατσουφιάσματα ترش روى ترش روى

Κομιστής حامل χαμίλ (α).

Κομψὸς ظريف ζαρήφ (α) — ωραῖος موزεγέν (α).

Κόραξ غراب قάργα (τ).

Κόρη (ὀφθαλμοῦ) بؤبؤ μπουπού (α) - κοράσιον كوز يگى γκιόζ μπεμπεγί (τ).

Κορυφὴ تپه τεπέ (τ).

Κόσμος دنيا τουνγιᾶ (α) — κόσμημα زينت ζιγνάν (π) - δημόσιον اهالى ἐχαλί (α) - κόσμος عالم ἀλέμ (α) - κόσμος جهان τζιχάν (π) - δημόσιον اهالى ἐχαλί (α) - κόσμος ناس ἀνιμέ-ϊ νὰς (α).

Κοσμῶ — τελετὴν διὰ τῆς παρουσίας كيفياب روفياك-γιάμπ ἐτμὲκ, ἢ كيفيات ايتدار ζιϊνετ-δὰρ ἐτμέκ.

Κρᾶσις خلط μιζάτζ (α).

Κραταιὸς قدرتلو κουδρετ-λοῦ βλ. Παράρτημα ἐν λέξει αἰγίς.

Κράτος دولت δεβλέτ (α) ὁ πλθ. دول δουβέλ — τὸ ὑψηλὸν ὀθωμανικὸν κράτος عثمانيه دولتى δεβλέτ-ι ἀλιέ-ϊ ὀτμανιὲ — τὰ δύο κράτη دولتى δεβλετέϊν.

Κρατῶ طوتمق τουτμάκ.

Κραυγάζω باغرمق μπαγιρμάκ.

Κρήνη چشمه τσεσμὲ (π).

Κριτὴς (ἱεροδικαστὴς) قاضى καδῆ, ἢ καζῆ (α)· ὁ πλθ. قضات κουζζάτ — حاكم χακίμ (α) ὁ πλθ. حكام χουκκιάμ.

Κροῦσμα (νόσου) مصاب μουσαίμπ (α) ὁ πλθ. مصابين μουσαιμπίν καὶ وقوعات βουκουάτ (α) - κρούσματα συμβαίνειν وقوعات اولمق βουκουάτ ὀλμάκ, ἢ وقوعات ظهور كيلمك βουκουάτ ζουχοὺρ ἐτμέκ.

Κρύπτω صاقلامق σακλαμάκ — κρύπτομαι كيزلمك γκιζλεμὲκ — κρύπτομαι صاقلى اولمق σακλῆ ὀλμάκ.

Κτίζω كيمك بنا μπινὰ ἐτμὲκ — ἐκτισμένος مبنى μεμπνὶ (α), ἢ پاپلش γιαπηλμὴς.

Κυβέρνησις حكومت χουκιουμέτ — ἡ σεβαστὴ αὐτοκρατ. κυβέρνησις (ἡ ὀθωμανικὴ) سنيه حكومت χουκιουμέτ-ι σενιέ.

Κυδωνίαι آيوالق Αἰβαλήκ.

Κύκλος دائره δαϊρὲ (α) ὁ πλθ. دوائر δεβαίρ.

Κυνηγὸς صيادجى ἀβτζί (τ).

Κῦρος (ἰσχὺς νόμου, ἐγγράφου, μαρτυρίας, διαθήκης κτλ.) حكم (α) — اعتبار ἰτιμπάρ (α).

Λ.

Λαμβάνω قبل ἀλμὰκ — λάβε اخذ ايكز ἄχζ ἐτμὲκ — ἔχω لمبانين παρὰ τοῦ . . . افندى ذمتنده المجم وار (مطلوم ἢ) ἐφένδη ζιμμετινδὲ ἀλατζαγήμ (ἢ ματλουπούμ) βάρ. — Λαμβάνω τὰ ὀφειλόμενα و اخذ ايكز استيفا ἰστιφὰ ἐτμὲκ — λαμβάνω χώραν (συμβαίνω) وقوع بولمق βουκοῦ μπουλμάκ — λαμβάνω διαταγὰς اخذ و تلق ايكز ἄχζ ου τελακκῆ ἐτμέκ.

Λαμπρὸς پارلاق παρλάκ (τ).

Λάμπω پارلامق παρλαμάκ.

Λάμψις βλ. στιλβηδών.

Λαὸς خلق χάλκ (α) — οἱ اهالى ἐχαλὶ (α) ὁ ἐν· اهل ἔχλ.

Λαχανόκηπος بوستان μποστὰν (π).

Λέγω كيمك سويلمك σοϊλεμὲκ — λέγειν افاده ايفاده ἐτμὲκ — κατὰ τὸ λέγειν τοῦ . . . افادەسنه نظراً سويلديكنه گوره σοϊλεδιγινὲ γκιορὲ, ἢ ἰφαδεσινὲ ναζάρεν.

Λειποθυμῶ بيلمك μπαϊλμάκ.

Λεπτοκάρυον فندق φηνδήκ.

Λίθινος طاش τὰς — τοῖχος طاش دیوار τὰς διβὰρ — κλῖμαξ كركير κιαργκίρ.

Λιθόστρωτον قالدرم καλδηρήμ (τ).

Λίμνη كول γκιόλ (τ).

Λίρα ليرا λίρα — ὀθωμανικὴ χρυσῆ λίρα عثمانلى ليراسى ὀσμανλῆ λίραση, ἢ عثمانى ليراى λιρά-ῖ ὀσμανί.

Λισγαρίζω كملك μπελλεμέκ.

Λογαριασμὸς حساب χησαὶμπ (α) — λογαριάζω محاسبه μουχασεμπὲ βλ. θεωρῶ.

Λόγιος — λόγιοι معارف ارباب ἐρμπάμπ-ι μεαρήφ (α), ἢ معارفندان

μεαρηφ-μενδὰν (τ. π.)

Λόγος لاج كەلەم (τ) — αἰτία سەبەب سەمپەم (α) ὁ πλθ. اسباب — ὁ ἐν λόγῳ βλ. εἰρημένος.

Λοιμοκαθαρτήριον طاعون حفظخانەسی τεχαφφοὺζ-χανέ (τ. π.).

Λουτρὼν حمام χαμὰμ (α).

Λύειν كمزنجق تسوزمەك — حل ايتك χἀλλ ἐτμὲκ — حل و فصل ايتك χἀλλ-ου φἀσλ ἐτμέκ.

Λύκειον — αὐτοκρατορικὸν مكتب سلطانی μεκτέμπ-ι σουλτανὶ (σχολὴ αὐτοκρατορική).

Λύπη آسف τεεσσοὺφ (α) — حل ايتك آسف λυπεῖσθαι.

Λυποῦμαι βλ. λύπη.

Λύσις حل χἀλλ (α) — حل ايتك λύειν.

Λύτρον فدیه φιδγὲ (α).

Λυτροῦμαι اولق خلاص χαλὰς ὀλμὰκ, ἢ بولق خلاص χαλὰς μπουλμάκ.

Λυὼν لیون

Μ.

Μαγαζεῖον مغازه μαγαζὲ (γαλ.) — ὁπλοθήκη δουκιἂν (α)· ὁ πλθ. دكاكين δεκιακίν.

Μαγειρεῖον مطبخ ματπἀχ (α) (κοινῶς μουτπάκ).

Μάθημα درس τέρς (α).

Μαθητὴς شاكرد σαγκιρδ (π) ὁ πλθ. شاكردان σαγκιρδάν — μαθηταὶ طلبه ταλεμπὲ (α) (ὁ ἐν. طالب ταλήμπ).

Μακαρίτης مرحوم μερχοὺμ (α).

Μακροχώριον كوی باقری ماκρἢ-χιοϊ

Μακροημέρευσις و عمر و بايله ايام زايد عافيت τεζαγιούδ-ι ἐγιἀμ-ι ἰοὺμρου ἀφιὲτ, ἢ عافيت و عمر و ايام تمادی τεμα-

δί-ι ἐγιὰμ ἰὁμρου ἀφιὲτ.

Μακρὸς طويل ταβὶλ (α) — اوزون οὐζοὺν (τ).

Μἄλλον βλ. ἔτι.

Μανθάνω (λαμβάνω εἴδησιν) فهم خبر المق χαμπὲρ ἀλμἀκ — κἄτι τι ὅπερ ἀγνοῶ كه كرك اوكرنمك ὀγρενμέκ.

Μάρτυς (ὁ δίδων μαρτυρίαν περὶ ὑποθέσεως) شاهد χαχὶδ (α) ὁ πλθ. شهود χουχοὺδ — μάρτυρες τῆς ὑπερασπίσεως مدافعه شهود χουχοῦδ-ι μουδαφά.

Μασσαλία مارسليا μαρσίλια.

Μεγαλειότης ذات شاهانه ζάτ-ι χανὲ — ذات شوكتسمات حضرت پادشاهی ζάτ-ι χεθκὲτ σιμάτ-ι χαζρέτ-ι παδισαχὶ — ذات معاليسمات خلافتپناهی ζάτ-ι μεαλὶ σιμάτ-ι χηλαφὲτ πεναχὶ — ذات ملكسمات جناب شهريارى ζάτ-ι μελεκ-σιμάτ-ι τζενάμπ-ι σεχριαρὶ — ὑπὸ, ἢ παρὰ τῆς A. A. M. طرف اشرف حضرت پادشاهیدن ἐτρέφ-ι χαζρέτ-ι πατισαχιδὲν — διαταγὴ τῆς A. A. M. امر و فرمان حضرت پادشاهی ἔμρ ου φερμάν-ι χαζρέτ-ι παδισαχὶ — ὁ αἰὼν τῆς A.M عصر جليل حضرت پادشاهی ἄσρ-ι τζελὶλ-ι χαζρέτ-ι παδισαχί.

Μεγαλειότατος — ὁ Μεγαλειότατος ἡμῶν ἄναξ (ἢ شوكتلو حضرتلری سلطنتمدار عظمتلو (ἢ χεθκετλοῦ μεδκετ-μεἀμπ) ἐφένδημιζ χαζρετλερῆ.

Μεγάλος كوپ μπουγιοὺκ (τ) — عظيم ἀζὶμ (α) — جسيم τζεσὶμ (α) — μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως ايله كمال ممنونيت ايله μεμνουνιέτ-ιλέ.

Μεγάλως عيدسيله زيادەسيله ζιαδεσί-ιλὲ — فوق العاده (α) φέθκα-λ-αδὲ (ὑπὲρ τὸ σύνηθες) βλ. εὐχαριστῶ.

Μέγας قوجه κοτζἂ (τ) — μέγα τεμάχιον τυροῦ قوجه پارچه پنير κοτζἂ μπὶρ παρτσἂ πεϊνίρ· βλ. μεγάλος

Μέγεθος جسامت τζεσαμέτ (α).

Μεδζιδιὲ (νόμισμα) مجيدیه — τὸ παράτημον كشی مجيدی μετζιδὶ νισανί.

Μειοδοτῶ كمك ايله اعطا ايله μακσὰν

νοκσὰν ἰλὲ ἰτὰ ἐτμὲκ (δίδω μὲ ἐλάττωσιν).

Μέλλω — ὅτε ἔμελλε νὰ εἴπῃ سویلیه‌جکی صره‌ده سοϊλετζεγὶ σηραδὰ—μέλλει νὰ πνιγῇ (ἔρχεται εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ νὰ πνιγῇ) بوغلمق (ἢ مرتبه‌سنه کلدی درجه‌سنه μπογουλμὰκ δερετζεσινὲ (ἢ μερτεπεσινὲ) γκελδὶ — ἐν τῷ μέλλοντι ایلریده,ἢ مستقبلده μουστακπελδέ.

Μέλος (σώματος) عضو οὔζὸ (α) ὁ πλθ. اعضا ἀζᾶ — ὁ πληθυντικὸς ἐπὶ μελῶν σωματείου, ἤτοι συμβουλίου κτλ.

Μὲν—ὁ μέν, ὁ δὲ یکی اوتکی γὸ-τεκὶ μπερικί.

Μένω قالق καλμάκ.

Μέριμνα همت χιμμὲτ (α) ὁ πλθ. همم χιμμὲμ—تقید τεκαγιοῦδ — ὁ πλθ. تقیدات τεκαγιουδάτ.

Μέρος طرف ταράφ (α) ὁ πλθ. اطراف ἐτράφ· ὁ δυϊκὸς طرفین ταραφεΐν τὰ δύο μέρη, ἤτοι οἱ διάδικοι, οἱ συμβαλλόμενοι κτλ. — (διεύθυνσις) جهت τζιχὲτ (α) ἢ جانب (α) ὁ πλθ. جونب τζεβανὴμπ — τὰ τέσσαρα μέρη οἰκίας, τόπου κτλ. جوانب اربعه τζεβανὴμπ-ι ἐρμπαὲ· — τόπος محل μαχάλλ (α) ὁ πλθ. محال μαχάλλ.

Μερίδιον قسم κήσιμ (α) ὁ πλθ. اقسام ἀκσὰμ—ἐν μέρει قسماً κήσιμεν

Μέσον واسطه βασητὰ (α) ὁ πλθ. وسائط βεσαΐτ — سبب σεμπὲμπ (α) ὁ πλθ. اسباب ἐσμπὰμπ—θεραπεία چاره τσαρὲ (π).

Μετὰ βλ. πολύ. — Μετὰ Χριστὸν βλ. αἰών. — Μετὰ τοῦτο بونی متعاقب

Μεταβαίνω کیتمک γκιτμὲκ — ایتمک عزیمت ἀζιμὲτ ἐτμεκ — μεταβὰς εἰς . . . ایدرك عزیمت ἀζιμὲτ ἰδερὲκ, ἢ بالعزیمه μπὶ-λ ἀζιμέ.

Μεταβάλλω ایتمک تبدیل τεπτὶλ ἐτμὲκ—دکشدیرمک δεγιστιρμὲκ—μεταβάλλομαι εἰς کیرمك حالنه . . . χαληνὰ γκιρμέκ.

·Μεταξὺ — ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ بو آره‌ده بو مبنی آراسنده,ἢ بینده μπεϊνιδέ.

Μεταξωτὸς ایپکلی ἢ ایپکی ἰπεκλῆ.

Μεταρρύθμισις اصلاح ἰσλὰχ (α) ὁ πλθ. اصلاحات ἰσλαχὰτ — اصلاح ایتمك — μεταρρυθμίζειν.

Μετάφρασις ترجمه τερτζεμὲ (α).

Μεταχειρίζομαι قوللانمق κουλλανμὰκ — استعمال ایتمك ἰστιμὰλ ἐτμέκ.

Μετριάζω تعدیل ایتمك ταδὶλ ἐϊτμέκ.

Μετρῶ صایمق σαϊμὰκ — ἐκτὸς τῶν μετρηθέντων χρημάτων غیر از تسلیمات γάϊρ ἔζ τεσλιμὰτ, ἢ تسلیماتدن ماعدا τεσλιμάττὰν μπασκᾶ.

Μετρητὸς — τοῖς μετρητοῖς نقد νάκδεν (α).

Μέχρι قدر καδὰρ — دك δὲκ — دکین δεγὶν — μέχρι τοῦδε قدر یه‌کمدیه شمدیγὲ καδάρ.

Μῆκος اوزونلق οὐζουνλοὺκ (τ) — طول τοὺλ (α) — μήκους . . . طولنده τουλουνδᾶ.

Μὴν ای آی (τ) — شهر σὲχρ (α) — ماه μὰχ (π).

Μηνιαῖον معاش μεὰς (α) (μισθὸς μηνιαῖος).

Μήτηρ والده ἀνὰ (τ) — والده βαλιδὲ (α) — مادر μαδὲρ (π).

Μητρικὸς مادرانه μαδερανὲ (π) βλ. γλῶσσα.

Μία — διὰ μιᾶς بر دفعه μπιρδέν.

Μισθὸς βλ. μηνιαῖον.

Μόνος یکه‌لی γιάληνηζ (τ) — یکی γεκὶανὲ (π) μοναδικός.

Μορφὴ (πρόσωπον, ὄψις, φάσις) صورت σουρὲτ (α) ὁ πλθ. صور σουβέρ.

Μουσεῖον موزه‌ه μουζέ-χανὲ (γαλλ. περσ.)

Μουχτάρης مختار μουχτὰρ (α)· ὁ πλθ. περσιστὶ مختاران μουχταράν.

Μύρμηξ قرنجه‌ قارηντζὰ (τ) — مور μοῦρ (π).

N.

Nαύσταθμος ناوستاثموس τερσανέ (τ).

Ναυτικὸς بحرى μπαχρί τὸ θηλ. بحرى μπαχριέ — ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν نظارت بحريه μπαχριέ ναζαρετί.

Νεολαία صبيان σημπγιὰν (α) πληθ. τοῦ صبى σαμπί (παῖς).

Νέος (ἄνθρωπος) چوجق τσοτζούκ(τ) — دليقانلو δελί-καγλοῦ (τ) — شاب ζάμπ (α) ὁ πλθ. شبّان ζουμπάν — جوان τζουβάν (τζιβάν) (π)

Νέος (ἐπὶ πραγμάτων) يكى γενί (τ) — جديد τζεδίδ(α) — ἐκ νέου يكيدن γένιδεν — جدد μουτζέδδεδεν (α).

Νεωστὶ يكى γενί — νεωστὶ ἦλθε يكى كلش يكى γενί γκελμίς.

Νῆσος اطه άδά (τ) — جزيره (α) ὁ πλθ. جزاير τζεζαΐρ.

Νικηφόρος βλ. παράφτημα ἐν λέξει στρατός.

Νοθεύω — نوعلمش νενοθευμένος βούτυρος κτλ. بوزلمش μαχλούτ (α) — حيلەلى χιλελί.

Νομάρχης والى (α) ὁ πλθ. ولى ἢ ولى بولاتر — ἡ A. E. ὁ Νομάρχης والى پاشا حضرتلرى βαλῆ πασᾶ χαζρετλερῆ.

Νομαρχία ولايت βιλαγὲτ — τοῦ κράτους ولايات شاهانه (νομαρχίαι αὐτοκρατορικαὶ) —νομαρχία πρωτευούσης شهر امانتى σὲχρ ἐμανετί.

Νόμιμος مشروع μεσροῦ (α) — نظامى νιζαμὶ (α) — قانونى κανουνὶ (α) — νόμιμος λόγος اسباب قانونيه ἐσμπάμπ-ι κανουνιγέ — νόμιμον κώλυμα معذرت مشروعه μαζιρέτ-ι μεσρουᾶ — νόμιμος προθεσμία مدت نظاميه μουδδέτ-ι νιζαμιέ.— νόμιμον κώλυμα نظاماً لازم كلان νιζάμεν λαζὶμ γκελὲν (ὁ κατὰ νόμον ἀπαιτούμενος) βλ. νόμος.

Νόμος نظام νιζὰμ (α) ὁ πλθ. نظامات νιζαμὰτ — قانون κανοῦν (α) (ἐκ τοῦ ἑλλ. κανών) ὁ πλθ. قوانين καβανὶν—ὁ ἱερὸς νόμος شرع شريف σὲρ' (α) ἢ شرع شريف σέρ-ι σερὶφ τὸ ἱερὸν σερῆ.

Νομοσχέδιον لايحه قانون κανοῦν λαϊχασῆ (α).

Νορβηγία نورج νορβέτζ.

Νοσοκομεῖον خسته خانه χαστα-χανὲ (π) —ἐθνικὸν خسته خانه-سى μιλλὲτ χαστα-χανεσῆ.

Νόσος علت خستەلق χαστελήκ (τ) — علت ἰλλὲτ (α) ὁ πλθ. علل ἰλέλ.

Νυχθημερὸν يوم وليله γκιουντοὺζ (τ) — روز و شب ζέμπου-ροὺζ (π)—ليل و نهار λέιλ-ου-νεχάρ (α).

Ξ.

Ξάνθη (πολ.) اسكچه ἰσκέτσε.

Ξενοδοχεῖον βλ. ξενών.

Ξένος (ἀλλοδαπὸς) غريب γαρὶμπ (α) ὁ πλθ. غربا γουρεμπᾶ·—يابنجى γιαμπαντζῆ (τ) ὁ μὴ οἰκεῖος.

Ξενών (ξενοδοχεῖον) خان χὰν (π) — هوتل λοκάντα (ἰταλ.) — قونطه لوقنطه χοτὲλ (γαλλ.) — مسافرخانه μουσαφιρχανὲ (α. π.)

Ξύλινος — اخشاب οἰκία ἀχσὰμπ πλθ. τοῦ خشب χασὲμπ ξύλον.

O.

Oγκος حجم χὰτζμ (α).

Ὁδὸς (ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς χώρας, κυριολεκτικῶς τε καὶ μεταφορικῶς) يول γιόλ — طريق ταρὴκ (α) ὁ πλθ. طرق τουρούκ — (ἐντὸς τῆς χώρας) سوقاق σοκὰκ ἢ ζοκάκ· (α) ὁ πλθ. ازقه ἐζικκᾶ — ἡ πλατεῖα λεωφόρος جاده τζαδδὲ (α).

'Οδύρομαι βλ. θρηνῶ.

'Οθωμανικὸς عثمانی ὀσμανί (α).

'Οθωμανὸς βλ. ὑπήκοος.

Οἰκία او ἔδ(τ) خانه خانه (π) — منزل منزل (ἀρχοντικὸν) دولتخانه دولتخانه δεβλετ-χανὲ (λέγεται καὶ ἁπλῶς τιμῆς χάριν) — πτωχικὴ (χάριν μετριοφροσύνης) فقیر خانه فακήρ-χανὲ — بدبخانه μπενδὲ-χανέ.

Οἰκογένεια عائلهٔ فامیلیا (ἰτλ.) — (οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας) خانه خلق χανὲ χαλκῆ (π. α) — عائله (α).

Οἰκοδομὴ بنا μπινᾶ (α)· ὁ πλθ. ابنیه ἐμπνιέ.

Οἰκοθεν (ἐξ ἑαυτοῦ) كندیلكندن κεντι-λιγιντέν.

Οἰκονομικὸς مالی μαλὶ (α) θηλ. مالیه μαλιὲ τὰ οἰκονομικὰ (αἱ οἰκονομικαὶ ὑποθέσεις) — ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν نظارت مالیه μαλιὲ ναζηρῆ — ὑπάλληλοι οἰκονομικοὶ مأمورلری μαλ μεμουρλαρῆ.

Οἶκος βλ. οἰκία.

Οἶκτος مرحمت μερχαμὲτ (α) ὁ πλθ. مراحم μεραχήμ — ἐξ οἴκτου مرحمة μερχάμετεν.

Οἶνος شراب σεράπ (α) — خمر χάμρ (α) — می μέϊ (π).

'Οκνηρὸς تنبل τενμπὲλ (τ).

'Ολοκληρία — καθ' ὁλοκληρίαν كامل كιάμιλεν (α) — μπισπιτοῦν(τ) -- بالكلیه μπι-λ-κιουλλιὲ(α)

"Ολος بوتون μπιτοῦν (τ) — كافه (α. τ) κιαφφὲ (α) — هپ χέπ (τ).

'Ολοσχερῶς تمامی τεμαμί-ιλὲ (α.τ) ἢ تماماً τεμάμεν (α) βλ. ὁλοκληρία.

'Ολοτελῶς βλ. ὁλοσχερῶς καὶ ὁλοκληρία.

'Ομὲρ (ὄν. κυρ) عمر

'Ομήγυρις (συνάθροισις) βλ. γάμος.

'Ομιλῶ — γλώσσαν كلمك سویلمك σοϊ-λεμὲκ ἢ كلم تكلم τεκελλοὺμ ἐτμὲκ (συντάσσεται αἰτιατικῇ) π.χ. كلمك لسانی ἢ τῇ προθέσει بر (بله) π.χ. اوج لسان ایله تكلم ایدرایدی βλ. γράφω.

'Ομόλογον سند σενὲτ (α) ὁ πλθ. سندات σενεδὰτ — ὁμόλογον χρεωστικὸν سندی دین δεῖν σενεδί· βλ. διὰ, καὶ δύναμις.

'Ομοῦ برابر μπεραπὲρ (π)

"Ονομα نام νὰμ (π) -- τῆς A. A. M. حضرت پادشاهی نام نامیٔ χαζρέτ-ι παδισαχῆ (τὸ ὄνομα τὸ κλεινὸν τῆς A.M.) — اسم (α) — τίτλος βιβλίου, ἄρθρου, κεφαλαίου, عنوان οὐνβὰν (α) -- ἐξ ὀνόματος نامنه . . . . ναμηνά.

'Οξὺς سیوری σιβρὶ (τ) — حدید χαδίδ (α)

"Οπισθεν ارقه ἀρκὰ (τ) — ارقه-دن ἀρκαδὰν — ارد-دن ἀρδ-δάν.

"Ορασις بصر μπασὰρ (α) -- ἡ δύναμις τῆς ὁράσεως قوهٔ باصره κουββέ-ϊ μπασηρὲ, ἢ ἁπλῶς باصره μπασηρὲ (α).

"Οργανον آلت ἄλὲτ (α) ὁ πλθ. آلات ἀλιάτ.

'Οργίζομαι طارلق δαρηλμὰκ — حدت تغیك χηδδὲτ ἐτμὲκ (ἀμφοτέρως δοτικῇ συντάσσονται).

'Οργίλος حدتلی χηδδετλῆ (τ).

'Ορθόδοξος اورتودوقس ὀρτοδὸκς — κοινότης جماعت روم رούμ τζεμααττῆ.

'Ορίζω (προσδιορίζω) تخصیص یه مرسی کوندرمك ταχσὶς ἐτμέκ: تخصیص اولنمشدر μπορῶ μερᾶ κιοϊμουζὲ ταχσὶς ὁλουνμισύστουρ ἡ βοσκὴ αὕτη ὡρίσθη τῷ ἡμετέρῳ χωρίῳ.

"Οριον حد χὰδ (α) ὁ πλθ. حدود χοδούδ.

'Οριστικὸς قطعی κατὶ (α).

'Ορνιθοθήρας قوشجی κουσ-τζῆ (τ), ἢ باز قوشی κουσμπάζ (τ. π).

"Ορος طاغ δάγ (τ).

'Ορφανὸς اوکسوز ὀκσούζ (τ) — یتیم γετὶμ (α)· ὁ πλθ. ایتام ἐϊτάμ.

'Οσημέραι کونبکون γκιουνδὲν γκιουνὲ (τ) — یوماً فیوماً γέβμεν φὶ γέβμεν (α).

"Οσος قدر ὅ νὲ καδὰρ—δι'ὅσα γρόσια هر قاچ غروش χὲρ κὰτς γρούς.

"Οσω... τόσω ... اوقدر ... قدر ὅ νὲ καδὰρ ... ὁ καδὰρ, ἢ درجه ... او درجه ... ὁ δερετζὲ, ἢ δερετζὲ...

ἢ ... ەتدە نە قدر ... او نسبتە ... ὸ νισπεττέ.

Ὅστις ھر کیم ھر χὲρ χίμ.

Οὐδαμοῦ (ەدر ـ ἢ) ھیچ ر طرفدە χίτς μπὶρ ταραφτὰ (ἢ γερδέ).

Οὐδεὶς ر ھیچ χίτς μπὶρ — کوئ ر (کوئ ἢ)μπὶρ γκιονὲ — οὐδεμίαν ἰσχὺν حکم کوئ ر μπὶρ γκιονὲ χούκμ.

Οὗτος ر μποῦ — ἐν τούτοις کولیو حالبو χάλ μποῦ·κι.

Οὕτωσὶ ەدر صورە ر μποῦ σουρεττὲ, ἢ ەدر صورە ر μποῦ σουρέτλε.

Ὄφελος منفعت مەنفاەت(α) ὁ πλθ. مناقع مەناڤ—πρὸς ὄφελος τοῦ ... اولمق منفعتنە مەنفاەتىنە ὀλαράκ.

Ὀφειλέτης بورجلو μπορτζλοῦ (τ)— مدیون مەدیۇن (α).

Ὀφείλω بورجم اولق μπορδζοὺμ ὀλμὰκ — دین اولق دِیم δεῖνὶμ ὀλμάκ.

Ὀφειλόμενος لازم التأدیه λαζὶμ οὐτ-τεεδιὲ (α) — (ٰغیثیکوً) مفروض μεφροὺζ (α) ἢ واجب βαδζὶμπ (α) βλ. παράρτημα.

Ὀφθαλμὸς گوز γκιὸζ(τ)— چشم τσὲςμ (π) — عین ἄϊν (α).

Ὄψις— سیماسی اولندده اولان ἰραὲ ὀλουντουκτὰ, ἢ ایرازی عقیبنده ἰμπραζὶ ἀκημπηνδέ.

Π.

Παθαίνω — οὐδεὶς ἔπαθεν ἐκ σεισμοῦ, ἤτοι οὐδὲν δυστύχημα συνέβη کمسه وقوعه سقطلق بر μπὶρ σακατλὴκ βουκουᾶ γκέλμεδι

Παθὼν βλ. θῦμα.

Παιδεία علم ἴλμ (α) ὁ πλθ. علوم οὐλούμ· βλ. καὶ γράμμα.

Παλαιὸς اسکی ἐσκὶ (τ) — عتیق ἀτὴκ (α).

Πανήγυρις پانیر پاناير (ἑλλ) — شنلك τενλίκ(τ).

Πανικὰ مانیفاتورە μανιφατοῦρα (ἰτλ) — ὁ πωλητὴς مانیفاتورەجی

Πανταχοῦ ەدر ھر χὲρ γερδὲ, ἢ

ەدە ھر طرفدە.

Παντεήγιον كدیٰ پەندیك.

Πάντῃ بالكلیه μπι-λ-κιουλλιὲ(α).

Παντοπωλεῖον بقال بقال μπακκὰλ δουκκιανῆ (α)

Παντοπώλης بقال μπακκὰλ (α).

Πάντοτε دائما δάϊμα (α).

Παρὰ — (δοτ.) παρὰ τῇ A. A. Μεγαλειότητι حضرت شوکتشعار حضور شوکتشعار-ی χουζοῦρ-ι σεβκὲτ-νεσοῦρ-ι χαζρέτ-ι παδισαχιδὲ — (γενικῇ) ἤτοι: παρὰ τῆς A. A. M. βλ. Μεγαλειότης—βλ. λαμβάνω παρὰ — παρ' ἡμῖν بزم μπιζδὲ, ἢ بزمکتبمملکتمیزده μεμλεκετιμιζδὲ — τὴν κλίνην یاتاغی یاتاغی γιαταγῆ γιαννά.

Παράγω كتیرمك حاصل چاسقلامق ἐτμὲκ —παράγομαι كلمك وجوده چیقمق βουτζουδὲ γκελμὲκ (ἔρχεσθαι εἰς τὸ εἶναι).

Παράδοξος عجیب ἀτζὶμπ (α) — غریب γαρὶμπ(α)—παράδοξον عجیب غریب γαριπὲ ὁ πλθ. غرائب غرائب γαραΐμπ (τ).

Παραδοξότερος غریب غریب ἀγρὶμπ(α).

Παραδοχὴ قبول قبول καμπούλ (α)— παραδέχεσθαι.

Παρακαλῶ كتیرمك چاغرمق ρετζᾶ (κοινῶς ριτζᾶ) ἐτμὲκ — یالوارمق یالوارمق γιαλβαρμὰκ - θερμῶς یالوارمق یالوارمق γιαλβαροὺπ γιακαρμὰκ -παρακαλῶ كتیرمك ایستمك چاغرمق ρετζᾶ ἢ (ἐάν τις ἢ) مناسب مەناسب μουτεμεννὰτιρ (παρακαλούμενόν ἐστι) — παρακαλῶ θερμῶς اخص نیاز مخلصیدن ایچاسسی ἐχάσσ-ι νιαζ-ι μουχλησή διρ (ἰδιαιτέρα παράκλησις φιλική εἶναι),ἢ بالخاصه مناسب μπι-λ-χασσᾶ μουτεμεννᾶτιρ (ἰδιαζόντως παρακαλούμενον εἶναι).

Παράκλησις چاغرمق ρετζᾶ κοινῶς ριτζᾶ (α).

Παρακολουθῶ كتیب تعقیب ایتمك τ'ακὴμπ ἐτμέκ.

Παράπονον شکایت شکایت σικιαγὲτ (α) ὁ πλθ. شکایات σικιαγιάτ.

Παραπέμπω (ἐπὶ ἐγγράφου, ἢ ἀνδρώπου) حواله ایتمك χαβαλὲ ἐτμέκ.

Παράσημον نشان نیشان νισὰν (π) βλ. Παράρτημα.

Παρασκευάζω كتیب ترتیب τερτὶπ ἐτμέκ.

Παράστασις اویونی (τ) — θεατρική ییاترو اویونی

Παρατείνω کیڭ ییدیرمك τεμδίδ ἐτμὲκ — παρατείνομαι (μέσον) کیڭ امتداد ایمتیدادا ἐτμέκ.

Παρατηρῶ کیمسه کوزلیمك γκιορμὲκ — کیڭ مشاهده مویسایخه‌دِه ἐτμέκ.

Πάραυτα اوڭ آنیدِه (α.τ) — همان χέμαν (π) — درحال دِه‌ر خال (π. α).

Παρέλασις (στρατιωτική) رسم کیچید ρέσμ-ι γκετσίτ.

Παρελθὸν کچن γκετσὲν — τὸ παρελθὸν ἔτος سنه کچن γκετσὲν σενέ — سالف سالیف (α).

Παρευρίσκομαι کیڭ حاضر بولنمق χαζήρ μπουλουνμάκ.

Παρέρχομαι کیچمك γκετσμὲκ — کیڭ مرور μουρούρ ἐτμέκ.

Παρθεναγωγεῖον قیز مکتبی قز مکتبی کیڭ اینك (κοινῶς ούνὰς) μεκτεμπί--قیز مکتبی کیڭ اینك μεκτεμπί.

Παρίσιοι پاریسلی پاریس.

Παρουσία حضور χουζούρ (α) βλ. παρουσιάζω.

Παρουσιάζω کورنمك کوستورمك γκιοτουρμὲκ — ἐμφανίζω τινά τινι حضوریقارمق چیقارمق χουζουρὰ τσηκαρμὰκ — τινὰ πρὸς σύστασιν کیڭ تقدیم تاکدیم ἐτμὲκ — παρουσιάζομαι, ἐμφανίζομαι ἐνώπιόν τινος μεγάλου حضوریقه چیقمق χουζουρὰ τσηκμὰκ — ἐξέρχομαι εἰς μέσον, συμβαίνειν کیڭ ظهور ظهور ζουχούρ ἐτμέκ

Παρὼν حاضر χαζήρ (α) ὁ πλθ. حضار χουζζὰρ — ἀντὶ τοῦ οὗτος اشبو ἴσπου — τὸ παρὸν ὁμόλογον اشبو سند - παρόντος τοῦ κ. فلانی.. حالده اولدیغی حاضر ... ἐφένδη χαζήρ ὀλδουγοῦ χαλδέ.

Πᾶς هر χὲρ (π).

Πατὴρ بابا μπαμπὰ — پدر πεδὲρ (π) - بابا ἔμπου (α).

Πατρικὸς پدرانه πεδερανὲ (π).

Παύω کیڭ منع ἄζλ ἐτμέκ.

Πείραμα تجربه τετζριμπὲ (α) ὁ πλθ. تجارب τετζαρήμπ.

Πεπολιτισμένος مؤدب μουτεμεδ-δὶν (*).

Περὶ برلی δαὶρ (α) (δοτ.) — περὶ τούτου بوکا بوکا.

Περιγραφὴ تعریف τααρὶφ (α).

Περιγράφω کیڭ تعریف ταἀρὶφ ἐτμέκ.

Περιεκτικὸς شامل (α) ϛαμὶλ, ἢ شمولی σουμουλ-λοῦ (α.τ).

Περίεργος تحقه توχάφ (α).

Περιέχων حاوی χαβὶ (α)—(ἐπὶ οἰκοδομῆς περιέχει τόσα δωμάτια κτλ.) مشتمل μουστεμὶλ (α)—حاوی ἢ مشتمل اولق περιέχω.

Περιηγητὴς سیاح σεγιὰχ (α) ὁ πλθ. سیاحین σεγιαχίν.

Περίληψις اجمال ἰτζιμὰλ (α) — اجمال کیڭ ποιεῖν περίληψιν, συνοψίζειν.

Πέριξ اطراف ἐτρὰφ (α) πλθ. τοῦ طرف ταράφ — πέριξ τοῦ . . . . اطرافنده . . . ἐτραφηνδὰ, ἢ جوارنده τζιβαρινδὰ (πλησίον . . .)

Περιοδικὸν موقوته رساله ρισαλέ-ϊ μεβκουτὲ (α).

Περιορίζομαι (ἐπὶ συνόρων) محدود اولق μαχδούδ ὀλμάκ.

Περιουσία مال μὰλ (α) ὁ πλθ. اموال ἐμβάλ.

Περιποιητικὸς — ἐπιστολὴ کرمنامه لطفنامه λουτφ-ναμὲ (α.π)—کرمنامه κερεμ-ναμὲ (α. π).

Περίπου تقریباً تακρὶμπεν (α).

Περίπτωσις —ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει بو صورتده بو مقوله‌ده μποῦ σουρεττὲ, ἢ بو حالده μποῦ χαλδέ.

Περιστερὰ کبوتر κιουγκερτζίν, ἢ γκιουβερτζίν (τ).

Περιττὸς فضله ζαϊδ (α)—فضله (α) φαζλᾶ (περίσευμα, ἐκτός).

Περιφέρομαι طولاشمق δολαϛμάκ.

Περιφημότερος اشهر ἐϛχὲρ (α) — مشهور ها داخا μεϛχοὺρ (α. τ).

Περιωπὴ βλ. βαθμός.

Περιωρισμένος (διὰ τοίχου) محاط μουχὰτ — ὁ ἔχων ὅρια محدود μαχδούδ.

Περνῶ (κάμνω τι νὰ διέλθῃ) کیرمك کچیرمك γκετσιρμὲκ — εἰς λ]σμὸν کیرمك حسابه کچیرمك γκηαμπὰ γκετσιρμέκ* βλ. συμψηφίζω.

Πετῶ قچو اوتتماك (όρμῶ) فرلامق.

Πηγή عين مينپاك (α) ό πλθ. عين مينامبى.

Πῆχυς ارشون ارشون άρχοῦν, ἤ ارشين άρσὶν (τ) -- ارش ژيرك (α) -- δύο τετραγωνικοὶ πήχεις -- ايكى قريعاك ارش ترمپيين ايكى ژيرك.

Πιστεύω قناعت اينانمق.

Πιττὸς (ἀρωσιωμένος) قاره صقيز ό πλθ. قاره اصدق ἀσδηκᾶ —(θρησκευτικῶς) مؤمن موئمن، ό πλθ. مؤمنين موئمنين· βλ. Παράρτημα.

Πλάσμα مخلوق مخلوق، ό πλθ. مخلوقات مخلوقات.

Πλατεῖα ميدان ميدان (α) ό πλθ. ميدانين ميدانى.

Πλάτος عرض عرض (α).

Πλατὺς كاكى ينلوك (τ).

Πλέκω اورمق اورمك

Πλημμέλημα حقسز جنايت (α).

Πληρόνω قناعت ويرمك τεεδιγὲ ἐτμὲκ — قناعت ايدرمك ايدە ἐτμὲκ — قناعت ويرمك ژيرك ἐτμὲκ — قناعت اوزره اودەمك.

Πληροφορία—اخبار استخبار ίστιχμπάρ (α) ό πλθ. استخبارات استخبارات ίστιχμπαράτ — مستخبرات مستخبرات μουσταχμπεράτ— πληροφορίαι (γνώσεις) معلومات معلومات μαλουμὰτ -- λαμβάνειν المق معلومات المق μαλουμὰτ ἀλμάκ.

Πληροφοροῦμαι المق خبر چاميڕ ἀλμάκ — قناعت اخبار استخبار ίστιχμπὰρ ἐτμὲκ. βλ. ἄκουσμα.

Πληρῶ طولديرمق طولدورمق.

Πληρωμὴ وئدك تسديه (α)— ايفا ايڤا (α) - ادا ادا (α).

Πληρωτέος وئرلمك اولمق وئديه تسديه ὀλουνμὰκ οὐζρὲ, ἤ وئرلمسى لازم وئديه تسديه كلك تسديه لازيم گلمك.

Πλησιάζω ياقلاشمق ياقينلشمق γιανημὰ γιακλασμάκ — قناعت قرب تقارب ρουμπ ἐτμὲκ (δοτ).

Πλούσιος زنكين زنگين (τ) — غنى غنى (α) ό πλθ· اغنيا اغنيا ἀγνιά· — صاحب ثروت صاحب ثروت σαχήμπ-ι σερβὲτ (α) ό πλθ. ثروت ثروت σερβὲτ (ο).

Πλοῦτος ثروت ثروت σερβὲτ (ο).

Πνευματώδης — مسكر مسكر μουσκὶρ (α) ό πλθ. مسكرات مسكرات.

Πνεύμων جكر جكر ژيگه̀ρ (τ) - ريه ريه (α).

Πόθος امل آمال ἐμὲλ (α) ό πλθ. آمال آمال — ارزو ارزو ἀρζοῦ (π).

Ποιητὴς شاعر شاعر ςαὶρ (α) ό πλθ. شعرا شعرا ςουαρᾶ.

Ποινὴ جزا جزا τζεζὰ(α)ἤ مجازات مجازات μουτζαζὰτ (α)—δύο τρίτα ποινῆς (καταδίκης) محكوميت محكوميت (μαχκιουμιέτ) τلثان مدت ثلثان مدت σουλουτάν-ι μουδ-δὲτ.

Πολιτικὸς ملكى ملكى (α) ملكى (ἀντιθ. τοῦ στρατιωτικὸς, θρησκευτικὸς) —πολιτικὸν τμῆμα دائره سى دائرەسى δικαστηρίου حقوق حقوق χουκοὺκ δαϊρεσῆ.

Πολιτισμὸς مدنيت مدنيت μεδενιτὲτ (α).

Πόλις شهر شهر σὲχρ (π).

Πόλος قطب قطب κοὺτπ (α).

Πολυετὴς سنه لك سنه لك چوق تسدك سنه لك چوق تسدك σενελὶκ — كثير كثير κεσὶρ (α).

Πολὺς چوق تسدك (τ) نيچه نيتزه نيچه نيتسه(τ)-- μετ' οὐ πολὺ چوق كچمكسزين چوق كچمكسزين χραδὰν τσοκ γκετζμεκσιζὶν — ἀπὸ πολλοῦ چوقدن چوقدن τσοκτὰν μπεροῦ.

Πολύτιμος قيمتلى قيمتلى κηϊμετλῆ (α.τ) -- قيمتدار قيمتدار κηϊμετ-δὰρ(α.π)-- قيمت قيمت ژی κηϊμὲτ (α) βλ. Παράρτημα ἐν λέξει εὔνοια.

Πόνημα (σύγγραμμα) اثر اثر (α) ό πλθ. آثار آثار.

Πόνος اغرى آغرى (τ)-- وجع وجع βετζὰ (α) ό πλθ. اوجاع اوجاع ἐβτζᾶ.

Πορτμοῦθον پورتموت

Πορφυροῦς آل آل (τ).

Ποσὸν مقدار مقدار μηκτὰρ (α)—χρηματικὸν مبلغ مبلغ μεμπλάγ· ό πλθ. مبالغ مبالغ μεμπαλήγ.

Ποταμὸς نهر نهر νὲχρ (α).

Ποτὸν βλ. πνευματώδης.

Πρᾶγμα شى شئ σέϊ (α) ό πλθ. اشيا اشيا ἐϛιά —(ἐμπόρευμα, περιουσία) مال مال μὰλ (α) ό πλθ. اموال اموال ἐμβὰλ— (ἀντικείμενον, ὑπόθεσις) ماده مادە مادّە ό πλθ, مواد مواد μεβὰδδ – كيفيت كيفيت κεϊφιὲτ (α) —خصوص خصوص χουσοὺς (α)— βοηθήματα εἰς πράγματα ايشلره ايشلره عينيه ιανάτ-ι ἀϊνιὲ — βοηθῶ εἰς πράγματα (οὐχὶ εἰς χρήματα) قناعت اعانه اعانه عيناً عيناً ἄϊνεν ιανὲ ἐτμέκ.

Πρακτικὸν مضبطه مضبطه μαζμπατὰ (α)

ὁ πλθ. مضابط مەزەمبەتر.

Πρᾶξις ایش ایسی — فعل ڤیل (α) ὁ πλθ. افعال ەڤەل.

Πρεσβεία (τὸ ἀξίωμα τοῦ πρεσβευτοῦ) سفارت سەفارەت (α) — Αὐτοκρατορικὴ πρεσβεία ἐν Βερολίνῳ امپراطورلق سفارت سنیەسی برلین امپەرلین سەفارەت-ی سەنیەسی-ی — ἡ κατοικία τοῦ πρεσβευτοῦ) باشقانلغ سفارت سەفارەت-خانە (α. π.)

Πρεσβευτὴς سفیر سەفیر (α) ὁ πλθ. سفرا سوفەرا.

Πρὸ اقدم اەکدەم (α) ἡ مقدم مقدم-لق مۇقەددەم — πρὸ μηνὸς اقدم ماه ر امپر مەخ اەکدەم — πρὸ πάντων هله ایچەلە.

Πρόβατον قویون قویون (τ) — ἐκ γανέμ (α) ὁ πλθ. غنم غەنەم.

Προβιβάζομαι (ἐπὶ μαθητῶν) ایچەرو صنف ترفیع ترفەی-ی سنیەیە ەتمەک.

Προεδρεῖον ریاست ریاسەت (α).

Πρόεδρος رئیس رەئیس (α) ὁ πλθ. رؤسا رووسا.

Προθεσμία وعده وەعدە (α) — ἐπὶ προθεσμίᾳ علی وعده وەعدەیلە.

Προθυμία خواهش خواهش (π).

Προϊὸν محصول محسوڵ (α).

Προκαλῶ اولق داعی داعی اولمق دەعی ایتمەک.

Προκαταρκτικὸς ابتدائی ابتدائی — σχολὴ مکتب ابتدائی مەکتەب-ی ابتدائی.

Πρόκειται اولق مقرر مقرر اولمق مۇقەررەر اولنمسی مقدر اولمق مقدر اولمق ایچون مقدر اولمق تقدیر اولنمسی مقدر اولمق تەقدیر اولنمسی مقدر اولمق تەقدیر اولنمسی مقدر اولمق تە

διδασκάλων ... تدريسيه حشت چكيلت تدريسيه.

Πρόσωπον نو γιούζ (τ) — شخص چهره (α) ὁ πλθ. اشخاص چهره‌لر.

Πρότασις تكليف تكليف (α) ὁ πλθ. تكاليف تكاليف — προτείνειν.

Προτίθεμαι اولق عزمنده ... نیت ایتمك.

Προτιμότερος چوق موافق چوق (α).

Προϋπολογισμὸς بودجه بودجه (γαλ.)

Προφύλαξις محافظه محافظه (α) — προφυλάττειν.

Προχθὲς دون كون اولیسی كون اول.

Πρωΐα صباح صباح (α).

Πρωτεύουσα پایتخت پایتخت.

Πρώτιστος اك اول اك اول (τ) مباشرلغ مباشرلغ (τ).

Πρωτοδικεῖον محكمه‌سی بدایت محكمه‌سی.

Πρῶτος اول اول (τ) — اول اول εβδεκ (α) θηλ. اولی اولیا — اولك اولك —ἡ πρώτη τοῦ ἔτους یلباشی یلباشی (τ) — سنه رأس رأس رەئیس سنه (α).

Πτέρυξ (βουλῆς) جناح جناح (α).

Πτηνὸν قوش قوش (τ).

Πτωχὸς فقیر فقیر (α) ὁ πλθ. فقرا فقرا.

Πύλη قاپو قاپو (τ).

Πυρκαϊὰ یانغین یانغین (τ) — حریق حریق (α).

Πυρπολεῖσθαι یانمق یانمق — πολὺ πυρπολεῖσθαι محترق محترق اولق.

Πώλησις ساتش ساتش (τ) — διὰ πώλησιν ساتلیق ساتلیق (τ).

Πωλητὴς ساتیجی ساتیجی (τ) — πολὺ πωλητὴς چوق ساتیجی چوق ساتیجی (α).

Πωλῶ ساتمق ساتمق — πωλοῦμαι ساتیلمق ساتیلمق — πωλοῦμαι ἐτιμὲκ ساتیلمق ساتیلمق ایتمك — πωλοῦμαι (εἶμαι διὰ πώλησιν) ساتلیق ساتلیق اولق.

Ρ.

Ρ ριδεττὸς غیرتلی غیرتلی (τ) — τεκφοὺρ دوشورمك دوشورمك.

Ράμφος (πτηνοῦ) گاگا گاگا (τ).

Ρεῦμα (θαλάσσης, ἀνέμου) جریان جریان (τ) — ρεῦμα جریان تزیرگیان تزیرگیان (α).

Ρίπτω (ἐξ ἀπροσεξίας) دوشورمك دوشورمك.

Ρίζα كوك كوك (τ) — ἡ βάσις بیه دیبی بیه دیبی (τ).

Ρόδον گل گل (π).

Ρόδος (νῆσος) رودس رودس.

Ρύαξ وادی دره (τ).

Σ.

Σάπων صابون صابون (ἑλλ.)

Σαφὴς صریح صریح — صریح صاریح (α).

Σεβαστὸς محترم محترم (α).

Σεισμὸς ارض حركت زلزله ارض حركت زلزله (α) ὁ πλθ. زلزلهلر زلزلهلر.

Σειρὰ βλ. τάξις.

Σεϊχ-ουλ-ισλάμης شیخ الاسلام شیخ الاسلام (ἐκ τοῦ شیخ σεϊχ ἀρχηγὸς θρησκευτικὸς, τοῦ ἀραβ. عرف. ἄρθρ. ال καὶ τοῦ اسلام ισλὰμ (ισλαμισμός).

Σερῆ (ὁ ἱερὸς νόμος τῶν Μουσουλμάνων) شرع شریف (α) — شرع شریف شریف شریف.

Σήμερον بوگون بوگون — ἀπὸ τῆς σήμερον اعتبار بوگون بوگون — μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ σήμερον (ἤτοι ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ ἐγγράφου) بوگون یدی آی صکره تاریخدن تاریخدن بر آی صکره.

Σῖτος بغدای بغدای (τ) — σίτος بغدای بغدای (α).

Σιδηροδρομικὸς βλ. σταθμός.

Σιωπή σοκ σουκιούτ (α).

Σκάνδαλον قال و قیل و كلام ou كال (α).

Σκάπτω قازمق كازماك.

Σκέπτομαι (μελετῶ) كتاب اوقومق تەسەببور ەتمەك.

Σκοπεῖα(πόλις)اسكوپ اوسكيوب.

Σκοπὸς مقصد مقصاد(α) ὁ πλθ. مرام مەرام (α).

Σμύρνη ازمير ازمير.

Σουηδία سوج ايسفەتز.

Σουλεϊμὰν (Σολομὼν) سليمان

Σοφὸς حكيم حكيم (α) ὁ πλθ. حكما حكوكەما — عالم عالم (α) ὁ πλθ. علم اولەما.

Σοφώτατος احكم احكم(α)—اعلم اعلم، ἢ علم اعلم ἢ علمه اعلم اعلمه (α).

Σπουδαῖος مهم موهيم (α).

Σπουδαιότης اهمیت اهەميەت (α).

Σπουδαστὴς βλ. μαθητής καὶ متعلم مكتبلى چوجق.

Σπουδὴ تحصیل تحصيل (α) ὁ πλθ. تحصیلات تحصيلات ταχσιλάτ.

Σταθμὸς — σιδηροδρομικὸς موقف ἢ, استاسیون اولمیان دەمیر یولی ايستاسيونو, ἢ مبخرهٔ مەبخەنە.

Σταυροδρόμιον اوغلی كه متقاطع اوغلو.

Στενάζω كتاب اونی و آه آه, ou ἐνὶν ἐτμέκ.

Στέρνα صارنیچ صارنيچ (κυρ. ج صمر ساچرانتز) (τ).

Στήνω (παγίδα, ἰξοὺς κτλ.) قورمق قورماق.

Στέφομαι — ὑπὸ ἐπιτυχίας تصمیم پك موفقیت اولمق تەصمىم پك موفقيت اولمق نەتيجەسىندە مبتلا اولمق مەبتەلا-ى موبەففاكيەت اولماق.

Στήριγμα (οἰκογενείας) معین معين مويىن (α).

Στηρίζομαι تكیه ایتمك تايانماق — كتاب استناد ایتمك كتابه استناد ايتمك ايستينادْ ەتمەك — στηριζόμενος استناداً ایتمك ايستينادەن (α).

Στιλβηδὼν جلا جلا تزیلا (α) — ἀποκτῶ جلا جلا تزیلا تزيلالانماق.

Στιλπνὸς مجلی مجلى موتزەللاق (α).

Στρέμμα دونم دونوم (τ).

Στρατὸς اردو اوردوسی — αὐτοκρατορικὸς اوردوی همایون اوردوى همايون اوردوسى — عساکر شاهانه عساكر شاهانه ἀσακίρ ساحانه (στρατιῶται αὐτοκρατορικοί)· βλ· παράρτημα.

Συγγενὴς خصم خصم χησήμ(τ)—συγγενεῖς یقرا اقربا اقرباء (κοινῶς ἀκραμπᾶ) πλθ.τοῦ قریب قريب كارىمپ (α).

Συγγνώμη عفو عفو ἄφ (α) — συγχωρεῖν.

Συγγραφεὺς مؤلف مؤلف موئەللىف (α).

Συγκατάθεσις رضا رضا ریزا (α) — مساعده مساعده موساعەدە (α) (συγκατάβασις). Συντάσσονται δοτικῇ.

Σύγκειμαι مرکب اولمق مركب اولماق موتەرككيب اولماق.

Συγκινοῦμαι متأثر اولمق متأثر اولماق موتەەسسيرْ اولماق (δοτ.)

Συγκρότησις عقد عقد عاكت (α) — συγκροτεῖν, συνάπτειν γάμον عقد نكاح عقد نكاح عاكت-ى نيكياح ەتمەك.

Συγχαίρω تبریك تبریك تەبریك ەتمەك و تهنیه تهنيه تەهنيە ەتمەك تبریك تبريك تەبريكات-ى تەبريكيە ەتمەك.

Συγχαρητήριος — ἐπιστολὴ تبریکی حاوی تبریك تبریکی حاوی تبريك تبريكى حاوى تەبريكيە ايچون يازيلمش مكتوب (συγχαρητήρια περιέχουσα)— συγχαρητήρια تبریك تبریك تەبریكات تەبريكات تەبريكيە ەتمەك.

Σύζυγος (ὁ) زوج زوج زەوجْ (α)—(ἡ) زوجه زوجه زەوجەْ· ὁ πλθ. زوجات زوجات زەوجاتْ καὶ ازواج ازواج ەزواجْ.

Συλλαμβάνω قبض ایتمك قبض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك توتمق توتماق — قبض ایتمك قبض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك یاقالامق یاقالاماق یاكالاماق — قبض ایتمك قبض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك قابض ايتمك دردست دەرْدەست ەتمەك.

Συλλέγω طوپلامق طوپلامق توپلاماق — جمع ایتمك جمع ايتمك جەمعْ ەتمەك.

Συλλογὴ — δρέψις (μτφρ.) اقتطاف اقتطاف ايقتاطْ (α)—اجتناء اجتناء ايجتيناءْ (α).

Συμβαίνω وقوعبولمق وقوعبولمق وقوعبولماق — ظهور ظهور ظوهورْ ەتمەك· βλ. κρῦσμα.

Συμβεβηκὸς βλ. γεγονός.

Συμμαθητὴς رفیق مكتب رفيق مكتب مەكتەپ رەفيقى.

Συμμερίζομαι — ἰδέας, φρονήματα اشتراك ایتمك اشتراك ايتمك ايشتيراكْ ەتمەك (δοτικῇ).

Συμπάθεια توجه توجه تەوجەهْ تەوجەهات-ى تەوجەهاتْ (α)· ὁ πλθ. توجهات توجهات تەوجەهاتْ.

Συμπεριλαμβάνω كيڤ داخل داخِلْ اولق داخِلْ داخِلْ ٥لمٰاك (συντάσσ. δοτικῇ).

Συμπληρῶ كيڤ اكمال اِكمَال ايتمٰاك.

Συμπίπτω اولق مصادف موصادفة ٥لمٰاك (δοτ.).

Συμπλήρωσις اكمال اِكمَال (α) — συμπληροῦν.

Συμποσοῦμαι اولق بالغ بالِغ ٥لمٰاك (α) (δοτ.).

Συμφωνία (συμβόλαιον) مقاوله موڤاڤه موڤاڤة (α).

Συμψηφίζω (βλ. περνῶ εἰς τὸν λ]ογ.) — كيڤ اجرا محسوبى موحاسبة ايتزرٰا ايتمٰاك.

Συνάδελφος رفيق رفِيق رفِيڤ (α) ὁ πλθ. رفقا رفِقا رفِقة — قرين قَرِين قَرِين (α) ὁ πλθ. اقران اَقرَان.

Συνάθροισις جمع جَمع تزيمع (α) — συναθροίζειν.

Συναλλαγματικὴ پوليچه پُولِيچَه پُولِيچَة πόλιτσα (ἰταλ.)

Συνέχεια—κατὰ συνέχειαν (ἀλληλοδιαδόχως) على التوالى عَلَى التوالى عَلَى التوالى عَلَى

Τ.

Ταμβακοθήκη طبقه تمپاکه (α).

Ταμεῖον خزینه چازینه (α) — وجه بوزنه (α)—صندق سندیق — ἰδιαίτερον Αὐτοκρ. تمیون خاصه خزینه چازینه-ی چاسه — جیب همیون تزیمپی چوبوغیون.

Τάξις (σχολῆς, ἢ κοινωνικὴ) صنف صنف (α) ὁ πλθ. صنوف صنوف سوناوف—(σειρὰ) صره صیره— παρασήμου رتبه روتپه (α).

Ταπεινὸς جزی عاجز آتزیزی (α) — ταπεινῶ عاجز آتزیزانه (α.π)— ταπεινοῦμαι چاکر چاکرلنه تساکرانه (π) — τὸ ταπεινόν μου πόνημα جزی عاجز بنده اسیر-ی عاجز آتزیزی.

Τεκμήριον اماره امارت (α) ὁ πλθ. امارات امارات.

Τέκνον چوجق چوچوق تسوتزوغ (τ) — ولد ولد βελὲδ (α) ὁ πλθ. اولاد اولاد ἐβλάδ.

Τελειόνω تکمیل بیتیرمك μπιτιρμὲκ βλ. τελειοποιῶ.

Τελειοποιῶ تکمیل اکمال اکمال ἰκμὰλ ἐτμὲκ — σπουδὰς تکمیل تحصیل اکمال ἰκμὰλ-ι تاحصیل ἐτμὲκ.

Τελειότερος— τελειότατος اکمل (α).

Τελετὴ رسم رسم (α) ὁ πλθ. رسوم رسوم ρουσοὺμ καὶ συνηθέστερον مراسم مراسم μερασίμ.

Τέλος نهایت نهایت νιχαγὲτ (α) — ἐπὶ τέλους نهایت نهایت νιχαγιὲτ.

Τελευταῖος صون صون σὸν (τ).

Τελευταίως اخیراً اخیراً ἐχίρεν (α).

Τελῶ اجرا اتمك اجرا ἰτζρᾶ ἐτμέκ.

Τέμενος جامع جامع τζαμὶ (α) ὁ πλθ. جوامع جوامع τζεβαμῆ — ἱερὸν τέμενος جامع شریف جامع شریف τζαμὶ-ϊ ϛερίφ.

Τερπνὸς لطیف لطیف λατὶφ — καθιστῶ τερπνὸν (δίδω τερπνότητα) لطافت لطافت اولمق بخش لطافت لεταφὲτ μπὰχς ὀλμάκ.

Τέσσαρες درت دورت (τ) — اربعه اربعه ἐρμπαᾶ (α) — چهار چهار τσεχὰρ ἢ چار چار τσὰρ (π).

Τέταρτος دردنجی دردنجی δορδουντζοῦ(τ)

— رابع رابع ραμπὶ (α)

Τετραγωνικὸς βλ. πῆχυς.

Τέχνη صنعت صنعت σανὰτ (α) — ὁ πλθ. صنایع صنایع σαναὶ.

Τεχεράνη طهران طهران ταχεράν

Τηλεγράφημα تلغراف تلغراف τελεγραφ-ναμὲ (ἑλλ. π.)

Τηλεγραφικὸς تلغرافی تلغرافی τελεγραφὶ —εἰδήσεις تلغرافیه تلغرافیه حوادث τηλεγραφικαὶ تلغرافیه χαβαδίς-ι تلغرافیه τελεγραφιέ.

Τηλέγραφος تلغراف تلغراف τελεγρὰφ ἑλλ.).

Τηλεγράφημα – διαβιβάζω τηλεγράφημα چکمك تلغراف تلغراف τελεγρὰφ τσεκμὲκ, ἢ چکمك تلغراف کشیده تلغراف τελεγρὰφ κεσιδὲ ἐτμὲκ — ἀγγέλλω διὰ τηλεγράφου/ تلغراف ایله تلغراف ایله یا ἢ تلغراف ایله ἢ μπᾶ τελεγρὰφ) اشعار ایتمك اشعار ایتمك τελεγρὰφ ἰλὲ ἰσὰρ ἐτμὲκ — τὰ τηλεγραφούμενα تلغرافیه تلغرافیه اشعارات ἰσαράτ-ι τελεγραφιέ.

Τί—کاتی τι شی بر شی μπὶρ σέϊ, ἢ بر شیلر μπὶρ σεϊλέρ.

Τίς (ἐρωτ.) کیم کیم — (ἀορ.) بریسی بریسی μπιρισί, ἢ کیسه کیسه κίμσε.

Τιμῶ (ἐπισκέπτομαι) تشریف تشریف τεσρὶφ ἐτμὲκ (αἰτιατικῇ) βλ. καὶ κοσμῶ—τιμᾶται (πωλεῖται) صاتلیق صاتلیق σατηλμὰκ, ἢ غروشه ... غروشه ... قیمتی قیمتی φιατί . . . γουρουσὰ δὶρ.

Τιμὴ شرف شرف ϛερὲφ (α)—εἰς τιμὴν τοῦ . . . شرفنه اولمق شرفنه اولمق ϛεριφινὲ ὁλαράκ —(ὑπόληψις) عرض عرض ἤρζ (α) ἢ ناموس ناموس ναμούς (ἀρ. ἐκ τοῦ ἑλλην. νόμος) — ἀντίτιμον پاره پاره μπεχᾶ (α).

Τιμῆμα — διοικήσεως کرات کرات κράτους داره داره δαῖρὲ (α) ὁ πλθ. دوائر دوائر δεθαίρ.

Τοῖχος دیوار دیوار διβὰρ (κοινῶς δουβὰρ) (π).

Τόκος فائض فائض φαΐζ(α)—τὸ νεμὰ(α) — کذشته کذشته γκιουζεστὲ (π) —ἐπὶ τόκῳ 5 τοῖς ἑκατὸν یوزده بش یوزده بش φαΐζی ἰλὲ — νόμιμος τόκος فائض نظامی فائض φαΐζι-νιζαμί.

Τολμῶ جسارت تتمك جسارت τζεσαρὲτ ἐτμὲκ— جرأت تتمك جرأت τζουρεὲτ ἐτμὲκ (ἠθικῇ).

Τόμος جلد جلد δζίλδ (α).

Τόνος طونلوغ تونیلάτα (ἰτλ).

Τοποθεσία موقع μεβκῆ (α) ὁ πλθ. مواقع μεβακῆ.

Τούναντίον بالعكس μπί-λ-ἄκς (α).

Τουρκικὸς تركى تουρκὶ—γλῶσσα تركجه τοὔρκτσε, ἢ تركى لسان λισάν-ι τουρκί, ἢ عثمانى لسان λισάν-ι ὀσμανί.

Τραπεζοῦς طرابزون Τραπζόν.

Τρεῖς اوچ οὔτς— طولو ἢ كثير σελασὲ (α).

Τρέφω بسلك μπεσλεμέκ.

Τρέχω قوشمق κοσμὰκ — ὁ τρέχων مأمور μὴν جاری ماه μάχ-ι τζαρί, ἢ مأمور ماه حال μάχ-ι χάλ.

Τριπλάσιος قات اوچ οὔτς κὰτ, ἢ مثلى اوچ οὔτς μισλί.

Τρὶς دفعه اوچ οὔτς δεφᾶ, ἢ اوچ كره οὔτς κερρέ.

Τρίτος اوچنجى οὐτσουντζοῦ(τ)—ثالث σαλὶς (α).

Τρίτον ثالثا اوچنجى οὐτστὲ μπὶρ (π) — ثلث σουλοὺς (α)—τὰ δύο τρίτα ثلثان σουλουσὰν (δυϊκὸς τοῦ ثلث).

Τρόπος صورت σουρὲτ (α) ὁ πλθ. صور σουβὲ—وجه βέτζ(α) ὁ πλθ. وجوه βουτζοὺχ — διὰ παντὸς τρόπου هروجهله χὲρ βέτζχιλε — ἦθος, χαρακτὴρ مشرب μεσρὲμπ (α).

Τροφὴ اعاشه γηδᾶ (α).

Τυγχάνω (ἀξιοῦμαι) مظهر اولق μαζχὰρ ὀλμὰκ (δοτ.).

Υ.

Ὑγιεία صحت σηχχὰτ (α) — عافيت ἀφιὲτ (α).

Ὑγιεινὸς — δημοσία ὑγιεινὴ صحيه صحت عمومیه σηχχὰτ-ι οὐμουμιέ.

Ὑγιεινομικὸς صحى σηχχῆ (α) — συμβούλιον مجلس صحيه μετζλίσ-ι σηχχηέ.

Ὑδρόμυλος دكرمنى صو σοῦ δε-

γιρμενὶ (τ) - آسیاب ἀσιάμπ (π).

Ὕδωρ صو σοῦ (τ) — ماء μᾶ (α) — ὕδωρ γλυκὺ صو طاتلى τατλῆ σοῦ ἢ ماء لذيذ μά-ϊ λεζίζ.

Υἱὸς اوغل ὀγοὺλ (τ) - مخدوم μαχδοὺμ (α).

Ὑπάλληλος مأمور μεμουρ (α) ὁ πλθ. مأمورين μεμουρὶν — οἰκονομικὸς (δηλαδὴ ἐπὶ τῶν κυβερνητικῶν φόρων καὶ δικαιωμάτων) مال مأمورى μὰλ μεμουροῦ.

Ὑπάρχω (ὑφίσταμαι) موجود اولق μεβτζοὺτ ὀλμάκ.

Ὑπὲρ لـ-لـه-χ (ο) ὑπὲρ τοῦ نظامنامه قانون لائحه-سى νομοσχεδίου καινοῦν λαϊχασῆ λεχινδὲ — ὑπὲρ τὴν ἀξίαν μου فوقنده لیاقم λιακατίμ φεβκηνδέ.

Ὑπέροχος فائق φαΐκ (α).

Ὑπέρτερος βλ. ὑπέροχος.

Ὑπεύθυνος مسؤل μεσοὺλ (α).

Ὑπήκοος تبعه τεμπαᾶ - ὑπήκοος عثمانلو ὀσμανὸς تبعه τεμπαΐ ὀσμανιεδὲν, ἢ عثمانلو دولت تبعه τεμπαΐ δεβλέτ-ι ἀλιεδὲν — زیردست ζὶρ δὲστ (π) ὁ πλθ زیردستان ζὶρ δεστάν· βλ. παράρτημα.

Ὑπηρεσία خدمت χηδμὲτ (α) ὁ πλθ. خدمات χηδεμὰτ — θέσις ὑπαλλήλου مأموريت μεεμουρὶὲτ (α) — βλ. γραφικὸς γραμματέως كتابت κιταμπὲτ (α).

Ὑπηρετῶ خدمت كتمك χηδμὲτ ἐτμὲκ (δοτ.) — εὑρίσκομαι εν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ . . . خدمتنده بولنمق χηδμετινδὲ μπουλουνμὰκ, ἢ خدمتنده بولنمق μουσταχὲμ ὀλμάκ.

Ὑπὸ — ὑπὸ χρονολογίαν تاريخلو ταριχλῆ, ἢ تاريخيله ταριχίλε — ὑπ' ἀριθμὸν نومرولو νουμερολῆ, ἢ نومرو ایله νουμερὸ ἰλὲ — ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ . . . عنوانيله . . οὐνβανί-ιλὲ, ἢ عنوانده عنوانی οὐνβανὶ ἀλτηνδὰ—βλ. κατοχὴ καὶ ἐγγύησις.

Ὑποβάλλω كتمك عرض ἄρζ ἐτμέκ.

Ὑπογραφὴ امضا (α)—ὑπογράφω— ἔγγραφον φέρον ὑπογραφὴν امضالی ἰμζαλῆ.

Ὑποδηματοποιὸς قوندرجى κουν-

δρατζῆ (τ).

Ὑποδιοίκησις قضا قازا (α).

Ὑποδιοικητὴς مقام قائمقام كايمقام كايمقامى (α).

Ὑποδοχὴ قبول قابول (α) — ὑποδέχομαι — كابول حسن قبول قبول چوڤسن-ى قابول.

Ὑπόθεσις ايش ايچ (τ) — اص ايمر (α) ὁ πλθ. امور اومور — خصوص خصوصات چوڤسوڤ (α) ὁ πλθ. خصوصات چوڤسوڤسات — ماده مادّه (α) ὁ πλθ. مواد مادّه — كيفيت كيفيات كيفيات (α) ὁ πλθ. كيفيات كيفيات — ὑπόθεσις ἀδύνατος فرض محال فرض محال چوزلى-ى موجال (α).

Ὑποθήκη وصيت وصيت باسڭيت (α) ὁ πλθ. وصايا وصايا.

Ὑπολογίζω حساب حساب چڭسا پ ايتمك.

Ὑπολογισμὸς حساب چڭسا پ (α).

Ὑπομιμνήσκειν خاطر خاطر ايچ-تا پ ايتمك.

Ὑποπόδιον — αὐτοκρατορικὸν شاهانه خاقپاى چاكيپا-ى سڭچانه (π) ἢ مملوكى خاقپاى چاكيپا-ى مولوچيانه, ἢ عليا عتبه آتمپه-ى اولياء (α).

Ὑπόσχεσθαι وعد ايتمك وعد پاد ايتمك.

Ὑπουργεῖον نظارت نظارت نازارەت (α)

Ὑπουργικὸς بل. μεταβολή.

Ὑπουργὸς ناظر ناظر نازير (α) ὁ πλθ. نظار نوظ-زاپ — ἄνευ χαρτοφυλακείου مأمور مجلس وكلاية مأمور مجلس مأمور مجلس وكلايه مأمور مجلس مأمور مجلس وكلايه مأمور مجلس مأمور مجلس وكلايه

Φάρμακον ملح ايلاتز (α) — دوا δεβᾶ (α) ὁ πλθ. دوبه ايدبيه.

Φαρμακοποιὸς اجزاجى ايتزز-تزى.

Φέρω كتورمك گچيرمك —ὁ φέρων (κομιστὴς ὁμολόγου, ἐγγράφου) حامل چاملى —ἔγγραφον φέρον χρονολογίαν (ἢ ὑπογραφήν) τοῦ . . . حاوى تاريخنى (ἢ امضاسنى) ايمزاسنى) چابى.

Φεύγω قاچق كاتسمك—فرار ايتمك φιρὰρ ἐτμέκ.

Φήμη شايعه شايعه (α) ὁ πλθ. شايعات شايعات.

Φθάνω وارمق واصلمك — مواصلت μουβασελὲτ ἐτμὲκ, ἢ واصل اولق βασηλ ὀλμὰκ, ἢ وصول بولمق βουσοὺλ μπουλμάκ.

Φθινόπωρον سون بهار صوك صون μπεχαρ (τὸ τελευταῖον ἔαρ)— خريف χαρὶφ (α).

Φιλανθρωπία انسانيت انسانيت ἰνσανιὲτ(α) — مروت مروتسازى μουρουσβὲτ (α) — μουρουσβὲτ σαζί (α.π).

Φιλία محبت محبّت μουχαμπὲτ (α) — دوستلق دوستلوق (π.τ) — حقوق χουκοὺκ (α) πλθ. τοῦ حق χὰκκ (δίκαιον) —φιλία καὶ ἀγάπη ود ومحالات ود ومحادنت βέδδ ου μουβαλὰτ, ἢ ود ومحادنت βέδδ ου μουχαδενέτ (α).

Φιλικὸς دوستانه دوستانه(π)—φιλικὴ ἐπιστολὴ محبت نامه نεμικᾶ.

Φιλόμουσος معارفپرور معارفپرور μεαρήφπερβὲρ (α. π.) ὁ πλθ. معارفپروران μεαρήφ-περβερὰν -βλ. αἰγίς.

Φιλοπρόοδος βλ. παράρτημα ἐν λέξει αἰών.

Φίλος محبّ محبّ μουχὶμπ (α) ὁ πλθ. محبّان محبّان μουχιμπὰν — دوست δὸστ (π) ὁ πλθ. دوستان دوستان δοστὰν — φίλοι احباب احباب ἀχμπὰμπ καὶ احبّا ἀχμπᾶ (α) πλθ. τοῦ حبيب χαμπὶμπ — اصدقا اصدقا ἀσδηκᾶ πλθ. τοῦ صديق σαδήκ (α).

Φοίτησις دوام دوام δεβὰμ (α) —φοιτᾶν, συχνάζειν.

Φονεύω قتل اولدرمك قولدورمك -φονεύομαι (καταστρέφομαι, χάνομαι ἐκ σεισμοῦ, πνιγμοῦ κτλ.) تلف اولق τελὲφ ὀλμάκ.

Φορὰ دفعه دفعه δεφᾶ(α)—كره κερρὲ(α).

Φόρος رسم رسم ρεσμ (α) ὁ πλθ. رسوم ρουσούμ.

Φορτίον يوك يوك γιοὺκ (τ).

Φράκτης چيت تسيت (τ).

Φράσις (λεκτικὸν) عباره عباره ἰμπαρὲ (α) ὁ πλθ. عبارات عبارات ἰμπαράτ.

Φρέαρ قويو قويو κουγιοῦ (τ).

Φρικτὸς مدهش مدهش μουδχὶς (α).

Φυλακὴ حبسخانه حبسخانه χαπισ-χανὲ (α. π.) — محبس محبس μαχπὲς (α).

Φύλαξ بكجى بكجى μπεκτσῆ (τ).

Φυλὴ قبيله قبيله καμπιλὲ (α) ὁ πλθ. قبائل καμπαίλ.

Φύλλον يايراق يابراق γιαπρὰκ — يبرك يبراق μπὲρκ (π) — ورق ورق βερὰκ (α) ὁ πλθ. اوراق اوراق ἐβρὰκ — ἐφημερίδες اوراق حوادث ἐβράκ-ι χαβαδὶς (φύλλα εἰδήσεων).

Φύσις طبيعت طبيعت ταμπιὰτ (α) —χαρακτὴρ جبلت جبلت τζιμπιλλέτ.

Φωνὴ سس سس (τ).

X.

Χειρετισμὸς سلام سلام σελὰμ (α) δίδειν χειρετισμὸν سلام سلام σελὰμ βερμὲκ — تحيه تحيه τεχιϊὲ (α) ὁ πληθ. تحيات τεχιϊάτ.

Χάλαζα طولو طولو δολοῦ(τ).

Χαρὰ چوق سوغ سوغ σουρούρ (α) — سرور سرور σουρούρ (α) — حبور حبور χουμπούρ (α).

Χάρις لطف لطف λοῦτφ (α) ὁ πλθ. الطاف ἐλτάφ.

Χαρμόσυνος βλ. παράρτημα ἐν λέξει εἴδησις.

Χαρτοφυλάκιον βλ. ὑπουργός.

Χειμὼν قيش قيش κὴς (τ) — شتا شتا ϛιτᾶ (α).

Χεὶρ ال ال ἔλ (τ)— دست دست δὲστ (π)· — يد يد γὲδ(α) ὁ πλθ. ايادى ايادى ἐγιαδί.

Χθὲς دون دون δοῦν (τ) — دونكى دونكى τουνκὶ γκιούν.

Χίος (νῆσος.) ساقز ساخژ.

Χιλιάμετρον كيلومترو كيلومتر (γαλλ.)

Χολέρα اولرا كولرا (ἑλλ.)

Χορηγία اعطا ايتا (α)

Χορηγῶ كيڤ اعطا ايتا ἐτμὲκ — δωρῶ كيڤ احسان ايچون ἐτμὲκ — ἄδειαν كيڤ رخصت ايرائه ايراه-ئ رويخصات ἐτμέκ.

Χορὸς يالو مپالو (γαλ.)

Χρέος چورمپورتژ (τ)—دين دەين (α) ὁ πλθ. ديون دووگيوون καὶ β' πλθ. تيون ديو دووگيووناڤ.

Χρεωστικὸς βλ. ὁμόλογον.

Χρῆμα پاڤ اڤتسه/(τ) — پارە پارا (π) — نقد ناخد (α) ὁ πλθ. نقود نووخوت.

Χρηματικὸς نقدى ناخدتى (α) βλ. πρόστιμον.

Χρῆσις استعمال ايستيماڵ (α).

Χρησιμεύω يارامى ياراماخ (δοτικῇ).

Χρονολογία چرلى تاريخ (α) — ὁ φέρων χρονολογίαν . . تاريخى حاوى تاريخچىنى چاوى، يا تاريخلى تاريخچلى — ὁ ὑπὸ χρονολογίαν . . . تاريخيله تاريخچه ايلە مووبەرراخ.

Χρόνος وقت وَاخت (α) ὁ πλθ. اوقات ەوخاڤ — زمان زەمان (α) ὁ πλθ. ازمنه ەزمينە καὶ زمان ەزمان — διάστημα χρόνου مدت موودەت (α).

Χρυσοῦς التون ألتوون (τ)—زرين زەرين (π).

Χρῶμα رنك رەنگ (π).

Χώρα مملكت مەمليكەت (α) ὁ πλθ. ممالك مەمالىك — ὁ ἐκ ξένης χώρας (ἀλλοδαπὸς) غريب الديار غەريب يارى ئاوەدان.

Χωρικὸς كويلو كۆيلوو(τ).

Χωρίον كوى كۆى(τ) — قريه كارىە (α) ὁ πλθ. قرا كوورا.

Ψ.

Ψάλλω كمڭ اوتمەك — تغنى ايچى تەگانى ەتمەك.

Ψευδῶς (προσποιητῶς) — ياڵانى يالانتان (τ).

Ψεύστης يالانچى ياڵانچى (τ) — يالانچى يالانجى (π).

Ψηφίζω (δίδω ψῆφον) رأى ويرمك راى ڤيرمەك.

Ψῆφος رأى راى (α) ὁ πλθ. آرا ارا.

Ω.

Ὥρα ساعت ساعات (α) — τοῦ ἔτους (ἐποχή) فصل فەسل (α) ὁ πλθ. فصول فووسوول.

Ὡραῖος كوزل گۆزەل (τ) — جميل جەميل (α) — ὡραιότερος اجمل ەجمەل (α).

Ὠφέλεια فائده فايدە (α) ὁ πλθ. منفعت مەنفەعات (α) ὁ πλθ. منافع مەناڤع.

Ὠφέλιμος فائدەلى فايدەلى (α.τ.) — مفيد مووفيد (α) — نافع ناڤع (α) βλ. παράρτημα ἐν λέξει βιβλίον καὶ ἐν λέξει πόνημα.

Ὡς (καθὼς) كى گيمى — مثلو مىسىللوو — ὡς ἀμοιβὴ قارشى اولارق مكافات موويكافات ولاراخ, ἢ مكافاتەن موويكافاتەن — ἀπέθανεν ὡς διευθυντὴς ... (ὢν, ἢ ἐνῷ ἦτο دايرەسى ايكن وقت ايچىن مودىرى ايكەن ەوقات ەچىن مودىرى ايكەن بەڤات ەتميس — ὡς γνωστὸν ەوزره معلوم اولديغى اوزره مەلووم ولدوغو اوزره ولدوغو ولدوغو ولدوغو

Εὑρίσκεται ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ

ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ Κ. ΣΦΥΡΑ

Ἐν Γαλατᾷ Κωνσταντινουπόλεως ὁδὸς Μαχμουδιέ.

9 ἀριθμὸς 9

Τιμᾶται ἄδετον γροσίων 10.